

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

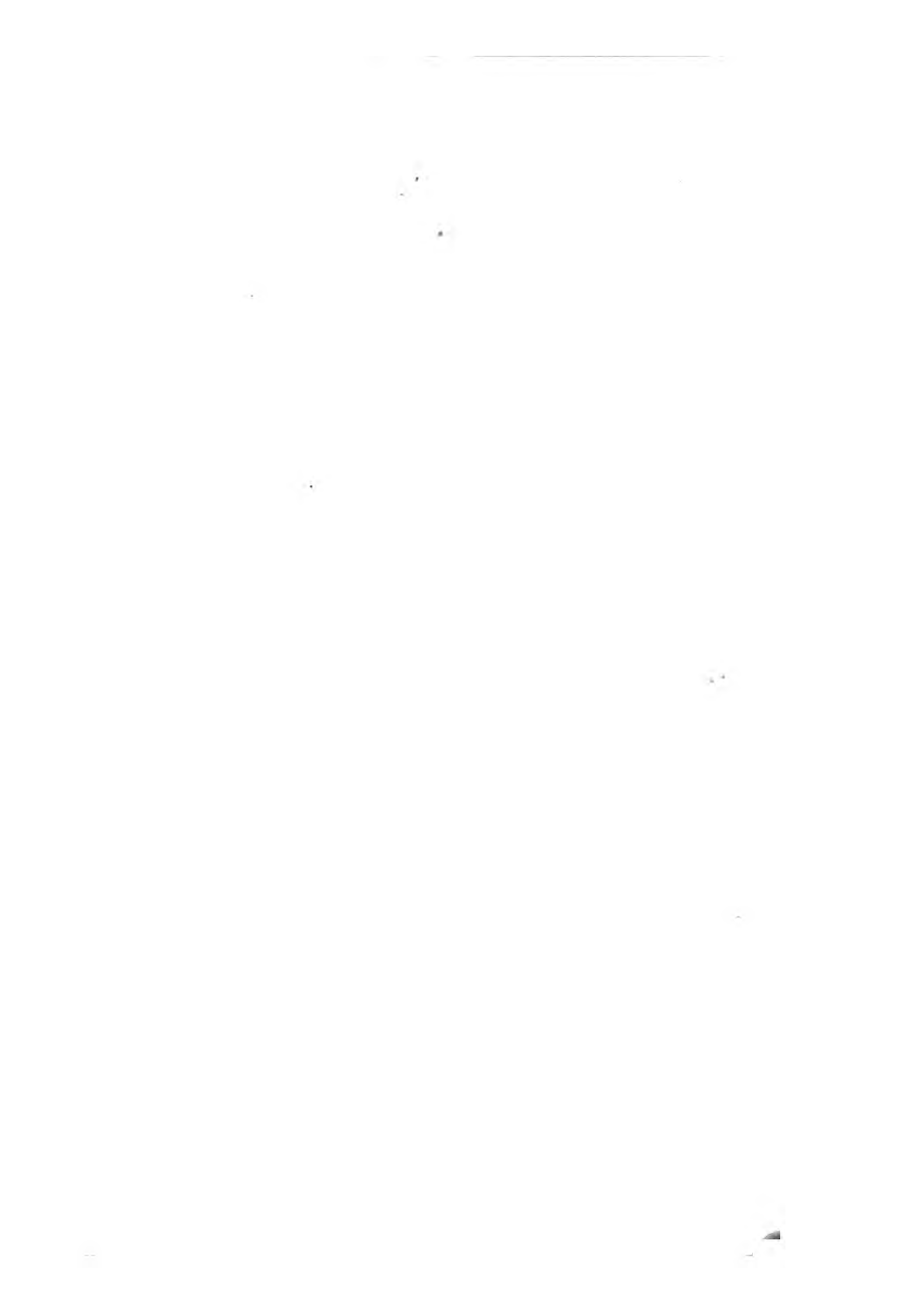

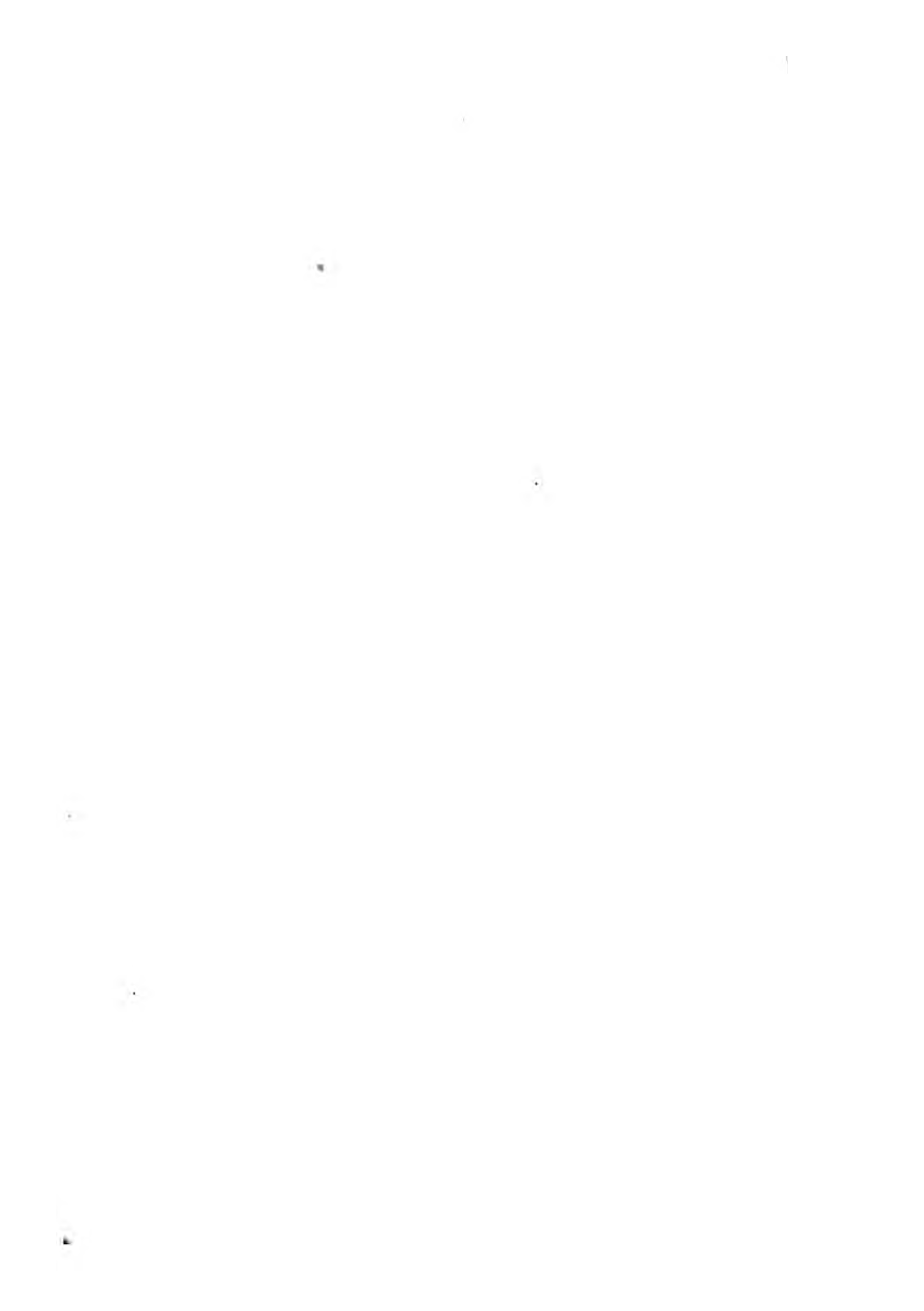
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

Mason.
T. 52.

Mason.
T. 52.

ESAIAS TEGNÉRS

SAMLADE SKRIFTER.

TREDJE BANDET.

STOCKHOLM,
HOS C. E. FRITZE.

SMÄRRE DIKTER.

Andra Perioden.

(1812—1840)

Sången.

Har du betraktat diktens lunder
Med gyllne frukt i löfvens skygd?
Och silfverbäckar gå derunder
Och leka i den gröna bygd.
Hur skönt de glada landskap skifta
I morgonrodnans purpurfärg!
Hur hoppets gröna fanor vifta
Uppå de solbeglänsta berg!

Hvi klagar skalden då? Hans flamma
Är hon ej gode Gudars lån?
Hvi sørjer han, den otacksamma,
Det Eden, han ej drefs ifrån?
Har han ej kvar ännu dess dalar
Med grönklädd vår, med gyllne höst?
Och sjunga ej dess nakna galar
Alltjemt ur djupet af hans bröst?

Med himmelsk fröjd den gudasände
Omfamnar lifvet som en brud.

Hvar inre syn, hans hjerta tände,
Han präglar ut i bild och ljud.
Den verld, som i hans barm låg fången,
Se, fram i dagen har hon gått.
En evig längtan är ej Sången,
Han är en evig seger blott.

Gif akt! Den höga Genius svingar
Med klang utöfver haf och jord,
Med morgonrodnaden till vingar,
Med manteln af en Majsky gjord.
Så glad som fåglens morgonqvitter,
Så stark, som åskan, då hon slår,
Och evighetens cirkel sitter,
Bland rosor gömd, omkring hans hår.

Han vet ej af den mörka sagan
Om trånad utan mod och hopp.
Han känner ej den veka klagan,
Ej missljud, som ej lösas opp.
Hans saknad är en flod, som brusar
Melodiskt mot det sökta haf;
Hans suck är vindens lek, som susar
Emellan blomstren på en graf.

Hans tempel står i ljus och lågor,
En källa sorlar vid dess mur:
Från tidens botten gå dess vågor
Och skalden dricker kraft derur.
Mot hvarje qval, hans hjerta sårar,
Dess helsodryck en läkdom fått.
Den källan är ej jordens tårar,
Nej, hon är himlens spegel blott.

Välan, ur källan vill jag dricka
Med mod, om jag är drycken värd.
Med friska ögon vill jag blicka
Omkring mig i den sjuka verld.
Den gyllne lyran skall ej klinga
Om qval, dem sjelf jag diktat har,
Ty skaldens sorger äro inga,
Och sångens himmel evigt klar.

Så länge öfver tappra fäder
Det stjernerika grafhvalf hängs,
Så länge friska nordanväder
Än sjunga Sveas barn till sängs: —
Så länge Nordens bröst bevare
Sin undersköna stämmas gång,
Och berg och dalar återsvare
Den manliga, den Svenska sång!

Sång till Solen.

Dig jag sjunger en sång,
Du högtstrålande sol!
Kring din konungastol,
Djupt i blånande natt,
Har du verldarna satt
Som vasaller. Du ser
På de bedjande ner; —
Men i ljus är din gång.

Se, naturen är död.
Natten, vålnaders vän,
På dess bleknade pragt
Har sitt bårtäcke lagt.
Mången nattlampa ser
Uti sorghuset ner.
Men du stiger igen
Utur östern i glöd.
Som en ros ur sin knopp
Växer skapelsen opp.
Den får lif, den får färg,
Men du nedblickar glad

På de gnistrande blad,
På de flammande berg.
Lifvets rinnande flod,
Som var frusen och stod,
Nu framsorlar han mild
Med din vaggande bild,
Tills du nedblickar sval
Mot den vestliga sal,
Der för anande hopp,
Der för uttröttad dygd
Till de saligas bygd
Springa portarna opp.

O du himmelens son,
Hvadan kommer du från?
Var du med, var du med,
Då den Evige satt
Och i ljusnande natt
Sådde flammande säd?
Eller stod du kanske
Vid hans osedda thron
(Öfver verlden står hon)
Att som engel tillbe:
Tills du stolt ej fördrog
Hvad från thronen befalls,

Och han vredgad dig tog
Öfver strålande hals,
Och dig hof med förakt
Som en boll i det blå,
Att förkunna ändå
Hans förnekade makt?
Derför ilar du än
Så orolig, så snar;
Ingen tröstande vän
Bjuder vandraren qvar.
Derför ännu ibland
Drar du skyarnas dok
Öfver kindernas brand.
Ty du sörjer den dag,
Då dig hämnaren vrok
Ur sitt heliga lag,
Och du föll från hans knän
Uti öcknarna hän.

Säg mig, blir du ej trött
På din ensliga gång?
Blir ej vägen dig lång,
Som så ofta du nött?
I mångtusende år
Har du kommit igen;

Och dock gråna ej än
Dina gullgula hår?
Som en hjelte går du
På din glänsande stig,
Dina härar ännu
Hvälfva trygge kring dig.
Men det kommer en stund,
Då din gyllene rund
Springer sönder: dess knall
Manar verlden till fall.
Och som ramlande hus
Störta skapelsens hörn
Efter dig uti grus:
Och den flygande Tid,
Lik en vingskjuten örn,
Faller död derbredvid.
Far en engel då fram
Der du fordomdags sam
Som en gyllene svan
Genom blå ocean,
Se, då blickar han stum
Kring de ödsliga rum;
Men dig finner han ej,
Ty din pröfning har slut,
Och försonad alltnog
Dig den Evige tog

Som ett barn på sin arm,
Och nu hvilar du ut
Invid faderlig barm. —

Väl, så rulla ditt klot
Uti ljus och gå gladt
Din förklaring emot!
Efter långvarig natt
Skall jag se dig en gång
I ett skönare blå;
Jag skall helsa dig då
Med en skönare sång.

Stjernsången.

Stjernorna blinka
Ner på min ödsliga stig.
Stjernorna vinka
Tröttade vandrarn till sig.

O den som hade
Vingar som fåglarna ha!
Broder, hur glade
Skulle dit uppåt vi dra!

Ser du, på randen
Utaf den gyllene ön,
Lyran i handen,
Står der en engel så skön.

Vänligt han nickar
Ner till den skuggiga jord.
Ser du hans blickar?
Hör du den hviskandes ord?

Plötsligen Guden

Griper i strängarnas gull.

Lyssna till ljuden!

Verlden af sången är full.

Strömmen och strömmen,

Toner! jag känner er väl.

Ofta i drömmen

Hörde jag er i min själ.

Säkert bland vänner

Såg jag ock engeln en dag.

Säkert jag känner

Sångarens anletesdrag.

Ännu med smärta

(Smärtan bland skuggorna bor)

Djupt i mitt hjerta

Suckar hans fängslade bror.

O huru fången

Längtar i stjernornas sken!

O huru sången

Går genom merg, genom ben!

Starkare ljudar
Sången från stjernorna ner.
Vandrande Gudar,
Tagen mig hastigt till er!

Elden.

Mörkt låg djupet uti död förstening,
Outgrundligt, som Allfaders mening,
Formlöst, utan ande, utan kropp.
Ingen själ tog upp uti sin spegel
Tingens bilder. Skapelsens insegel
Var ej brutet opp.

Evigheten, lik en orm i ringar,
Låg och rufvade med svarta vingar
Uppå verldar, icke ännu till.
Rymdens tält låg ouppspändt. För tiden
Var ej ännu någon stund förliden,
Och dess ur stod still.

Se, det blixtrar! Se hur natten randas!
Lifvet vaknar, känner sig, och andas
I den graf, der fordom döden frös.
Tingen skilja sig med skild förmåga.
Himlen lyfte sig till hvalf. I låga
Slet sig solen lös.

Öster

Öster rycker sig med våld från vester,
Gent mot Norr sin boning Söder fäster,
Himlens rosor spricka ur sin knopp.
Dagen vexlar öfver land och vatten,
Månan, rodnande och blyg, i natten
Slår sitt öga opp.

Plantan skjuter ur den värmda mulden,
Skogens kronor susa öfver kullen,
Blomman stadnar vid dess fötter qvar.
Djuren leka. Ensam, utan like,
Framstår menskan, och till dubbelt rike
Jord och himmel tar.

Puls i ådrorna utaf naturen,
Växt i plantorna, och lif i djuren,
Gudalåga, hvem har tändt dig an?
Jo, Allfader, ännu känd af ingen,
Ville en gång spegla sig i tingen,
Och hans spegel brann.

Ingen harpa stämmes till din ära.
Tiden ler åt Zendas höga lära,
Vestas altar flammar icke mer.

Men ett väldigt tempel än dig hyser,
Och ditt öfvergifna altar lyser
Ifrån solen ner.

Öfver allt är du, lik himlaanden,
Utan föda lefver du i granden,
Verldar äter du, och hungrar än.
Fåfångt forskarn vill ditt väsen fråga:
Han förklarar ej din gudalåga,
Men han värms af den.

Säg oss, säg oss, är du ej densamma,
Känd som snillet eller solens flamma,
Uti skaldens dikt, i vårens prakt?
När volkanen eller hjelten ryter,
Är det icke samma eld, som bryter
Ut med samma makt?

Blickar månen på den öde borgen
Ner i natten, O så blickar sorgen
Ner på grafven af en ungdomsvän.
Bådas qvällen utaf Frejas stjerna,
O så blickar mången Nordens tärna
I sin brudstol än.

Himlalåga! när den trötte anden
En gång flyger till de blåa landen,
Der han kanske bott för längese'n;
Herbergera du den vilsna gästen,
Och gör honom, som du gör asbesten,
Mera skön och ren!

Maj-sång.

(1812)

Se, öfver dal och klyfta
Den unga majsol ler.
Sin ishjelm bergen lyfta
Från ärrig panna ner.
Men ännu sofver jorden,
Och böljan fångslad står.
Ack! våren här i Norden
Har drifvor i sitt hår.

Likmycket! Snart han träder
Ur vaggan fullväxt opp,
Med sina vestanväder,
Med sina blommors knopp.
Snart står han högt på fjällen
Med Nordens vakna sol,
Der morgonen och qvällen
Satt möte se'n i fjol.

Men ack, hvad rop jag hörer!
Se, krigets båge späns,

Och åter dundrarn körer
Sin vagn omkring vår gräns.
Med våren flyga morden
Som lösta falkar ut,
Och Södern famnar Norden
I envige till slut.

Med norrstjernan i pannan
Den ädla Svea står,
Och frågar om hvarannan
Sitt mod och sina sår.
För stolt att frukta skaran,
För vis att reta den,
Hon vinkar tryggt åt faran:
Välkommen, gamla vän!

Och redan fyllas fälten
Af hennes kämpars tropp,
Och redan rifva Belten
Med dån sin brygga opp.
Ur högen fädren kalla
Med dof forntida-röst,
Och fjällen hålla alla
Sin sköld för Nordens bröst.

Från Lidskjalf Oden vakar.
Sin thron han upprätthöll,
Fast Loke jorden skakar,
Fast ock hans Balder föll.
Bredvid hans sida flammar
Den starke AsaThor,
Och lyfter vred sin hammar,
I hvilken döden bor.

Vid Urdas hvita vatten
Står tyst den höga Skuld.
En runa, mörk som natten,
Hon skär i sköldens guld.
Gudinna! Folkens öden
Du skrifver. På vår lott
Skrif farorna, skrif döden,
Men skrif ej trälldom blott!

O! förr än bojans nesa
Skall trycka denna jord,
Förr'n tyranniet skall resa
Sin thron i väldig Nord, —
Förr drabbe Thor med flamman
Sitt folk, som skall förgås,
Och fjällen störde samman,
Ett kummel öfver oss!

Låt slafven fegsint klandra
Den vilda tidens gång.
På bergen vill jag vandra
Och dikta segrens sång,
Tills åter utur striden
Hon vänder till vårt land,
Med friheten och friden
Som byten vid sin hand.

Drick merg i benen, broder,
Drick mod uti din själ!
En skål för hjeltars moder!
En skål för Sveas väl!
Om Rota vill dig skicka
Till fädren, lycklig du!
I Valhall får du dricka
Densamma skål ännu.

Floden.

Vid flodens källa sitter jag och stilla
Betraktar himlabarnet, nyfödt der.
I fjällens vagga hvilar än den lilla,
Och diar molnet, som dess moder är.

Men se, i skogen växer gudasonen,
Och drömmer redan om bedrifters larm.
Han gungar solen och han gungar månen
Med evig längtan i sin unga barm.

Men icke trifs han under furens grenar,
Ej mellan bergens trånga väggar mer.
Hur yr han jagar efter dalens stenar!
Hur vild han hoppar ifrån klippan ner!

Kom med! kom med! — Så till hvar bäck han
talar, —

Här bränner solen, dricker sanden er!
J bröder, kommen! Genom fält och dalar
Jag för er alla till vårt ursprung ner.

Och regnets söner höra det och följa
Med sorl den unge äfventyrarn åt.
Likt kungars hjertan sväller högt hans bölja,
Och skog och klippa störta i hans stråt.

Nu ner på slätten stiger segerhjelten
Med mörkblå hären, hyllad af en hvar.
Hans ande lifvar de förbrända fälten,
Han döper länder med sitt namn — och far.

Och skaldens sånger till hans ära ljuda,
Och skepp och männer dra med honom hän.
Till gäst de rika städer honom bjuda,
Och blomsterängar fatta om hans knän.

Men ej de hålla honom qvar. Han hastar
De gyllne torn, de rika fält förbi,
Och hastar oupphörligt, tills han kastar
Sig i sin faders famn och dör deri.

Träden.

Dodonas ekar talade fordomdags,
Ur helga skuggor stammades ödets dom.
Ännu i dag för den Vises öra
Hviskar en stämman i edra toppar,

J stilla väsen, slutna inom er sjelf,
J, jordens döttrar, hvilka med barndomslust
Dien er moders barm och lyften
Lummiga hjessor mot himlens stjernor.

I edra skuggor bygger sitt lätta bo,
På edra grenar hvilar sig skogens skald,
Hvilken bekymmerslös, lätt bevingad,
Reser med sång mellan skyn och jorden.

J skogens vildar, kungliga ekars slägt,
J Nordens tallar, hedens och klippans barn,
Och du förtrogna björk, som hänger
Ner öfver dalen de gröna lockar!

Hur ofta låg ej min sorgfria barndom förr
I edra skuggor! O huru ofta såg
Jag till de eviga stjernor genom
Dallrande taket af edra kronor!

Hör, hur det vandrar! Gången är andars gång.
Hör, hur det talar! Rösten är andars röst;
Blyga Dryaders, som genom barken
Hviska ännu om Naturens skönhet;

Naturens lif! Ty den eviga är ej död.
Hon lefver ännu och rörs i hvar fibertråd,
Och drifver safven i trädens blomkärll,
Det hvita blodet inunder barken.

Se, hur de kläda i blommor sin hjessas prakt,
När våren kommer, skapelsens kröningsdag.
Gyllene kronor en Gud då sätter
Öfver de grönskande trädens tinning.

Fall ned och tillbed, icke ett skapadt ting,
Men håg, som lefver! Lifvet är verdens kung.
Dess häröld, Solen, skrifver från höga himlen
Sitt kärleksqvåde med guldbokstäfver.

O låt mig trycka hvart väsen till kärligt bröst!
Se hvarje träd, som blommar, en tunga har,
Talar om Skönhet och Lif och Kärlek;
De stummas tunga är aftonvinden.

Fågelleken.

Ladda ditt rör,
Grönklädde jägar!
Bergets vägar
Smyg utför
Ner till mossen!
Än är det tid; de nattliga blossen
Blicka på jorden, som kärleksvarm
Slumrar vid vårens barm.

Akta dig, akta!
Fågeln är som glädjen skygg,
Kärlek är vaksam, är aldrig trygg:
Smyg dig sakta,
Tyst, på tå,
Rättnu börjar fågeln slå.

Ser du, natten
Bleknar, flyr,
Morgon gryr:
Land och vatten

Ljusna opp,
Dagen är röd på bergens topp;
Men inunder
Än är det mörkt i dal och lunder.
Ser du holmen, krönt med fur,
Skymtar ur
Ljusnad dimma:
Ser du hur dess kronor simma
I en halfdag ännu blek? —
Der är det fågellek.

Lyss hur de ömma slagen
Helsa dagen,
Helsa den sköna, som alltre'n
Vaknat på gren.
Hur de längtansfulla ljuden
Söka bruden,
Fria till den blyga, som
Låtsar hon ej vet derom.
Hör hur de klaga
Och förtälja hjertats gamla saga
Om odödliga begär,
Om en tro, som evig är.
Allt hvad ömmast längtan säger,
Allt hvad gladast hoppet äger,

Suckar och jubelskri,
Blandas deri
Om hvarandra,
Skogens skald må ingen klandra.
Eviga natur,
Hur du talar derutur!
Heliga flamma,
Vexlande ständigt och dock den samma!
Lifvets skaparord,
Tingens hjerta,
Högsta fröjd och högsta smärta
Uti himmel och på jord,
Kärlek, kärlek! sjung du fritt och svärma,
Ingen konst kan dina toner härma. —

Men vildare blir på en gång
Fågelsång,
Hvirflar, knotar, —
Hör hur han hotar
Hatad rival,
Han skall bort, han skall bort öfver berg och dal.
Hvem kan de vrede lugna?
Krigssång, strid,
Samma strid, samma pris, som vid
Troja, det mångbesjungna.

Striden vore värd sitt blad
Uti skogens Iliad.

Härarna dra sig till sida,
Menelaus skall strida
Med Paris nu,
Priset är den sköna fru.
Helena sitter — ej på muren,*
Sitter i furen,
Ser kämparna an,
Hur det går får hon en man.
Blodig är bardaleken
Mellan Trojanen och Greken.
Bröstganges spännas de två,
Vingarna slå,
Och den röda
Ringan sväller kring ögon, som glöda.
Kroknäbb och klo
Ge ej rast, ej ro,
Fjädrer flyga, blodet droppar
Ner på gräsets toppar:
Tills uttröttad af sitt äfventyr
Paris flyr.
Ack, men snart en Pandarus spänner
Bågens försåt,

Syftar

* Iliad. III.

Syftar åt
Segrarn, som yfs bland Achäiske männer.

Segersång

Klingar nu, den blir ej lång;
Talar om bragders ära
För den sköna, för den kära.
Än är det vrede i sångarns röst,
Dock, i förälskadt bröst
Trifs ej stränge
Vreden länge.
Hör hur tonen bytes om
Småningom,
Sjunker neder,
Veknar, beder,
Och i längtaus suckar inom kort
Smälter bort.
Skynda dig, jägar! När fågeln spelar,
Synen felar,
Hörseln felar: spring, gif akt
Uppå sångens makt!
Men när de hvirflande ljuden stanna,
Luta dig ner som dödens panna.
Mossen är djup, hvad gör det?
Vattnet dig går blott till knät.

Vill du segern vinna,
Skotthåll, skotthåll skall du hinna.

Fyr!

Sången tystnar, skaran flyr.
Lodet sitter midt i sångarns hjerta,
Men han föll förutan smärta,
Bäst han sjöng och bäst han brann:
Lycklig han!

Flyttfåglarna.

Så hett skiner solen på Nilvågen ner,
Och palmerna ge ingen skugga mer.
Då griper oss längtan till fädernejorden,
Och tåget församlas. Mot Norden! mot Norden!

Och djupt under föttren vi se som en graf
Den grönskande jorden, det blånande haf,
Der oron och stormen hvar dag sig förnyar,
Men vi fara fria med himmelens skyar.

Och högt mellan fjällen der ligger en äng;
Der nedslår vår skara, der redes vår säng.
Der lägga vi ägg under kyliga polen,
Der kläcka vi ut dem vid midnattssolen.

Ej jägaren hinner vår fredliga dal.
Der hålla gullvingade Elfvor sin bal.
Grönmantlade skogsfrun spatserar i qvällen,
Och dvergarne hamra sitt gull in i fjällen.

Men åter på bergen står Vindsvales son
Och skakar de snöiga vingar med dån,
Och härarna hvitna, och rönndrufvan glöder,
Och tåget församlas. Mot Söder! mot Söder!

Till grönskande ängar, till ljummande våg,
Till skuggande palmer står åter vår håg.
Der hvila vi ut från den luftiga färden,
Der längta vi åter till nordliga världen.

Vintern.

Lustigt öfver slätten spanner
Vintern sina hvita tält,
Och den häpne åbon känner
Knappast sina egna fält.
Dagens ljus och nattens lågor
Gnistra emot snön med lust;
Sundets vågor
Sofva kring den frusna kust.

Genom sta'n en brokig sträcka
Far med bjellerklang förbi,
Och jag räknar glad hvar snäcka
Med en pelsklädd Venus i.
Drifvan knarrar, nordanvinden
På de sköna i sitt lopp
Nyper kinden;
Se hvad rosor rinna opp!

Jag vill med, jag vill se om er,
Drifvor, här på sydlig jord!

Jag vill dricka luft, som kommer
Flygande ifrån min Nord.
Glada barndomsminnen stiga
Rundtomkring ur fjerran blå,
Vinterliga,
Friska, pelsbeklädda små.

O välkomne! Är det icke
Här som det der hemma var?
Jorden snöklädd hvart vi blicke,
Lifvet muntert, himlen klar?
Skön är dagen som vid fjällen,
Då jag lekte vid er hand,
Månskensqvällen
Hög som i *Jernbärrarland*.

Derför kommen hit och sätten
Er hos mig vid brasans sken,
Kära landsmän, och berätten
Åter hvad jag vet alltre'n.
Se, på rutan, som är frusen,
Vänners namnsdrag ritar jag:
Himlaljusen
Skina i de kära drag.

Och de gamla sagoskrifter
Läser jag vid spiselns glöd.
Hvilka väldiga bedrifter,
Hvilket mod i lif och död!
Lyssna! Genom stjerneklara,
Genom stilla nattens fred,
Underbara,
Djupa röster stiga ned.

Hvadan? Vill du det förnimma,
Se i himlen opp och lär:
Som på Samsö fordomtima,
Brinna fädrens högar der.
Och i vester och i öster
Öppnas de för diktens son;
Anderöster
Hör han klinga derifrån.

Gif mig lyran. Ack! förgäten
Länge på min vägg hon hang.
Många äro dagens läten,
Låt oss höra nattens klang.
Låt oss sjunga Valhalls throner,
Fosterland och hjeltars lag.
Friska toner!
Klingande Nordmanna-slag!

Halkan.

Verldens gång utför mitt fönster
Jag en stund betrakta skall.
Akten er, J dagens mönster!
Som ett glas står gatans svall.
Det är farligt,
Skynden varligt!
Verlden bringar er på fall.

Se, der går en stjernprydd herre.
Aj, Hans Nåd, han föll omkull.
Hela himlens här, dess värre,
Rullar i den låga mull.
Kryp och bocka,
Plocka, plocka
Himlakartan åter full!

Unga sköna! foten slinter,
Akta! ack, re'n är det skedt.
O hvad rosor i vår vinter,
O hvad liljor himlen gett!
Stackars tärna,
Rodna gerna!
Res dig, jag har intet sett.

Med ett Peru uppå fracken
Och en kantschu i sin hand,
Kommer hjelten, men i backen
Tumlar han för kung och land.
Värjan brister, —
Hvad du mister
För ett värn, mitt fosterland!

Ers Högvördighet, predika
Ej om Adams fall så torrt!
Se, der ligger Doktorn lika
Som de andra innan kort.
Doktorshatten
Far för katten,
Grip den, lärdomen blås bort.

Hvilken diger fru på moden!
Det blef jordskalf, om hon föll.
Ve, der ligger slagtarboden,
Gud ske lof, att gatan höll.
Mutter fryser.
Hu! jag ryser,
Stackars gumma, hur du föll!

En af dagens vittra hjeltar
Kommer der, så smal och lätt,
Ett Genie! men se, han vältrar,
Sjelfva snillet går ej rätt.
Men i fallet
Höres skallet
Af en splitterny Sonnet.

Se, två Recensenter mötas,
Vidtberömda för talang.
Deras pannor sammanstötas,
Hör ni bara, hur det klang!
Nya, gamla
Skolan ramla';
Amen, Amen, jorden sang.

Dock — jag vill ej stå här längre
Mina bröder till förfång.
Ut ibland dem jag mig tränger,
Ännu är dock dagen lång;
Men till natten
Slår jag vatten
Öfver gatan än en gång.

Ätthögen.*Till L.*

Lik en urna i en blomsterpark,
Ätthögen står uppå din mark,
Hälften bortskymd mellan rågen:
Öfver slätten ser han, öfver vågen.

Se, i vårens grönska är han klädd.
Lifvet blomstrar upp ur dödens bädd.
Djupt i kämpens aska linden
Slår sin rot, och susar uti vinden.

Ofta från dess höjd jag skådar glad
Sommarns prakt och Saxos gamla stad,
Sjelf en ätthög från fordna dagar:
Tanken forskar der och minnet klagar.

Se dig kring! Till horisontens slut
Bredes landets blomsterkarta ut;
Och som andar mellan träden,
Skymta hvita tempel fram ur säden.

Och i vester hvälfs det mörkblå haf,
Hvilka under gömmer ej dess graf!
Den som visste hvart dess bölja leder!
Den som vore hvarest sol går neder!

Bygg en helgedom för sången opp,
Lätt och luftig, uppå högens topp;
Ty från ättehögen svingar
Sången helst sig opp på starka vingar.

Sången, konsten är blott blomstens doft,
För minuten födt på grafvars stoft.
All vår glädje här i mullen
Är ett lusthus byggt på ättekullen.

Polarresan.

Trött att gissa och att fråga,
Forskarn vill till polen tåga.
Icke vill den djerfve stanna
Förr'n han står på jordens panna,
Och ur varelsernas graf
Mäter jord och himmel af.

Nu på Nordens haf han gungar.
Sjökon solar sina ungar
På ett isberg. Hvita björnen
Brummar der, der fiskar örnen.
Tunga hvalen, lik en ö,
Välter i den vreda sjö.

Men det nedslår ej hans tankar.
Högst i norr han kastar ankar
Vid en landfast is. "J bröder,
Här, så länge nordsol glöder,
Vänten mig. Till polen än
Har jag hundra mil igen."

Med kompassen uti handen
Far han från den frusna stranden.
Mjell är tusenårig drifva,
Blank är isens silfverskifva.
Solen i en evig ring
Dansar himmelen omkring.

Hvilken slätt! En grafhäll, skuren
Af albaster för naturen!
Här har intet väsen andats
Alltse'n skapardagen randats.
Lif ej rör sig, växt ej gror;
Tystnan här hos döden bor.

Dock han viker ej tillbaka.
Trött att vandra och att vaka,
Hugger han i isens hållar
Sig en säng, och, svept i fällar,
Slumrar som ett vilddjur der,
Målet med hvar stund mer när.

Ändtligen till polen når han.
Segrande på toppen står han
Utaf axeln. Hur det brusar

Utur djupet! Huru susar
Klotets tunga massa, svängd,
Gnisslande, kring axelns längd!

Nu förfärad och förlägen
Ser han efter återvägen.
Ve! hvad trollmakt honom fäster!
Hvar är öster nu och vester?
Hvar är söder? Hvar är norr?
Ingen utväg! intet sporr!

Och en röst ur djupet ryter:
"Dåre, som med vishet skryter!
Punkten, hvarkring verldar vandra,
Har ej väderstreck som andra.
Döden blott dess nycklar har.
Har du nått den, så blif kvar!"

Med hvar stund blir skuggan längre,
Med hvar stund blir cirkeln trängre,
Som kring fästet solen målar,
Tills hon gömmer sina strålar.
Men den stolte vises Jag
Fryser der till dommedag.

Romresän.

A.

Säg, hvarthän med vandringsstafven?
Kanske till den helga grafven
Fromma löften jäga dig?
Främling, middagssolen flammar,
Hunden flämtar, vägen dammar,
Dröj hos mig!

B.

Ja, väl till en graf jag ilar,
Till den graf, der världen hvilar,
Ja, till Rom ur kulen Nord.
Jag vill söka forntids lampa
Bland ruiner, jag vill trampa
Klassisk jord.

A.

Lång är vägen: böljor svalla,
Alper stiga, dalar falla
Mellan konstens land och dig.
Vänd till dina berg tillbaka,
Bygg en hydda, kyss en maka,
Njut och tig!

B.

B.

Klokt är rådet, men mig drifver
Anden hän: ibland oliver
Vill jag gå, der Maro gått,
Der den gula Tibern lögar
Elyseer, der det snögar
Blommor blott.

A.

Vandra under fädrens granar,
Läs hvad deras steu förmanar,
Lyss till strömkarlus djupa rop;
Eller sätt dig högt på fjällen,
Der som morgonen och qvällen
Flyttat hop!

B.

Hög och allvarsam är Norden,
Skaparns hjeltedikt på jorden,
Den studerar jag till slut.
Men nu vill jag se det Sköna
Leende i dalar gröna
Söderut.

A.

Berg och dalar allestädes
Finner du, och konstnärn glädes
Af det Sköna öfverallt.
Utifrån kan allt ej komma,
I haus inre måste blomma
Dess gestalt.

B.

Ja, men på den vigda jorden
Bättre han förnimmer orden
Af den mystiska Natur.
Hjertat tror sig nyfödt vara,
Och fördolda eko svara
Derutur.

A.

Ack, hvad vill du? Rom är öde,
Flaccus och Mæcenass döde,
Deras stoft ej lifvar du.
Träsken dina stoder söla,
Och der Tullius talte, böla
Hjordar nu.

B.

Konsten nog sin ätthög vaktar,
Och den eviga föraktar
Tidens våld, barbarers rån.
Anden lefver bland relikar,
Och det höga minnet viker
Ej derfrån.

A.

När du kommer hem, är mången
Dörr dig stängd, är hädangången
Mången vän, som var ditt stöd.
Du är främling i hvart gille,
Och, med all din konst, ditt snille
Får ej bröd.

B.

Som du älskar fosterbygden
För sin egen skull, som dygden
Sökes af en ädel själ,
Söks det sköna, himlarena,
För sin egen skull allena;
Nu farväl!

Och så drar han hän och hinner
Rom på svullna fötter, vinner
Konstens pris, som anden bjöd.
Till sitt land han återvände:
Främlingen, som ingen kände,
Fann ej bröd.

De tre bröderna.

I en dal, der fjällen skydda
Emot stormen månet ax,
Bodde i sin ärfda hydda
Trenne bröder fordomdags:

Ringa landtmän, länge nöjde
Vid sin plog, sin herdastaf.
Likväl dalen, hvad det dröjde,
Syntes dem för trång, för qvaf.

Och en okänd längtan vaknar
Hos dem alla småningom.
Något är som dagen saknar,
Och som natten drömmer om.

Mildare de stjernor blinka,
Gällare de vaktlar slå,
Himmelska gestalter vinka
Dem på afstånd då och då.

"Dalen är oss blott ett häkte.
Bröder! Bakom bergens rand
Bor det något ädelt slägte,
Vinkar något herrligt land.

"Dit, J bröder, låt oss hinna,
Låt oss bli de ädlas gäst.
Sökom hvar sin älskariinna.
Pris för den, som väljer bäst." —

Sagdt och gjordt. Med fiken oro
De på resan sig bege:
Här en stormig sjö de foro,
Der en öcken mätte de.

Mången stilla morgon glöder
Öfver dalen, mången qväll
Slocknar, förr'n de trenne bröder
Mötas i sin moders tjäll.

"Jag har funnit, — skrek den äldste, —
Den gudomeliga, jag!
Väl mig, bröder, att jag frälste
Priset dock åt dess behag.

"Fast ej hvarje öga tränger
Genom fönsterjalousien,
Fast en månskensslöja hänger
Öfver hennes gudamin;

"Såg jag dock hur kring den höga,
Ädla pannan lagren böjs,
Såg hur hennes blåa öga
Forskande mot himlen höjs.

"Tankfull sitter hon och öser
Evighetens källa ur,
Lifvets, dödens gåtor löser
Hon uti sin jungfrubur.

"Ofta när om midnattsstunden
Lampan vakade med mig,
Ofta i den tysta lunden
Uppenbarade hon sig.

"Dock, bäst jag min lycka tydde,
Bäst jag ropte: hon är min!
Vände hon sig bort och flydde
Djupare i molnet in.

”En gång skall jag henne hinna,
En gång skall jag i min famu
Trycka Sanningens Gudinna,
Sanning är den skönas namu.”

”Ingens tycke vill jag klandra,
Hvar en välje opåtaladt
Som han lyster, – sad’ den andra
Yngre brodren, – jag har valt.

”Blygsam som en brud och stilla
Tar hon hjertan småningom.
När jag, trött af evig villa,
Sjönk förtviflad ner, hon kom,

”Och med himmelskt saktmod sade:
Hoppas, hvi förtvillar du?
Re’n i dalen, vid din spade,
Kände mig ditt hjerta ju. —

”Intet röjde hennes värde,
Men vid hennes fötter stod
Blott en pelikan och närde
Ungarna med eget blod.

"Lik en ros, som halft förbleknad
I en skönhets grafhög står,
Så på jorden syns hon, tecknad
Uppå kinden med en tår.

"Hur hon hvar välgerning gömmer
I sitt trogna hjerta ned!
Hur hon älskar, hur hon glömmer
Hvarje oförrätt, hon led.

"Från det vilda nöjets lekar,
Från det låga stoftets band
Löser hon min själ, och pekar
Öfver till ett bättre land.

"Delen prisets vinst, J tvenne;
Dygden söker ej ett pris.
Jag har funnit allt med henne:
Är jag god, nog är jag vis." —

"Priset låter jag ej stycka,
Ty det hör mig ensam till,
— Skrek den yngste; — nej, min lycka
Jag med ingen dela vill.

„Ack! det högsta har jag funnit,
Det, som hvarje enslig trakt,
Hvarje aning, som försvunnit,
Hvarje inre syn mig sagt.

„Att med helig rysning tränga
I dess tempels myrtenlund,
Att med drucket öga hänga
Vid dess läppar, vid dess mund;

„Att hvart jordiskt slag förakta,
Som dess ideal ej tål,
Att betrakta, blott betrakta
Henne, är min lefnads mål.

„Allt hvad gladast hoppet säger,
Allt hvad ömmast hjertat mins,
Allt hvad jord, hvad himmel äger
Skönast, i dess väsen fins.

„Solen lik, då hälften bergad
Än hon målar haf och land,
Så en bläddra, tusenfärgad,
Leker i dess lätta hand.

"Icke detta låga nästet,
Icke jorden är dess mor.
Himmelsk är hon. Öfver fästet,
Öfver stjernorna hon bor.

"Priset har jag vunnit, bröder!
Skönheten sitt pris begär.
Sen J, hennes slöja glöder
Uti aftonrodnan der." —

Så de tvistade, och qvällen
Skymde kring dem mer och mer.
Då blef hastigt ljust kring fjällen,
Och en hög gestalt steg ner.

Sanning, Dygd och Skönhet syntes
Här förklarade till ett,
Och en annan tvist begyntes
Om hvad verkligt hvar en sett.

Vid dess fot stod pelikanen,
Bläddran än i handen låg:
Lagerkrönt, mot stjernebauen
Den gudomeliga såg.

Är det, ropar hvar, en villa,
Som förtjust, som bländar mig?
Men Gudinnan log, och stilla
Till den äldste vände sig:

"Sanning sökte du, och mente
Få den ensam på din lott.
Vet att himmelen förente
Allting Sannt med Skönt och Godt.

"Du, som blott det Goda ville,
Sök det evigt, ädla själ!
Sannast är dock dygdens snille,
Skönast är dock bröders väl.

"Du, som svärmade kring bygden
För en himmelsk Skönhets lön,
Ve dig, vet du ej, att dygden,
Ej att sanningen är skön!

"Ingen skryte, att han ensam
Fattade mitt väsen re'n.
Låt min dyrkan bli gemensam:
Sen J, jag är en, blott en!

"Menska, vårda hvarje gnista
Af det heliga i dig;
Sök det, fatta det, och tvista
Icke hur det kallar sig.

"Mät ej himlen på den trånga
Falska skalan af ditt vett.
Stoftets former äro många,
Det gudomliga är ett." —

Talte och försvann. I qvällen
Brann som stjernor hennes hår,
Och den blyga eternellen
Upprann i Gudinnans spår.

Till en yngling.

Bryt blomman, o yngling; i morgon skall den
På grafven strös.
En leende jungfru är lifvet dig än:
Dess gördel lös!

Den dag, som du lefver, din Genius är,
Kyss gladt hans mund;
Men ser han uppå dig, förtörnad och tvär,
Bryt ert förbund.

Och bortvälta stenen från framtidens graf,
Se engeln der,
Och lek ej, men stöd dig vid hoppets staf,
Och tänk och lär.

Och res dig och kämpa för menskors väl
Med svärd, med röst,
Blif misskänd, blif hatad, och tryck dem likväl
Till såradt bröst.

Och hoppas på räddning, på seger ännu
I stormens brak,
Fast seglar du också, som vi göra nu,
På tidens vrak.

Och allt som du stiger, så lyssna, min son,
Till minnets dal.
Väl dig hvarje afton du hör derifrån
En näktergal.

Ty snart kommer qvällen och vinkar dig hän
Med vissnad hand,
Från solens ljus, ifrån lundens trån
Till stjernlös strand,

Der Cerberus skäller med trekäftadt dån
I öde rum,
Och Furier piska den fege ifrån
Elysium.

Språken.*Grekiskan.*

Sångmön älskar dig högst, ty modersmålet är
kärast.

All den Olympiska ätt, Gracerna talte som du.
Troget, som klädningen fäst uppå den badande
flickan,

Låter du känslorna ses, röjer du tankarnas växt.

Latinet.

Ren är din stämma och skarp, som rasslet af
härdade klingor,
Hårdt, som eröfraren höfs, ljuder ditt herrskare-
ord.

Stolt, oböjlig och arm; men ur grafven beherrsakar
du ännu

Halfva Europa. Derpå känner man Romarn igen.

Italienskan.

Nöjets och trånadens språk, du är blott en
stämma ur flöjten,
Hela

Hela ditt väsen är sång, hvarje ditt ord en
sonnet.

Älskade dufva, blif qvar, och kuttra om längtan
och njutning:

Skada ändå, i ditt land sjunga kastraterna bäst.

Spanskan.

Skön skall du vara och stolt. Jag känner dig icke,
men mången,

Hvilken ej känner dig mer, prisar dig högt i
vår Nord.

Fransyskan.

Jollrande hoppar du fram, och ljuger och kom-
plimenterar,

Dock är din artighet täck, dock är ditt läspande
sött.

Hylla vi längre dig ej som drottning för systrar-
na alla,

Ännu som sällskapsdam lyssna vi gerna till dig.

Skona oss blott för din sång; den är som en dans
af de döfve,

Fötterna röra de väl; takten förnimma de ej.

Engelskan.

Språk, för de stammande gjordt, hvart ord är ett
 embryon hos dig,
 Stöter du *en* hälft fram, sväljer den andra du ner.
 Allt i ditt fädernesland med ångmaskiner be-
 drifves,
 Käraste, skaffa dig snart en för din tunga också!

Tyskan.

Frisk, starklemmad och grof, en jungfru fostrad
 i skogen,
 Smidig derjemte och skön: endast är munnen
 för bred.
 Litet raskare ock! Lägg af ditt flegma, att icke
 Meningens början är glömd, innan man hinner
 dess slut.

Danskan.

Mig behagar du ej. För veklig för nordiska
 styrkan,
 Äfven för söderns behag mycket för nordisk ännu.

Svenskan.

Ärans och hjeltarnas språk! Hur ädelt och manligt
 du rör dig,

Ren är som malmens din klang, säker som so-
lens din gång.

Vistas på höjderna du, der åskan och stormarna
tala,

Dalarnas lägre behag äro ej gjorda för dig.

Spegla ditt anlet i sjön, och friskt från de manliga
dragen

Tvätta det främmande smink, kanske det snart
är för sent.

Prestvigningen.

Den fromma skaran tränger
Till altarfoten re'n,
Och hvitklädd oskuld hänger
Sin mantel på hvaren.
Med knäppta händer flyger
Den rädda bönen hän,
Och likt ett barn sig smyger
Opp till sin faders knän.

Hör, Herrans budskap talar.
Det låter som ibland
I vidt aflägsna dalar
En helsning från vårt land.
Som molnens tårar falla
På den förbrända jord,
Så strömma på oss alla
Gudomlighetens ord.

De vigda händer röra
Välsignande vid mig.

Det susar för mitt öra,
Guds ande sänker sig.
Farväl, du tidens gyckel,
Farväl, J jordens band!
Se, himmelrikets nyckel
Är i min fria hand!

Se opp! hvad är som lågar?
En gyllne värld i skyn.
Guds väldes klarhet tågar
Förbi min tjusta syn.
De salige mig nicka
Välsignelse och fred,
Och englahufvud blicka
Från brystna hvalfvet ned.

Hur svala himlen släcker
Hvar jordisk brand likväl!
Hur salighet betäcker
Den nye lärarns själ!
Hör! Davids strängar brusa
Odödlighet och Gud.
Hör! Edens palmer susa
Försonarns milda bud.

Och hänryckt skalden griper
I lyran, och slår an
Hvad vishet ej begriper,
Hvad tron blott ana kan.
Den låga jordens sorger
Förstumma vid hans röst,
När evighetens örger
Genljuda i hans bröst.

Hur glad är genom gruset
Den stilla vandrarns gång,
Med oskulden och ljuset,
Med religion och sång!
Lätt öfver lifvet halka
Hans steg, likt sommarns vind,
Och englavingar svalka
Den gudavigdes kind.

Upp, evighetens prester,
Upp, himlens medborgsmän!
Ledsagom stoftets gäster
Till bortglömdt hem igen!
Så ömt som dufvan klagar,
Så högt som åskan slår,
Förkunnom himlens lagar
För fallen verld, för vår!

Halleluja! så vida
Som stjernehalvvet spänns,
Som år och sekler skrida,
Till tidens, rymdens gräns!
Halleluja! Hvad söker
Min själ att högre ha?
Guds salighet besöker
Vår jord. Halleluja!

Martin Luther.

I mörker suto folken
Och natt låg öfver jord.
Då kom den store tolken
Af Herrans glömda ord.
Den helga bokens under
Han tydde för en hvar,
Och stark som himlens dunder
Den djerfves stämman var.

Och se! på hvita vingar,
Och oskuldsfull och ren,
Religionens dufva svingar
Kring haf och land alltse'n.
Med oljblad i munnen
Hon flyger till sin vän,
Ty floden är förrunnen
Och jorden grön igen.

Förnuftet slår sitt öga
Ur långa dvalan opp,

Och blickar mot det höga
Med undran och med hopp.
Förnuft och Tro nu vandra
Försona hand i hand,
Och leta åt hvarandra
En väg till ljusets land.

Ty prise folket Herran
Och honom, som han sändt!
Och Tviflet vike fjerran,
Ty himlens ljus är tändt.
På ljusastakan brinne
Dess underlåga klar,
I gerning, som i sinne
Hos folken uppenbar!

Skaldens morgonpsalm.

Sol, som från mig flytt!
Öfver bergens topp
Lyfter du på nytt
Strålig hjessa opp.
Jag vill bedja med de myriader.
Hör mig sångens, hör mig ljusets fader!

Tag mig med i skyn
På din himmelfärd!
Öppna för min syn
Diktens sköna värld!
Låt dess gudabilder i det höga
Sväfva klara för ett dödligt öga!

Lär mig måla se'n
För den dunkla jord
Hvarje himlascen:
Gif mig språk och ord,
Att de flyktiga gestalter stanna
På mitt papper, lefvande och sanna.

Gif mig kraft och mod
Att förakta rätt
Dårars öfvermod,
Tidens kloka ätt,
Som beler hvad skaldens pensel målar,
Fåfångt doppad uti dina strålar!

För den bleka nöd
Stäng igen min dörr;
Gif i dag mig bröd
Som du gifvit förr;
Att den höga himlakraft ej rymmer
Ur mitt bröst för jordiska bekymmer!

O! du vet det väl,
Hur jag älskar dig.
Derför fyll min själ,
Fyll den helt med dig!
Ärans, guldets, maktens åtrå vike
Från mitt rena hjerta, från ditt rike!

Se, du hör min bön,
Hör mitt lof också!
Jorden syns mer skön,

Himlen mera blå.
Andar hviska i de svala lunder;
Jag hör harpor, jag ser skaparns under.

Tiden flyger bort,
Konsten är så lång,
Lifvet är så kort.
Upp, min själ, till sång!
Guden kommer. Lyssnen, myriader!
Det är sångens, det är ljusets fader.

Skidbladner.

Det är så kraftigt, men så kallt i Norden!
Längre ner till den bebodda jorden
Längtar du från snö och is,
Dit der drufvan och orangen blommar,
Dit der grönklädd Maj och mognad sommar
Hvila öfver paradis.

O! hur skönt förflyga lifvets stunder,
Suckar du, ibland dess lunder,
Vid dess näktergalars sång!
Drucke jag utaf dess silfverströmmar!
Blefve min inbillnings drömmar
Verkliga ändå en gång!

Hvarför icke? Hvad är verkligheten?
Hvad J kännen, hvad J veten,
Det är verkeligt, det lefven J.
Låt blott konsten lyfta er ur gruset!
Vidsträckt är hon, såsom himlaljuset,
Och som hafvets våg så fri.

Se, Skidbladner vinkar dig vid stranden.
Öfver hafven, öfver landen
Diktens gyllne skepp går fram.
Evig medvind i dess segel susar.
Skönare dig jorden tjusar,
Högre himlen, från dess stam.

Oden timrade det sjelf med verlden.
Egennyttan, afunden och flärden
Tas ej mot inom dess rena bord.
Skalden med den gyllne lyran
Står vid styret. Gudayran
Jagar köln kring haf och jord.

Väl, så stig med lust på spegeldäcket!
Som en morgondimma faller täcket
Ifrån andeverlden; hon är din.
Huru vänligt skog och klippa nickar!
Huru vidt du från din mastkorg blickar
I de blåa landen in!

Segla oförskräckt! Se, djupt i vester
Står bland gyllne moln en stad. Hvad fester
Firas der, hvad sång, hvad dans!

Hur dess kolonnader skina!
Huru tornen bada sina
Tinningar i purpurglans!

Lustigt är der, som på Idavallen.
Der är ännu icke Balder fallen,
Brages harpa klingar der ännu.
Forntids minnen, framtids öden,
Lifvets gåta, gåtan utaf döden,
Allt förklaradt skådar du!

Derför längta icke mer från Norden.
Skönheten är vansklig uppå jorden,
Endast dikten hör hon evigt till.
Hvar som helst du må af ödet ställas,
Fins Hesperien, fins Hellas
För din syn, så snart du vill.

Skaldens hem.*

Säg, vill du veta hvarest skalden bor?
 Hvad land den ädle främling föder?
 Välan, han bor emellan norr och söder,
 Hans hembygd är som jorden stor.
 Den sträcker sig från Spitsbergs hvita fjällar
 (En helig graf för syndafloedens lik)
 Till isens aldrig smälta hållar
 I Söderhafvets obesökta vik.
 I öster gränsar den till morgonrodnans flöden,
 Till paradiset unga vår,
 I vester gränsar den till döden,
 Der ljuset ner i hvila går.
 Här stänger evig is, der storma kalla vindar,
 Men midtomkring det stora fosterland
 Sin gyllne gördel solen lindar
 Och lågar i en evig brand.
 Han njuter äran och behagen
 Utaf hvad ort, hvad ålder helst han vill.
 Hans födslodag var skapardagen
 Och tiden står för honom still.

Han

* Efter *Oehlenschläger*.

Han bodde fredligt med Nomaden
I kulorna utmed det röda haf.
Med Amfion han byggde staden,
Och lagar han med Solon gaf.
Han följde Cecrops på dess flotta,
Med Bacchus Indien han vann,
På Pindens höjd, i Nymfers grotta,
Till Hades' bleka land steg han.
Pegasen med de starka vingar
Till skänks han af Apollo tog,
Och väldigt, såsom örnen svingar,
På gudagångarn mellan stjernor drog.
Ny syntes honom än den gamla världen,
Och dunkla medeltiden ny,
Då djerf han for den höga färden
Med Faust och Beelzebub i sky.
Hvar hemlighet, för andeverlden egen,
För forskarn gömd, vet han ändå.
I drömmen ser han himlastegen
Och räknar englarna derpå.
Hvartut han vill kan han sig vända,
Till stjernors höjd, till jordens grund,
Från världens ena till dess andra ända
Han flyger på en morgonstund.
Hvar boning öppnas för den höga gästen:

Han står, så snart han önskar blott,
I Nordens gamla kungafästen,
I Feers alabasterslott.
Ifrån palatsens støj, från torgen
Han flyr till källans sorl, till enslig bygd.
Bland bergen dväljs han uti riddarborgen,
I öcknen under palmers skygd.
Hvad stort blef tänkt, hvad djerft blef företaget,
Der var ej hjelten blott, men han också.
Med Harald drar han till Bråvallaslaget,
Med Roland stupar han vid Roncevaux.
Han följde Orleans' mö i bålets lågor,
Med Luther manade han Påfven ut,
Drog med Columbus öfver vestervågor,
Och störtade med Winkelried på spjut.
Med Werther svärmar han, när våren blommar
Och månen blickar genom löfven ner:
Han diktar i den gröna sommar
En Odyssé i skuggan med Homer.
Om hösten, när en blåst går genom dalen
Och solen blodig färgar bergens topp,
Han står med Shakspeare uti riddarsalen
Och manar gamla skuggor opp.
När vintern breder sina skrudar
Likt dödens lakan öfver stelnad jord,
Då sitter han med Valhalls Gudar

I norrskensnatten öfver väldig Nord.
I handen Brages harpa klingar
Om strid och fall, om As och Alf,
Och snön ifrån de hvita vingar
Nerdammar öfver Valaskjalf. — —
Men dit, kring hvilket alla verldar ljunga,
Det som ej målas kan af menskohand,
Som ej förtolkas kan af menskotunga,
Hans eviga, hans rätta fosterland:
Der inga elementer strida,
I sanningens och fridens stat,
Der vänligt sitta vid hvarannans sida
Johannes, Balder och Sokrat:
Der oskulds englar sina liljor vira
Kring Herkulsklubban, — der de starke stå
Kring thronen, och med jubel fira
Den Onämnbare deruppå; —
Dit sträfvar han från grus och töcken,
Det anar han i allt hvad stort och skönt;
Men evigt famlar i tartarens öcken
Den, som hans flygt ej älskat eller rönt.

Svanen och Fjälltrasten.

På en ätthög vid Belten
Nordens fjälltrast satt en gång.
Öfver skogarna och fälten
Klingade hans vilda sång.

Gungande på vikens vågor
Kom en svan från sydlig sjö.
Präktigt emot solens lågor
Glänste hennes vingars snö.

Hvilka färger! hvilka toner!
Hvilken röst så ren, så klar!
Som dem endast söderns zoner,
Endast Febi fågel har.

"Arme! hur du sjunger illa!
Under dina tallars tak
Huru länge vill du drilla
Utan regel, konst och smak?"

"Hvad är snillet utan smaken?
Styrkan utan allt behag?
Lär dig sjunga, det är saken,
Efter noter. Så gör jag."

"Sångmöns gåfvor äro skilda,"
Sade trasten, litet stött;
"Söderns toner äro milda,
Mina — dem har Norden födt.

"Andra stjernor hos oss flamma,
Andra känslor och begär.
Kan väl sången bli densamma,
När dess ämne ombytt är?"

"Är ej konsten verldens spegel,
Tidens, folkens hjeltedikt?
Har väl smaken annau regel
Än den han af snillet tiggat?"

"Var fördragsam, sköna syster!
Hvar och en har fått sin del.
Vild min sång dig syns och dyster;
Är då din förutan fel?"

"Låt oss allt slags skönhet älska.
Låt det Nordiska också
Ha sitt värde, fast det Velska
Kanske högre skattas må.

"Mät ej himlen på den trånga,
Falska skalan af ditt vett!
Konstens former äro många,
Fast dess väsende är ett."

Sade, och på djerfva vingar
Lyfte sig mot Odens sal,
Och den vilda sången klingar
Åter öfver berg och dal.

Mjeltsjukan.

Jag stod på höjden af min lefnads branter,
Der vattendragen dela sig och gå
Med skummig bölja hän åt skilda kanter,
Klart var deruppe, der var skönt att stå.
Jag såg åt solen och dess anförvandter,
Som, se'n hon slocknat, skina i det blå,
Jag såg åt jorden, hon var grön och herrlig,
Och Gud var god och menniskan var ärlig.

Då steg en mjeltskyk svartalf opp, och plötsligt
Bet sig den svarte vid mitt hjerta fast:
Och se, på en gång allt blef tomt och ödsligt,
Och sol och stjernor mörknade i hast:
Mitt landskap, nyss så gladt, låg mörkt och
höstligt,
Hvar lund blef gul, hvar blomsterstängel brast.
All lifskraft dog i mitt förfrusna sinne,
Allt mod, all glädje vissnade derinne.

”Hvad vill mig verkligheten med sin döda,
Sin stumma massa, tryckande och rå?
Hur hoppet bleknat, ack det rosenröda!
Hur minnet grånat, ack det himmelsblå!
Och sjelfva dikten! Dess lindansarmöda,
Dess luftsprång har jag sett mig mätt uppå.
Dess gyckelbilder tillfredsställa ingen,
Lösskummade från ytan utaf tingen.

Dig menskoslägte, dig bör jag dock prisa,
Guds afbild du, hur träffande, hur sann!
Två lögner har du likväl till att visa,
En heter qvinna och den andra man.
Om tro och ära fins en gammal visa,
Hon sjunges bäst, när man bedrar hvarann.
Du himlabarn! hos dig det enda sanna
Är Kainsmärket inbrändt på din panna.

Ett läsligt märke af Guds finger skrifvet!
Hvi gaf jag förr ej på den skylten akt?
Det går en liklukt genom menskolifvet,
Förgiftar vårens luft och sommarns prakt.
Den lukten är ur grafven, det är gifvet:
Graf muras till, och marmorn ställs på vakt.
Men ack! förruttnelse är lifvets anda,
Stängs ej af vakt, är öfver allt tillhanda.

Säg mig, du väktare, hvad natten lider!
Tar det då aldrig något slut derpå?
Halfätne månen skrider jemt och skrider,
Gråtögda stjernor gå alltjemt och gå.
Min puls slår fort som i min ungdoms tider,
Men plågans stunder hinner han ej slå.
Hur lång, hur ändlös är hvart pulsslags smärta!
O mitt förtärda, mitt förblödda hjerta!

Mitt hjerta? I mitt bröst fins intet hjerta,
En urna blott med lifvets aska i.
Förbarma dig, du gröna moder Hertha,
Och låt den urnan en gång jordfäst bli;
Hon vittrar bort i luften: jordens smärta
I jorden är hon väl ändå förbi,
Och tidens hittebarn, här satt i skolen,
Får, kanske, se sin fader — bortom solen.”

Vafthrudnismal.

(Ur Sämunders Edda.)

Oden.

Råd mig nu, o Frigga,
Ty mitt hjerta lyster
Att Vafthrudner gästa.
Ständigt står min håg
Att till kamp i forntidsrunor kalla
Vise jätten, som beröms af alla.

Frigga.

Härars höge fader,
Får dig Frigga råda,
Blif i Gudars gårdar,
Ty jag vet förvisst,
Ingen enda i de jättars rike
Uti vishet är Vafthrudners like.

Oden.

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat;
Nu jag veta vill

Huru det ser ut, och hur man talar
I den klyftige Vafthrudners salar.

Frigga.

Hell dig då på resan,
Och välkommen åter
För Asynjor alla!
Må ditt snille ej
Svika dig, o Gud, som tiden stiftar,
När du visdomsord med jätten skiftar.

Vandrade så Oden
Visdomskamp att fresta
Med allvise jätten;
Kom till salen hän,
Der sin boning jättefadren hade,
Och steg in, och talade och sade:

Oden.

Hell dig, o Vafthrudner!
I din sal jag träder
Att dig sjelf få skåda.
Främst jag veta må
Om du är, som många mena,
Allvis jätte, eller vis allena.

Vafthrudner.

Ho är man, som stiger
I min sal och räds ej
Sålunda att orda?
Ett jag säger dig:
Är du ej dess klyftigare, låter
Jag väl knappt dig af min dörr gå åter.

Oden.

Gångråd kallar jag mig,
Ty af gången tröttad,
Törstig hit jag kommer,
En sjelfbuden gäst.
Lång var resans möda. Du mottage
Gästfritt, som en kämpe höfs, den svage.

Vafthrudner.

Hvarför då, o Gångråd,
Står du der på golfvet?
Sätt dig opp på salsbänk,
Sedan pröfve vi,
Om nykomne gästen eller
Gamle talaren för vittrast gäller.

Gångråd.

Fattig man det egnar,
 Som till rik man kommer,
 Höfviskt tal att föra,
 Eller tiga still.
 Talträngd mun — det har jag vetat länge —
 Gaguar honom illa hos de stränge.

Vafthrudner.

Säg mig då, o Gångråd,
 Efter du, på golfvet
 Ståndande, vill pröfva
 Lyckans skiften, — säg
 Fålen's namn, som genom himlens slätter
 Drager dagen öfver menskoätter!

Gångråd.

Skinfaxe är fålen,
 Som på himlen drager
 Öfver menskoätter
 Dagen med sitt ljus.
 Gyllne manen öfver jorden strålar.
 Ypperst är han ibland snabbe fålar.

Vafthrudner.

Säg mig se'n, o Gångråd,
 Efter du, på golfvet
 Ståndande, vill pröfva
 Lyckans skiften, — säg
 Hästens namn, som drar från österns trakter
 Natten öfver goda Gudamakter!

Gångråd.

Rimfaxe är hästen,
 Som drar natten öfver
 Goda Gudamakter.
 Af hans betselstång
 Droppar skum, när det till morgon stundar,
 Deraf kommer dagg i dal och lundar.

Vafthrudner.

Vidare, o Gångråd,
 Efter du, på golfvet
 Ståndande, vill pröfva
 Lyckans skiften, — säg,
 Huru heter ån, som gränsen sätter
 Mellan jättarnes och Gudars ätter?

Gångråd.

Ifing heter ån, som
 Mellan jättars söner
 Och de höge Gudar
 Delar jorden af.
 Öfver Ifing ingen is skall hvila,
 Evigt öppen skall dess bölja ila.

Vafthrudner.

En gång ännu, Gångråd,
 Efter du, på golfvet
 Ståndande, vill pröfva
 Lyckans skiften, — säg
 Vallens namn, der en gång striden rasar
 Mellan Surtur och de milde Asar.

Gångråd.

Vigrid heter vallen,
 Der emellan Surtur
 Och de milde Asar
 Slaget stånda skall.
 Hundra raster uppå hvarje sida
 Håller Vigrids vall, der man skall strida.

Vafthrudner.

Gäst, du röjer visdom.
 Stig till jättebänken,
 Låt oss orda samman
 Sittande; välan,
 Snilletts kamp vi här i salen våga,
 Lif för lif. Jag svarar. Du kan fråga.

Gångråd.

Först och främst, Vafthrudner,
 Om du sådant känner,
 Svara på mitt spörsmål,
 Kloke Jotun: säg,
 Sviker dig ej annars visdomsgåfvan:
 Hur blef skapad jord, och himmel ofvan?

Vafthrudner.

Af Ymers lemmar
 Blef jorden skapad,
 Och bergen växte
 Utaf hans ben.
 Af hans blod framvällde vattnen alle,
 Himlen hvälfdes af hans hufvudskalle.

Gångråd.

Gångråd.

Svara nu, Vafthrudner,
På mitt andra spörsmål,
Om din visdom gäller,
Och du sådant vet:
Sol och måne, som på himlen flamma,
Säg, Vafthrudner, ifrån hvem de stamma?

Vafthrudner.

Den samme fader
Ha sol och måne,
Och Mundelföre
Så är hans namn.
Ständigt vandra de kring himlarunden,
Mäta åren, dagarna och stunden.

Gångråd.

Svara nu, Vafthrudner,
På min tredje fråga,
Om du vis vill nämnas,
Och du sådant vet:
Hvadan kommer dagen, hvadan natten,
Vexlande utöfver land och vatten?

Vafthrudner.

Af ljusa Delling
Är dagen aflad,
Men mörka natten
Är Nörves barn.
För att tälja tidens skiften sedan
Gode Gudar ställde ny och nedan.

Gångråd.

Säg mig nu det fjerde,
Prisade Vafthrudner,
Du som vis vill nämnas,
Om du sådant vet:
Hvadan kommer vinter, hvadan sommar,
Som för Gudar fryser eller blommar?

Vafthrudner.

Den kalla vintern
Är son af Vindsval.
Svasuder kallar
Man sommarns far.
Begge skola vexlande regera,
Tills ej himlens makter finnas mera.

Gångråd.

Lös mig nu, Vafthrudner,
Ock min femte fråga:
Hvilken utaf Asars
Höga Gudastam,
Eller utaf Ymers slägte,
Framstod först, när tidens morgou bräckte?

Vafthrudner.

Tallösa vintrar,
Förr'n jord blef skapad,
Bergelmer föddes,
Thrudgelmers son.
Men Urgelmer hette dennes fader,
Jätteslägtens äldste ättefader.

Gångråd.

Tyd mig nu min sjette
Fråga, o Vafthrudner,
Om du vis vill nämnas,
Kloke kämpe, säg:
Huru danades den gamle jätten,
Förste stiftarn utaf Jotna-ätten?

Vafthrudner.

Af Elivågor
Dröp etter länge,
Tills sist det stelnat
Till jätte hop.
Gnistorna, från Sydhem sände,
Lif och värma hos den frusne tände.

Gångråd.

Ännu må mitt sjunde
Spörsmål du besvara,
Om du vis vill nämnas,
Och du sådant vet:
Huru aflade — det må förvåna —
Jätten barn, förutan jättekona?

Vafthrudner.

I jättens armhål,
Som sagan qväder,
En jungfru föddes,
Och son dertill.
Men sexhöfdad son, förtälja andra,
Födde jättens fötter med hvarandra.

Gångråd.

Åttonde af spørsmål
Må du än besvara,
Visaste af jättar,
Ty du vet det väl:
När den långa tid af dig besinnas,
Hvad är äldst af hvad du mäktar minnas?

Vafthrudner.

Tallösa vintrar
Förr'n jord blef skapad,
Bergelmer föddes.
Det mins jag äldst
Hur den vise jätten, död alltredan,
Lades på sitt skepp, och brändes sedan.

Gångråd.

Om du vis vill nämnas,
Och du sådant mäktar,
Tyd af mina spørsmål
Än det nionde:
Hvadan kommer vind, som sviugar
Öfver böljan aldrig sedda vingar?

Vafthrudner.

Hrösvelger sitter
Vid himlens ända,
En väldig jätte
I örnehamn.
Nattens storm och vindens sus om dagen
Äro fläkten utaf vingeslagen.

Gångråd.

Ännu jag dig spörjer,
Om du alla Gudars
Ätteräkning känner:
Hvadan kommer Njord,
Fast till börd ej höge Asars broder,
Ärad dock med tempel och med stoder?

Vafthrudner.

I Vanhem fordom
Blef drotten skapad
Af vise makter.
Till gisslan gafs
Han åt Asar sedan. Han skall vända
Hem till Vanahem vid tidens ända.

Gångråd.

Säg mig än det elfte,
Om du alla Gudars
Ätteräkning känner:
I Valfaders sal
Säg hur lefva väl Einherier alla,
Tilldess himlens höga makter falla?

Vafthrudner.

Einherier alle
I Odens gårdar
De huggas dagligt
Och kora dödsrof.
Från striden rida
De se'n och dricka
Med Asar öl;
Och derhos i enig ro och gamman
Spisa de Sährimners fläsk tillsamman.

Gångråd.

Säg mig nu det tolfte,
Hur du känner alla
Gudars ätteräkning?
Hvad du sannast vet
Utaf Gudars runor, du berättte,
Utaf jättars, du allvise jätte!

Vafthrudner.

Om jättars runor
Och alla Gudars
Jag sannt kan orda;
Ty verldar alla
Jag känner; nio
Har jag besökt,
Sjelf inunder Nifelhem. Der fäster
Hel, den bleka, sina döda gäster.

Gångråd.

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat.
Hvilka väsen, säg,
Äro lefvande ännu och kända,
Se'n den stora vintern gått till ända?

Vafthrudner.

Lif och Lifthrasir
Bli qvar allena,
Fördolde uti
Hoddmimers skog.
Morgondaggen när de samma,
Och från dem de nya släkten stamma.

Gångråd.

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat,
Men se'n ulfven sist
Slukat solen, säg, hvem sätter
Solen, ny igen, på himlens slätter?

Vafthrudner.

En dotter föder
Den gamla solen,
Förr'n Fenrer slukar
Dess gudaglans.
Efter Asars fall, på samma vägar
Rider hon, som hennes moder plägar.

Gångråd.

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat.
Hvadan äro mör,
Sväfvande, med vise hågen,
Öfver jorden nyfödd utur vågen?

Vafthrudner.

Tre ätter sprida
Mögthrasirs döttrar
Kring nya gårdar.
Allena de
Äro skyddsmör, hvilka jorden trygga,
Fastän fostrade der jättar bygga.

Gångråd.

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat;
Men, Vafthrudner, säg,
Hvem tar väldet ibland Asars slägte,
Sedan Surturs lågor äro släckte?

Vafthrudner.

Se'n lågan slocknat
Skall Vidar bygga
I Gudars gårdar,
Och Vale med.
Mode, Magne Mjölner ta, och friden
Följer ändtlig på den långa striden.

Gångråd.

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat;
Men, Vafthrudner, säg,
Huru faller Oden sjelf till slutet,
Sedan Asars välde blifvit brutet?

Vafthrudner.

Af Ulfven blifver
Tidsfadren slukad,
Men starke Vidar
Tar hämnd därför;
Ty i Ulfvens gap sin arm han häftar,
Tills, i vargstrid, han har knäckt hans käftar.

Gångråd.

Vida har jag farit,
Mycket har jag frestat,
Många Gudar pröfvat;
Men, Vafthrudner, säg
Hvad i Baldurs öra Oden sade,
När sin son han uppå bålet lade!

Vafthrudner.

Det vet ej dödlig
Hvad du i örat
På Baldur sade
I tidens morgon. —
Med läppar vigda
Till döden, qvad jag
Forntida runor
Och Gudars fall.
Visdomsord har jag med Oden skiftat:
Visast är du, du, som tiden stiftat!

Asatiden.

Du sofver, Heimdal, son af de nio mör,
Och Gulltopp hvilar, och Gjallarhorn rostas och
tiger.

Till Himminborg syns mer ingen stig som för,
Och Surturs slägte ovaktade Bifrost bestiger.

Ack! fordom var dock din sömn som fågelns
lätt;
Från himlens ända ditt spejande öga såg alla,
Och ingen ann än saliga Gudars ätt
Beträdde bryggan, som leder till höga Valhalla.

Der red Valfader, så högväxt som stjernströdd
natt,
Som ljuset enögd, på åttafotade springarn.
Den vise korpen på milsbreda skuldran satt,
Och allting visste den vingade tidningsbringarn.

Och Thor sig reste på knakande vagn, så hög,
Och fyllde bältet med åskor, och blickade mulen.

Fram öfver bron det vrenskande spannet flög,
Och gnistor stänkte, som stjernor, från lågande
hjulen.

Han högg sin Mjölner i fjällen: der blef en dal.
Han drack af hafvet: det sjönk mellan torkade
bräddar.

Med tiden stred han, med trollen i Lokes sal,
Med midgardsormen, som rundt kring Heims-
kringla sig bäddar.

Drack han i Thrudvang sitt mjödhorn på
kämpavis,
Fridsälle Gudar besökte väldiga Norden.
Öm, som en fästmö's suckar, kom Vanadis,
Och Frey steg neder i värmande regn öfver
jorden.

Då var naturen ej ännu en liflös kropp;
En ande rördes i nu förstelnade leder.
Gullmanig Skinfax drog strålaude dagen opp;
När Rimfax fnyste, dröp dagg i dalarne neder.

I Ägirs armar låg moderlig Hertha gladt
(Den bruden ännu med stormande brudgum
kringsvingar).

På fjällens spets den väldige örnhamn satt,
Och kylde världen med vidtkringfläktande
vingar.

I bergens salar satt jätten med trotsigt mod
Och drack för Loke en skål ur människoskallar.
Grönskäggig strömkarl sjöng ur den blåa flod,
Och skogsfrun svängde sitt släp mellan grön-
skande tallar.

Och skalden framgick kring jorden, med he-
lig håg,
En dyrkad främling, de salige Gudarnas like.
På mensklighetens höjder steg han och såg
Rundtomkring världen, så stolt som en kung
kring sitt rike.

Och hänryckt grep han i harpan med sen-
full hand.
Ej veklig vällust, ej qvinnoglam ljud från dess
strängar.

Om frihet sjöng han , om ära, om fosterland,
Om segersönnen på Rotas blodiga sängar.

Han reste stenen med runor på kämpens mull,
För Nordisk hjelte han spridde i Valhalla festen.
Sjelf Gudars fader steg opp från sin thron af gull,
Och Thor bjöd vänlig ett stålhandskadt hand-
slag åt gästen.

J höga minnen, i häfderna än J stån,
Som tomma harnesk, dem ingen kan fylla på
jorden.

Den slappa tiden skygger med skräck derfrån,
Och hjeltelifvet är endast en saga i Norden.

Sof roligt, forntid! Fåfängt Iduna mer
Drar dina bragder, som rostade svärd, utur
grafven.

Ett annat slägte till främmande Gudar ber,
Och sångens senor ha brustit, som handlingens
glafven.

Upp-

Uppvakna Heimdal! Blås som till Ragnarok,
Så himlen remnar, och Valhallas herrlighet
 flammar,
Och dagens dvergätt, så kraftlös, så öfverklök,
Må tro på ljungarn, som nalkas med straffande
 hammar.

Jätten.

Jag bor i bergets salar,
Djupt under jorden,
Dit aldrig Odens öga
Trängt med sin stråle.
Jag hatar hvita Asar
Och Askurs söner,
Som böja knä för Gudar,
Dem jag föraktar.

Min glädje är att åka
På midnattsstormen.
Jag trampar fältens gröda,
Jag bräcker kölar.
Jag leder vandrarn vilse
Från sökta hyddan,
Och fröjdas att han ryser,
När jätten skrattar.

Dock tål jag äfven dagen,
Hur klart han skiner,

När blott Valkyrrior vifta
Blodröda vingar.
Hur skönt när bågens svalor
Kringflyga hären,
Och breda svärdet kyler
Ett menskohjerta!

"Hvad vill du med din oskuld,
Du Emblas dotter?"
Se, uti trollets armar
Har blomman vissnat.
"Hvad strider du för landet,
Du Nordens yngling?"
Han sålde fädrens grafvar
För lumpna guld.

Der satt en vis i dalen,
Han talte sanning,
Så djup som Oden talar
Med Mimers hufvud.
Jag slog en handfull dunster
För grubblarns öga.
Hur skönt! Den narrn förnekar
Allfaders välde.

Jag hatar skaldens drömmar,
De Valhallsburna,
Om fosterland och ära,
Om dygd och Gudar.
Jag kan ej dåren locka
Från blåa molnen;
Dock är jag nöjd; på jorden
Är han föraktad.

Thor kommer med sin hammar,
Jag ler åt honom;
Jag sätter fjällens hjälmhatt
Uppå min hjessa.
Låt hjeltekraften kämpa,
Låt solen stråla.
Det onda är odödligt,
Liksom det goda.

Hjelten.

(1813.)

Hvarför smädar du mig ständigt,
Ögonblickets lumpna skara,
Utan vilja, utan merg?
Fånga fjärlarna behändigt,
Men jag ber, låt örnen fara
Fri kring sina blåa berg!

Ser du, kring den starke anden
Växa alltid starka vingar.
Hvad rår örnen väl därför?
Dufvan plockar korn i sanden,
Men *han* tar sitt rof och svingar
Mot den ban, der solen kör.

Frågar stormen, när han ryter,
Frågar himlens höga dunder,
När det öfver jorden far,
Om det någon lilja bryter,
Om det i de gröna lunder
Störer ett förälskadt par?

Evigt kan ej bli det gamla,
Ej kan vanans nötta lexa
Evigt repas opp igen.
Hvad förmultnadt är, skall ramla,
Och det friska, nya, växa
Opp utur förstörelsen.

Icke jag har härjat fälten,
Ej hvälft Södern opp och Norden,
Det hör högre makter till.
Skalden, tänkaren och hjälten,
Allt det herrliga på jorden,
Verkar blindt, som anden vill.

Uppe bland de höga stjernor
Skrefs den väldiga bedriften,
För hvars skull jag kom hit ner.
Icke tidens kloka hjernor,
Ej den falska lyckans skiften
Hämma hennes fortgång mer.

Derför går jag, trygg och lika,
Huru ock mitt rykte ljudar,
Hvart mig ock mitt öde för.
Ej för menskor vill jag vika,

Endast för de höge Gudar,
Hvilkas tysta röst jag hör.

Låt dem flykta, låt dem fara,
Mina slafvars hop, som rysa
Vid den högre kraftens bud.
Ensam går jag. Natt skall vara,
Innan himlens stjernor lysa,
Innan hjälten blir en Gud.

Falla kan jag. Under månen,
Den omvexlingsrika, bodde
Ingen fri för ödets kast.
Lejontämjarn, gudasonen *
Föll, när svekets klädning grodde
Vid hans breda skullror fast.

Men han reste sig, och tände
Sjelf sitt bål på höga Oeta
Och flög dän, gudomliggjord.
Så min hjelteban ock ände.
Och vill bålets namn du veta,
Söder heter det och Nord!

* Herkules.

Herkules.*(Nyåret 1814.)*

Jofurs son fick vandra kring och blöda,
 Lejonet omfamna, hydran döda,
 Hämta gyllne frukt från diktens land,
 Förr'n han mottogs uti gudasalen,
 Der den rosenkransade pokalen
 Räckes honom utur Hebes hand.

Mensklighet! se der din bild. Förgäfves
 Böjs din ädlare natur, förqväfves
 Gnistan, som åt dig Prometheus stal; —
 Du är Jofurs son: du måste blöda,
 Lejonet omfamna, hydran döda
 Och stå fri uti Olympens sal.

Lyfter tiden nu, med blod i håret,
 Opp sitt hufvud, hvilar gamla året
 Som en mördare i grafven, — nej,
 Fast hvar stridens arm af fruktan veknar,
 Fast hvart anlete af fasa bleknar,
 Starka, ädla själ, förtvifla ej!

Står du stilla gråtande och blickar
Ner i det förflutnas grafchor, nickar
På dess väggar månet konterfej
Af de ädla, som du älskat, — gläder
Ingen sol dig, intet vestanväder,
Goda, ädla själ, förtvifla ej! —

Den vaknade örnen.

(1814.)

Hans vinge var skjuten, hans öga var lyckt,
Han sof på sin klippiga ö.
Vi trodde, den väldige sof för att dö;
Se, nu har han vaknat. Kring land och kring sjö
Han spänner sin kungliga flygt.

Som natten han breder de stormvingar ut,
Och ljungarens åskor han bär.
Förskräckelsen flyger kring korparnas här.
Små roffoglar, akten er, hämnarn är när,
Han gör på er delning ett slut.

J suten så tryggt på Europas lik
Och hackaden bit ifrån bit.
J snattraden dumhet båd hit och dit:
Att verlden var fri och att korpen var hvit,
Så var edert eviga skrik.

Välan så försvaren er, nu är det tid,
Låt se, hvad J ändtligt förmån.

Ur skyarne kommer han, bragdernas son,
Och verldsrymden fylles af vingarnas dån,
Och klon är som jordringen vid.

Flyg, kungliga örn, som du fordom var van,
Din segerflygt, flyg ännu den,
Att småkräken darra på thronen igen,
Och hvem, som fått vingar till flygt, sträcker än
Mot solen, mot solen sin ban.

Nore. *

(1814)

En okänd kämpe lik, som mot en sköldmö
 strider,
 Med sluten hjälm, med blinda slag,
 Så, Nore, var vår strid. Fäll hjälmen ner om-
 sider,
 Och känn din sisters anletsdrag!
 Drag stridens handske af. Din hand är fast som
 hällen,
 Kom räck mig den till trohet, öfver fjällen!

Ack! fordom lekte vi, ett tvillingpar, tillhopa,
 En högväxt ätt uti Allfaders hus.
 Som två Valkyrrior snart vi flögo kring Europa,
 Och Roma föll, en verld i grus.
 Oemotståndlig var vår arm, som himlaflamman,
 Ty Nordens sköldar klingade tillsamman.

Den unga kraft är vild, dess lekar heta döden.
 Ett slagfält jorden för oss låg.

* I anledning af freden i Kiel.

Dess byten togo vi, och värjde oss för nöden,
Likt örnens var vårt återtåg.
Omkring de rika fält vi strödde blod och lågor,
Och gyllne drakar klöfvo mörkblå vågor.

Men Valhall slöt sin port, det herrliga, det
höga;
Dess minnen bleknade i Odens land.
Der kom en hvitklädd Gud, med tårar i sitt öga,
Med fridens palmqvist i sin hand.
Vi löste pansart af. Vi gjorde det med smärta —
Och sågo fromt ner i vårt eget hjerta.

Hvar blef du, broder, af? Du kände ej din
syster.
Med sköld och svärd du mot mig stod.
Det blinda hatet kom, en svartalf lömsk och
dyster,
Och Götha drack de blindas blod.
Dock hviskade alltjemt en röst: Din broder är det,
Och fridens goda engel grep om svärdet.

Ack! huru mången gång, se'n dagens stormar
tego,
Och rörd jag såg en stilla qväll,

Hur evighetens ljus, de bleka stjernor, stego
 Som hvita andar, från din fjäll,
 Jag tänkte: fridens bud, J Nores helsning bringen!
 Men fåfång var min väntan: der kom ingen.

Så skildes våra bröst af fjällarna och svärden,
 Vår kraft blef spilld, vår barm blef kall.
 Med mina bragders dånen en tid jag fyllde världen,
 Och sist — med dånet af mitt fall.
 Till slut vi stodo der, i skygd af lundens grenar,
 På Nordens graf förfallna bautastenar.

Förgäfves än en gång steg Balder opp på jorden,
Carl August var hans nya namn.
 Ett präktigt stjernfall lik, han glänste öfver
 Norden,
 Och återvände i sin faders famn.
 Men — är hans ande ej i Norden fullt förkolnad,
 Kom, låt oss svärja tro inför hans vålnad!

Hvad? Skulle Nordens folk och krafter, evigt
 skilda,
 Som dragna klingor nötas mot hvarann,

Tills fädrens helga jord förtrampats af de vilda,
Och Asars ätt bland slafvarnas försvann?
Och Odens Havamal, kring Odens gamla säten,
En dag förstummat för barbarers läten?

Vid Sveas kronor, nej! nej, vid S:t Olofs bila!
Vid Vasas slagsvärd! Så skall det ej bli.
Ej mer på Nordens jord en fiende skall hvila,
Men han skall hvila deruti.
Af dödens liljor binds en krans. Här gror ej
annan;
Den doftar kyligt kring den klufna pannan.

Du höga hjeltekraft, du bodde förr i Norden,
Högbröstad, senfull, axelbred.
I ludna armar du tog himmelen och jorden,
Nu tros du lagd i högen ned.
Välän, som Hervora vi dig ur högen kalla,
Och Tirfing flammar, och barbarer falla.

Är Odens öga släckt, det gyllne, för oss? Bullra
Ej dina åskor, höga Thor?
Stå fjällarna ej qvar och svepa kring sin skullra

Den blåa stjernemantelus flor?
 Ge bergen icke jern? Ge dalarna ej männer?
 Och äro Nor och Svea icke vänner?

Välkommen till mitt bröst, välkommen, höga
 Nore!

Du Asarnas och styrkans son!
 Der är din plats. Ve oss, om den förgäten vore,
 Du var för länge skild derfrån.
 I Norden vara skall *en* kraft, *en* enig vilja,
 Hvad Gud förenat må ej menskor skilja.

Se ej med längtan mer utöfver hafvets yta,
 Vänd emot Södern ej din håg,
 Der Herthas blomsterö, och hennes systrar, flyta
 Med gröna lunder på den blanka våg.
 Er skiljer hafvet åt, men Seveberget löder
 Ditt land vid mitt. Hvad söker du i Söder?

Förtroligt från i dag vi vilja sitta båda,
 Och stödja hvar sin fjällrygg hop.
 Mot öster vilja vi och emot vester skåda,
 Med

Med hvar sin sköld mot hvar sin hop.
Som en förtrollad ö skall Norden stå. På stranden
Stålkädda männer gå, med svärd i handen.

Se, friden stiger ner! Hur skön, med gyllne
vingar,
Han solar sig vid bäckens rand!
Sitt horn, med perlor fylldt, den rika Ägir bringar,
Och Frejas tårar glittra på vår strand.
I hjelmen, aflagd nyss, de glada barn sig skyta,
Och qvällens vindar kämpens pauna kyla.

Och Mimer visar oss sin länge glömda källa
(Dess botten kallas evighet),
Och manligt vett och kraft och rätt och sanning
välla
Ur ådran, som den vise vet.
Skarpt, kraftigt tvättar hon, för Manhems gamla
ära,
Hvar skamfläck bort af dagens vishets-lära.

Och dikten träder fram, som dagens plåga
söfver,
Och andas värma midt i Nordens köld.

Sin blomsterduk hon bär, och rullar ut den öfver
 Den höga forntids svarta sköld.
 Hur yppig duken är! Hur allvarsam är grunden,
 Som hafvet djup, och vid som himlarunden!

Så länge jorden gör ännu sin dans kring solen,
 Så länge Nordens klippor stå
 Och kyla, blottande, sitt marmorbröst mot polen,
 Så länge, Nore, vårt förbund bestå!
 Hvad sjelf ej är ett helt, sig till det hela slute!
 För hvarje halft är stunden hastigt ute.

Den dag skall gry en gång, som Nordens ära
 kröner,
 Och enar Asars barn på Asars jord,
 Då Gefions ö med Juels, med Tordensköldars
 söner,
 Som vakt skepp ankrar utför fjällstängd Nord.
 Träng, viking, ej för när. Hon hvilar lugnt i
 säfven,
 Men stridens röda hane gal i stäfven.

Och kommer någon se'n vår sköldeborg att hota
 Och stjåla friden från vår strand,

Med dödens fågel då på skullran, hviftar Rota
Blodröda vingar öfver haf och land.
Förgrymmad reser sig ur hvilan fjällens dotter,
Och slår med try par armar, som Starkotter.

Skaldebref.

(1815.)

NASO till ADLERBETH sin helsning ur skuggornas
rike!

Majas bevingade son förer den villigt till dig.
Ty från diktningens land ännu besöker han
jorden,

Ännu med gyllene spöet jagar han skuggorna hit.
Språksam lärer han oss hvad skönt, som bildas
deruppe,

Genom den vingades mun känna vi sången i Nord.
Väl gaf fordom han bort till Apollo den strän-
gade lyran,

Sin uppfinning likväl älskar Cylleniern än.
Nyligen förde han hit din Maro och sedan din
Flaccus,

Kellgren, stolt af sin vän, läste dem båda för oss.
Skockad hängde en hop på den läsandens skullra
och drack med

Giriga öron hvart ord, känt med förtjusning igen.
Händerna klappade vi: det lät, som när vindar
om våren

Uppe på blomstrande jord stöta i dalarna hop.

Se, då nalkades mig med hån illfundige Guden,
Hviskade, hörd af en hvar: "Naso, dig glömmes
han dock,

Dig, som lefde likväl, som dog vid Asarnas vagga,
Dig, som diktade sjelf, tror jag, i Göthiska ljud"*.
Alltså han smädade mig: Horatius skrattade
bittert,

Maro, så blyg som han är, vände sig bort för att le.
Silfverbågen likväl, den Pythiska, spände ock *min*
hand,

Klingande pilen derifrån träffade målet ibland.
Mången helsade mig för den Romerska sångens
Triumvir,

Efter de prisade två nämnde man äfven mitt
namn.

Böcker, tre gånger fem, om förvandlade former
jag diktat;

Dikten, så säger man mig, lefver i minnet ännu.
Iris ur skyarna lik, i mångfaldt spelande färger
Ännu med skiftande band knyter hon himmel och
jord.

Upp! jag viger dig in att vara min härold i
Norden,

Öfver ditt hufvud, o Skald! sväfvat min ande från
nu.

* Epist. ex Ponto. IV. 13.

Sjelf jag fyller uti de bleknade dragen på taflan,
 Visar dig, trogen och sann, lätta gestalternas min.
 Sjelf ingifver jag dig sexfotade versen, som dansar
 Rask, som bland blommorna hän dansar den
 skummiga flod. —

Skynda dig. Timmarna fly, re'n gråna de la-
 grade lockar,

Febus för alla en gång gömmer båd' lyra och sol.
 Dock — han gömmer dem ej, han gifver dem
 blekare åter,

Solen är mattare här, lyran är formad af moln.
 Ty hit tränger ej mer från jorden, än själen af
 tingen,

Bilden i källorna lik dallrar den eviga här.
 Sorglöst sväfva vi kring bland liljor, väfda af
 månsken,

Under de luftiga trån sträcka vi lemmar af dunst.
 Kroppen förvittras till luft, men sinnet är evigt
 det samma,

Sanning och snille och dygd lefva bland skuggorna
 kvar.

Derför är plats i vårt lag för Svensken med
 Romaresinnet,

Latiens skalder en dag famna sin nordiska bror.

Nyåret.

(1816.)

Hvem rider så sent på sin svarta häst?
 I natten droppar det blod.
 Hvad flyktar han för, den främmande gäst?
 Bida, du riddare god!
 Förgäfves! Han ser sig ej om, får ej stanna,
 Och stjernorna slockna omkring hans panna.

Försvunna år, var det du? — Farväl!
 För en stund se'n var du vår kung;
 Nu är det förbi: på din arma själ
 Har du mycket, din räkning blir tung.
 Deruppe, deruppe en domare sitter,
 Försvara dig, bleknade, om du gitter!

Din son — det är skönt, att ej släkten ännu,
 Den legitima, dör ut —
 Din son blir vår konung och hyllas som du,
 Och på hyllning det tager ej slut.
 Till honom, till honom vi krypande vädje,
 Och tigge af honom vår lumpna glädje.

'Han kommer.' Du pöbel, till jorden sjunk,
 Hans häst räknar anor; gif rum!
 Hans Höghet har klädt sig till tiggarmunk,
 Och hans blick är orolig och skum.
 Svärd förer han icke, den adlige hjelte,
 Men radband i hand och en dolk i bälte.

Hurra, hvad kröningspengar han sår!
 Betrakta prägeln, du pack!
 Frihet derstädes afbildad står,
 Det är skada, att foten har black.
 Sanning står äfven; dock synes mig galet,
 Att hon predikar — från hospitalet.

Fridspalmen blef oss ett stamträd till slut,
 I dess skygd bo folken i ro.
 Ordning går in, och skatten går ut,
 Och på köpet fås kristelig tro.
 Handeln är fri och hvar loflig näring,
 Och vid hvar kröningsfest fri förtäring.

Visst synes slägtet en krympling, men det
 Kommer af Engelska sjukan.
 Dvergen är artig; Hans Majestät

Tänker till hofnarr att bruka'n.
Biltog förklaras på dess begäran
En parvenu, som man kallar Äran.

Hejsan! Religionen är Jesuit,
Menniskorätt Jakobin,
Verlden är fri, och korpen är hvit,
Vivat Påfven — och Hin!
Ut vill jag resa till Tyskland att lära
Dikta sonnetter till tidens ära.

Välkommet, nyår, med mörker och mord
Och lögn och dumhet och flärd!
Jag hoppas, du arkebuserar vår jord,
En kula kan hon vara värd.
Hon är orolig, som mången annan,
Men allting blir lugnt, om hon skjuts för pannan.

TILL

*Lunds Akademie-Kansler***H. E. Grefve L. v. Engeström***d. 1 Januari 1816.*

Det gamla året sjönk till sina fäder
Att tala om din godhet och din vård:
Den nya solen utur böljan träder,
Och blickar neder på din Lundagård.

Ack! åt din vagga han sin skugga skänkte,
Med mången stam ett årsbarn växte du.
Som yugling sedan satt du der och tänkte
På landets väl, som du bereder nu.

Och närmst till thronen steg du att försona
Förtjenst och lycka en gång i vår bygd.
Der står du nu, och, med din eklöfskrona,
Bär blomsterkransen af en landtlig dygd.

Blygs dock ej, statens förste man, att skydda
Det stilla vettets yrken här;

Ty minnets språkrör göms i deras hydda,
Kring verlden hörs det, hvad som hviskas der.

Som andar gömda, Konst och Sanning båda
Den grundval hålla, hvarpå stater stå.
Se, jordens axel kan du icke skåda,
Men jorden hvälfves omkring den ändå.

Så hägna ljuset du, med redligt sinne!
I Södern är dess middagsglans förbi;
Dess norrsken ännu öfver Norden brinne!
Klart skall det brinna med din chiffer i.

Försmå ej sången från ditt Lundas dalar,
Der tacksamheten bäst ditt värde vet.
Det långa året idel prosa talar,
Förlåt, om nyårsdagen är poët!

TILL

*Lunds Akademie-Kansler,***H. E. Grefve L. v. Engeström.***(Aug. 1816.)**

Har du sett en far, som reser vida
Från de sina, dem han älskar så?
Emot många stormar får han strida,
Många branter får han klättra på;

Tills hans lycka mognar, och omsider,
Lik en rotfast ek, i trotsig ro
Lyfter krounan, och sin skugga sprider
Öfver dalen, der hans söner bo.

Månget tröstfullt bref likväl han sänder,
Mången präktig gåfva hem förut,
Tills han sjelf, med kungasöner, länder
Till de kära på *en* dag till slut.

Då, hvad glädje öfverallt! För festen
Öppnar sig hvar hjerta och hvar dörr.

* Vid en af Akademie-staten gifven fest.

O hur lik sig är den ädla gästen,
Litet åldrad, lika god som förr!

Hög och stjernprydd sitter han i ringen
Af de många, som han vakat för;
Men på band och stjerna tänker ingen,
Blott på fadershjertat innanför.

Och en tår i hvarje öga smyger,
Och en bön i hvarje hjerta göms,
När hans namn utöfver glasen flyger,
Och hans skål till sista droppen töms.

Skål för Svenska Kungahuset.

(1816.)

Carl Johans och landets och frihetens far!
 Dig tackar den frälsade Norden.
 Lik solen i nedgång, förstorad och klar,
 Ditt namn lyser mildt öfver jorden.
 Skönt kläder dig kronan. Dess gyllene krans
 Kring silfrade lockarna gjuter sin glans.
 En skål för den åldrige Kungen!

* * *

Två vacklande throner i Norden du fann,
 Carl Johan! Du såg deras våda:
 Den ena du stödde, den andra du vann,
 Ditt svärd vakar än för dem båda.
 Föreningens fana på molnhöljda fjäll
 Du reste, och högt öfver fredliga tjäll
 Hon sväfvat med skyddande vingar.

Se, Norden har vaknat, med ådror af jern,
 Med ögon af norrskenets lågor;
 En fjällvägg är skölden, det klingande värn,
 Och bältet de stormande vågor.

Ur grafven du väckte hans jätte-lik opp,
Din ande regerar den väldiga kropp,
Och din är hans arm och hans hjerta.

* * *

Du växer bland oss lik en svärdslilja opp
I skuggan af faderlig lager,
Du framtidens borgen, du Skandiens hopp,
Du stjerna i morgonens dager!
På ungdomens tröskel din Bragbägar töm,
Och svär att förvärfva din faders beröm:
Den ed är en hjelteson värdig.

Låt vaknade Norden ej somna igen!
Af kronor din far vann dig tvenne;
Den tredje är minnets. I arf går ej den,
På Carlvagnen hänger han henne.
Upp visa, O Oscar, att du är hans son;
Med bragder lös henne en dag derifrån,
Ty bördsrätten gäller i Norden!

Prins Oscar.*(d. 4 Juli 1817.)*

En telning född af södra solen,
Till Norden flyttad, drogs du fram.
All blomningstid är kort kring polen:
Bär frukt, du konungsliga stam!

Lyft kronan emot himlarunden
Och sträck din rot, lik fjällens trygg,
Djupt i den jernbemängda grunden,
Och berg och dalar öfverskygg!

Välkommen, Prins, bland Svenske männer!
Tag afsked af din barndoms år!
Ifrån i dag dig ryktet känner;
Nu är du Nordens, är du vår.

Omkring de gamla kämpasäten
De höga skuggor gå igen.
Fördunklad blott, men ej förgäten
Är storheten i Norden än.

Och

Och lejonet, som springer öfver
De strömmar tre med lätta fjät,
En mäktig ledare behöfver;
Var stark, om du vill tygla det!

Så fyll din plats i höga Norden,
På hopp och minnen lika rikt,
Och veckla ut ditt lif för jorden,
En nyvïgd segerfana likt.

Götha Lejon.*(På Oscars-dagen.) **

Det gamla Götha lejon hvilar,
 Med öppna ögon sofver det.
 Dess dröm är om de brutna pilar
 Och om de rifna jägarnät.
 Frid ler i Nord, frid ler i söder,
 Och glädjen bär han i sin famn:
 Då klinga vi med glasen, bröder,
 Och sjunga hans och *OSCAR* namn.

Men flyger kriget öfver Norden
 På dunkelröda vingar opp,
 Och ropa rösterna ur jorden
 Om forntids bragd, om framtids hopp:
 Då, bröder, klinga vi med svärden,
 Då kalla vi på *OSCAR* än,
 Och, vaknadt, kring den häpna världen
 Går Götha lejon löst igen.

Det simmar öfver mörkblå vågor
 Och stormen flyger i dess man.

* I Skånska krigs-befälets namn.

Det är så gladt, det andas lågor,
Och störtar fram på välkänd bau.
Då flyr den bleka jägarskara,
Som fordom hennes fäder flytt;
Då ryter det, och bergen svara
Med bäfvan till dess röst på nytt.

Du *Carlars* son, du Nordens stjerna,
Vårt hjerta och vårt svärd är ditt.
Tag mot vår fria hyllning gerna,
Ditt namn är kärt, ditt folk är fritt.
Led oss så långt som hafvets bölja,
Så långt som dagens öga når;
Vi slå på sköldarne och följa
Hvart *OSCAR* och hvart segren går.

Sång för Jemtlands Fältjägare.

Det rör sig, det hvimlar vid skogens bryn,
Gevären blixtra mot dagen,
Och hurraropet flyger mot skyn:
Då gläder sig döden med bister syn,
Ty hans förpostkedja är dragen.
Och framåt hon ilar från trakt till trakt:
Det är Svenske män, det är Jemtlands jagt.

Vi jaga, som björnen han jagar i Nord,
Som lejonet jagar i Söder.
Dock — deras jagt är för glömskan gjord:
Vårt villebråd är det skönsta på jord,
En Sverges ovän, som blöder.
För Sverges ära, för Sverges makt
Öfver berg, öfver dal skallar Jemtlands jagt.

Bespara dig flykten och fall med mod,
Du ovän från östan, från sunnan!
Bakefter dig ilar skidlöpare god,
Och aldrig irrar hans vingade lod;

Med lifvet du kommer ej unnan.
På den har döden sin hand re'n lagt,
Som råkar i skotthåll för Jemtlands jagt.

Stån trygga, J hyddor i dalarnas natt!
Stån trygga, J snöfjällar höga,
Der stjernehvalfvet sin krona satt!
Och, Storsjö, blicka mot himlen gladt,
Du fjällens mörkblåa öga!
Kring er och kring fädernas grafvar på vakt
Stå Svenske männer, står Jemtlands jagt.

Du fosterländska, du fria jagt,
Som jagar för landet och kungen!
På faran gifver ej jägaren akt,
Han leker med henne så oförsagdt,
Och dör han, så dör han besjungen.
Och tusende eko i fädernetrakt
Upprepa sången om Jemtlands jagt.

Vid jubelfesten i Lund.

(1817.)

Du, som tände likt en tvillingstjerna
Religionen och Förnuftet opp!
Vårda begge! De förlikas gerna.
Fyll med klarhet hvarje mensklig hjerna,
Fyll hvart menskligt bröst med tro och hopp!

Led, o Fader, led den vilda tiden,
Som i stormen sina frökorn sår!
När orkanen en gång är förliden,
Växe af dem Sanningen och Friden
Opp för åldrar lugnare än vår!

Skydda landet, skydda kungahuset!
Tag vårt vishets-tempel i din vård!
Fritt som himlen sväfve öfver gruset
Tempelhalvvet! Evgit stråle ljuset
Ofördunkladt öfver Lundagård!

Carl XII.*

Kung Carl, den unga hjelte,
Han stod i rök och dam.
Han drog sitt svärd från bälte
Och bröt i striden fram.
"Hur Svenska stålet biter,
Kom, låt oss pröfva på!
Ur vägen, Moscoviter,
Friskt mod, J gossar blå."

Och en mot tio ställdes
Af retad Vasason.
Der flydde, hvad ej fälldes;
Det var hans lärospån.
Tre konungar tillhopa
Ej skrefvo pilten bud.
Lugn stod han mot Europa,
En skägglös dundergud.

Gråhårad statskonst lade
De snaror ut med hast:

* Vid minnesfesten 1818.

Den höga yngling sade
Ett ord — och snaran brast.
Högbarmad, smärt, gullhårig,
En ny Aurora kom:
Från kämpe tjugearig
Hon vände ohörd om.

Der slog så stort ett hjerta
Uti hans Svenska barm,
I glädje som i smärta,
Blott för det Rätta varm.
I med- och mot-gång lika,
Sin lyckas öfverman,
Han kunde icke vika,
Blott falla kunde han.

Se, nattens stjernor blossa
På grafven längese'n,
Och hundraårig moss
Betäcker hjeltens ben.
Det herrliga på jorden,
Förgänglig är dess lott!
Hans minne uti Norden
Är snart en saga blott.

Dock — än till sagan lyssnar
Det gamla sagoland,
Och dvergalåten tystnar
Mot resen efterhand.
Än bor i Nordens lundar
Den höge anden qvar:
Han är ej död, han blundar,
Hans blund ett sekel var.

Böj, Svea, knä vid griften,
Din störste son göms der.
Läs nötta minnesskriften,
Din hjeltedikt hon är.
Med blottadt hufvud stiger
Historien dit och lär,
Och Svenska äran viger
Sin segerfana der.

EPILOG

vid Magister-promotionen i Lund

1820.*

Den glada fest, den lagerfest är slutad.
 Till älskad krets af syskon och föräldrar,
 Som räknat månader och dar och stunder,
 Den efterlängtade, den kära yngling
 Tillbakavänder, nu en bildad man,
 Med mästerbrevet och med segerkransen.
 Betydningsfull bör festen vara för er,
 J lagerkransade, J nyinvigde!
 I ringa bilder har det högsta gått
 Förbi i dag för edra glada ögon.
 Ty detta är det herrliga hos menskan,
 Att hon kan fatta tingens inre väsen,
 Ej hvad de *synas*, men hvad de *betyda*;
 Och verkligheten, hvart vårt öga ser,
 Den är symbolen endast af ett högre.
 Parnassens tinnar hafven J bestigit,
 De solbeglänsta mensklighetens höjder;
 Ty högre stiger icke menskan opp,
 Än Vettenskap och Konst ledsaga henne.

* Författaren var promotor.

Förr stod Parnassen i en hednisk värld
 Och kring dess dubbla toppar dansade
 I evigt solsken ungdomsfriska Gudar;
 Men vid dess fot låg världens medelpunkt,
 Apollostaden * med sitt vishetstempel.
 Ingifvelsen, den gudasände, hade
 Sin källa der, och ur orakelhålan
 Det mörka ödets anderöster stego,
 Från jordens hjerta skickade i dagen.
 Nu står Parnassen i den kristna kyrkan,
 Men vigd och helgad, renad och förädlad.
 Ty i dess granskap tydas himlens under,
 Och lammets hvita fana öfverskygger
 Med englavingar gamla gudaberget;
 Och orgelns toner brusa derutöfver,
 Den store orgelns bild, som ingen ser,
 Hvars silfverpipor gå igenom världen
 Och till hvars toner, spelade af Gud,
 Naturens hjerta slår och sferer dansa.
 En lagerkrans J hämtat från Parnassen,
 Bevaren den och glömmen ej hans anor!
 Från Febus stammar han, från ljusets Gudom.
 Ty idealet under Dafnes skepnad
 För Guden flydde, som det flyr ännu

* Delfi, som af Grekerna ansågs för jordens medelpunkt.
 Der var äfven Kastaliska källan och Pythiska oraklet.

För vishetens och sångens vän på jorden.
Andtruten följde han den flyende,
Den älskade, utöfver berg och dalar,
Med lyran på sin arm, och aftonvinden
Slog ett adagio i dess silfversträngar,
Och Gudens suckar svarade dertill.
Och redan är förföljarn henne nära,
Hans andedrägt re'n bränner hennes skullra,
Hans armar öppnas re'n att famna henne.
Då bad hon upp till Zeus med sträckta händer:
"Förbarma dig, o gif mig ej till pris
Åt snillet Gud, ej sådan som jag är
Låt honom fatta mig: förvandla förr,
Hur helst du vill, den lefvande gestalten!"
Och se, på en gång (underbart att höra!)
De späda föttren växte fast i jorden,
Det smärta lifvet reste sig till stam,
Till grenar bredde sig de sträckta händer,
Och håret susade som löf i vinden.
Rörd tryckte Febus den förvandlade
Intill sitt bröst: ännu var trädet varmt,
Och hjertat slog ännu inunder barken.
En qvist han bröt sig utaf nyfödd lager
Och flätade den in i gyllne lockar,
Och bar den jemt till tecken af sin kärlek.
Och från den stunden (det är sagans mening)

Nå Febi söner ej det högsta sköna,
Det högsta sanna: det flyr undan för dem,
Och, när det stadnar, är det re'n förvandladt,
En ringare natur, en fallen engel;
Den rätte engeln bor uppöfver stjernor.
Men ur den fallnes anlet genomskina
De höga dragen af ett himmelskt ursprung,
Och Dafnes hjerta klappar under barken.
Bevaren därför eder lagerkrans,
Ty den betecknar edert mål i lifvet.
Han binder eder vid de högre makter,
De eviga, som vistas uti ljuset,
Och nu sitt tecken på er panna fäst.

Men tecknet är ej saken, vägen är
Ännu ej målet, det står fjerran borta.
Hvad dagens högmod kallar mästerbrefvet
Ack! det är ju ett städjobref allena,
En pantförskrifning af ert hela väsen
Till ljusets tjenst, till sanningens. I dag
J hafven svurit hennes adelsfana.
Ty mensklighetens adel samlar hon,
Och ingen ofrälst kämpar under henne.
En stormig tid, en vild emottar eder,
En väldig valplats, lika vid med jorden.

Det murkna gamla, det omogna nya
Med blind förbittring kämpa nu om världen.
Hvart striden lutar, det vet menskan ej,
Dess lotter vägas på de gömda vigter,
Som hänga dallrande emellan stjernor;
Men ljusets vän vet lätt sin plats i striden.
Det sägs, att solen sänks, att dagen grånar:
Välan, så kämpen under aftonrodnan;
Dag är det nog ännu att vinna slaget.
Tron ej hvad håglösheten hviskar till er,
Att striden är för hög för er förmåga,
Och att den kämpas ut väl er förutan.
Hvad mensklighetens herrlige ha sökt,
Sitt hela sköna, rika lif igenom,
Väl är det värdt att sökas af oss alla.
O! det är skönt att sluta sig till dem,
Om också som den ringaste, den siste.
Men för de höga makter ofvan skyn
Är intet ringa, intet stort här nere.
Härförarnu ensam vinner icke slaget,
De djupa leder vinna det åt honom.
Verldsanden verkar genom menskokrafter,
Och af det spridda ringa fogar han
Med konsternarna händer hop det stora.
Så bringom villigt till hans haf af ljus
Vår ringa gnista, till hans gudakrafter

Vår menskokraft. —

Ty det är *kraft* och *klarhet*,

Som Febus fordrar af de kransade.

Den samme Gud, som tände dagens fackla,

Var äfven Guden med det gyllne svärd,

Med silfverbågen, hvilken fällde Python.

Sjelfständig kraft är mannens första dygd.

Fast skall han stånda som en Herkulsstod,

På klubban lutad, höljd i lejonhuden.

Det lösa vacklandet, den blinda lättron

Är dagens kräfte uti unga sinnen;

Hon fräter tanken bort ur hjernans kamrar,

Och mod och styrka ur det fria bröst.

En hvar kan icke bli en Genius,

På säkra vingar stigande mot ljuset;

Men hvem som vill kan pröfva, förr'n han dömmar,

Kan fatta sjelf den sanning, han besvärjer,

Kan känna sjelf det sköna, han beundrar.

Helt visst i tankens stilla verldshaf än

Der ligga många obekanta öar,

Och mången stjerna speglas der kanske,

Ej hittills upptäckt utaf forskarns öga.

Kan du ej plöja sjelf de djupa vågor,

Så lyssna villigt till de vises röster,

De vidtberestes, som med säkra tecken

Tillbakavända från de nya landen.

Men tro ej allt hvad skeppare förtälja
Om oerhörda ting, som de erfarit,
Om verdens gåta, ändtligt löst af dem,
Och om den vises sten, som de ha funnit.
De arme dödlige! Den vises sten
I knappen sitter på Allfaders spira,
Och menskohänder bryta den ej lös.
Förgäfves mana de den höga sanning
Med mörk besvärjningsformel; just det mörka
Fördrar hon icke, ty hon bor i ljuset.
I Febi verld, i vetande som dikt,
Är allting klart: klar strålar Febi sol,
Klar var hans källa, den Kastaliska.
Hvad du ej klart kan säga, vet du ej;
Med tanken ordet föds på mannens läppar:
Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta.
Den sanna vishet liknar diamanten,
En stelnad droppe utaf himlaljuset;
Ju renare, ju mera värd han skattas,
Ju mera lyser dagen ock igenom.
De gamle byggde Sanningen ett tempel,
En skön rotunda, lätt som himlahvalfvet,
Och ljuset trängde in från alla kanter
Uti den öppna rund, och himlens vind
Melodiskt lekte i dess pelarskogar.

Nu

Nu bygger man ett Babelstorn i stället,
En tung, barbarisk byggnad: mörkret kikar
Igenom trånga fönstergluggar ut.
Till himlen skulle tornet nå, men hittills
Har det dock stadnat vid förbistringen. —
I diktens riken är det, som i tankens.
All dikt är genomskinlig. Af kristall
Dess stad är byggd, och ljuset, tusendubbladt,
Tillbakastrålar från dess spegelmurar.
Men på dess gator vandra upp och ner
Ovanskliga, olympiska gestalter
Af strålar väfda och af rosendoft;
Det fins ej fläck på deras gudalemmar
Och himlens stjernor skina dem igenom.
Allt snillrikt träffar som en blix: det är
Ett ögonblickets barn, men ögonblicket
Utaf dess verkan går igenom sekler.
Tro ej, det mörka är betydningsfullt,
Just det betydningsfulla är det klara.
Betydelsen är som en spegelbild:
Den är ej till, då intet öga ser den.
I många strålar bryter sig det Sköna
För menskans syn: till alla sidor blickar
Det rika ljuset med sitt Janusanlet.
Den höga Konsten är så rik som ljuset,

En stor månghörning är dess tempelbyggnad.
All färg fördrar hon, endast mörkret ej;
Hvar mörkret finnes, der har Konsten felat
Och solen, himlens snille, har gått ner.

Så lefve ljuset! Sprides det af eder
I fosterbygden, i det kära landet,
Der barndomsvänner bo, och fädren hvila.
Frid öfver deras stoft! Ett minnets land,
En stor stamtafla är det höga Norden.
Hvarthelst vi blicka står en hågkomst för oss.
I hjeltars aska gro de Svenska skogar,
Om äfventyr från fordom sjunger vågen,
Och Nordens himmel skrives full hvar qväll
Med gyllne runor om de store döde.
Der blickar *Wasa* till sitt frälsta folk,
Linné ser ned till sina blommor alla,
Och *Kellgrens* öga söker än sitt land
Hvar gång han stämmer in i stjernesången.
Förtörnen ej de väldiga deruppe,
De himlaklara! Siaren har sett dem
Betänksamt skakande de visa hufvud
Åt tidens tecken, åt de feberdrömmar,
Som spökade i kärnfrisk Nord, åt töcknet,
Som lagt sig kring den fordom klara himmel.

Men nordanvinden är ej död ännu,
Jag hör på afstånd slagen af dess vingar;
Han fläktar smittan bort från berg och dalar
Och sopar stjernehalvvet rent igen,
Och Nordens sinnen klarna med dess himmel.

Med detta hopp jag hemförlofvar er,
J ädle ynglingar, J ljusets svurne,
Det evigas apostlar uti Norden!
I fosterlandets namn, i mensklighetens,
Jag lyser deras frid utöfver eder.
Gån ut, prediken Evangelium,
Det Sannas Evangelium, det Skönas,
Det glada budskap från den bättre verld,
Der allt är gudafrid och himlaklarhet.
Och när J en gång (gälle det er alla!)
Igenomstridt den femtiåra striden
För ljusets sak, när er gullbröllops-fest
Med Sanningen är redo till att firas,
Och evighetens gräns-sten, grafvens häll,
Som vigselpall står öfverhängd med blommor:
Välkomna då, J silfverhårade,
J Febi svanor, o! välkomna åter
Till samma tempel, som i dag er rymmer,
Till samma lager, ej förvissnad än,

Men blott ett halft århundrade mer mogen!
Ack! icke jag emottar eder då,
Förstummad längese'n är då min stämma,
Och detta hjerta, som slår nu så varmt,
Är stoft, och någon vänlig stam deröfver
I vinden skakar sina gröna lockar.
Men anden (hoppas jag) ser ner ännu
Till jorden, till de välbekanta ställen,
Der tåget skrider öfver Lundagård
I templet opp att hämta sina kransar.
Och sakta orda mellan sig de gamle
Om flydda dagar, om sin ungdoms drömmar,
Och jemte dem ett slägte, ofödt nu,
Med vörtnad lyssnar till de visa röster; —
Då gläds jag än en gång åt eder högtid.

Till Agardh

vid hans återkomst från Frankrike.

(1821.)

Välkommen hem! Hvad sökte du i Söder,
Som ej fins här?
Hvar gräset grönskar och hvar blomman glöder,
Ditt rike är.

Ett herrligt rike, och ett folk af englar
I jordens grus!
Förnöjde sitta de på lätta stänglar
Och dricka ljus.

Dagg kallas glädjetårarne, som falla
På deras kind,
Och himlaspråket, som de tala alla,
Är sommarvind.

Väl den, som fattar rätt de stilla orden,
När vår står ung!
Skönt är ditt rike, skönt jemväl i Norden,
Du blomsterkung.

Styr det som förr; välkommen till oss åter!
Gif nu din vård
Åt blomstren ock, som Svea knoppas låter
På Lundagård!

V I D

Skånska Hofrättens invigning*den 4 Juli 1821.*

FÖR H. M. KONUNGEN.

Skön är, o kung, din dubbelkrona:
Den sjelf du vann med bragders rätt.
Bär den som hittills, och försona
Din samtid med en kungaätt.
Mot dagens tadel, dagens fara
Beskyddar lätt den gyllne ring;
Men kungar måste äfven svara
På häfderas Allshärjarting.

Der är, o kung, ej folket ringa,
Men mången hög är ringa der,
Ty våldet der förutan klinga
Och smickret utan tunga är.
Väl dig, CARL JOHAN! för din ära
Du finner der en oköpt tolk;
Den tolken är ditt hjerta nära:
Ditt skonade, ditt fria folk.

FÖR H. K. H. KRONPRINSEN.

Och du, som ärfva skall hans spira,
Ärf ock hans nit för rätt och lag!
Prins, skönare kan du ej fira,
Än nu du gjort, din födslodag.
Som klippan på de fasta grunder,
Står Nordens thron på Nordens lag,
Med hjessan trygg mot himlens dunder,
Och foten fast mot böljans slag.

Från Södern hänger, och till Norden,
En mäktig våg bland stjernors här.
Hon håller verlden jemnt: på jorden
Rättvisan hennes afbild är.
De minsta välden, som de största,
Dem bär, dem upprätthåller hon.
Ett domarsäte var den första,
Och det blir ock den sista thron.

FÖR HOFRÄTTEN.

Du lagens nyss upplåtna öga,
Du tunga uppå Themis våg,
Hell dig af låga och af höga,
Du väntade af hög och låg!
Du länk från folket till monarken,
Den svages skygd, den trycktes hopp!
Som fordom Israel till arken,
Till dig allt landet blickar opp:

Det skörderika land, det sköna!
I vågor går den gyllne slätt,
Och stilla susa lunder gröna: —
Omgärda dem med frid och rätt!
Glöm ej, hvad våldet blott vill glömma,
De ädlas tröst, de visas bud:
"På jorden måste menskor dömma,
Men öfver stjernor dömmar Gud."

Skålar

vid H. K. H. Kronprinsens återkomst till Sverige

1822.

FÖR H. M. KONUNGEN.

Du gaf åt Nordens helteminnen
Ditt namn och dina bragders då,
Gaf nya land och nya sinnen;
Hvad bäst du gaf, var dock din son.

Min är han, — så ditt hjerta talar,
När han Europas kärlek får; —
Men Nordens haf, dess berg och dalar,
De svara åter: han är vår.

FÖR H. K. H. KRONPRINSEN.

Välkommen, Prins! Till trofast sköte
Din Nord dig åter trycka får.
Ditt glada folk går dig till möte,
Som Längtan emot Hoppet går.

Lik drottarne i fordna verlden
Du nyss din Eriksgata red;
Då svor, hvarthelst du styrde färden,
Hvart hjerta dig sin hyllnings-ed.

Och Södern tjusades och lade
Sin blomsterduk uppå din stig. -
Af allt det sköna, som han hade,
Det skönsta dock det gaf han dig.

När Maj har löfvat våra lindar,
Och vakteln slår på lummig strand,
Då kommer *hon* med vårens vindar,
Med svanorna, till Sagans land;

Der minnet än på trötta vingar,
Från runsten och till runsten flyr,
Och stormen som ett Drapa klingar,
Och bäcken som ett äfventyr;

Och full af hjeltestoft är jorden,
Och himlen sjelf af sagor full,
Ty der kör Thor sin vagn kring Norden
Och Freja spinner der sitt gull.

Thors kraft och Frejas skönhet vandra,
Två gyllne bilder i det blå.
Den ena är för dig, den andra
För henne, som du tänker på.

T I L L

Norska Stortingets Deputerade

1823.

Är Norden icke skön, J bröder,
Är den ej nu er dubbelt kär?
Hvar ligga länderna i Söder
Så lyckliga som Norden är?

På thronen sitter mognad ära
Med krona och med lagerskrud,
Och thronen, liksom folket nära,
Står Hoppet med sin unga brud.

Hon uppsteg, skön som Frejas stjärna,
Ur vågorna på klippig strand,
Och hjelteddottren trifves gerna
Uti det gamla hjeltelaud.

Det är ej här, som annorstädes,
Der slafvars glädjerop beställs,
Ty fritt kring Östersjön man glädes
Och fri är glädjen vestanfjälls.

Och forntids store andar blicka
Med tjusning till den jord, dem födt,
Och framtids Nornor duken sticka
Med lager och med rosenrödt.

De ädla brödrafolken lefve,
De tvillingar ur Asahem!
Och Norden blifve — hvad han blefve,
Om samma lag förente dem!

För OSCAR och JOSEFINA

1823.

Du Gud, till hvilken fädrens slägte bad,
Du, som så länge upprätthållit Norden!
Håll än din hand utöfver land och stad,
Gör folket trefvet och gör kungen glad,
Och visa bort från oss den storm, som går
kring jorden!

På Carlarnas, på Odens kungastol
Låt OSCAR trifvas, låt hans ätt få stanna!
Hans ära flyge ifrån pol till pol,
Och präktigt skine tidens midnattssol
Uppå hans kronas guld, på lagren kring hans
panna!

Men som en rosenknopp, i kronan fäst,
Som en förgätmigej i lagerkransen,
Så gläde JOSEFINA oss dernäst,
En hvit, en rosenröd och blåögd gäst,
Skön, som på hjeltars stoft en Alf i månskens-
glansen.

I Sveas salar vare ljus och frid,
Och frid och ljus i Sveas hyddor vare!
Och når till stranden tidehvarfvets strid,
Han bryte sig, som vågorna, dervid,
Och Gud och kung och folk sin gamla Nord
försvare!

Skål i Göthiska Förbundet.

(1829.)

När Oden med Asar från solens land
Drog segrande in öfver Sundet,
Och spridde ett slägte kring Mälarens strand
Med ljuset i tanke och svärdet i hand —
Då stiftades Götha Förbundet.

De ättgode män, som sin kungstol ställt
Kring bordet i höga Walhalla,
Och hjälten, som blödde på Lützens fält,
Och han, som drog djerf öfver fruset Bält,
De voro förbundsbröder alla.

Linnæi system, som för oss tyder ut
Hvar dalens, hvar ängarnas runa,
Och Polhems kalkyler och Wasas beslut,
Och Kellgrens evärdliga sånger till slut,
De äro förbundets Iduna.

Hvad storsint är handladt i farans stund,
Hvad skönt, som är bildadt i Norden,
Hvad ädelt, som blomstrar på jernmängd grund,
Det kommer dock allt från det gamla Förbund,
Församladt på toppen af jorden.

Så länge det fins af den fria ätt
Blott två, mellan fjällen och Sundet,
Som låga för Sanning och våga för Rätt,
Så länge bryts icke Förbundet så lätt:
En skål för det fasta Förbundet!

Skål i Preste-ståndet.

(d. 1 Maj 1829.)

Den store Anden går sin gång derute,
Förklarar himlen och gör böljan fri;
Men äfven här, i kretsen, som vi slute,
En fläkt utaf hans vingar känne vi.

Hvad lif han gjuter i hvart hjerta neder,
Klär hvar förhoppning grön, som snart hvar stam!
Välkommen du vår Nyårsdag, som leder
Den sena våren öfver Norden fram!

Skin gladt på stadens torn, på sjö och lunder,
Krön Riddarholmens spiror med din glans!
Ty Sverges ära sofver derinunder,
Och ingen glömme hvad här fordom fanns!

Och när på Mälarvågen aftonljuset,
En hektisk rodnad likt, har slocknat ut,
Då se vi opp till mörkblå Riddarhuset,
Det stjernbeströdda, der all split tar slut.

Dit bedje vi till kungars kung att styra
Så rådslag, som beslut, till landets väl,
Och till den frihet, som ej heter yra,
Och till den lydnad, som ej heter träl.

En Majskål, bröder, för det kära Norden,
För kung och kungahus och tvillingsthron,
För himlens grundlagsfrågor här på jorden:
Förädlad mensklighet och Religion!

Vid Magister-promotionen i Lund

1829.*

Tre gånger tre midsommarens sol har stigit ur
vågen

Tidigt på morgonen upp och vakat tills länge på
qvällen,

Sedan jag talade här, med en krans af ynglingar
kring mig.

Tre gånger tre af de vexlande år förändra oss alla,
Plöja i pannan, och snöga i håret, och snöga i
hjertat.

Köld är den åldrandes vinst; men jag prisar
evärdlige Fadren

Att han bevarat mitt inre för frost, att jag älskar
som fordom

Tankens allvarliga värf och diktens olympiska
lekar.

Derför jag glädes som förr af staden, helgad åt
begge,

Der jag förlefvat min gladaste tid, der löfviga
kronor

Känna igen mig ännu och helsa bekant, och en
hågkomst

* Författaren företrädde vid denna akt Prokanslerens ställe.

Står i hvart fönster och nickar mig till med för-
 klarade ögon.
 Dock — när kronorna dött, och de hjertan, som
 mindes mig, brustit,
 Se, då står det ännu det mäktiga templet, det
 fasta,
 Under hvars tusenåriga hvalf parnassen har
 ställt sig.
 Hemma jag räknar mig der, ty han är befolkad
 af minnen
 Fjerran från skönare dar, och af er, J fäder och
 Vise!
 Ingen jag skådar bland er, som ej vän eller lärare
 var mig:
 Mången jag saknar likväl, och *en*,* som sednast
 har bortgått
 Tog mig i faderlig vård och lärde mig skalan
 till sången,
 När jag var ung och behöfde hans råd: och han
 harmades icke,
 Om jag ej följde dem jemt, men försökte, som
 ynglingar pläga,
 Vingarnas par i rymder ej hans; det var ädelt
 af honom.

* Professor A. Lidbeck.

Ryktet må glömma hans namn, men jag tackar den
 glömde i grafven,
 Ack! i en främmande graf, ty han dog i befol-
 kade öcknen;
 Enslig i lifvet han var och enslig förblef han i
 döden. —

Mannen må peka på graf och på natt, men för
 eder, J unge,
 Falla dess varningar, likt timvisarens skugga, —
 i solsken.
 Se hur han strålar den Deliske Gud, hur han
 kläder med lager
 Porten, som förer er in i verlden, er första
 triumfport!
 Icke den sista blir det (så tänken J), vägen är
 fullsatt
 Framåt med likar till den, och strålände tem-
 pel på höjden,
 Fulla af Gud, blott vänta på er, och lärarestolar,
 Vishetens åldriga bon, förbida er: domaresäten
 Bjuda er hålla med kraft rättvisans osvikliga
 vågbalk.
 Hela den blomstrande verld, den sköna, som
 lefver inom er,

Ut må hon träda och präglas af i stat och i
kyrka. —

Glänsande syner är det: jag har sett dem, jag
ock, i min ungdom,

Ack! men för litet af dem blef verkligt. För-
trollade öar

Skimrade äfven för mig: min blick var på le-
dande stjernor,

Handen på rodret alltjemt, och jag bredde hvart
segel i vinden.

Men när jag nalkades bäst, då veko de öarna
undan,

Vika mig undan ännu allt längre och längre i
vester,

Stanna ej, innan de nått nedgående solen, och
der först

Ankrar den simmande Arkipelag, — han ankrar
i grafven.

Dock — fast allt ej må nås, är bemödandet skönt,
ty i lifvet

Sträfvandet sjelft är sitt mål, när det gäller hvad
ädelt och stort är.

Derför förmanar jag er, att J akten och minnens
med kärlek,

Äfven när hjessan är kal, de drömmar, som bodde
inunder

Ynglingens krusiga hår, ty de komma från Gud,
och att mannen
Icke må tänka för smått, bör ynglingen, hoppas
det stora.

Ack! men det stora är ej för en tid, förbildad
som denna,

Som af den gamla har gömt hvart lyte, och
tager förskottsvis

Alla den nyares fel. Sen på, hur den haltande
vacklar

Mellan idén och handlingens kraft, oduglig för
begge,

Hermafroditisk, ej qvinna, ej man, ej dikt och
ej sanning,

Obevingad för skyn och vingelfotad för jorden.

Detta är lynnet alltjemt af en tid, som ännu ej
satt sig;

När han går öfver till form, månskite i häf-
derna är det,

Vädret är vexlande då, och magnetnåln irrar
kring skifvan.

Skall hon ej föra er vill, så förstån missvisnin-
gens gradtal,

Styren som stode hon fast, och det Rätta står
fast och det Sanna,

Hur man förtyder dem ock, och det Sköna, som
vexlar härnere,

Har dock i himlen sin eviga grund, sin stående
urbild.

Hållen er faste vid dem, vid de tre, hur tiden
må vackla.

Ynglingar, hören en faderlig röst, — ty som söner
jag anser

Alla bland eder i dag, och en son jag har ju
ibland er,

Fostrad med er, och bildad med er, och som
älskar och söker

Samma det målet, som J, jag välsignar i honom
er alla —

Rakt fram vare er gång, men sen J till höger,
till venster,

Skefögd handlingen blir, för en tidsnyck vike ej
mannen.

Tiggen ej dagens beröm, den som kryper opp
till sitt rykte

Hastigt han faller igen: förakten den surrande
myggdans,

Född i en slocknande sol, ty den krans, som J
söken, betecknar

Ännu det evigas grönskaude ring, han är mer
än för stunden.

Detta är summan af tidens behof, det är summan
af festen.

Dock — jag förgäter mig här, jag fördröjer
 allenast er högtid.
 Mig hör dagen ej till, det är du, som skall tala
 och lära.
 Derfor, du vän från ungdomens dar, du purpur-
 beklädde, *
 Innan din purpur går ner, i dess aftonrodnad
 bekransa
 Lockar, som längta till lagren i dag; så har OSCAR
 förordnat.

Innan du börjar likväl din lagerfördelning, så
 skänk mig
 En; den är icke för mig, men i en vill jag adla
 dem alla.
 Skaldernas Adam** är här, den Nordiske sångare-
 kungen,
 Thronarfvingen i diktingens verld, ty thronen
 är Göthes.
 Visste blott OSCAR derom, han gáfve sitt namn
 åt min handling:
 Nu är det icke i hans, och än mindre i mitt,
 men i Sångens,

* Promotor, Prof. Engeström, var tillika afgående Rektor.

** Adam Oehlenschläger.

I den evärdliges namn, förnummen i Hakon och
Helge,
Som jag dig bjuder en krans, han är vuxen der
Saxo har lefvat.
Söndringens tid är förbi (och hon borde ej funnits
i Andans
Fria, oändliga värld), och beslägtade toner, som
klinga
Sundet utöfver, förtjusa oss nu, och synnerligt
dina.
Derföre Svea dig bjuder en krans, här för jag dess
talan:
Tag den af broderlig hand och bär den till minne
af dagen!

Till Byström.

(1829.)

Hvad störst och ädlast Minnet äger,
 Hvad skönast som Naturen har,
 Det dör och vissnar, men du säger:
 "Träd fram i marmorn och blif kvar!"
 Då stanna Styrkan och Behagen,
 Ett folk af Gudar, i din sal.
 Till evighet du adlar dagen
 Och skönheten till ideal.

Hur lefva de i stenen alla,
 Hvad former i olympisk glans!
 Lyd, ty du hör *kung Carl* befalla,
 Och böj dig, det är *Segrens* krans!
 Gå tyst, det är *Linné*, som grundar
 På blomsterverldens stilla gång:
 Väck ej *Bacchanten* opp, som blundar,
 Och stör ej *Bellman* i hans sång!

O konst, förunderlig att skåda,
 Som jorden fast, som himlen ren!

Du medlar bäst emellan båda,
Ty du försmälter dem till en.
Det är ej jordens låga söner,
Som gå i Sergels sal igen:
Odödligheten pannan kröner,
Fast foten rör vid stoftet än.

Du Nordens son, hugg Nordens minnen,
Gif hjeltedrag och majestät
Åt tjugu seklers hjeltesinnen!
En väldig basrelief blir det.
Och när du ej har fler att skära
I yfverboren marmorhäll,
Som uunderskrift på Nordens ära
Din egen bild i randen ställ!

Napoleons graf.

(1831.)*

Rör ej hans stoft; hvarhelst det hvilar
 Står segerpelaren derpå.
 Det är hans ära blott, som ilar
 Till jordens gräns; låt stoftet stå!

Det var hans storhet, att han ville
 Förena hvad dock söndras skall,
 Det Gamlas och det Nyas snille,
 Det var hans storhet — och hans fall.

De begge böjas ej tillsamman,
 De sprungo sönder i hans hand,
 Och snart igen upplågar flamman
 Af deras strid kring haf och land.

Den nya världen med den gamla
 På djupet möts, der solen vänds,
 Och forn- och fram-tids andar famla
 På minnenas och hoppets gräns.

* Med anledning af de flera förslag, som redan då gjordes i Franska deputerade kammaren, att flytta Napoleons stoft till Paris och förvara det under segerkolonnen på Vendôme-platsen.

Bland slocknade volkaners härdar,
En vågbalk med två tider på,
En gränssten mellan tvenne världar,
Hans urna står, — der må hon stå!

Der kan han öfver begge blicka,
Och peka med sin herrskarstaf,
Hur begge sina vågor skicka
Att brottas kring hans jättegraf.

På Gustaf II Adolfs minnesfest.

(1832.)*

Du föll för allt hvad menskan heligt äger,
För frihet, ljus och tro.
Ett Herrans tabernakel var ditt läger,
Der blott cheruber bo.

Du bad till Gud hvar gång du strida ville,
Och han förnam din bön
Och nedsteg i ditt svärd och i ditt snille;
Det var din trohets lön.

Det var en ringa hop, du ledde neder
Från snöns och bergens land;
Men ingen menskomakt bröt dock de leder,
Din ande sammanband.

Så gick det fram, det stora företaget,
Med ljusets frön uti,
Tilldess du låg uti det vunna slaget
På blodig jord, men fri.

* Verserna afsjüngos af Wexiö Gymnasii-ungdom.

O Sveas ära, sköna morgoustjerna,
Hur är du gången ned!
Men i de rymder dväljes minnet gerna,
Der förr din glans du spred.

Hvarhelst en tanke far på lösta vingar
Mot himlen solbeglänst,
Hvar vettenskapen forskar, sången klingar,
Der se vi *hans* förtjenst.

Om *honom* än det öppna templet talar,
Om *honom* tidehvarf,
Som ljusna fjerran: sjelfva dessa salar
Vi fått af hjeltens arf. —

Derför med tårar fire vi ditt minne,
Det största Norden vann,
Du ädla, fria, konungliga sinne,
Du ljusets riddersman!

Efter talets slut vid Gustaf Adolfs- festen

i Wexiö domkyrka, d. 6 Nov. 1832.

Mitt tal är slut. Hvad skulle jag ha sagt
Om tankens frihet, och om ljusets makt,
Om ej *ditt* svärd de hotade försvarat,
Om ej *din* själ på jorden dem förklarar
Och tryckt sin prägel på ditt tidehvarf?
Från slägt till slägt den prägeln går i arf,
Som mensklighetens hjertsköld, och förenar
De ädle alla, hur sig ätten grenar.
Der svärmar nu så mången Frihet kring
Med larm och gyckel öfver jordens ring,
Stör hafvets frid och öarnas och landens,
En Frihet blott är sann, och det är *Andens*.
Den är från himlen, är för alla gjord,
Guds konungaförsäkran till sin jord,
Och hvar en menskohand den höge binder,
Der vissna rosorna på slägtets kinder.
Det var för den *du* kämpade. —

Farväl,

Du ädla, öppna, rena hjertesjäl!
Naturen blir sig lik, och dolda krafter
Förnya ständigt hennes närings-safter.

Den samma sol, som sken på Breitenfeld,
 Står ännu qvar på samma himmel ställd,
 Och våren kommer än alltjemt och sätter
 En blomma, der du föll på Lützens slätter;
 Men menskovälden vexla ständigt om,
 Och sjunket från sin ära småningom,
 Förträngdt från länder, der dess thordön farit,
 Ditt folk är icke hvad det fordom varit,
 Och har till skydd på sin förgättna ö
 Snart blott sitt armod och den djupa sjö.
 Ack, längese'n vår sol är nedergången,
 Och all vår storhet lefver blott i Sången.
 Ty de, för hvilka fordom verlden skalf,
 De äro stoft i Riddarholmens hvalf.
 Ifrån det stamträd, som vårt högmod gläder,
 Vår nakna tid med fikoulöf sig kläder:
 Vi *tala* öfver allt hvad fädren *gjort*,
 Men våra egna bragder ingen sport.
 Ser än från stjernorna den store anden,
 Förbarme han sig öfver nordanlanden! —
 Det gifves stunder i ett jordiskt lif,
 Helst sedan dagen slutat af sitt kif
 Och söft sin korta fröjd, sin korta smärta,
 Då menskan hvilar invid nattens hjerta,
 Och högre tankar, bättre känslor slå
 Sin rot i hjertan, som dem ej försmå.

Om i en sådan stund ditt sinne känner
En himmelsk kraft, som sina vingar spanner
Och tar dig med sig på sin himmelsfärd
Från små bekymmer och från dagens flärd:
Om då du anar, att det finnas torde
Ett högre syfte, att du lefva borde
För något bättre, ädlare behof,
Än blott din lilla del i dagens rof,
För mensklighetens sak, dess ljus, dess heder,
Och för ditt folk, hvars ära vill gå neder,
Och för ditt land, Europas Riddarhus,
Hvars sköldemärken falla nu i grus,
Och barnen krypa in med svärd och bälte
I fädrens hjelmar, för att leka hjelte; — —
J Svenske män, om någon sådan stund
Ert sinne lyfter öfver jordens grund,
Då sägen ej, det är en dröm. J glömmen,
Att edra fäder drömde just *den* drömmen,
Och der fanns ingen ibland store män,
Som icke lefde eller dog för den;
Det är om den, som himlens lyror sjunga,
Och Gustaf Adolf talar med *dess* tunga.

**Vid en Concert till förmån för Mal-
mö stads arbets-inrättning.***(Dec. 1832.)*

Med dödens svarta flagga Handeln seglar,
Och verldsförenaru är en fruktad gäst,
Ty böljan sjelf är smittad, och man regler
Hvar öppen strand för fruktan eller pest.*

Och året om är himlen mörk som sorgen,
Och sommarsolen blott en saga är.
Det växer gräs på de förödda torgen,
Och tiggars tafvar, hvar en lund är när.

Från dörr till dörr de bleka barnen löpa
Och tigga bröd och växa opp till brott.
Ack! det är lätt att med en skärf få köpa
Sig fri från ögonblickets ömkan blott.

Men vill du gifva så att englar glädas,
Så afhjelp ej, men förekom en nöd:
Tänk uppå allas, men dock helst de spädas,
Och den, som arbet ger, ger också bröd.

* Kolera-sjukdomen närmade sig vid denna tid Sveriges kuster.

Till ingen annan gåfva är du pliktig,
All annan är förspild. Ju mer du ger,
Ju mer begärs det. Som en vattusigtig,
Ju mer han dricker, törstar desto mer.

Gif därför ej för dagen, men för lifvet;
Den Vises gåfva tusendubblar sig.
Tro, att med seder är det bästa gifvet,
Och *tänk* ännu, när du förbarmar dig!

Skytten.*

(1833.)

Fädren buro svärd och båga,
 Och till mannen ännu svärdet hör;
 Men vi bära eld och låga
 Slumrande uti det trogna rör.
 Det är qvaft i sluten kammar,
 Der vårt väsen bleknar bort i tvång;
 Derfor ut bland skogens stammar,
 Ut på fälten ibland lif och sång!

Der är skönt, när våren diktar
 Sina qväden i den gröna lund;
 Der är skönt, när hösten svigtar
 Under bördan af hvar gyllne rund:
 Skön är vintern sjelf, en saga
 Mörk, men djuptänkt, blott vi den förstå:
 Han har sporrnö till att jaga,
 Men till grafvens stilla land också.

Öfver dalar, berg och floder
 Ströfva tappert, öfva kraft och mod!
 Öfningen är konstens moder,

* Vid invigningen af en ny skjutbana i Christianstad.

Lägg en själ i hvart bevingadt lod!
Kroppen måste lyda anden,
Och all kraft är lugn, som ej är svag:
Derför darra ej på handen,
Den, som darrar, hör ej till vårt lag.

Säker hand och säkert öga!
Ingen vet, hvad villebråd vi få,
Om det en gång börjar snöga
Stormande utur nordöstlig vrå.
Högt är då det spel, vi spela,
Vildt går jagten ifrån trakt till trakt.
Dubbelt farligt då att fela,
Men ock dubbelt skön den vilda jagt!

**Svar på Prof. Agardhs inträdestal
i Svenska Akademien.**

(Aug. 1834.)

Välkommen bland oss, fast ej mer som förr
Den plats, du intar, aktas högt af alla,
En thron i Ordets eller Sångens verld,
Ett domarsäte utan jäf och villa.
I tankens rike väljes man till kronan,
Till lagerkronan: den en krona bär
Skall också herrska, den en sak förstår
Skall också dömma, det är tingens ordning.
Så troddes fordom, så tros nu ej mer.
Ack! stora minnen bo likväl härinne
I Gustafs stiftelse, der Lehnberg talte,
Och Oxenstjerna, Kellgren, Leopold
I ädel täflan höjde sångens röster.
Ej mäte vi oss med de store döde,
Men deras andar äro ej försvunna,
På gyllne stolar sitta de i molnen,
De hviska stundom ned uti vår själ,
Och Minnets ära, om ej någon annan,
Är vår, ty henne ha vi ärft af dem.
Men hvad är Minnet för en tid som denna,
Som ingen forntid, ingen framtid har,

Blott ögonblicket, som man äflas i,
Der dagens infusions-djur leka frihet
I tanklöst hvimmel, eller falla ner
I platt afgudadyrkan — för sig sjelfva?
Frisinnig är vår tid, och allt slags makt,
Jemväl den mildaste, den himlaburna,
Som styr och lär i Andens fria land,
Så snart hon erkäns, blir hon straxt förhatlig.
Ej en skall styra, och ej fler — men alla,
Ty medelmåttans jemlikhet är helig.
Hon stiftar lag i Staten, hvarför ej
I Dikten äfven, som dock är en fristat,
Allmänningen, der betet öppet är,
Och ingen bom behöfs och ingen herde?
Det går en jemkningsande genom verlden,
Som bortskär höjderna och fyller djupen,
Och icke tål, att något menskobarn
Får bli ett hufvud högre än de andra;
Dödgräfvarn lik, som också jemnar allt,
Ty allas anspråk vet han att försona,
Och gläds, att kungens hufvud med sin krona,
Och tänkar'ns, skaldens med sin lagerkrans
Förmultna sist till samma stoft som hans.

Välkommen likväl till den stol, der Fleming,
Med silfverstämman, satt och talte blommor.

Hans bild du målat oss så skön, som sann,
I mången skiftning af hans rika väsen.
Ett ädelt väsen: tro och ära bodde,
Nej bodde ej, men höllo der sitt hof.
Han var ej stolt, men kände dock sitt värde,
Och ej blott sitt, men äfven sina fäders.
Hans bildning hörde till en annan tid,
Kanske en bättre, och hans sinne bar,
Ehuru blygsamt, dock sin ungdoms färger.
Med tidens ström gå ädlare naturer,
Som andra, neråt, men de simma dock,
Som svanen simmar öfver grumlig bölja
Och skakar slammet från sitt silfverdun.
Ej allt är fördom, som vi nu fördömme;
På mången grund, som nu är plöjd och harfvad,
Ha mensklighetens bästa blommor växt.
Det rätta Riddarhuset är ej bygd
Af sten, med sköldar målade på muren;
Gud har det timrat af ett bättre virke,
Och hvarje vapen är en hjertsköld der.
Hvem vet ej detta? Äfven han det visste,
Och just fördenskull slöt han sig också
Till ljusets Genius, som med stråligt svärd
Går kring och dubbar sina riddersmän:
"Böj knä och stafva eden och var värdig!"
Med skilda gåfvor öfvas ljusets värf,

Men den, som älskar dem med redligt sinne,
 Den, som beskyddar dem ifrån sin höjd,
 Han står med rätta i den vigda kretsen.
 Det var ej skrymtan, var ej fåfängt skryt
 Uti hans kärlek för de vittras bragder.
 Med trogna händer hjälpte han en hvar,
 Som ville uppåt, och han såg med glädje
 Jemväl på dem, som öfverflögo honom. —
 — För ordets gåfva satt han ibland oss,
 En älsklig gåfva, skänkt af gode Gudar.
 Ej stora tankar, som gå drägtiga
 Med nya verldar, föllo från hans läppar,
 Som elden faller ifrån himlahvalfvet,
 Men väl ett arlaregn emellan solsken,
 Som vederqvickte både fält och dal.
 Det låg en Gratie i hvad han sade,
 Det låg en klang ur hjertats djup i rösten,
 En tjusningskraft i blickar och gestalt,
 Som sökte ingenting och vann dock allt:
 Ett skönt, ett ädelt sinnes makt på jorden, —
 Dess inre blomstrar, därför blomstra orden.

Välkommen bland oss, fast du icke hör
 Till diktens folk, som sväfvar utan styre
 Emellan himlen, som det dock ej når,
 Och jorden, der dess fot ej finner fäste.

Du hör till vettenskapen, och din sångmö
Är Sanningen, men kring dess gudalemmar
Det Skönas purpurmantel kastar du
I rika veck, och blixtrande idéer
Som ädelstenar lysa på dess bräm.
Så var det förr i Grekland och i Rom.
Lagstiftaren och hjälten och den Vise
De sökte alla dock det Skönas former,
Och allt det bästa bar dess nationaldrägt.
Enstaka tänktes då ej än det Sköna,
Det hängde icke löst på solens strålar,
En flygtig bild, ett gyckelspel i skyn,
Men blomman var det af en ädel lefnad,
Med sina sugrör qvar i verkligheten,
Och därför grep det också amorlunda
I menskolifvet in, än det gör nu. — —
Du är Naturens prest och dess förtrogne,
Lyss till dess röster utur Delfigrottan,
Och täljer hennes pulsars pendelslag.
En egen tjusning följer också med
Ditt sköna yrke, med ditt blomsterfolk,
Naturens skötebarn, som ännu ligga
Och dia jordens barm, och medvetslösa
I salig slummer dricka lif och lugn.
Hur sälla dessa nerver, som ej känna,
Hur glada dessa ögon, som ej se!

Af all lagstiftning, den för menskan är
Till slut den sämsta, lemna den åt andra!
Men det är skönt att se på tingens lagar,
De himlastiftade, de guda-enkla,
De evigt friska, hvilka styra än
I verldens afton som de styrt dess morgon.
Hvar gång, som våren kommer i sin skönhet
Och skrifver ängen, skrifver dalen full
Med sina dikter, vaggande i vinden,
Hur önskar jag att kunna tyda då
Det sköna språket, det Olympiska,
Hvars mening nu jag endast dunkelt anar.
Du känner det, du lärt det från din barndom,
Och vårens unga, undersköna döttrar
Ha ingen hemlighet för dig, du står
Vid deras nattduksbord i morgonstunden,
Vet hvad harmonisk, gudabyggd gestalt
De svepa solskensslöjan om, och hör dem
Med rosenläppar hviska sinsemellan
Om nattens sagor, och i blomdoft andas
De sina känslor ut för den förtrogne.
Och bland de tusende och tusen än
Fins ingen enda falsk emot sin vän,
Men idel tro och oskuld, hvart vi blicke;
O öfvergif dem, öfvergif dem icke! — —

Mig har man valt att ta emot dig här,
 En gammal pröfvad ungdomsvän den andra,
 I hopp att minnet om försvunna dagar,
 Om bättre dagar, skulle kasta än
 Sitt rosenskimmer öfver denna stunden.
 O hoppets glans i lifvets österland!
 O gyllne drömmar under morgourodnan!
 Hvar är det hjerta, som ej saknar eder,
 Hvar är det öga, som ej friskar opp
 Med stilla tårar edra bleka rosor?
 Hur många känslor, som förvissnat sedan,
 Hur många planer, hvilka nu stå lik,
 Har Lundagården hängt sin skugga öfver!
 På skilda vägar sökte vi vårt mål,
 Men om det högsta drömde vi dock begge:
 Vi stämde möte på Parnassens höjder
 Och ej på Zions, der vi halta nu.*
 Det var en lycklig tid, en rik, en herrlig,
 Vår resa gick till obekanta land
 Bland rika äfventyr, bland ärofulla.
 Hvad näktergalar slogo rundtomkring
 Ej blott i lunden, men i våra hjertan,
 Hvad trollslott brunno uti morgonsolen!
 Förhexade prinsessor sofvo der,

De

* Prof. Agardh stod på förslag till biskop i Carlstad.

De skulle väckas genom sång och forskning
Och sätta lagerkransen på befriarn. —
Hur mycket annorlunda är det nu,
Se'n åren gått med sina sorger alla
Utöfver lockarna och färgat dem
Med dödens nationalfärg, med det hvita,
Och hjertat ligger utbrändt i sin aska,
Och ögat liknöjdt ser mot grafven hän! —
Från lifvets höjder stiger mannen ner,
Om ej med tomma händer, dock med trötta,
Med sårade, och all hans lefnads vinst
Hur fattig är den mot hans ungdoms drömmar!
Men hvad han vunnit, litet eller stort,
Det är dock sak och verklighet: fast blommen
Har flugit bort, så står dock kärnan åter,
Och kring den kärnan växer fruktens guld.
Så skön är dagen ej för oss som fordom,
Och ej så frisk, men, sedan solen mognat,
Är det dock skönt att stå i aftonsvalkan
Ibland de långa skuggorna och lyss
Till fågelsången, äfvenväl från fordom.
Ej herrskar minnet ensamt, hoppet bor
Hvar lifvet bor, och det är mycket än,
Som kunde göras, innan natten kommer.
Derför med säkert öga banan mät,

Blif icke trött, bevinga dina fjät,
Och mången framgång kan du än förmoda.
Det bästa når ej menskan, men det Goda
Är också godt: gå hän och lef för det!

Vid Svenska Akademiens femtiåra minneshögtid

d. 5 April 1836.

Jag stod på stranden under kungaborgen,
När dagens oro ändtlig somnad var,
Och öde voro gatorna och torgen,
Och på kung GUSTAFS stod sken månen klar.
Der låg ett uttryck i de milda dragen
Som när det åskat i en fredlig dal,
Och Hjelten var der, men jemväl Behagen,
En segerkrans, men som bland blommor tagen,
En blick till hälften örn, till hälften näktergal.

Förunderliga makt, som konstnärn äger!
Se anden färdig så till strids som sångs,
En bild, som oss sin egen saga säger,
En lefvande GUSTAVIAD i brons!
Ja, sådan var han, när han kom ur striden,
Men sådan äfven, när han göt sin själ
I folket in, bland konsterna och friden,
Ty store andar ge sin form åt tiden,
Och GUSTAFS tidehvarf bär GUSTAFS drag jemväl.

Min barndom föll uti hans solskensstunder,
 Jag mins den tiden: hur den är mig kär,
 Med sin förhoppning, sina sångar-under
 Och allt det nya lif, som rördes der!
 Det var som våren, när hans värma droppar
 Ur blånad sky och löser vintrens tvång:
 Då leka djur, då svälla lundens knoppar,
 Och kinden färgas, menskohjertat hoppar
 Och allt omkring är lust och mod och fågelsång.

De gamle CAROLINER hade somnat
 I blått och kyller, ifrån splitets dar,
 Som allt försökt och ingenting fullkomnat,
 Då ingen kung och ingen ära var.
 Hvad Norden evigt vill, en kung, som känner
 Sin egen kraft, stod åter fram i glans,
 Och der vardt ordning ibland frie männer,
 Och makt och lydnad blefvo åter vänner,
 Och allt var gladt och tryggt vid tanken, att *han*
 fanns *.

I purpur satt förtjusaren på thronen,
 Och spiran var en trollstaf: med hvar stund

* — Nationen,
 Som sorglöst spridde sig kring thronen,
 Trygg vid den tanken, att du fanns.

Der växte nya hjertan i nationen
 Och nya blommor, fast på jernmängd grund.
 Vår gamla dröm om bragder och om ära
 Förflyttades till någon fredlig trakt,
 Der ek och lager sina kronor bära,
 Och milde Vise ljus och seder lära, —
 Och Styrkan skar sitt skägg, och Vettet blef en
 makt.

Den Svenska äran bröt sig nya banor
 I tankens obesökta land: LINNÉ
 Stod segersäll bland sina blomsterfanor,
 Oskyldig, älskvärd, konstlös liksom de.
 MELANDERHJELM beräknar himlafärden
 För månens skifva, för planetens ring,
 När SCHEELE skedar skapelsen i härden,
 Och BERGMAN drar grundritningen till verlden,
 Och häfdernas myster ransakar LAGERBRING.

Och här, der Mälarn gjuts i Östervågor
 Och kungastaden midt i skogen är,
 Hvad sydligt lif inunder norrskenslågor,
 Hvad sångartempel på de öde skär!
 Det språk, hvars toner ligga midt emellan
 Hvad Norden djupt, hvad Södern klangfullt har,

Ett bortglömdt barn, som kom i samqväm sällan,
Steg fram och speglade sin bild i källan
Och häpnade att se, hur högt, hur skönt det var.

Och då sjöng GYLLENBORG, en mäktig ande,
Fast stundom rimfrost på hans vingar låg.
Ack, klippor finnas der vi alla strande,
Och äfven dikten har sin frusna våg.
Men stark var bågen, som den ädle spände,
Och pilen skarp, som sökte opp sitt mål,
Och allt hvad menskohjertat djupast kände
Steg fram och gret i *menniskans elände*,
En djup, oändlig suck, vårt släktes modersmål.

Bredvid hans sida, drömmande och stilla,
Satt CREUTZ och band på rosor utan tagg,
Och diktade om ATIS och CAMILLA
En sång af vestanvind och morgondagg.
Den sången är en dröm ur gyllne åren,
En gång i lifvet af hvart hjerta drömd,
Fast ej så skön, fast ej så himlaboren:
En sång så ljuf som lärkornas om våren,
Öm, enkel, oskuldsfull – och derfor är han glömd.

Gif plats, gif plats, ty Nordens vingud nalkas,
 Och sången svärmar kring hans vigda mund.
 Hör hur han skämtar, se hur gladt han skalkas
 Bland nymferna uti den gröna lund.
 Men ack! hans glädje ligger ej i kannan,
 Ej i idyller, som han kring sig strött;
 Hans druckna öga söker än en annan,
 Och märk det vemodsdraget öfver pannan,
 Ett nordiskt sångardrag, en sorg i rosenrödt.

J Djurgårds-ekar susen vänligt öfver
 Den störste sångarns bild, som Norden bar!
 Det fins ej tid, som dessa toner söfver,
 Det fins ej land, som deras like har.
 En sång, som växer vild, och likväl ansad,
 Bär konstens regel, men försmår dess tvång,
 Till hälften medvetlös, till hälften sansad,
 En gudadans på gudaberget dansad
 Med Faun och Gratie och Sångmö på en gång!

Dernäst hör LIDNER: "grafvens portar knarra
 "På tröga gångjern, domen förestår,
 "Och lampans matta sken på marmorn darra,
 "Och midnattsklockan ifrån tornet slår."
 Förstörd, förvissnad före mogningsstunden,

En rik, men sönderbruten harmoni,
 En Genius, ack! för djupt i stoftet bunden,
 Hur ömt begråter han i lagerlunden
 Hvar likes qval: du hör hans eget deruti.

Men som en stilla sommarqväll på landet,
 När daggen darrar uti blomsterskåln,
 Och aftonrodnan knyter rosenbandet
 Kring vesterns lockar, kring de lätta moln:
 På ängen samla sig till dans de unga,
 De gamle till rådplägningar i byn,
 Sitt matta guld i vinden skördar gunga,
 Hvar blomma doftar, alla fåglar sjunga,
 Och frid och salighet se ner ur aftonskyn:

Så är det i din sång, o OXENSTJERNA,
 Italiens himmel öfver Nordens berg!
 Din sångargratie är en sydlig tärna,
 Och sydlig äfven glöden af din färg.
 Hvad solglans ligger öfver *dagens stunder*,
 Hur klangfull lian genom *skörden* går,
 Ock *hoppet*, lifvets tröst och diktens under,
 Hur blef det diktadt under furulunder!
 Jag undrar mången gång, men gläds, att du var
 vår.

Och KELLGREN, som "af skönhet och behagen
 "Oss än en ren och himmelsk urbild ger!"
 Se'n *nya skapelsen* stått fram i dagen,
 Hvad ha vi andra till att skapa mer?
 Hur klingar Svenska lyran i hans händer,
 Hur ren hvar ton, hur skär, hur silfverklar!
 Ack! i mitt öra, hvart jag också länder,
 Den diktens grundton ständigt återvänder,
 En dunkel melodi ifrån min barndoms dar.

Men hvad är lyrisk klang på silfvervågor,
 Och evig blomdoft uti blånad luft?
 Den ädle skalden har ock andra frågor,
 Och skönhet vill han, men jemväl förnuft.
 När KELLGRENS snille slog de stora slagen,
 De blixtrande, för sanning, rätt och vett,
 I skämt och allvar, hur det flög för dagen
 Kring land och rike, och en hvar betagen
 Sprang upp och undrade, att han ej förr det sett!

Roms sångargudar flyttade till Norden
 Med ADLERBETH, — en Romare i släkt
 Med dem till andan, icke blott till orden, —
 Och tjuste åter i sin nya dräkt.

Och ROSENSTEIN, så hög som han till sinnes,
 Så klassisk, bandet uti sångens krans,
 Fast icke sjelf en sångare, — hvar finnes
 Den Svenske skald, som ej med tårar minnes
 En själ så ljus, så ren, så faderlig, som hans?

Och han, som slöt den långa sångarraden
 Och lefde länge för att sörja den,
 En rosenkrans med taggar mellan bladen,
 Behagens, skämtets, tankens, GUSTAFS vän:
 Han, som bar kronan i de vittras gille,
 En lagrad veteran i Vettets sold,
 Kanske ej främst som skald, men främst som snille,
 Som ville ädelt, kunde hvad han ville,
 Den blinde siaren TIRESIAS-LEOPOLD!

Jag sjöng hans drapa, Minnets döttrar sjunga
 En dag, och bättre, hvad han Sverge var,
 Ty der bor oväld uppå framtids tunga,
 Och all förtjenst till slut sin krona har.
 Han stod emellan tvenne sångartider,
 Den enas varning och den andras stöd,
 Men tid och sansning kämpade hans strider,
 Tills solen bröt utur sitt moln omsider
 Och sjönk förstorad ner i gull och purpurglöd.

De gamla gyllne lyrorna ha tystnat,
 Och deras klang är klandrad eller glömd.
 Till många toner ha vi sedan lyssnat,
 Och strängt är GUSTAFS sångarskola dömd.
 Naturen vexlar, äfven snillet träder
 I vexladt skick för skilda tider fram,
 I Grekisk enkelhet, i galakläder,
 Med lejonman, med skiftrik turturfjäder,
 Men *ett* dess väsen är: väl den, som det förnam!

Der låg ett skimmer öfver GUSTAFS dagar,
 Fantastiskt, utländskt, flärdfullt om du vill,
 Men det var sol deri, och, hur du klagar,
 Hvar stodo vi, om de ej varit till?
 All bildning står på ofri grund till slutet,
 Blott barbariet var en gång fosterländskt;
 Men vett blef plantadt, jernhårt språk blef
 brutet,
 Och sången stämd, och lifvet menskligt njutet,
 Och hvad GUSTAVISKT var blef därför äfven
 Svenskt.

J höge skuggor, ädle sångarfäder,
 Jag lägger kransen på ert stoft i dag.
 En efter annan bland oss alla träder

Snart opp till eder uti stjernströdt lag.
Der låt oss sitta och se ner till Norden,
Förtjuste af hvad skönt som bildas der,
Och strof-vis om hvarannan sätta orden
Till stjernmusiken om den fosterjorden,
Som väl förgätit oss, men dock är oss så kär.

Vid invigningen af Gårdsby kyrka.*(Juni 1837.)**1. Från altaret.*

Ja, helig, helig *han*, som skapat världen!
Han kastar himlen som en mantel kring sig,
Och vår, som blommar, är hans andedrägt.
Sjustjernorna, sju solar, sätter han
Som gyllne ringar på sitt skaparfinger,
Han hänger svärdet i *Orions* bälte,
Och fästets *lyra* klingar på hans arm.
Fall ner och tillbed! — Nej, stig upp och älska;
Ty det är han, som lyser dig i solen,
När dig i skörden, svalkar dig i källan,
Och susar öfver dig i lundens toppar,
När månen skiner på de stilla vattnen
Och på de stilla tankarna, som gå
Bland minnets vålnader i aftonstunden.
Ack! hvarje gång en högre tankes blix
Slår ner i själen och förskingrar mörkret,
Hvar gång en känsla mera ren och djup
Än hvardagslifvet med dess små bekymmer
Ditt hjerta vidgar, och du känner vingar,
Som lyfta dig från jorden, tycks dig stå

Och dricka himlen, trampande på molnen,
 Försänkt i salighet, och ville trycka
 Hvert skapadt väsen till din trogna barm; —
 Då känner du, det är *hans* kraft, som bär dig,
 Då är hans ande öfver dig, är när dig,
 Du ser hans herrlighet, du hör hans röst
 Väl icke utifrån, men inom i ditt bröst.

Här ha vi byggt ett tempel till hans ära,
 En ringa byggnad, äfvenväl för jorden;
 Men himlen blickar rikligt in uti den,
 Och stora tankar kunna rymmas der,
 Och känslor djupa såsom evigheten.
 J murar, salighetens hörnstenar,
 J hoppets fästen i en stormig tid,
 Jag lyser himlens frid utöfver eder!
 Hur många slägten, icke födda än,
 Som skola här förnimma himlaorden!
 Hur mångt knä, som icke än är till,
 Skall böjas här och nöta altarrunden!
 När stilla andakt håller vakt i templet,
 Och orden flyga ifrån lärarns läppar
 Och söka hjertat, och slå ner derpå,
 Som dufvor på den kända fönsterkarmen;
 Då, men ej förr, är gudstjenst under hvalfvet.

Och när en gång en himmelsk sångarfågel
 Blir lockad in i kyrkan, trifves der
 Och bygger bo på läktaren deruppe,
 När orgeln drar de djupa andedragen
 Ur himlens lungor, och förflyttar eder
 Till sångens fria, underbara land,
 Der allt är harmoni och gudaskönhet,
 Hvert doft en ånga ifrån Libanon,
 Hvert moln ett gullmoln, idel englahufvu'n
 Se på sin syster, själen, ner derur; —
 Då, men ej förr, är edert tempel färdigt,
 Och, i sin ringhet, dock den Högste värdigt,
 En evighetens vagga, hvarest J,
 J tidens hittebarn, fån växa till uti!

Dock — när det barnet fullväxt är och moget,
 Då lägges det uti en annan vagga
 Härutanför, och våren höljer den
 Med gröna täcken. Känner J det stället,
 Den stilla staden, der de tyste bo?
 Der sofva edra fäder före eder,
 J kommen sjelfve, edra söner komma
 Och lägga sig bredvid er: maken åt er!
 Dock — der är rum i herberget. Ej sorl,
 Ej kif hörs der, en hvar är der belåten

Och tvistar ej med andra om sin plats.
 O! hvilken ville icke hvila der
 I stilla kamrar, långt från världens äflan,
 Och sofva bort en tid af evigt gyckel,
 Som spänt sin lina mellan taken på
 De dödas grafvar, dansande deröfver?
 Der är en fristat, der är allting lika,
 Den rike magrar der, den sköne grinar
 Med murkna tänder, sjelfva sqvallrets tunga
 Förlamas der och ljuger icke mer.
 Men rysen icke, ty de multna benen
 Få lif igen och undanvälta stenen,
 Och himlalöften och odödligt hopp
 Gå som en morgon öfver grafven opp.
 Hvad kärt, hvad dyrbart J på jorden haden
 Det mognar der, som frukten under bladen,
 Och står en gång ifrån förmultnad stam
 Föryngradt, skönare och luftigare fram.

J män och qvinnor, samlade omkring mig!
 Jag viger templets, viger grafvens stenar
 Till frid och hvila: kunde jag jemväl
 Till frid och hvila viga edra hjertan!
 Der går en oro genom menskolifvet,

Som

Som söndrar hjertat, läser fast vid jorden
Dess större hälft, den andra vill till skyn.
Den söndringen kan endast Kyrkan hela.
Det var en tid, då hon det hela var,
Hon är det helande ännu för släktet.
Och därför gå med andakt i dess gårdar,
Ty der är himlens tröskel. Läggen af
All verldens sorg som en försliten klädning,
Och ställen själen, hvitklädd, fram för Gud!
Det är ej lärarns svaga röst allena,
Ej ordet ensamt, som han er förkunnar,
Men ock derjemte helgamanna-samfund,
Gemensamheten, allt det storas moder,
Och bön, som lågar, sång, som sväller opp, —
Det allt rör hjertat eller lyfter tanken.
Ty andakt smittar, liksom sorg och glädje,
Och hvar församlingen i Herrans namn
Har trädt tillhopa, är han midt ibland dem,
Och alla blott *ett* hjerta och *en* själ.
Det är den helige, den gode Anden,
Som bor i kyrkan, sväfvar öfver landen,
Och följer vandraren med tysta spår
Välsignande, så länge som han får,
Hugsvalar, lugnar, stöder och begåfvar,
Och jordens son till slut till himlen hemförlofvar.

2. *Från predikstolen.*

Den nya tempelbyggnaden i dag
 Är vigd och helgad under harposlag,
 Och himlens makter, Sanningen och Ljuset,
 Ha tagit fasta på det helga huset.
 Byggmästare i skyn, du världens far,
 Som evigt är och blifver hvad du var,
 Håll du ditt öga, håll din hand deröfver!
 Vårt lof, vår dyrkan icke *du* behöfver,
 Men vi behöfve att anropa dig,
 Vägledare uppå vår skumma stig! —
 Du ljusets konung, besätt dig i kyrkan
 Och i hvart bröst, som der ger dig sin dyrkan!
 Din åska flyge dessa hvalf förbi,
 Och din församling växe till deri,
 Som blomstren växa öfver sommarus täcken,
 Som alar växa vid den svala bücken.
 Och en gång, när en hvar, som lyssnar här,
 Ett bortglömdt stoft, en namnlös skugga är,
 Och när århundraden, som icke stanna,
 Ha strött sin mossa öfver templets panna,
 Låt dina englar, som på molnen stå,
 Ännu med glädje blicka ner derpå!
 Pris vare dig bland dina myriader,
 Tack vare dig, du mensklighetens fader!

Predikobön.*

Fader, du som sändt ditt ljus till jorden,
Du, som sjelf uppöfver stjernor bor!
Lär mig himlens språk, de enkla orden, —
Styrk mitt hjerta, att det tror!

Det är skönt att skaka på den dvala,
Som vill somna, när en verld förgås;
Det är skönt att för det högsta tala,
Äfven — om man ej förstås.

Derför låt mig för din lära kämpa,
För allt Skönt på jorden, för allt Sannt,
Nu med manligt allvar, nu med lämpa,
Som din Andes anförvandt!

* Dessa verser plägade Författaren läsa, innan han, i sina predikningar, började sjelfva betraktelsen.

Vid förrättandet af en Prestvigning.*

(1837.)

Bröder i yrke och håg! välkomne till altarets
 rundel,
 Ty trappsteget är han ändå till himmelens port.
 Hvad som är ädelt och högt hos människan kom-
 mer ur templet,
 Eller, om hellre du vill, templet är grundadt
 derpå.
 Jorden har vexlat gestalt, och en annan sida
 än fordom,
 Ny vårsida mot sol, vänder den hvälfvande nu,
 Pröfvar, förkastar och pröfvar igen, och bygger
 ruiner,
 Äflas i lifvets bestyr, yfves i vetandets ljus.
 Men hur du äflas och yfs, dock ej ur den ska-
 pade verlden,
 Ej ur det skapade bröst drifver du skapelsens
 Gud.
 Tyngdpunkt blifver och är i lifvet Religionen,
 Går som en åder af gull genom den jordiska
 malm.

* Lektorerna A. Melander och N. Lindgren ordinerades till prester.

Formen må skifta och vexla alltjemt, men vä-
sendet blifver;
Öfverst på andarnes bänk sitta dock Fromhet
och Tro.

Lefvande Fromhet och Tro, det är roten till
menniskovärdet,
Allt, som hos släktet är bäst, blommar och växer
derur.

Ära och snille och sanning och dygd, välartade
döttrar,

Bära sitt möderns drag, fädernet kommer från
Gud.

Högst bland tankar är tanken på Gud och dju-
past bland känslor,
Mensklig förträfflighet bär evigt det heligas färg.
Snillet har lyran, det Rätta sin kub, och vishet
sin lampa,

Högst är dock korsets symbol, samlar dem alla
kring sig.

Kristus har lefvat och lärt. Hvad var han?
menniskans urbild;

Menska, som Gud sig den tänkt, steg ock hans
Logos ur skyn,

Stiger han neder ännu, en Gud, i förädlade sinnen,
Födes af jungfrun jemt, blöder, försonas och dör.
Detta är meningen af att *"igenom honom är allt
gjordt,"*

Nyckeln till häfderna bär menskones son i sin
barm.

Kristus har lefvat och lärt. Hvad lärde han?
anda och sanning,

Icke en bokstafstro, icke förmöglad myster.

Lifvets friska myster, den lärde han: kärlek och
handling,

Kärlek till menskor och Gud, handling för san-
ning och rätt.

Mildhet han lärde, men kraft och rik uppoffring
derjemte,

Mod till att lefva och dö fromt för det heligas sak.

Frihet han lärde och ljus, fulländningens högsta
insegel:

"Var fullkommen (han bjöd) såsom min fader
det är."

Kristendom, det är bildningens höjd, fulländ-
ningens dopnamn,

Kyrkan till skola är byggd — bort med den hed-
niska hop!

Derför att fostra till seder och ljus de unga, och
rensa

Mörkrets och råhetens frön bort ur de växande
bröst,

Göra det Goda hvarhelst de förmå, och våga
det Rätta,

Forska det Sanna med nit, bilda det Sköna med
lust:

Detta, J bröder, är presterligt värf, det är lef-
vaude gudstjenst,

Kappa och krage är det, burna i andarnas land.
Sägen mig icke, att tiden är ond, att allt är för-
gäfvnes,

Detta har varit och är feghetens lösen alltjemt.
Tiden är ond! *derför* skall det goda stå upp mot
det onda,

Solen på himmelens hvalf brottas med mörkret
derför.

Jakob brottades djerft med en Gud, tills mor-
gonen lyste,

Ref välsiguelens ord till sig, fast höften blef
knäckt.

Framgång ligger på Gudomens knä, men viljan
är menskans,

Både för menskor och Gud gäller det redliga nit.
Efter oss komma väl de, som lyckas bättre än
vi gjort,

Gjuta ur mäktiga bröst skönare, djupare ord.
Låtom oss bedja för dem, för oss sjelfva, för
menniskoslägtet,

Lekman äfvensom klerk, låtom oss bedja till Gud:
Fader! som verldarna sått, och församlar som
kärfvar i ladan,

Sedan de mognat till skörd, vårdar och styrer
till dess!

Son, som medlar alltjemt emellan himlen och
jorden,

Ypperst bland människobarn, ädlast, och därför
— Gud!

Ande, som rör dig i allt, och lefver naturen
igenom,

Blommar i växande vår, klappar i helgade bröst!
Hören mig, helige tre! (ty tänkandets väsen är
trefaldt)

Skapande, medlande kraft, lefvande, hören mig J!
Gjuten er själ i lärarens bröst, att han skapar
och medlar,

Lifvar, som menskor förmå, skuggar det eviga af!
Lärarn skall *skapa* och ordna en verld ur tan-
karnas kaos,

Bilda ur natten en form, säga oss: "varde det
ljus!"

Lärarn skall *medla* i människobröst, der himlen
och jorden

Kämpa sin eviga kamp; — hvad som ej kämpar
är dödt.

Lärarn skall *lifva*; ty lifvet är högst, det är
blomman af tingen,

Fästet för andarnes sol, bandet i skapelsens krans.

Menskan skall varda som Gud, det lilla afspegla
det stora,

Lärarn är skuggan utaf öfverstepresten i skyn.
Hören mig, helige tre, när jag viger förpantade
hjertan;

Hjertat är summan af allt, lag och profeter är det.
Hufvudet lærer af hjertat ibland, ej hjertat af
hufvu't,

Hjertat är himlens organ, värmen, beveken det J!
Fyllen dess heliga hvalf med anderöster, som
klinga

Fjerran från skönare land, tala om under och djup.
Gifven oss kunskapens ljus, men förnämligast
fromhet och saktmod;

Dufvan, men icke en örn, sväfvade öfver Jordan.
Gifven oss hvad som är bäst: det är kärlek, som
tror och som hoppas;

Gäckad, bedragen, förglömd, hoppas han ännu
— och dör.

Till en Skollärare*vid dess installation.*

Fyll ditt ändamål, ty viktigt är det,
Du, som ammar blomman af vårt land.
Mer än menskolycka, menskovärdet
Anförtros uti din hand.

Mins att en gång tidevarf, som komma,
Fordra din förmyndarräkning in,
Och att tacksamhetens ros vill blomma
Ibland grafvar helst på din!

Lef uti det goda, du kan bilda, —
Hvarje ädel lefver helst deri.
Stärk det svaga hjertat, böj det vilda,
Lär oss blott att menskor bli;

Att när döden en gång skall oss flytta
Utur tidens seminarium hän,
Icke utan frukter, utan nytta,
Blommat dina unga trän.

Georg Adlersparres skugga till Svenska folket.

Från himlens Nordanland, från polens stjerna,
Der Svenska skuggorna sin bostad fått,
Jag bringar er min helsning, käre landsmän!
Ty dyrbar är mig än den ringa vrån,
Knappt märkbar här, som kallas Svea välde.
Hur stort är allting här! hvad gyllne öar
I etherns stilla verldshaf simma kring
Med jättelunder susande i vinden!
Dock — helst se'n tidens tinglas runnit ut —
Det stora är det stora ej i rymden.
Och därför blickar än mitt öga gerna
Ner till den kära trakt, der Seveberget
Står som en åder uti Nordens panna,
Och Venern, med sitt Gustafsvik på strand,
Ej synes större än en tår på kinden.
Der lefver ändå hvad mig kärast var
Näst fosterlandet. Gamla fosterland,
Hvars välgång jag har tänkt och kämpat för!
Du jordens Riddarhus, du hjeltars amma,
Och ej blott hjeltars, sansningens och vettets
Och frihets, men den himlaburna frihets,

Som är förnuftets, som är lagens dotter,
Som med sin vågskål öfver jorden går
Och väger rätt och pligter mot hvarandra! —
Hur är det med den statsform, jag er byggde?
Hvad sorl, som stiger opp der nerifrån,
Hvad skrik! — J landsmän, ingen frihet skriker.
En stilla Genius med sin liljestängel
Står hon och jagar drömmarna ifrån sig,
De tomma drömmar om en jemnlighet,
Som aldrig funnits, om en stat i molnen,
Ett abstraktionens spöke, utan grund
I häfderna, och utan grund på jorden.
Det är med friheten liksom med skalden:
Ej af det öfverspända, oerhörda
Han bygger upp sin verld, men helst af det,
Som finnes öfverallt, som alltid funnits;
Betydningslöst för hopens skumma syn
Det får betydelse i Siarns öga.
Han sätter icke, nej, han andas hop
De lätta, fria, luftiga gestalter,
Och smärta, ranka, som ur intet vuxna,
Uppskjuta pelarstammarna, och rada
Sig af sig sjelfva hop till kolonnader,
Och himlens vindar slå sin samklang i
De lätta hvalfven af Basilikan.
Ty en Basilika, en kungabyggnad

Är samhällslifvet dock till slut ibland er.
En kung är själen uti Nordens lemmar,
De vissna bort och stelna den förutan. —
Mot maktens missbruk stridde *jag* också
Med tankens vapen, och till slut med svärdet;
Och allt hvad landet stort och snillrikt hade
I tanke eller sång, sig trängde kring
Min fria sköld: vi klingade och slogo.
Men då satt makten ännu på en thron,
Och stora minnen stodo vakt kring henne.
Bland tidens vilda stormar väderdrifven
Hon styrde endast mot, med barnsligt trots,
Men ingen säker hand om rodret grep,
Och ingen stjerna lyste hennes öga;
Hon måste falla, skulle landet räddas.
Nu är det annorlunda, och den makt,
Som nu missbrukas, sitter ej på thronen.
Hon har ett dagblad till sin kröningsmantel,
Och hennes livvakt är i trasor klädd.
Hur dömmas skall, från Torneå till Ystad,
Om statens värf och styrelsen af landet,
Det vet blott hon, och drucken pöbel hurrar
Sitt glada bifall till orakelspråken.
Hvad stort och ädelt är, hvad ärofullt,
Det måste ner, det måste ner i gruset,
Ty ingen flygt förstår ett vinglöst slagte,

Och allt, som stiger, är dess svurna ovän. —
De Svenska färger voro blått och gult,
Och kraft och ära klädde sig uti dem;
Men nu är smuts er nationalfärg, lögnen
Er hjeltedigt, och smädelsen är lös
Sex dar i veckan, hvilat knappt den sjunde.
Dess ögon speja i hvar enskild lefnad,
Dess öra ligger vid hvart nyckelhål. —
J Svenske män, är detta eder frihet?
Skall Norden bli en stor kannstöparverkstad,
Ett smutsigt herberge, der verkgesällen
Författar sjelf den vishet, som han trycker?
Hvart ädelt sinne måste vämjas vid
En uselhet så anspråksfull som denna,
Och ej blott vämjas, äfven stiga fram
Och kämpa vettets, kämpa ärans strider
På lif och död, och helst en hvar, som fått,
Han ock, sin gnista utaf gudagåfvän.
Hur mörka blicka skuggorna häruppe!
Der sitta åskmoln uppå HÖIJERS panna,
Och KELLGREN, när han ser till jorden ner,
Betänksam skakar lagerkrönta hufvu't;
Men ömkans, afskyns bittra löjen leka
Alltjemt kring läpparna på LEOPOLD.
För rätt och vett och sanning måste krigas.

Ännu (så hoppas vi) har Norden män
Att ställa opp emot den mörka ligas,
Och Febi silfverbåge spännes än
Af andra händer än de skändeligas.

Till Svenska Riddarhuset*vid 1840 års Riksdag.*

Med fridens helsning kommer jag till eder,
J Sverges ädlingar och riddersmän!
Frid bringar jag, o! bragte jag ock kraft
Och mod, ty frid är svaghet dem förutan;
Och kyrkan, som är fridens sinnebild,
Trifs bäst, beskyddad utaf kraftens sköldborg,
Som himlen håller stjernbeströdda skölden
Utöfver liljan med sin silfverklocka
Och fridens palmer med de gröna tornen.
Väl är det frid i landet, ack! ej i,
Men blott kring gränserna, ty meningsstriden
Har ropat kriget ut i Svea land;
Han sitter käbblande i hvarje samqväm,
Hans ormar hväsa utur hvarje bröst.
Der slår en oro uti tidens hjerta,
En missbelåtenhet med hvad som finnes.
Hur det bör vara, vet man icke rätt,
Man önskar blott att det blir annorlunda.
Förstörelslusten äflas blindt i djupet:
Som Nidhogg gnagde uppå Ygdrasil
Så gnager hon på samhällslifvets rötter.

En

En okänd makt har vuxit upp i staten,
 Och allt slags makt är moder till sitt missbruk.
 Det Nyas kraft är ofta öfverdåd,
 Dess ungmod leker än i slyngelåren.
 På lif och död nu mer alltjemt det kämpar
 Emot det Gamla. Hvad århundraden
 Ha byggt och ordnat, hvad erfarenheten
 Bepröfvat har, hvad som har växt tillsammans
 Med landets minnen, landets lag och seder,
 Det måste bort, ty plats skall rödjas för
 Den nya byggnaden — utaf ruiner.
 O dagens hugskott, nyhetskrämarns dårskap!
 Haf vördnad för det Gamla. Hvad som är
 Och hvad som varit hafver, känner du,
 Men hvad som blifver står med sluten hjälmhatt
 Fäll icke lättsint sekelsgamla eken;
 Ett mäktigt hjerta slår i hennes barm,
 Och emot stormen är hon van att brottas.
 Men, förr'n hon fornar, sår hon gerna sjelf
 Sin efterträderska, den gröna telning,
 Som suger friska krafter utur jorden,
 Och herrskar öfver lunden, se'n hon fallit.
 Fäll icke lättsint, det är helgerån,
 Och handen vissnar. Kanske hennes kroua
 Har susat öfver Wasas kopparhjälm,

Och stora minnen bygga bland dess grenar.
 Ack! minnet är för mannen. Efemeren
 Har ögonblickets arma rikedom
 Att slösa med, han lefver blott för dagen,
 Och ingen framtid växer ur hans äflan.
 Gif akt, hur grändernas odödlighet
 Förgänglig är. Af allt lycksökeri
 Lycksökeri't hos hopen är det sämsta,
 Månghöfdadt vilddjur, smekande i dag,
 I morgon ryter det och söndersliter,
 Och bifallsjagten sluts med jägarus fall.
 Hans ära sitter uppå andras läppar,
 Hon sväller högt för ögonblickets vind,
 Men morgondagen skiner på dess aska.
 Dock går den jagten nu igenom verlden,
 Hon ströfvar äfven öfver Svea land,
 Dess koppel skalla öfver berg och dalar.
 Fåfången är små sinnens ärelystnad,
 Är orons moder. Hennes ögon speja
 Alltjemt med bäfvan uppå dagens miner,
 Och hennes öra lyss till hvarje fläkt.
 Hvad rätt och ädelt är hon frågar icke,
 Hon frågar blott: hvad skall man säga derom? —
 Hvad vill mig Frukten med den bleka kinden,
 Med asplöfshjertat darrande för vinden?
 Ett manligt sinne fruktar Gud allen

Och rösten i sitt hjerta, som fördömmar;
 De andra rösterna hon gerna glömmar,
 Ty den, som gäller, är dock endast en.
 Lyss till den dom, som fosterlandet fäller
 (Ty mannens ära är dock fosterländsk),
 Men massan ej för fosterlandet gäller,
 Och den, som fruktar, han är icke Svensk,
 Och den, som viker, är det knappast heller.

J samlens inom Gustaf Adolfs murar,
 Den store Wasasonens, nej, den störstes,
 Och höga minnen dväljas under hvalfven.
 Sen er omkring! Hvad stodo der för män
 Bak sköldarna nu målade på muren?
 Tron J, de lyssnade till stundens sorl,
 Dagtingande med hennes lösa nycker,
 Och köpte, darrande, ur dagens hand
 Ett rykte endast lefvande för dagen?
 En annan ära sökte de, en högre.
 När hjeltekungen föll i segrens famn
 Och låg och blödde i sin vunna slagtning,
 Ha'n J väl hört, att deras hjertau sjönko,
 Fast än en verld i vapen stod emot dem
 Och blott ett barn på Wasathronen satt?
 Den ringa hopen med frostbitna dragen
 Vek ej för det, han trängde sig tillsammans,
 Och Baner framstod, Zeus Kronion lik,

Med blixten tänd i obetvungna händer,
Och Oxenstjerna tänkte för Europa:
Hvad stort var börjadt slutades ock stort,
Ty en gång säga och dervid förblifva
Var Wasa-ättens valspråk och nationens.
Då blef vår Nord Europas Riddarhus,
Och Mälarsolen lyste lika vänligt
Uppå det guld, som går i bondens skörd,
Som uppå guldets omkring kungens panna. —
Så, Svenske män, så tänkte edra fäder,
Och minnets arfvedel hör eder till.
En annan tid mot er i banan träder,
En annan fiende bekämpas vill.
Förstörelsen, som alla vill förfära,
Det lumpnas terrorism, det plattas envåldsmakt,
Som svagheten för sina fötter lagt,
Och endast splittra vill, upplösa, sönderskära,
De klappa länge re'n på Nordens port.
Men gören J som edra fäder gjort,
Ty ej förgäfves skall man namnet bära.
Sen, Gustaf Wasa står derutanför,
Tyraubetämjaren, statsbyggaren är nära.
Han ser på eder, han på eder hör.
Låt vexla tider, tänkesätt och lära,
Men hvarje folk med sina minnen dör,
Och allt slags frihets grundval heter *Ära*.

Skålar i Preste-ståndet.

(Maj 1840.)

4. FÖR H. M. KONUNGEN.

Den gamla kungen med sin dubbelkrona,
Med segerkransen omkring silfverhår,
Må vi, må vi åtminstone, försona
Med fridens stilla helsning: hon är vår.

Vi hålla trofast på det fordna bandets
Föreningsknut emellan kung och folk,
Ty Sveakungens ära är ock landets,
Och otack är det feqa hjertats tolk.

Otackad skall han ej gå ner i griften
Ifrån det folk, han lyft och skyddat har.
All mensklig storhet äger sina skiften,
Men minnets storhet blir för alltid kvar.

Snart han vår forntid är: forntidaljuset
Då skiner med en stråle mera skön.
För Svenska kungen, Svenska kungahuset
Går skålen nu med mången hjertlig bön.

2. FÖR FÄDERNESLANDET.

Du sagorika land, du kära,
Vår vagga och en gång vår graf!
Ditt stöd var fordom kraft och ära,
Lägg icke bort din stödjostaf!
Låt dagens frihet bli besjungen,
Som kommer ej med lugn, men storm;
Men *frukta Gud och ära kungen*
Var fädernas Regeringsform.

De bo i grafvarne dernere,
Och deras stoft vi tråde på.
De se derur hur vi regere,
Och bifallstecknen äro få.
Hur här vi stifte landets öde,
Dess mandoms kraft, dess ålderdoms,
Ej dömmes stunden blott. De döde
Och Saga sitta ock till doms.

3. FÖR STATSRADET IHRE.

Till lärosal, liksom till kyrka,
Ditt namn från fordomtima hör.
Det är en bördsrätt, som vi yrka,
Då du från nu vår talan för.
Med glädje vi den dagen fire,
Som oss vid thronen skänkte dig.
Hur skönt det är, att än en IHRE
Till läroståndet sluter sig!

Från Hellas, minnets enkedrottning,
Från Roma, världens sarkofag,
Går ljuset fram till ädel brottning
Mot mörkrets makter: varde dag!
Omhägna våra lärosalar
Med manligt mod, med klarsint nit,
Och rädda oss, hur flärden talar,
Från det moderna barbariet.

När ropen hesnat och förstumma,
Till slut får harmonien dock rum.
Låt vågen brusa högt och skumma,
Deraf blir ändå endast skum.

"*Quos ego*" håll i trofast minne,
 Ty lugn och säker är din håg,
 Och jemt i stormen står ditt sinne
 Som tungan på rättvisans våg

4. TILL BISKOP HEURLIN.*

Snart far du öfver mörkblå vågor
 Ifrån oss till den gröna ön,
 Som skiner uti solens lågor
 En perla lik i Östersjön.
 Kring stranden rodna der koraller,
 En ösedd djupets rosenlund,
 Och Hobergsgubbens saga faller
 Som månsken öfver kritmängd grund.

Tag med för allt hvad rätt du ville
 Vår tack, ej annat du begär,
 Ty han är liflig som ditt snille,
 Och varm han som ditt hjerta är.
 Hur mycket återstår att göra
 Till allt det myckna, som du gjort,
 Det hviska vi i hoppets öra,
 Det har vår framtids dröm försport.

* Utänmd till Biskop öfver Wisby stift hade han nyss lemnat sin befattning såsom Statssekreterare för Ekklesiastik-ärenderna.

Dig kungen älskat har och känner,
 J trifiedens hop, ett snillrikt par.
 O funne han bland nya vänner
 Rådvisa, klara, som du var!
 Den kraftfullt herrskande tyrannen
 Man lyder — och man tiger still;
 Men lönen för den store mannen
 Blir knot, om han är mild dertill.

Den Svenska kyrkan, läroverken
 Välsigna dig igenom oss.
 De äro seglarns räddningsmärken,
 När han i stormen vill förgås.
 Men när du nu till lugnet rymmer
 Från orous hem, från stormigt lag,
 Ej mer för thronen vårt bekymmer,
 Men för ditt hjerta föredrag!

5. TILL ERKEBISKOP AF WINGÅRD.

På branten af den stora frågan:
 ”Skall Svea vara eller ej?”
 Ja svara hoppet och förmågan,
 Men hushållsandan svarar *Nej*.

Hvar skakning uti statens yta
Uti dess inre, kyrkan, käns
Der jord och himmel sammanflyta
Liksom vid horisontens gräns.

Som blomman ligger uti knoppen
Och drömmar om sin himmel der,
Som hjertat uti menskokroppen,
I staten kyrkan inbyggd är.
I stela massan är hon anden,
Dess själ, dess lif hon innebär,
Och pekar upp åt djupblå landen,
När allting tycks förloradt här.

En verldsstrid äro kyrkans strider,
Och alltid ha de varit så,
Ty frågan är och blir omsider:
"Skall massan eller anden rå?"
Den tvisten kan blott framtid skilja.
Till dig, till dig vi slute oss,
Du andans man, med kraft och vilja,
Kom led oss du, Chrysostomos!

**Svar på Prof. Grafströms inträdestal
i Svenska Akademien***d. 26 Maj 1840.*

Den man, du efterträder ibland oss,
Var ej, som du, ett sångens söndagsbarn,
Och ingen diktmö sjöng inför han vagga.
På prosa gick hans lif, och prosa är
Dock menskolifvets grundval och dess kärna,
En formation utaf granit, den äldsta,
Den reffbensbyggnad, hvarkring jorden satt sig,
Som sammanhåller hennes dolda djup
Och bär, på bergfast rustning, opp de yngre,
De lösare jordhvarfven, och bland dem
Förnämligast de grönskande, de rika,
Der dikten anlagt sina blom-rabatter,
Och näktergalar slå i lundens kronor,
Och ros och lilja dofta vid dess fot.
Jag älskar prosan, lifvets verklighet,
Urformationen utaf tingens väsen,
Och ofta lägger jag med flit i dikten
En bit granitberg, för att hålla samman
Den lösa grund, som rimmen spela på.
Ty prosa är likväl förstånd och klarhet,
Som ordna allt och sammanhålla världen,

Den yttre som den inre, i sin ban.
Hon sväfvar ej i luften, utan står
Med sefull fot på säker jord, och blickar,
Väl utan längtan, men ej utan hopp,
Med jerngrå ögon till sin himmel opp.

En fallen poësi är icke prosan,
Ej en misslyckad dikt, ty skilda mål,
Fast begge ädla, skilda verkningskretsar
Har himlen utmätt för de höga syskon.
Men prosan äfvenväl sin skönhet har,
— Hvar ljus och ordning äro, der är skönhet, —
Kysk, enkel, ren, ej svällande och yppig,
Lik Pallasjungfruns emot Afrodites.
Den skönheten är talarns, som försmår
All diktens flärd och söker blott det Sanna.
Han vill ej lysa, men upplysa endast,
Vill ej förleda, endast leda tanken.
Förvissna inga rosor i hans krans,
Hans tinning skuggas dock af eklöfsbladen.
Den konsten är den ädle medborgsmannens,
Som älskar landet, ifrar för dess frihet,
Som är ett annat namn uppå dess ära.
Ack! landets ära hon var honom kär,
Än, der han ligger i sin graf, hon är;
Värd hvarje offer: som en åldrig moder

Kär, dyrbar, helig för en ädel son.
Med mäktig hand han stod vid statens roder
Och vek, fast tröttad, icke derifrån,
Ehuru stormen hven med hot och hån,
Och skummet yrde öfver dagens floder.

Hans bild du tecknat har för oss i dag,
Fast, manlig, ädel, därför sann och lik,
Med mången blomma knuten omkring pannan,
Ty sångens mö kan ej förneka sig
Och mångahanda äro hennes gåfvor.
Din är en blomsterjungfru, är en Flora,
Som bor i blomdoft, trifs i vestanvinden,
Och, när hon klagar, är det källans klagan
Emellan liljorna på grönklädd strand,
Men i den källan speglar sig alltjemt
Den djupblå himlen med dess sol och stjernor.
Din sångarstämma räknar släkt med den,
Som snart ett halft århundrade beherrska
Hvart känsligt hjerta i vår Nord, dess skönsta,
Dess renaste, dess gudavigda ton,
En återklang ifrån det paradiset,
Der menskan skuldfri, from och lycklig var,
Och himlens englar på forntidaviset
Än lekte med det första menskopar.

Den stämman diktar än alltjemt idyller
Bland ängarne inunder Nordens pol.
Se'n allt har somnat, än en midnattssol
De ängarne med mystisk glans förgyller,
Och hvita alfer der, en himlaslägt,
Guldlockig, blåögd, och med lätta vingar,
Med aftonrodnaden till sommardrägt,
Bland ljusgrön björkskog dansa kring i ringar.
Den stämman älskar hvarje sångens vän,
Far fort därför, och täfla du med den!

**Svar på Prof. Atterboms inträdestal
i Svenska Akademien**

d. 29 Maj 1840.

Att här *du* sitter, att *jag* helsar dig
Välkommen bland oss, visar tidens välde,
Ombildarens, som länge ställde
Inunder skilda fanor dig och mig,
Och ej blott mig, men äfven mången annan
Af sångar-ätten från kung Gustafs dar,
Som bar ovansklig lagerkrans kring pannan.
Den kransen hänger än bland stjernor kvar
På minnets hvalf, när qvällens vindar sopa
På vår förgättna graf tillhopa
Blott vissna blad af min och mången anns
Förgängeliga sångarkrans.

Dock striden är förbi. Hvad ondt den vållat
Förgätes bättre än det tänkes på.
Vi tacka glömskan, som sin aska sållat
På släckta glöd, och undra begge två
Hvad sällsam villa, som vår syn förtrollat:
Med åren komma frid och sans ändå;
Och allt som skiljomuren börjat ramla,
Den nya skolan flyttar i den gamla.

Vi sågo ej, men känna dock en tid,
 En gyllne tid, då der var knappast strid
 Emellan diktens bild och verkligheten;
 Ty blott det Sköna verldens grundlag var,
 Och ännu lekande bland blommor qvar
 Låg vid naturens hjerta menskligheten.
 Naturen sjelf, som nu ej lefver rätt,
 Spratt då af lif, och dansande och lätt
 Sig rörde hennes unga näringssafter;
 Personligt lefde alla hennes krafter
 Som lekkamrater åt sin menskoätt.
 I öster Eos satt med purpurfanan,
 Och timmarne sig radade till dans;
 Men på sin vagn i oförgänglig glans
 For Helios och mätte strålebanan
 Igenom zodiakens sagoverld,
 Och knäppte lyran på sin himmelsfärd.
 Och ej blott himlens hvalf, men äfven jorden
 Var utaf lefvande gestalter full.
 Hvarhelst du vände dig, förnummos orden .
 Af verldspoëmet, diktadt för din skull.
 Ur lundens toppar nickade Dryaden,
 Dess fibrer lefde uti hvarje stam,
 Och hvar en källa sprang bland bergen fram,
 Satt med sin urna sorlande Najaden.

Dig

Dig mötte idel fränder på din stig;
I vindens sus, i blommorna, i gräsen,
En ande lefde, ett beslägtadt väsen,
Ett sagans barn, som tänkte, kände sig
Och såg med vänligt öga opp till dig.
Men ofvan skyarna i rika skrudar
Der suto herrskande Olympens Gudar,
Men stego likväl ned ibland,
Välkomna gäster, öfver sjö och land,
Och bodde gladt i marmortemplen inne:
De sköna templen, der hvar jordens son
Förklaradt läste högre verldars minne:
Som trösten faller i hvart ädelt sinne,
Föll ljuset i rotundan ofvanfrån.
Ju menskligare Gudar voro,
Ju mer gudomlig menskan blef,
Och hjeltarne kring jorden foro
Som gudasöner, hvart dem anden dref.
Då blödde Hydran, afundsjukan, splitet,
Nemäas lejon, terrorismen, föll,
Och Jofurssonen Gorgohufvu't höll
Mot det förvända, det besatta nitet,
Men ack! det skedde då, som nu, för litet.
Men i Olympia, i Kronions lund,
En skog af gudastoder och oliver,

Der mätte täflingsbanan ut sin grund
 För kraftens lekar, för de ungas ifver.
 Med senor spänstiga som hamradt stål,
 Skönnakne ynglingar till brottnings drogo,
 Och Diskus hven och Cästusklubbor slogo,
 Och segervagnar rasslade till mål,
 Der kraft och djerfhet sina kronor togo.
 Ynglingasagan om hellenisk ätt
 Qvad der Herodotus, historiens fader,
 Och brusande i mäktiga kaskader
 Flöt Pindarssången genom skog och slätt.
 O! dikteus brudqväll, sångens jubeldagar,
 För er hvart menskligt hjerta måste slå,
 Och skaldens längtan lågar upp och klagar:
 "O! hvarför, hvarför lefde jag ej då?
 Den gamla herrligheten är försvunnen,
 Förseglad evigt rika sångarbrunnen,
 Naturen enögd, skönhetskänslan blind,
 Och rosen vissnat har på lifvets kind." —

Så klagar mången; — men hvad är det Sköna
 Om ej med något himmelskt i förbund?
 Ett yppigt färgspel på förgänglig grund,
 En vansklig blomma, vuxen i det gröna,
 Förvissnad innan året fyllt sin rund.

Det hednasköna sjönk, när lifvets stjerna
Gick opp och lyste öfver Bethlehem;
Då kom en längtan till vårt rätta hem,
Då löstes skalet ifrån lifvets kärna;
Sitt inre djup den diktande förnam,
Och andens högre skönhet trädde fram,
Den skönhet, inre ögat skådar gerna,
Ej lekande, men sträng och allvarsam.
En ann betydelse fick menskligheten,
Ett annat mål, ett annat bildningsskick,
Ty sprängd var porten till odödligheten,
Ett annat hjerta slog i verkligheten,
Och dikten snart på andra toner gick:
Ej fullt så klingande som förr och klara,
Men mera djupa, mera underbara,
Ty sanningen, med blod och offer köpt,
Var fäst vid himlen, och det Sköna döpt.
Det trifdes nu, som förr i lunder gröna,
Men med en renare, en himmelsk håg
Upp emot stjernehalfvet skalden såg.
Det innerliga adlade det sköna,
Och hvarje lyra vid ett hjerta låg.
Ej blott en fader, skapare af tingen,
Ej blott en Gudason, som menska var,
Men ock en moder satt i stjerneringen,
Och menskoslägtet deras färger bar.

Det gick en längtan genom menskans sinne
Till något osedt, underbart, till Gud,
Ej olik den, vi än hos jungfrun finne,
För första gången rodnande till brud.
Den längtan trifs ännu i hjertan inne,
Men troubadouren satte den i ljud.
Så skön som förr var icke livvets saga,
Så yppigt klädd i rosenrödt och gull,
Men mer allvarlig, mer betyduingsfull,
Lik moln, som öfver sommarsolen jaga.
I mystiskt dunkel, mera än i ljus,
I månskensskymning var den sagan hållen.
Väl kommo englar från Gud faders hus,
Men utur bergen skrattade ock trollen,
Och aningen om synd och död och fall
Igenombäfvade naturen all.
I skaldens sånger, om ock än så ljufva,
En suck af trånad klingade ändå,
Som när i qvällen nakna galar slå,
Som när i skogen kuttrar enslig dufva.
Men stolt var tiden, svärmande och djerf;
Med djupt förakt för nyttans lägre värf,
Drog riddarn ut på äfventyr till striden,
Först för sin tro, och för sin dame dernäst:
Med hennes handske uppå hjelmen fäst,
Med hennes färger uti skärpets siden,

Han sin medtäflare ur sadeln slog
Och segrens pris ur sköna händer tog.
Men var det lek inom torneringssranken,
Till blodigt allvar vändes också tanken.
Då sprängdes porten till förtrolladt slott,
Och svärdsslag hamrade på jätteskallen,
Tills hednisk trollkarl klufven låg och fallen,
Och frälst prinsessa ur hans bojor gått.
Sanct Görans lans bet djupt i drakens lunga,
Och Rolands klinga skar sin egen ban,
Bland krokig sabel, blödande turban,
Han rasade för Angelique, den unga:
Men många vindar häfva ocean
Och qvinnans bröst, och när hon fauns i skogen,
Ack! hon var skön ännu, men icke trogen. —
Så vexlade uti romantisk ton
Emellan kärlek och Religion
Den underbara riddardikten,
Och sagan visste tusen äfventyr,
Hur riddarn slår, hur Saracenen flyr,
Och sköna synder visste öronbikten. —
Jag älskar klassisk tonart, ty hon är
Till smak och harmoni vår bästa ledning,
Och sången ifrån Hellas är mig kär,
Ehur jag känner, att den var en hedning.
Men Romantiken, underbar och fri,

Med innerliga, sällsamt djupa rösten,
 Må ock af sångens söner aktad bli;
 Och äro litet ludna hjeltebrösten,
 Ett trofast hjerta klappar dock deri. —

Men diktens välde går utöfver jorden;
 Der fins ej öcken, fins ej bortgömd vrå,
 Der menskor bo, hur vilda och hur rå,
 Der ej förnimmas, blott du lyssnar, orden
 Af skaldens gudaspråk ändå.
 Der bodde fordom i det höga Norden
 Från hedenhös en kraftig ätt,
 Ömtälig om sin frihet och sin rätt,
 Med hårda händer och med hårda sinnen:
 Till Valhalls throner stego deras minnen,
 Och öfver vågor, öfver dal och slätt
 Förblödde deras vilda strider.
 Strid var mot menskor, mot en karg natur
 Med frusen barm; men kämpen bröt derur
 En tarflig näring, segrande omsider.
 Det voro mörka, voro arma tider,
 Men skalden var dock med. Han stod
 I sköldeborgen kämpande med mod;
 Med svärd och toner lika skarpa
 Besjög och slog han banesår;

Der stänkte blod uppå hans harpa,
 Och stormen flög uti hans hår.
 Hårdt var hans språk, men i Norränatunga
 En mäktig malmklang låg ändå, en skär,
 Ej blott att stridens minnen sjunga,
 Men äfven hjertats ömmare begär.
 Med längtan sökte Vanadis sin Öder
 Igenom rymderna från norr till söder,
 Och trånande i sina skuggors verld
 Satt hvite Guden med sin bleka panna,
 I saknaus tårar smälte bort hans Nanna,
 Och Frej förpantade sitt svärd.
 Hvad stort och enkelt ligger i passionen
 Och troheten i lif och död
 (Som dock är mer än Söderns kärleksglöd),
 Det visste Nordens skalder väl, och tonen,
 Hur vild han var, likväl ur hjertat ljud,
 Det outgrundliga, det rika,
 Som hafvet stormande och djupt tillika.
 Af många under dock dess djup bebos,
 Och lätt är att på färgen skilja
 En nordisk trohet med sin hvita lilja
 Från Söderns älskog med sin röda ros.
 Helst klingade dock runosången
 Om Valhalls gudaverld, ej än förgången.
 Hur Oden qvad sitt Havamal,

Enögde Guden, hvilken styrde verlden,
 Och drog på åttafota färden
 Med Sleipner öfver berg och dal;
 Hur Nornorna vid tidens källa,
 Tre sköldemör på evigt Ting,
 Uttydde runorna, som gälla
 Heimskringla och Valhalla kring,
 Och ömsom fria, ömsom fälla;
 Och hur det Onda hos det Goda bor;
 Hur väldigt med sin åska Asathor
 Slog efter jättarna i fjällen;
 Hur Idun blomstrade, hur Freja spann,
 Och Gefion frös och Lofna brann,
 Och ljusa Alfer dansade i qvällen. —
 Den sången var en half barbar,
 Men kraftfull dock och underbar.
 En hög gestalt, med slagsvärd vid sin sida,
 Han sågs utöfver bergen skrida,
 Med Nordens stjerna fäst på hjälmens rund,
 Och djup och vildhet om hvarannan
 Låg på hans sångar-anlet i förbund:
 Der brunno norrskens-ögon under pannan,
 Och storm och åska lekte kring hans mund. —

Sitt vördnadsfull uppå den sångarstolen,
 Der Asaskalden sutit före dig.

Högt är det minne, som der reser sig,
 Fast nedergången är Valhallasolen.
 All stor natur är egen, djerf och fri,
 Och harposlag, som genom verlden hvina,
 Dö ej, fast deras tid är re'n förbi;
 Det stora lefver qvar i poësi,
 Fast andra stjernor öfver dikten skina.
 Hans sångarter voro icke dina,
 Men kraft och snille lågo dock deri.
 Trångbröstad smak är en och enahanda;
 Med regelrät, med sträng landtmätarked
 Mäts sångens land ej upp. Frisinnad anda
 Tar andra trakter, ock de vilda, med.
 Det jättestora trifves med det ljufva;
 Hvem älskar kuttret ej af sångens dufva?
 Men fritt må örnen på sin klippa bo,
 Blott han bär himlens blix i mäktig klo.
 Ej form, ej färg är stängd ur sångens gille,
En regel smaken har, den heter Snille:
 Mångsidig regel uti dikten spord,
 Och rum är der för Söder och för Nord.

Hans sångarter voro icke dina;
 Blott vårens stjernor; inga norrsken skina
 Uppå din sångarhimmel, dunkelblå,
 En sydlig himmel, men derunder

Hur doftande naturens under,
Nej, diktens under, dina "*Blommor*" stå!
Fastvuxna fjärlar i de gröna lunder,
Hur sköna — och symboliska ändå!
Som aftonrodnans guld på viken,
En himlafallen slöja likt,
Så präktig ligger symboliken
Och gungar öfver djupets riken
Uti din underbara dikt.
I hennes röst och drag tillhopaställas
Hvad Södern ljufvast, Norden djupast lär:
Till formens skönhet hon ett barn af Hellas,
Till tankens djup ett Nordens barn hon är.
Ej endast stormens språk i hjeltesagan,
Men vestanvindens Nordbon ock förstår,
Och lyss förtjust till "*näktergalens klagan*",
Som suckar i hans korta vår.

Till Sandberg.*

På en majsky Frithiof och hans Ingeborg
 — Någon annan ångbåt Valhalls barn ej taga —
 Höllo stilla öfver Gustaf Adolfs torg,
 Läsande med dem, som läste deras saga.

”Riktigt nog — sad’ Frithiof, — men hur skön
 du var

Af den målningen ändå man känner föga;
 Skaldens tafla blir oss aldrig fyllest klar,
 Sväfvar dunkelt endast för vårt inre öga.”

”Och hvad hjeltestorhet på din panna satt,
 Hvem — sad’ Ingeborg — kan väl det i boken skåda?
 Hvad? om vi hos Sandberg stege af i natt,
 Sute för Valkyriemålaren vi båda?”

Qvällen lade rosenmanteln på Norrström,
 Natten somnade med stjernorna i strömmen;
 Då till målarn gingo begge i en dröm,
 Och uppå vignetten se vi nu den drömmen.

* I anledning af hans teckningar till *Frithiofs Saga*.

Sanna, som i lifvet, de på bladet stå,
Som i lifvet begge kärleksfullt förente.
Litet afundsjuk, men mera glad ändå,
Suckar skalden: "ack! så var det, som jag mente."

Till Crusell.*

*I*ngborgs klagan är på mången rosenmund
Lik en näktergal, som slår i rosenhäcken,
Är i flera hjertan än, i saknans stund,
Lik en turturdufva, kuttrande vid bäcken.

Snart den turturdufvan ut till Södern far,
Sitter klagande uti orangelunden.

"Är den tonen Nordbo?" frågar då en hvar,
"Fryser ej i Norden hjertat till, som sunden?"

Men jag svarar: "J förstån ej våra fjäll,
Blott en enda forntidsdikt är höga Norden.
Hvar den dikten sätts på noter af Crusell,
Lären tonen, fast J ej begripen orden!"

* I anledning af hans melodier till *Frithiofs Saga*.

Lytet.

(Till Friherrinnan Martina v. Schwerin, med andra upplagan af
Frithiofs Saga.)

Ädla sångmö, hvad din skald har diktat,
Läs det du, när det af verlden glöms!
Sköna biktör, hvad för dig jag biktat,
Göm det du, liksom ett lyte göms!

Ack, bland skatter, som vi här förspille,
Hjertats är för dyrbar, är för god,
Fattas ej af den, det älska ville,
Och försmås af den, som det förstod.

Snart, som Frithiofs, ock *min* lefnads saga
Trycks i grafven om, en vacker dag,
Ny vignett och ny musikbilaga,
Ack! men samma tryckfel, fruktar jag.

Hjertat är ett tryckfel, men det finnes
Blott i ett och annat exemplar.
I de flesta, som jag sett och minnes,
Gudi lof, står ej det felet qvar.

Sättaren i skyn ock ämnat hade
Rätta felet äfvenväl hos dig,
Men han fann det alltför skönt, och sade:
"Låt det stå, det är en bild af mig!"

Konstens Genius.*(Till Marie Röhl.)*

Dig konstens Genius valt bland sina svurna,
Han valde dig ifrån din födsel re'n,
Den purpurbältade, den himlaburna
Med tidens vagga och med tidens urna,
Och allt hans väsende är Gudars återsken.

Han har ditt klosterlöfte, du är nunna,
Blott han, blott han, får vistas för din syn.
Ej annan kärlek vill han jungfrun unna
Än den, som morgondrömmarne förkunna,
En flyktig luftgestalt, en målad bild i skyn.

Och när ditt hjerta med oändlig trånad
Den bildens like söker natt och dag,
Tag dig till vara, om du ser förvånad
Att han från jorden dock till slut är lånad,
Men ack! hur lycklig den, som bär hans anletsdrag.

Mathilda.

Uti en rosenbuske satt
En näktergal,
Och sjöng uti Italiens natt,
I Arnos dal.

Och vågen lyddes, vestanvind
Knappt andan drog,
Och rödare blef rosens kind,
När fåglen slog.

Då drog en vikingsson förbi,
En gäst från Nord.
Det rosenstånd med fåglen i
Tog han om bord.

Nu står den ros i nordanvind,
Står midt i snön,
Lik rodnan på en skönhets kind,
Men mera skön.

Och näktergalen slår sin drill
Till Nordlands-ljud;
Det låter som ett valdthorn till
Ett segerbud.

Du söderns purpurkrona, brinn
På nordanfjäll!
Du söderns trånadssuck, försvinn
I vinterqväll!

Till Grefvinnan D.

Jag mins de sköna, allt för korta stunder,
Då du med mig i Björnstorps parker satt,
Lik Abrams engel uti Mamres lunder,
Ett flyktigt skimmer i min lefnads natt.

Hur skönt det var att trycka få den handen,
Som jemt till stöd hvar stapplande är räckt,
Och att få se i ögat på den anden,
Som är med himlen mer än jorden släkt.

Hur skönt det var att finna dig densamma,
Du fordom varit och alltjemt må bli,
Och i ditt öra blott ett ord få stamma
Utaf min smärtas långa Litani.

På kort besök kom då det glömda nöjet,
Såg med mitt öga, talte med min röst.
På mina läppar log det fordna löjet,
Och mod och styrka häfde skaldens bröst.

Förgätet var allt hvad jag lidit hade,
Jag tryckte ögonblicket till min barm,
Och som ett sorglöst barn jag ner mig lade
Och sof och drömde på dess runda arm.

Men — till det fordna vi förgäfves vädje,
Hvad förr var verklighet är skugga nu.
Ack! glädjens hågkomst är ej mer en glädje,
Blott sorgens minne är en sorg ännu.

Söndagsskolan.

(I en ung flickas minnesbok.)

En skola känner jag, som trifs,
Hur ock må bli de andras öden,
Der vëxelundervisning drifs
Men — mellan lifvet blott och döden.

En himlens monitör är der,
Hvars röst bland barnen ypperst galler.
Från Zion sångarskalan är
Och ifrån Sinai hans tabeller.

Hur skönt att stafva deruppå,
Och göra läraren till viljes,
Och lägga hop, hvad vi förmå,
Tills det blir Jul-lof, och man skiljes.

Man går ej ur den skolan ut
I verlden, men i *andra* verlden;
Ty lärarns varuing tar ej slut
På denna sidan himmelfärden.

Hans lära är för höst som vår,
Och stundom varnar, stundom lockar.
Hon andas varmt på silfverhår,
Och kyler dina gyllne lockar.

Det ges ej högre lära spord
Inunder eller öfver solen.
Lyss därför till hans faders-ord,
Du söndagsbarn i söndagsskolen!

**Till Presidenten, Baron af
Klinterberg.***

Vår höfdings skål! Ju djupare mot vester
Som solen sänks, ju mildare dess glans;
Och skönast är bland kransar, som man fäster,
En krans på silfverhår, en eklöfskrans.

Du ärfde ej, du byggde sjelf din ära,
Ditt eget Riddarhus att bo uti.
Det Riddarhuset står vårt hjerta nära,
Vi räkna slägt med hvarje sköld deri.

I tacksam bygd, som nu ditt lof förkunnar,
Klar brann din middag, må din qväll bli ljus!
Och när ett högre län dig himlen unnar,
Glöm likväl icke bort ditt Malmöhus!

* Landshöfding i Malmöhus län.

**Till Landshöfdingen, Grefve H.
Wachtmeister.**

På dess bröllopsdag.

Ändteligen är du fången,
Fjäril, — i en rosenkalk.
Men ur bojan denna gången
Längtar ej bevingad skalk;
Blott begrundar
Hvad som stundar,
Giftermåls- och ärfda-balk.

Hur de låga, rosens kinder!
Hur hon fången älska vill!
Rundt kring honom, utan hinder,
Slutas hennes hjertblad till.
Låt det vara!
Ingen fara,
Från i dag blir rymmarn still.

Lycklig du! Hvad skalden skådar,
När hans himlar stiga ner,
Allt hvad mystiskt natten bådard,
Allt hvad skönt som dagen ser,

Saligheter

För poëter,

Allt en brudstol åt dig ger.

Hur det Sköna lifvet gläder!

Kärlek, evig kärlek svärj!

Se, poëtisk grönska kläder

Verklighetens nakna berg.

Jordens dalar,

Himlens salar

Låga uti rosenfärg.

Lifvets sanning är blott smärta,

Blott en kärleksdikt dess fröjd.

Derför vid ett älskadt hjerta

Hvila, hvila du förnöjd!

Dröm och svärma;

Middagsvärma

Drick på lifvets middagshöjd!

Som en jagad dufva svingar

Stundens lycka oss förbi.

Stäck i flygten hennes vingar,

Locka henne qvar att bli!

Låt den skygga

Bo och bygga

I din barm — och dö deri!

Till Biskop Bjurbäck.*

Tag mot hvad vi dig älska trodde,
 En blomsterkrans från Greklands vår.
 I klassisk jord de blommor grodde,
 De passa för ditt silfverhår.

Väl bär det många eterneller,
 Väl ock en strålande tiar,
 En Edens lilja, men som fäller
 I himlen först hvart frö, hon har.

Dock — att det enkla Stora fatta
 För liten är en småsint ätt,
 Och få ha känt och färre skatta
 Den Vise uppå Eknäs rätt:

Det djupa sinnet och det rena,
 En bild utaf det rika haf;
 Men dykarn känner det allena,
 Som fiskar perlor ur dess graf.

* Tillegnan af en disputation (*Efterbildningar ur Grekiska Anthologien*), för hvilken Skalden presiderade, och sonen af hans äldste broder responderade.

En ha vi känt, som rätt dig kände,
Och såg hvad djupet innebar,
Men längese'n han återvände
Från jorden, der han främling var.

Nu står du redan honom nära,
Går snart till höjden, dit han for.
Glöm ej att då till honom bära
En helsning fram från son, från bror.

Till H. E. Grefve v. Stedingk.

På dess åttionde födelsedag.

I dag du fyller åttiårig ära,
Få äro de, som fyllt sitt mått som du,
Ett rågadtt mått, — och himlen står du nära,
Men dröj på jorden, dröj hos oss ännu!

Låt oss få se på dina hvita lockar,
Ett silfvermoln omkring en Jofursbild.
Låt oss få höra på din röst, som lockar
Till dygd och ära, lika vis som mild.

Tidsnog ändå du far på ambassaden
Till fjerran land, till egen kröningsfest.
Då sörjer landet och då sörjer staden,
Men din *Thérèse* blir den, som sörjer mest.

Till Biskop Johan Jakob Hedrén.

Vid dess flyttning till Carlstad.

Till sina dalar, sina berg tillbaka
Ditt folk dig kallar, till din faders graf.
Stor är den hjord, för hvilken du skall vaka:
Välsignad vare der din herdestaf!

Der stå ännu, som landets barn, så glade
Rätt många tempel, månet fridens hem,
Der vi till Gud vårt första löfte sade:
De gamla, kära templen — helsa dem!

Och när derur på dödens stad du träder,
Der dess tornspiror, svarta jernkors, stå
Ur jorden opp, der sofva våra fäder
I stilla kamrar — helsa dem också!

Du himlens ombud bland en jordisk skara,
Var du dess tankes ljus, dess hjertas bön!
Bygg flitigt opp hvad fallit har, der Clara
Med kärlek famnar om Tingvalla-ön.

Och när du hvilar i ditt Eknäs lunder,
Och Hyn mot stranden slår med sakta sus,
Då må *Johannes* skåda himlens under,
Och salighet betäcke *Jacobs* hus.

**Till Presidenten, Frih. Leijon-
hufvud.**

På dess bröllopsdag.

Såg du Byströms grupp, som harmar
De förlofvade med skäl:
Hymen, som i plumpa armar
Qväfver Kärleken ihjäl?
Stackars Amor, om han lånar
Allt sitt lif från sitt begär;
Lefver endast, när han trånar,
Dör, så snart han lycklig är!

Sköna död likväl att brinna
I sin egen låga opp
Lik en Fenix, och försvinna
Med sitt väsens blomningsknopp!
Saligheter, som förlängas,
Hålla endast Gudar ut;
Menskohjertat skulle sprängas,
Om dess yrsel ej tog slut.

Låt bevingad Amor fara; —
En, som inga vingar har,
Ingen bindel, ingen snara,

Stannar i hans ställe kvar:
Bygger löfviga idyller,
Sköna som Elysiums dal,
Och med frid och kärlek fyller
Herdens tjäll och Friherrns sal.

Din idyll må han fullkomna
I det stilla blomsterland,
Hvarest Vetterns vågor somna
Trötta mot den gröna strand.
Der du lifvets sommar njute,
Der du skörde lifvets höst;
Och när vintern rår derute,
Värm dig vid Malvinas bröst!

Ädle vän, när då jag träder
I din sal som fordomdags,
Och det gamla än mig gläder,
Och det nya är till lags;
När din lefnad, lik en enka
Som är nygift, blomstrar upp;
Huru glad skall jag då tänka:
"Blott en dikt var Byströms grupp."

Till Alfild E.*I en Bibel.*

Emellan minnets suck och hoppets joller
Vårt korta lif med svikna löften far.
Lär här ett lif, som sina löften håller,
Och se hur Gud vårt slägte fostrat har.

Från oskuld gick det, och till oskuld åter,
Men till en högre, ännu vägen bär.
Vid målet står en fader, som förlåter,
Och barnets dröm är skapelsens mystère.

Här på hvart blad du ser en sådan fader,
Du ser hans englar, som gå upp och ned
På Jakobsstegar, på de helga rader,
Och lycklig du, så länge du går med!

Till Hilma P.

Fjorton år, snart fjorton dar dertill, —
Söta Hilma! Det är knoppningsstunden.
O att tiden ville der stå still,
O att endast knoppar prydde lunden!

Men de öppna sig och blomman slår
Upp sitt öga, blickar som en stjerna,
Älskas, bränns af solen och — förgår,
Och blir frukt med masken i sin kärna.

Knopp och blomma, dröm och verklighet,
Frukt och mognad, ödsliga och nakna! —
En gång lär du hvad jag länge vet:
Hoppas att — bedras, och njut att — sakna!

Nattvardsbarnet.

Med frid, med oskuld, med hvar himmelsk gåfva
Du står vid korsets fot och blickar opp.
Hvad hopp, hvad känslor i ditt hjerta sofva,
Som våreu sofver i en rosenknopp!

Men knoppen öppnas, solens strålar pensla
Hvart hjertblad snart med guld och purpur skönt.
Hur rosenröd upplågar då hvar känsla,
Hur friskt är hoppet då, hur sommargrönt!

Ack, hvarje ros vill blekna bort och sörja,
Och hvarje hopp vill vissna och förgå.
Med himmelsk kärlek måste hjertat börja,
Om någon jordisk kärlek skall bestå.

Ett nattvardsbarn är Kärleken, den rätta,
Med knäppta händer, med oskyldig min.
Och vill du rätt hans mening öfversätta,
Så gå till himlens ordbok, till Wallin.

Julbref*till min hustru.**

Se hur pråktigt våra grenljus lysa,
 Med en gren för hvarje barnets år.
 Julebocken kommer och han går,
 Barnen ömsom glädja sig och rysa.
 Dock — all glädje blandas med en tår:
 Den, som ej har någon pels, får frysa,
 Den ej pengar har, han rimma får.

Men hvad skall jag vid högtidligheten
 Då väl gifva, som kan bli dig kärt?
 Mitt poëm är icke mycket värdt,
 Bättre är det då du tar poëten,
 Blank, nyrakad, och för sällsamheten
 Ej så kinkig som han annars lärt.

Derför kom och jaga bort hans snufva,
 Tina opp hans bröstvärk vid ditt bröst,
 Och fast utan julklapp sjelf, förljufva
 Icke blott hans julqväll, men, du ljufva,
 Ock hans mandoms dar, hans ålders höst!

* I ställe för en till julklapp lofvad pels.

Till Farmor och Mormor.

I min äldste sons namn.

Snart, J gamla, öfver vreda vågor
Nalkens J den långa seglings slut,
Och inunder aftonrodnans lågor
Tryggt J ankren vesterut.

Men *min* resa börjar. Jag skall draga
Ut bland böljornas och stormens krig.
På den långa färden låt mig taga
Er välsignelse med mig!

Till Göthilda Tegnér.

*Med Nya Testamentet.**

En fars välsignelse jag ville gifva
Till julklapp dig, med posten sänd åstad;
Men jag behöfver icke att den skrifva,
Du har den tryckt på dessa helga blad:

Välsignelsen af Fadren i det höga,
Hvars dotter menskligheten känner sig.
Ack, öfver alla vakar ju hans öga,
Hvarföre skulle han förgäta dig?

Hans Testamente är för rena hjertan,
För oskuldsfulla: så behåll det då!
Med åren växa sorgerna och smärtan,
Behåll det, ty det är för dem också!

* Af Författaren öfversändt från Stockholm.

Till Disa Tegnér.

Med Nya Testamentet, vid hennes konfirmation.

Min dotter, göm den dagen i ditt sinne,
Mins hvad du lofvade, mins hur du bad;
Men vill han en gång falla ur ditt minne,
Läs då hans innehåll på dessa blad.

Om menskohjertat är det Gudasagan; —
Fast du, som jag, ej henne fullt förstår,
Kan hon dock trösta sorgen, dölva klagan,
Och adla glädjen innan han förgår.

Gud är en fader. Ack, hvar faders smärta,
Hvar faders glädje måste likna sig.
Så stoft jag är, jag anar dock hans hjerta:
Han älskar verlden som jag älskar dig.

Till Lars Gustaf Tegnér.*

Med en Bibel, vid hans konfirmation.

Utöfver djup, som tvenne verldar skilja,
Dig lede stjernan och magnetens nål,
Förståndets klarhet och en säker vilja,
Två goda styrmän till hvart jordiskt mål.

Men öfver djup, som ock två verldar dela,
Två andra, en härnere, en i skyn,
Tag här ett sjökort, som ej plägar fela,
Fast storm och mörker sväfva för din syn.

Ett säkert sjökort, ritadt i de tider,
Då jord och himmel nalkades hvarann.
Studera det, och följ det, och omsider
Löp trygg i hamnen, det dig visat an!

* Näst före hans afresa till Brasilien.

I minnesböcker.*1. Till C. A. Hagberg.*

Stig på Norrbro, och se din ungdoms bild:
Norrström, som sammanbinder friska vågor
Med salta, som din ungdom binder hop
Din barndoms lek med mannaårs bekymmer.
Hur präktigt speglar ej den strömmen af
Torn, hjertestoder, slott och sångartempel,
Och aftonrodnan öfver Riddarholmen,
Der Sveriges ära sofver under marmor; —
Men på dess stränder bor förförelsen.
Och som han seglar längre bort och längre,
Som stormen växer, vågorna gå högt,
Hur längtar ej den tröttade tillbaka
Till lugna vikar, gröna Mälar-öar
Och friden på de furukrönta näs!
Men det är fåfängt: han skall ständigt framåt,
Skall lösas opp i hafvets bitterhet. —
Stig på Norrbro, och se din ungdoms bild!

2. *Till Fröken M.*

Såg du dina drag i Seinens spegel,
 Såg du dem i Elbens och i Rhens?
 Hur det Skönas frihet och dess regel
 I ditt anlet komma öfverens?

Var ej stolt, men tacka himlen, flicka!
 Som ditt adelsbref på pannan skref.
 Som det Skönas engel må du blicka,
 Som det Godas engel tänk och lef!

3. *Till Vendela Å.*

Tro ej multna hjertats kyla,
 Ej det ungas Romantik.
 Blommor, liksom drifvor, skyla
 Ofta endast skilda lik.
 Lifvet är ej dikt allena,
 Är ock verklighet och tvång:
 Lycklig den, som får förena
 Begge i din famn en gång!

4. *Till Fröken G.*

Blott *en* lära genom lifvet går,
 Lika sann för kungen som för slafven:
 Menskohjertat är ett öppet sår,
 En gång läks det, och dess ärr är — grafven.

5. *Till Alfhild E.*

En bok är lifvet. Inom samma band
 Fins något godt, med mycket lumpet bland.
 Först glada sagor, teckningar ur skolen,
 Så en roman, som sluts vid kullerstolen,
 Se'n hushållsräkningar och laga fång,
 Och taxor öfver lyckans markegång,
 Ett stycke lögn, ur ärans drömbok brutet,
 Och spökelsehistorier till slutet.
 En blandad läsning, brokig pot-pourri;
 O den som aldrig hade sett deri!

6. *Till C. W. Böttiger.*

All mensklig bildning är en tradition.
 Hvert år, som slutar, gör sitt testamente
 Till det som följer, men ännu vi vänte
 På boutredningen. När kommer hon?
 Igenom sekler tvisten re'n sig slingrat,
 Och arfvet, än ej domfäst, blir förskingradt.
 I skaldens bröst der sitter dock till slut
 Den högsta domstoln, som, med säker ledning
 Af högre makter, gör vår boutredning.
 Den räknas icke der, den sjunges ut.

Annmärknigar.

- Sid. 5. *Sången*. Stycket, i sin äldsta form, hade en polemisk syftning, som äfven röjdes af öfverskriften: *till vederbörande*.
- Sid. 16. *Elden*. Utkastet till detta stycke är gjordt under Författarens första skaldeår. I sin nuvarande form tillhör det denna period.
- Sid. 24. *Floden*. Fri efterbildning af Goethes *Mahomets Gesang*.
- Sid. 37. *Vintern*. Äldsta titeln var *Vintern i Skåne*, som också närmare motsvarar styckets innehåll.
- Sid. 43. *Ätthögen*. Stycket är tillegnad Professor A. Lidbeck, som utanför Lund ägde ett litet sommarställe invid en ätthög.
- Sid. 72. *Martin Luther*. Vid Reformations-festen 1817.
- Sid. 109. *Asatiden*. Ursprungligen var styckets titel: *Den gamle Hedningen*. (Jfr *Iduna*, fjerde häftet, sid. 55.)
- Sid. 124. *Nore*. Vid en akademisk fest i Lund, till firande af Sveriges och Norriges förening.
- Sid. 140. Tredje versens sednare hälft förklaras deraf, att H. E. Grefve v. Engeström hade från sin utrikes resa inträffat i Lund samtidigt med DD. KK. HH. Kronprinsens och Arfprinsens besök derstädes.
- Sid. 144. *Prins Oscar*. Till firande af den dag, då H. K. H. fyllde sitt adertonde år och således var myndig.
- Sid. 175. *För Oscar och Josefina*. Vid slutet af det tal, som Författaren höll i Lund d. 1 Dec. 1823 till firande af DD. KK. HH:s förmälning.
- Sid. 189. *Till Byström*. Vid en af konstälskare för honom anställd fest i Stockholm d. 29 Sept. 1829.
- Sid. 273. *Mathilda*. Fru Mathilde Montgomery, född Orotzka.
- Sid. 277. *Söndagsskolan*. Till Greta Wallin, Erkebiskop Wallins nära slägtinge och fosterdotter.
- Sid. 284. *Till H. E. Grefve v. Stedingk*. Tredje versens början syftar på den ambassad-resa, som H. Exc. då skulle anträda, till kejsar Nikolai kröningsfest.
- Thérèse*. Fru Grefvinnan af Ugglas, född v. Stedingk.
- Sid. 289 och 299. *Alfhild E.* Alfhild Eiserman i Götheborg.
- Sid. 290. *Hilma P.* Hilma Palm i Lund.
- Sid. 291. *Nattvardsbarnet*. Till Fröken Hedda Ridderstolpe.
- Sid. 297. *C. A. Hågberg*. n. v. Professor Norbergianus i Lund, skaldens gudson.
- Sid. 298. *Fröken M.* Fröken U. Morman.
- » *Wendela Å.* Författarinnan Fru Hebbe, född Åstrand.
- » *Fröken G.* Fröken M. Gyllengahm.

Tillägg.

Poëmerna i detta band äro grupperade efter följande plan: 1. Dikter af allmänt innehåll, oberoende af någon bestämd tids-orsak. 2. Dikter omedelbart hänförande sig till Nordens mythologi, till Sveriges och Europas politik, samt till historiska personer och offentliga tilldragelser. Tidsföljden är här noggrannt iakttagen, och årtalet angifvet vid alla stycken, som afse en bestämd tidpunkt. 3. Tillfällighets-dikter af mera enskilt art. — Från denna hufvudperiod af Författarens vittra verksamhet har den poëtiska skörden visat sig så rik, att slutet först kan lemnas i nästa band, som jemväl kommer att inrymma dikterna af den tredje och sista perioden. *

* Anm. I stället låter den prosaiska afdelningen inskränka sig till blott tvänne band, helst hvarken rent vetenskapliga afhandlingar eller kyrkliga föredrag ligga inom planen för denna samling.

INNEHÅLL.

Smärre Dikter.*Andra perioden (1812—1840).*

Sången	Sid.	5.
Sång till solen	»	8.
Stjernerången	»	13.
Elden	»	16.
Majsång	»	20.
Floden	»	24.
Träden	»	26.
Fågelleken	»	29.
Flyttfåglarna	»	35.
Vintern	»	37.
Halkan	»	40.
Ättehögen	»	43.
Polarresan	»	45.
Romresan	»	48.
De tre bröderna	»	53.
Till en yngling	»	62.
Språken	»	64.
Prestvigningen	»	68.
Martin Luther	»	72.
Skaldens morgonpsalm	»	74.
Skidbladner	»	77.
Skaldens hem	»	80.
Svanen och fjälltrasten	»	84.
Mjeltsjukan	»	87.
Wafthrudnismal	»	90.
Asatiden	»	109.
Jätten	»	114.
Hjelten	»	117.
Herkules	»	120.
Den vaknade örnen	»	122.
Nore	»	124.
Skaldebrief	»	132.

Till H. Exc. Grefve v. Engeström	Sid. 138.
Till densamme	» 140.
Skål för Svenska kungahuset	» 142.
Prins Oscar	» 144.
Götha Lejon	» 146.
Sång för Jemtlands fältjägare	» 148.
Vid jubelfesten 1817	» 150.
Carl XII	» 151.
Epilog vid Magisterpromotionen 1820	» 154.
Till Agardh vid hans återkomst från Frankrike	» 165.
Vid Skånska Hofrättens invigning	» 167.
Vid H. K. H. Kronprinsens återkomst till Sverige	» 170.
Till Norska stortingets deputerade	» 173.
För Oscar och Josefina	» 175.
Skål i Göthiska Förbundet	» 177.
Skål i Presteståndet 1829	» 179.
Vid Magisterpromotionen i Lund 1829	» 181.
Till Byström	» 189.
Napoleons graf	» 191.
På Gustaf II Adolfs minnesfest	» 193.
Efter talets slut vid Gustaf Adolfs-festen	» 195.
Vid en Concert för Malmö arbets-inrättning	» 198.
Skytten	» 200.
Svar på Agardhs inträdestal i Svenska Akademien	» 202.
Vid Svenska Akademiens femtiåra minneshögtid	» 211.
Vid invigningen af Gårdsby kyrka:	
1. Från altaret	» 221.
2. Från predikstolen	» 226.
Predikobön	» 227.
Vid en Prestvigning	» 228.
Till en Skollärare	» 234.
Georg Adlersparres skugga till Svenska folket	» 235.
Till Svenska Riddarhuset	» 240.
Skålar i Presteståndet 1840	
1. För H. M. Konungen	» 245.
2. För Fäderneslandet	» 246.
3. För Stats-Rådet Ihre	» 247.
4. För Biskop Heurlin	» 248.
5. För Erkebiskop af Wingård	» 249.
Svar på Grafströms inträdestal i Svenska Akademien	» 251.
Svar på Atterboms inträdestal i Svenska Akademien	» 255.

Till Sandberg	Sid. 267.
Till Crusell	» 269.
Lytet	» 270.
Konstens Genius	» 272.
Mathilda	» 273.
Till Grefvinnan D.	» 275.
Söndagsskolan	» 277.
Till Baron af Klinteberg	» 279.
Till Grefve H. Wachtmeister	» 280.
Till Biskop Bjurbäck	» 282.
Till H. E. Grefve v. Stedingk	» 284.
Till Biskop Hedrén	» 285.
Till Friherre Leijonhufvud	» 287.
Till Alfhild E., i en bibel	» 289.
Till Hilma P.	» 290.
Nattvardsbarnet	» 291.
Julbref till min hustru	» 292.
Till Farmor och Mormor	» 293.
Till Göthilda Tegnér	» 294.
Till Disa Tegnér	» 295.
Till Lars Gustaf Tegnér	» 296.
I minnesböcker.	
1. Till C. A. Hagberg	» 297.
2. Till Fröken M.	» 298.
3. Till Wendela Å.	» »
4. Till Fröken G.	» »
5. Till Alfhild E.	» 299.
6. Till C. W. Böttiger	» »
Anmärkningar	» 300.
Tillägg	» 301.

Rättelse:

Sid. 185 rad. 3, bör komma gå ut efter ordet *ynghlingen*.

STOCKHOLM, 1848.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,

Kongl. Boktryckare.

ESAIAS TEGNÉRS

SAMLADE SKRIFTER.

FJERDE BANDET.

STOCKHOLM,
HOS C. E. FRITZE.

SMÄRRE DIKTER.

Slut på andra Perioden.

(1812—1840)

Till Fru Stoltz.

*Vid dess mans graf.**

Gråt ej, fast din vän är borta,
Fast han var ditt hjerta kär.
Lifvets stunder äro korta,
Kortare dess glädje är.

En gång anden skall befrias
Utur stoftet, och ur skyn
Kasta manteln som Elias,
Och försvinna för vår syn.

Men det Goda och det Sanna,
Som han velat, som han tänkt,
Evigt, evigt skall det stanna
Qvar på jorden oförkränkt.

Ty hvad godt vi så i tidens
Djupa fåra dör ej ut;
Men det växer och i fridens
Skugga blir ett träd till slut.

* Professor M. Stoltz. Död 1814.

Tills i skyn dess krona tränger,
När planterarn fins ej mer,
Och den gyllne frukten hänger
Mognad ifrån himlen ner.

Derför gråt ej mer din maka,
Fast han jorden öfvergaf.
Minnets lampa måste vaka
Länge på hans tysta graf.

När en stjerna från det höga
Blickar ned i nattens fred,
Tänk dig, att det är hans öga,
Som till dig ännu ser ned.

När de lätta vindar fara
Och hvar suck ifrån ditt bröst
Återsuckande besvara,
Tänk dig, att det är hans röst.

Och när blek som enkans smärta
Liljan växer ur hans graf,
Se en häröld från hans hjerta,
Kyss den, förr'n hon faller af.

Samla rörd kring dig de späda,
Tryck dem alla i din famn:
Låt dem än ditt minne gläda
Med hans drag och med hans namn.

Säg dem, att han skådar neder
Till de älskade igen:
Säg dem, att hans hjerta beder
I sin himmel för dem än.

Säg dem, lifvets glädje dårar,
Men att dygden evig är.
Säg dem, hvad en moders tårar,
Hvad en faders minne lär.

Fröken W. U. Cedercrantz.*

Såg du det skönaste väl, som solen skådar på
jorden:

Stilla välgörande dygd? O så begråt den i dag!
Eller hörde du blott hvad ryktet förkunnade
derom,

Är du en främmande här, gråt med de andra
likväl!

Tiden är stormig och ond — vi känna det alla —
och sällan

Stiga från stjernorna hit fredliga Genier ner.
Kommer en sådan ibland, på tacksamhet pockar
han ständigt,

Säljer välgerningar ut, icke för guld, men beröm.
Derför fall neder i dag och gråt uppå grafven,
der hösten

Fäller sitt gulnade löf, skyarna gjuta sin gråt,
Ty der hvilar i frid ett människohjerta, som ville
Endast det goda, och ej lofvet, som vinnes därför.
Grafven betäcker ett bröst, som klappade endast
för andra,

Njöt ingen glädje, blott den, som hon åt likar
beredt.

* Död 1814.

Döden är lifvets kontroll; gå hän och se hur hon
lefvat;

Blommar ett paradys ej rundt kring den saligas
graf?

Står icke folket i dag en moderlös skara kring
båren?

Hör du en stämman, som ej räknar välgerningar
opp?

Saliga skugga! förlåt, om sången blottar din ära,
Sanningen finner jemväl genljud i skuggornas
land.

Här har du slutat alltre'n, lik masken, som spin-
ner sitt silke,

Sedan hans väfnad är full, far han mot höjden igen.
Derför hvila nu ljuft i lundernas skugga, der
minnet

Vakar på grafven alltjemt, nämner med tårar
ditt namn.

Vårens stigaude sol skall amma en blomma på
grafven,

Vingade sångarn skall slå klagande toner derkring.
Men du sväfvar i glans deröfver, och ännu, som
fordom,

Tyst som den nattliga dagg, gjuter välsignelse ner.

Elof Tegnér.*

Af trenne bröder en är öfrig blott:
 De begge äldsta redan brunnit neder,
 I förtid släckta. Barn och makar sitta,
 Som marmorsorger sitta på en grafvård.
 Och i sin ungdom föllo begge två;
 Dem Gud har kär han kallar tidigt hädan.
 Ack, Elof, Elof, du min barndoms stöd,
 Min ungdoms kungaspegel! Huru rent
 Såg jag i dig det annars dunkla lifvet.
 Hur stod du icke, mig en föresyn,
 Med tankens allvar på den höga pannan,
 Det klara allvar, som kan le jemväl,
 Af ömkan mest, alltsom det genomskådar
 Ihåligheten af vårt slappa lif.
 Hur friskt ditt hjerta, huru oförfäradt,
 Sjelfständigt, kraftfullt! Såsom floden går
 Med egna vågor genom vilda hafven,
 Gick du jemväl, en man för dig, till grafven.
 Dock hjelpa, tjena var ditt hjertas fröjd,
 — Det hjertat retligt som en sensitiva,
 Men fast stod viljan som en marmorskifva,

* Lektor i Carlstad. Död 1815.

Barmhertig, trofast, med din ringhet nöjd,
 Hur älskvärd du, hur född att älskad blifva,
 Hur glad, hur gerna hos de unga dröjd!
 Men när du sagt ditt Nej och rynkat pannan,
 Din tanke, domfäst, vek för ingen annan,
 Och bönen lyfte, darrande med skäl,
 De skrämnda vingarna och bjöd farväl.

Väl gaf dig himlen icke sångens gåfva
 (En gudadryck, som snart sitt käril spränger),
 Dock älskade du högt den gudaskänkta,
 Dess toner sjönko djupt uti din själ,
 Som himlens tårar i den brända jorden.
 Men icke älskade du sångmön sådan
 Som dagen visar henne, töckenformad,
 En kraftlös skugga utan merg och senor,
 Det tomma Intets väderspända bild,
 Som spökar kring i månskenet, och yfves
 Med abstraktionens trädsvärd vid sin sida
 Och bjellerkåpan ifrån Södern på. —
 För dig var konsten annat. Väldig stod
 Hon lik Sanct Mikaël på drakens rygg,
 Fullrustad, hög, och stötte spjutet i
 Det Onda. — Fosterland och dygd och ära
 Och smak och seder voro henne kära.
 På skölden strålade i evig glans

De stora namn, en narrhop nu förringar:
 Kring hennes lockar satt en eklöfskrans,
 Och stjernor skymdes af dess breda vingar.

Så fød då nu din fria själ alltjemt
 Med Schillers allvar och med Voltaires skämt,
 Förklara än din Flaccus för de döde,
 Och Volas djupa sång från hedenold;
 Vid englaharpor sjung Lidouas öde
 Och seklets svansång af din Leopold! —
 Vänd bort ditt öga från förmörkad jord;
 Här spökar tidens ande kring, och blåser
 All merg ur benen, släcker tankens ljus
 I hjernans kamrar, der blir mörkt och öde,
 Och hjertats friska källor torka ut.
 Ur Medeltidens graf han stigit opp,
 En hotande, en olycksalig vålnad,
 Med blod i händerna och vanvett i
 Det skumma ögat. Akten er, han breder
 Sin svarta jesuiterkåpa snart
 Utöfver jorden: Nordens stjerna släcks,
 Och trollen skratta i den hemska natten. —
 O höga Nemesis, hvar är ditt svärd?
 De höge Gudar stiga icke mera
 Ifrån Olympen ner: de verka blott
 Igenom menskor. Vål, så låt oss verka!

Ännu har Norden män, med ljus i tanken,
Och mod i barmen, och den gyllne lyran,
Ej länt för dagen utur dårars hand.
Än lefver *Skördens* skald, en nordlig sommar
Med evigt solsken på de höga bergen,
Med friska blomdoft och med valdthorn i.
Ännu går *Selmas* sångare ibland oss
Med lätta steg, som knappast röra jorden,
Ty öfver jorden bor hans sköna själ
Uti en gyllne verld af frid och oskuld,
Men då och då han stiger ner ännu
Och för en helsning med från sina englar.
Än ha vi *Maros* tolk med Romarsinnet,
Och tempelsångarn med sin *Davidsharpa*,
Och *Gylfes* bard, en mäktig flod, som brusar
Emellan Nordens berg. Dess källa är
I Asaverlden, djup som Urdarbrunnen,
Der Gudar samla sig till tings, och Nornan
Med sköld och griffel blickar ner i vågen.
Ack! der är mången än, som kunde rädda,
Men hvarje örn bor enslig på sin klippa,
Och sväfvar sorglös från dess höjd, och badar
Sitt breda hjeltebröst i solens strålar.
På fjäderhopen, skrikande dernere,
Vill ingen akta, tills den skockat sig,
Och tusenfaldig all dess svarta yngel

Far upp och skymmer solen med sitt moln,
Och döfvar örat med sitt hesa läte,
Och så gå konst och vett och sanning under.

Och dock — der klappade i fordna dar
Ett fritt, ett väldigt hjerta uti Norden.
Som Sveas himmel var dess tanke klar;
Från bergens höjd dess skarpa ögonpar
Såg genom himlarna och öfver jorden.
Nu fjättrar man den frie gudason,
Likt barnet stafvar han systemets lexa,
Från tidens stora hospital ett lån.
Ack! allt det galna införs utifrån,
Fast kraft och klarhet inom landet växa.
En gnista deraf står oss dock igen,
Ej qväfd, fast bortskymd utaf mörkrets liga:
Den skall du icke släcka, ungersven,
Så länge nordan renar luften än
Och fjällens spetsar öfver molnen stiga.

Vak upp, Virginias sångare, vak upp,
Du ljusets, färgernas och lifvets man!
I tretti år du stridt med blanka vapen
För smak och språk och sång och vett i Norden.
I deras namn jag kallar dig i dag.
Hvi slumrar deras riddersman, hvi hvilar

Hans goda svärd? Se, fienden är när,
Och stormar rasande, och lyfter strafflöst
De fräcka händerna mot helgedomen.
Skall den förstöras? Skall ett dårhus stiga
Upp ur dess grus? Skall manligt vett och konst
Ur Manhem fly för dagens feberdrömmar?
Vak upp! ej alla hata ljuset än,
Ej alla skymfa på nationens ära.
Plantera högt din fana! Låt den vifta
Sin örnevinge uti Nordens solsken,
Och ung och gammal då skall trängas kring den:
Med korsad skullra och med vigda spjut
Vi vilja samlas till ett bättre korståg.
Se, redan sänks din sol, och dagen grånar:
Dag är det nog dock än att vinna slaget.
Se, konstens Genius är bland dina svurna,
Ännu, som förr han vid din sida står,
Den purpurbältade, den gudaburna,
Med evighetens ring kring sina hår.
På skullran rasslar kogret, fullt af pilar,
Det visa löjet leker kring hans mund;
Men skarp som solen strålar ögats rund,
Och harmfult allvar på hans panna hvilar.
Se, segrarn vredgas! Python-guden lik
Han skrattar bittert under trollets skrik,
Och sparkar ner med hån i Lethes vatten
Dess döda stoft att vittra bort i natten. —

Och bäst jag diktade, det sken i qvällen,
Och från Olympen nedsteg en gestalt,
Med lyran i sin hand, och på min panna
Hon lade fingret, hviskande till mig:
”Du menar godt, men orätt är din väg,
Och det förbund, som här du ville stifta,
Om ock det bildas, leder ej till målet.
Det Skönas blomma växer icke opp
På polemikens ofruktbara grund.
Det Obetydliga är till, derföre
Att ej det Stora fins, och det Förvända
Får välde derför att det Sanna saknas.
Allt sträfvande, som endast vill förstöra,
Om ock det lyckas, sjunker i sitt intet:
Dess lätta säde ger ej annan skörd
Än hat och hämnd och ofruktbar förbittring.
Men kan du bilda, kan jag inge dig
En bättre dikt, som trotsar dagens hugskott,
Då faller allt det lumpna af sig sjelft,
Och bättre firas *så* din broders minne
Än med de Gladiators-spel, du vill
Anställa kring den obekanta grafven.
Hur du den döde prisar ock, han var
Ej någon stor natur, men blott en klar.
Var vis, slå käbblen ur ditt fria sinne!

Den

Den qvickaste, den bästa polemik,
 När bäst den lyckas, gör dock endast lik,
 Tomt är dess väsen, öde och ihåligt; —
 Men vinn med lyran, och afbida tåligt
 Om du ej sjelf en dag kan ställa fram
 En dikt, din ära och kritikens skam!" —
 Så talte hon, och i förbleknadt skimmer
 Försvann den herrliga till slut i skyn:
 Det var en himmelsk, en olympisk syn,
 Och hennes varning än min själ förnimmer.

Farväl, O broder, ack, ett långt farväl!
 Det anar mig, att snart jag kommer efter;
 Ty länge kan man dock ej hålla ut
 I detta sorgehus, som kallas lifvet.
 Jag vill ej hoppas mera. Hoppets rosor
 De röda, de bedrägliga, ha vissnat
 För mig i förtid, innan hösten kom.
 Hvad har jag mer att söka här på jorden?
 För lågt, för lågt hvarenda dödlig bygger,
 Som bygger under stjernorna ännu.
 Du återstår mig dock, du minnets lilja,
 Som i din kalk förvarar nattens tårar,
 Och doftar starkast uti andestunden; —
 Du, dödens bleka syster, du skall fläta

Din aningsfulla krans kring sörjarns lockar. —
 En enda önskan hyser dock mitt hjerta,
 Och Gud, som är barmhertig, skall den fylla
 Och skänka mig en koja i den bygd,
 Som gömmer stoftet af hvad jag haft kärast.
 Der vill jag lefva, obemärkt och stilla,
 Och umgås endast med de döda vänner,
 Esaias och Homer och Conas stämma,*
 Den sorgligt ljufva, som jag älskat mest.
 Och då och då jag dikta vill ett qvåde,
 Så djupt, så dystert som en röst ur grafven,
 Det bygdens döttrar skola sjunga för mig,
 Helst sedan qvällen spänt sitt flor kring bergen,
 Och himlens stjernor spegla sig i sjön.
 Och slutligt när det lider, vill jag söka
 Mig ut en liten gräsväxt plan emellan
 De tvenne bröder, som jag haft så kära:
 Nog är der rum för mig, J äldre bröder!
 Vid edra fötter kan den yngste hvila.
 En ringa hängbjörk öfver grafven skakar
 I aftonvinden sina gröna lockar,
 Och Nordens näktergal i toppen sjunger
 Om de tre bröderna från Venerns strand,
 Som alla föllo i sin styrkas dagar.
 Och märkas då och då vid midnattstiden

* Ossian.

Tre hvita hamnar sittande kring björken,
Så blif ej rädd, du nattens vandringsman,
Ej skada dig de luftiga gestalter!
Förtroligt hviska de i månsken der
Om konst, om vettenskap, som de haft kär,
Om menskoöden och om grafvens gåta,
Och trycka dessemellan barm mot barm;
Men den är blodlös, den är icke varm,
Och deras ögon kunna icke gråta.
Så sitta de, förnöjda, hand i hand:
På deras bleka anleten ibland
En stråle faller utur nattens lykta.
Men deras öga tål ej solens brand;
När hanen gal, de under jorden flykta.

Frans Suell.*

Tviplar du på redlighet och ära
 — Tviflet derpå dagens lösen är —,
 Stig till grafven! Låt dess röst dig lära,
 Att de begge nyss ha funnits här.

Tviplar du på medborgsmannens dygder,
 Rik uppoffring, tyst välgörenhet,
 Stig till grafven! Fråga stad och bygder!
 Hvad ej lifvet visste, grafven vet.

Ack! den dygd, som blott gör godt, ej skryter,
 Vörda den som ett försegladt bref;
 Och när grafven dess insegel bryter,
 Kyss med tårar handen, som det skref.

Broder! Grafven är dock skön. Kring jorden
 Irrar Sanning husvill längese'n:
 Ingen fristad har hon snart i Norden,
 Intet altar utom grafvens sten.

* Kommerseråd. Död i Malmö 1817.

Lycklig du, som hvilar derinunder,
Innan landets sorgespel spelts ut,
Innan sundets våg med ensligt dunder
Brytes mot en öde strand till slut.

Öfvergifven står din stad och öde.
Låt oss bedja till din himmel opp!
Låt oss ännu hoppas på de döde;
Till de lefvande står ej vårt hopp.

Den främmande ynglingen.*

Bortom hafvet på den södra jorden
Sitter stum en mor,
Blickar tårögd upp till höga Norden,
Dit dess älskling för.

Hjertats dufvopost, en vänlig helsning,
Tecknad af hans hand,
Väntar hon med ångest, och hans frälsning
I ett fjerran land.

Moder, brefvet är från fjerran landen,
Ej från honom dock;
När det öppnas, faller dig i handen
Af hans hår en lock.

Men han sjelf hör icke lifvets tummel,
Ser ej solens sken,
Ty i Nordens stora jättekummel
Sofver han alltre'n.

* Studeranden Henrik v. Bildt, född i Regensburg. Död
i Lund 1818.

Frejas stjärna öfver grafven glöder,
Hon är saknad kär.
Arma moder, lyser hon i Söder
Tårögd liksom här? —

Goda yngling, Sagas boning bäddar
Stoftet i sin famn;
Men af minnen lefver hon, hon räddar
Sina offers namn,

Ser du neder till din barndoms kullar,
Der de rika trän
Frodas med sitt gull, och floden rullar
Mellan vinberg hän:

Och din blick är som när stjernor skina,
Som när vaktlar slå
Är din stämma, yngling, — till de dina
Skall du hviska då:

”Gråten ej för mig, fast från min sommar,
Från min höst jag dog.
Ack! när lifvets drifhusplanta blommar,
Är hon mogen nog.

"Icke mån J hata kulna Norden,
Ty åt mig han gaf
Allt hvad menskan vinner högst på jorden:
Kärlek och en graf.

"Och de ädles tysta tårar sade,
Hur jag var dem kär,
Och den skönsta lärna, staden hade,
Band min dödskrans der.

"Men en sten blir rest, som väuner rita
Svarta runor på,
Och kring honom växa rosor hvita,
Växa blommor blå.

"Och en alm i långa sommardagar
Lyfter kronan sval
Derutöfver, och i toppen klagar
Nordens näktergal."

Den drunknade gossen.*

Gossen med lockar af gull, Ganymedes, blef röv-
vad på Ida,

Ljungarens väldige örn honom på vingarna tog.
Cefalus rövades ock; då han jagade ensam på
bergen,

Ryckte Aurora till sig blomstrande jägaren opp.
Likså, badande pilt, dig äfven snappade hafvets
Blåbesløjade mör, vågornas lurande folk.

Girigt de drogo dig ner bland undren i djupet,
dem ingen

Lycklig har skådat ännu, skalden dem känner
ändå.

Blek som en måne och kall är solen, som skiner
dernere,

Väsen med underlig form spöka i skymningen
der.

Skogen är der af korall, och villebrådet är fotlöst,
Liljor med döfvande lukt frodas i gyllene sand.
Men i midteln är hafsfruns slott, en ofantelig
perla,

Hålkad som himmelen ut, präktig att skåda som
den.

* N. H. Rundqvist. Död 1818.

Dit de släpade dig i musselsalen och svängde
Vilda i rasande dans bleknade gästen omkring.
Ty de hata alltjemt hvad helst som lefver i ljuset,
Vattnets oroliga slägt tål ej den fasta gestalt.
Icke de släppte dig förr än andan ur lemmarna

flyktat,

Då åt den hatade dag gáfvo de liket igen. —
Men der stodo på stranden ännu i otröstelig

jämmer

Gråtande fader och mor, syskon och vänner och
slägt.

Gråtande stod der jemväl den grånade lärarn,
som fostrat,

Älskade, lofvande barn, endast åt döden dig opp.
Alla beklagade de det Skönas öde på jorden,
Lifvets bedrägliga hopp, skördadt i blomningens
dar.

Se, då hördes ock hit de klagandes rop kring
den unga;

Sångarn är ungdomens vän, ungdom och sång
äro slägt.

Derföre bröt han i hast en förgängelig blomma
och lade

Henne, en vänlig symbol, hän på din tidiga graf.

J. Kröger.*

Bor du der som stjernor skina,
Glöm ej jordens sorg likväl:
Blicka neder till de dina
Och gjut tröst i deras själ!

Sorgligt deras dar försvinna,
Sorgligt som du ljusen ser,
Som på keridoner brinna
I ett svartklädt likrum ner.

Mor och son — hur Minnet tecknar
All den ömhet, du dem gaf!
Din Sofi förtärs och bleknar
Som en lilja på en graf.

Trösta dem! Den döde äger
Form och stämman öfverallt.
Som en fläkt är hvad han säger,
Som ett månsken hans gestalt.

* Lagman. Död 1818.

Säg dem, att de skiljda makar
Viger himmelen igen.
Säg dem, att en fader vakar
För de faderlösa än.

Säg dem — dock de trösteorden,
Glädjens ord, nog känner du.
Glad du redan var på jorden,
Gladare är du väl nu.

Glöm ej heller dina vänner
Och det öfvergifna lag:
Sångarn, som du nogsamt känner,
Helsar dig från dem i dag.

Och med tårarne han blandar
Sångens lek vid lifvets mål.
Sången är ett språk för andar,
Sång är himlens modersmål.

M. Fremling.*

Den port, som ej kan öppnas inifrån,
 Den stilla dödens port går opp med dån,
 Och se'n den reglats, tar sin plats den Vise
 Ibland de andra, hvilkas namn vi prise.
 En ringa samling, vördnadsvärd ändå,
 Med skarpa ögon och med lockar grå,
 Och tankfullt allvar på sin hvälfda panna:
 I lifvet sökte de, som han, det Sanna.
 Der sitter ännu *Sofronisci* son
 Så anspråkslös som då han gick härifrån.
 Den höge *Plato* står bredvid hans sida;
 En vingad *Genius* nu, han blickar vida,
 Och rättar här och der, allt bättre lärd,
 Den sköna dikten om sin gudaverld.
 Hög som en kung står tänkarn från *Stagira*,
 Och mången ann, som sedan ärft hans spira;
 Ty på de gamles breda axlar stå
 De yngre, rum är der för fler ändå.
 Gladt sorla alla, bjuda vänligt handen
 Åt nya gästen ifrån Nordanlanden.
 Men se, han häpnar. Inom grafvens dörr

* Professor i theoretiska Filosofien. Död 1820.

De äro icke som de syntes förr.
Den arma *Psyche*, huru än hon svingar,
På jorden är en örn — med fjärilsvingar.
Men hennes vingar växa i det blå,
Der solar flyga, englaharpor slå.
Den lugna sanning der blir skaldens yra,
Dess vattenpass förvandlas till en lyra.
All jordisk tankeform är der för trång,
Och forskningen är adlad der till sång.
I hymner tala der de vise och de gode,
Och hvarje tanke blir ett himmelskt ode.

Förundrad hör han deras harposlag,
Dock väl han trifves i det visa lag.
Härnere satt han ensam midt bland tusen,
Och såg sig solblind uppå himlaljusen.
Dock var han glad, men som den Vise är,
Förutan yra, utan blindt begär.
Ty dagens korta glädje, dagens smärta,
Den var för liten för hans fria hjerta,
Blott känt af få, en sluten grufva likt,
Dess yta ringa, men dess djup är rikt.
Ej alla blommor öppna sig för solen,
I mörkret doftar skönast nattviolen,
Och mången nu, som yfves vid hans graf,
Ej hälften af hans värde vet utaf.

Dock — doldt är *hjärtat*: dagens strålar alla,
Ett regn af ljus, på mannens *hufvud* falla.
Hur klart var det, hur rent, en fläcklös sol;
Och hvart han kom der stod hans lärostol.
Hvad jordens vise tänkt, hvad snillet diktat,
Hvad dagen sken på, ja, hvad natten biktat,
Bestämdt till tal, till värde och till art,
Det låg så blankt inför hans syn, så klart,
Som fästets ljus, när molnen undanseglat,
Som präktigt gullmynt, när det nyss är pregladt.
Och som en flod från rika källor far,
Så flöt hans stämma evigt frisk och klar.
Med vördnad lyssnade till den de unga,
Och hvarje forskning hade der en tunga,
En röst med flöjtens renhet och behag,
Och hvart hans öga såg, der vardt det dag.
I tankens verld systemer gå och komma,
Och ett bär frukt af tusende, som blomma.
Fullkomlighet blef icke menskans del,
Och *Stoas* vise hade också fel.
Den glada dag, som tänds af vintersolen,
Han är ej varm som han är klar, kring polen,
Och ängens flod, hvares silfver rinner lugnt,
Den är ej lika djup på hvarje punkt.
Dock — mången sol hans grafhög får beskina,
Och åren vexla öfver *Carolina*,

Förrän hans like stiger opp härnäst,
En sanningens profet, en ljusets prest,
Ett sinne upphöjdt öfver tid och öden,
I lifvet lugnt, och forskande i döden.

Till en sörjande make.*

Hvarför lägger du på bären
Din förhoppnings vissna krans?
Utur viutrens graf föds våren,
Lifvet föds ur människans.

Klagar du, att detta hjerta,
Som dock var ditt väl, din tröst,
Ändtligt en gång utan smärta
Klappar i en engels bröst?

Sörjer du, att detta öga
En gång utan tårar ser
Från det obekanta höga
Som en morgonstjerna ner?

Att en sorgsen moder famnar,
Famnar, af förtjusning stum,
De försvunnas kära hamnar
Åter i Elysium?

* Prosten J. Palm. 1821.

Att du mången gång skall höra
Hennes ande stiga ned,
Hviska tröst uti ditt öra,
I den helga nattens fred?

Att hon blickar genom töcknen,
Att hon nalkas fjerran från
Och, lik engeln uti öcknen,
Leder skyddande din son?

Tro mig, icke dör det Sköna,
Icke dör det Goda hän.
Låt dem vandra i det gröna
Gladare bland Edens trän.

Tvista icke med ditt öde,
Eder räkning är dock qvitt.
Stoftet hvile med de döde,
Hvad du älskat har — är ditt.

David Aspelin.*

Var *det* din mening, broder? Var det icke
 Den hulda *diktens* engel mer, men *dödens*,
 Som stod bakom din skullra re'n, och lärde
 Dig orden, som du skref? Den sköna sången,
 Den rörande, var det din svanesång?
 Ack! hvad är lifvet? Nyss dess härold, skalden,
 Satt stilla suckande och sjöng dess plågor;
 Ty han är lifvets härold, liksom fågeln
 Är dagens; lifvets källor flyta alla
 Mer varmt, mer ymnigt genom skaldens hjerta,
 Och därför slår det så oroligt stundom.
 Nu har det stannat. Lik en splittrad lyra
 Du ligger der, och himlens melodier
 Ha slumrat in uti de Brustna strängar,
 Och allt är tyst och öde: knappt att jorden,
 En sniken arfving lik, som gläds åt rofvet,
 Med några blommor, likt förställda tårar,
 Betecknar stället, hvarest sångarn hvilar,
 Och gycklar lifvets bild på grafven än.

* Kontraktsprost. Död 1821. Några dagar före sin död hade han till Författaren öfversändt ett skaldebref: *Olyckan*, skrifvet med venstra handen: den högra hade kort förut blifvit amputerad.

Det gycklet tröstar ingen. Broder, broder!
 Det är väl sannt, hvad vi så ofta sjungit,
 Att Psyche lyfter vingarna ur grafven
 Och lemnar endast larfven qvar i stoftet?
 Välan, du Psyche, du aflarfvade,
 Med vingar väfda utaf morgonrodnad,
 Med ögon bildade af himlars stjernor,
 Du högre ande, blicka vänligt ner
 Till jorden ännu, till dess små bekymmer
 (Ack! små för dig, men stora för oss andra);
 Se neder till din öfvergifna maka,
 Som nu står ensam, står med nedböjdt hufvud,
 En solros lik, se'n hennes sol är slocknad, —
 Och till din *Uno*, till din endaste,
 Det arma barn, som ej har annan fader
 Än den förnämste, den som bor i himlen.
 Bed honom för din öfvergifne son!
 Och bed jemväl en bön för dina vänner,
 Som älskat dig med broderliga hjertan,
 Och ibland dem förgät ej den, som nu
 Med stilla tårar fäster sista kransen
 Uppå din bår! —

Ack! det var sköna tider,
 Vi lefde uppå jorden här tillsammans.
 Till våra hjertan trängde inga sorger,
 Ty lugnt vi bodde i vår ungdoms löfsal,

Och glädjens källor sprungo rundt kring den,
Och hoppets himlabåge hvälfde sig
Med präktig skiftning strålande deröfver.
Då sjöngo våra sångmör, späda än,
I skuggan hvilande, med vänlig täflan
Som herdarna hos Maro om hvarandra.
Din var den bättre. Icke stark, men ljuf,
Var hennes röst och innerlig och hjertlig.
Som vestan suckar i de stilla lunder,
Som floden klagar, då han far förbi
En ynglings graf, så var din sångmös stämma.
Kär var hon då mig, kär är hon mig än,
Den bleka tärnan med en krans af tårpil
Omkring sin tinning, med de blåa ögon,
De tåruppfyllda, blickande alltjemt
Till stjernorna, dit nu hon är försvunnen.
Låt tadlet klandra henne nu. All konst
Är lätt att klandra, men är svår att öfva.
Ej lika delar Guden sina gåfvor:
Hans röst hörs ur trumpeten, men ur flöjten
Hon höres äfvenväl, och diktens sol
Ej speglar sig i Oceanen blott,
Men ock i droppen darrande på blomman.
Den dubbeltoppiga Parnassen har
Rätt mången afsats nedanför den högsta,
Men likväl högt från jord, och du och jag

Vi bodde der förnöjdt i lunder gröna.
Nu bor du högre. Uppå Thabors berg
(Ty mensklighetens Thabor står i himlen)
Du byggt din hydda, der är godt att vara.
O den som vore jemte dig deruppe,
Du redlige, du ädle ungdomsvän!

Till dess farväl! ett långt farväl, o broder!
Hvem vet hur långt? ty tiden räknas ej
I himmelen som här. Farväl, o broder,
Tills englarne, till hvilka du gått in,
Mig kalla till dig med en röst, lik din!

J. Lundblad.*

Det gamla minnets fest i dag är firad,
 Och utaf talaren är kransen virad
 Kring klassisk tinning; äfven sångens vän
 Sin ringa blomma fläte omkring den.
 Ty detta är hos menniskan det stora
 Att hon kan sakna allt, kan allt förlora,
 Och vara rik ändå och afundsvärd
 Med sina skatter utur minnets värld.
 För stunden lefver djuret: menskosinnet
 Gläds *re'n* af hoppet, ockrar *än* med minuet,
 Och ögonblicket, som vi lefva af,
 Står som ett Istbmus mellan tvenne haf,
 Ett naket berg, der inga blommor trifvas,
 Och uppnådt endast för att öfvergifvas.
 Men der bakom vid horisontens rand,
 Hur höga stå de månbeglänsta land!
 Hvad stora skuggor öfver bergen röras,
 Hvad anderöster ur dess dalar höras!
 O Greklands minnen! Romas hjeltedar!
 J flydden icke, J stån ännu kvar,
 Och trotsen, krönta med er stjernekrone,

* På hans minnesfest i Lund 1822.

Den nya tid och Stambul och Verona.
 Kan du ej mana dem till lifvet opp,
 Kan du ej ge åt andarna en kropp;
 Välan — det stora skuggspel, som du skådar,
 Är mera värddt än allt hvad dagen bådard.
 Känn deras känslor i ditt fria bröst,
 Tänk deras tankar, lyss till deras röst.
 Lef om ännu, när menskligheten klagard,
 Dess jubeltid, dess korta segerdagar,
 Och tryck med tårar, du det ädldas vän,
 De ädla skuggor till ditt hjerta än. —

En sådan forntids vän i dag vi prise,
 En grånad lärling af de gamle vise.
 Hur sväfvade ej deras andar kring
 Den gudavigde i en magisk ring!
 Hans väsende med deras sammangrodde,
 Och deras röster på hans tunga bodde.
 Som då Pompeji kastade utaf
 Sitt lavatäcke och steg ur sin graf
 Med torg, med tempel, som till högtid ämnadt:
 Du skulle trott, att folket nyss det lemnat,
 Ty kransen fanns vid altaret igen,
 Och offerkärlden stodo framme än,
 Och kvar stod Gudens bild, af marmor skuren,
 Och frescomålningen satt frisk på muren:

Så var hans hela väsen, drag för drag,
En Romersk fornverld sedd i sammandrag.
Hvad klassisk låga ännu är kvar och flammor,
Ett ringa ljus, bland Lundagårdens stammar,
Hvad skönt der bildas och hvad klart der tänks,
Af honom ha vi fått dess frö till skänks.
Ty fjerran från är Romas stad belägen,
Och utan ledning hittar du ej vägen.
När herdegossen med sin lyra kom
Från Hallands hedar, då steg småningom
Det glömda Latium opp för oss i dagen
Med manligt vett, med styrkan och behagen,
Och unga sinnen tjustes ännu en gång
Af Tullii suada och af Maros sång.
Hur skönt flöt ej hans språk, hur lätt, hur noga
Omkring sitt ämne, likt en Romerk toga
Med rika veck, med purpurkantad bräm,
Och ädel, präktig och ändå beqväm.
Hans sång blir klandrad: klandradt nu för tiden
Blir allt, från Leopold till Meoniden.
Dock — hvar ännu ett Romerskt öra fins,
Det hör den gerna, och, hvad mer, den mins.
Som Roms Augurer delte himlens trakter,
Så dela ännu sångens gudamakter
Det rika diktland: låt oss ej försmå
Den gröna dal, fast höjderna stå blå.

Låt stormen gny och rena himlaspeglen
Och hän mot andra verldar jaga seglen,
Men äfven vestan äger sitt behag,
Då öm hon läspar på en molnfri dag
Sin klagan, knappast märkbar, genom lunden,
Och vaggar blommorna och krusar sunden.
Skön är den rika, skön den djerfva sång,
Men icke alla följa lätt dess gång,
Och mången strålbild obemärkt försvinner:
Hvad hjertat diktat helt till hjertat hiinner.
Se'n Hyacinthus dog i Febi famn,
Och blomman växte opp, som bär hans namn,
Rätt ofta Guden (sagan så förtäljer)
För reslig lager hyacinten väljer:
Den enkla blomman, bilden af hans vän,
Som står i dalarna och darrar än
Med daggens tårar i sitt blåa öga,
Den blomman älskar Febus i det höga.

Frid med ditt minne, ädle forntidsprest!
När ytlig tid vill glömma bort härnäst
De store gamles toner eller dina,
Sjung då ur molnen ner till *Carolina*.
Till dess farväl, och uti ljus bebo
De sällas öar med din Cicero!

Grefve J. Beckfrils.*

Är det din graf jag ser? För några dagar sedan
 Du satt hos mig ännu och såg på lifvets lek,
 Var frisk som morgonvind, var stark som skogens ek,
 Som brottas med en storm. Nu död, nu jordad
 redan?

Bedragen på hvart hopp, som glänste för din syn,
 Och fallen obemärkt vid början af din bana?
 Det är förbi! Ditt lif, en sammanvecklad fana,
 Slås ut i himlen nu och viftar ofvan skyn.

Ack! nyss från Söderns land, dem tidens jord-
 skalf skaka,
 Från Albions krämarbod med frihet — på sin skylt,
 Från Napels paradis med tiggarsjälar fylldt,
 Du vände till din Nord, en hemsjuk son, tillbaka.
 Till blommorna en vår, till frukterna en höst,
 Med hjertat Svenskt ännu, du kom från fjerran
 landen.

Hvem älskade dig ej, hvem tryckte dig ej handen?
 Den gamla Svenska jord — hon tog dig till sitt
 bröst.

* Död 1822.

En tröstlös lära går igenom menskans öden,
Som genom merg och ben en feberrysning går:
Det usla frodar sig, det herrliga förgår,
Och lian svänges blindt af vensterhändta döden.
Hur skönt låg ej ditt lif, som i Olympias lund
En dammig täflingsban bland lager och oliver!
Hvad lyckau lofvar högst, hvad bäst naturen
gifver,

De gáfvo det åt dig — men för en morgonstund.

O! när jag såg din själ så klar, så öppen vorden
Som himlens mörkblå rund af dagens strålar full,
När jag ditt hjerta såg så rent som pröfvadt gull,
Så redligt såsom förr ett handslag uti Norden;
Då ropade jag glad: stig högt, du unga bloss,
Och värm de kalla bröst och lys de mulna tider,
Och när du banan fyllt och kämpat dagens strider,
Som aftonrodnad sjuuk, och hvila dig hos oss.

Berömde fädrens barn, förgäten ej den lära,
Som er hans lefnad gett, som hvisskar ur hans graf.
Förtjena ville han hvad slumpen honom gaf,
Han var för stark, för stolt att ha till låns sin ära.
Som blomman bildar sig och dricker himlens ljus,
Så bildade han sig, så gladdes han åt ljuset.

Biskopinnan M. B. Hesselén.*

Jord och himmel samla begge
Hvad de åtskilt för en tid.
Det är himlens arf, vi lägge
Neder uti grafvens frid.
Lätt skall lösta anden hitta
Vägen ifrån jordens bryn,
Och de glada makar sitta
Hand i hand på aftonskyn.

Ack! som skuggorna med ljuset
Saknan är med glädjen slägt,
Och hvart saligt hopp i gruset
Bär alltjemt en enkas drägt.
Men i rum, der stjernan blinkar,
I det blå, med gullsand strödt,
Står Föreningen och vinkar,
Klädd i hvitt och rosenrödt.

Derför lycklig du, som hunnit
Dit der ingen skillnad är!

* Född v. Engeström. Död 1822.

Lycklig du, som återfunnit
Den ditt hjerta hade kär;
Knappt deruppe mer förklarad
Än han syntes dig re'n här:
Lik en engel uppenbarad,
Som står qvar, se'n dager är.

Ingen svaghet var, som fäste
Dig vid honom, ty din själ,
Starkare än hos de fleste,
Kände sjelf sitt värde väl.
Men ditt väsens krona vorden
Var din kärlek, var och — är,
Och uti den starka jorden
Trädet högst sin krona bär.

Det var han, som än förente
Jord och himmel i din håg.
Det var honom, som du mente,
När du upp till stjernor såg.
Hvar välgerning, som du öfvat
(Tyst beslöt du, tyst du gaf),
Var ett bud, som, tyst och pröfvadt,
Upp till honom sändes af.

Det

Det är skönt, att stoftet hvilar
Hos den älskade igen.
Det är skönt, att anden ilar
Öfver molnen till sin vän.
Skönast dock af allt jag prisar,
Att ej evighetens rund
Någon skugga har, som visar
På sin timsten skillnans stund.

N. Bruzellus.*

Åttiårig tro och heder
 Som den fordom fanns i Nord,
 Forntids kraft och forntids seder
 Ha vi myllat ner i jord.
 Gubben sofver: nattens väkter
 Gå förbi med dofva slag,
 Söfva sekler, söfva slægter:
 När han vaknar, är det dag.

Valhalls gamla Gudar drogo
 Väl ur templen, men likväl,
 Älskande sin Nord, de togo
 Plats i mången nordisk själ.
 I hvart fromt och ädelt sinne
 Än ljuslockig Balder bor,
 Och, hvar mod och kraft är inne,
 Der är äfven AsaThor.

Döpta äro nu de Gudar,
 Tro på hvita Krist som vi,

* Prost i Skåne. Död 1823.

Men i egna toner ljudar
Deras stämman, djerf och fri.
Låt oss lyssna till de store
Hvar den stämman käns igen!
O att intet sämre vore
Qvar af hedendomen än!

Hördes ej de stämmor hviska
Ständigt ur den gamles bröst,
Såsom nordanvindar friska,
Enkla som en sagoröst?
Derför gömmes ock med rätta
I en ättehög hans ben,
Och med fog hans söner sätta
Deruppå en bautasten.

Kommer då med pilgrimsstafven
Till hans hög en vandringsman,
Undrar hvem som bor i grafven,
Der han ingen urna fann,
Iuga vapen, som i Norden
Kämpen fordomdags dem bar; —
Hör, då klingar det ur jorden
Som en runosång till svar:

"Liksom himlens salar, minnets
Äro öppna för en hvar.
Ej blott klingans stål, men sinnets
Äfvenväl sin runsten har.
Sök ej uti Nordens grifter
Minnet blott af kamp och krig;
Äfven fredliga bedrifter
Hvälfde högen öfver sig.

"Vårsol skiner, vågor döna
Nu, som förr, kring gyllne slätt,
Men i ättekullar gröna
Slumrar det en bättre ätt.
Gå till häfderna och läna
Deras anda, om du kan,
Och en sten, lik min, förtjena
Åt ditt stoft, du vandringsman." —

På grafven i Hlères.*

A.

Hvars är den grafven? Ty jag ser på mullen
Att hon är skoflad nyss, och grönskans vår
Har än ej hunnit växa öfver kullen,
Som ärret växer öfver slutna sår.

B.

Det är en främlings ifrån Nordanlanden,
En blåögd, nittonårig mors, som kom
Att dricka Söderns helsofläkt på stranden;
Det var för sent, hon vände icke om.

A.

Den arma, skild från slägtingar och vänner,
En lilja flyttad till vår rosengård!
Nu är hon knäckt, och sorgen knappast känner
Den plats, der hon kan resa hennes vård!

B.

Och Nordens hjertan älska fosterjorden,
Vid fädrens dalar ha de vuxit fast.
I döden än dess öga sökte Norden,
Det såg på polens stjärna, tills det brast.

* Friherrinnan Stjernelds, född v. Engeström. Död 1823.

A.

Så ung, så skön, så född till jordens lycka,
Och nu ett stoft uppå en okänd strand!
Och ej en gång den trösten att få trycka,
Förr'n hon gick hän, en fars, en moders hand!

B.

Det sägs, de lefva uti kungens salar,
Den store kungens, som vår landsman var.
Han älskar dem, han tröstar dem, han talar
Ur hjertats fullhet till det sorgsna par.

A.

Ack, hvad är tröst från kungen eller slafven,
Du modershjerta, mot en sorg som din?
Den sorg är lampan lik i Romargrafven:
Hon slocknar först, när någon går dit in.

B.

Se, många kronor öfver kullen dofta,
Bind du en krans af eken, som här står.
De bladen käuner hon, hon såg dem ofta,
Har ryktet sagt oss, i sin faders hår.

A.

Nej, utaf liljor vill jag kransen binda
Så hvit som snön på hennes hemlands berg,
Så hvit som hennes kind, som grafvens linda,
Ty hvitt är dödens, grönt är hoppets färg.

B.

Ja, grönt är hoppets, låt oss taga begge;
En dotter lefver, klädd i hoppets grönt.
Den gröna kransen och den hvita lägge
Vi vid hvarann. Hur sorgligt och hur skönt!

A.

Kom, söderns Flora, och på grafven teckna
Din saknads bildskrift, som är sorgen kär.
Du hvita törnros, ställ dig der och blekna!
Förgätmigej, stå du och längta der!

B.

J himlens vindar, susen lätt och blanden
Er sång med vår, med hennes, som for dit!
Och lägg dig, stilla suckande, vid stranden,
Du hafvets våg, som förde henne hit!

* * *

Så sjöngo nyss två Troubadourer, burna
I sångens land, på grafven i Hières.
Men ack! hur sången vid en älskad urna
I Södern klingar skönare än här!

Sven Hylander.*

Gläd dig, yngling, i din himmel! Ack, all jordens glädje är
 Som en hektisk rodnad, för minuten
 Öfver lifvets bleka kinder gjuten:
 Gläd dig bättre der!

Andas himmelsk sjöluft! Bröstat stärkes på den
 höga sjö;

Ty hvar våg i den arkipelagen
 Är af ljus, och ren och blank som dagen,
 Och af guld hvar ö.

Läs på himlens fornskrift, ritad på den Högstes
 mantelbräm!

Se, en stjerna der hvar bokstaf brinner,
 Och hvar stafvelse, ditt öga finner,
 Är ett solsystem.

Bed för fader, bed för moder, tröttade på enslig
 stig.

O att jordens sorg bevingad vore!
 Huru gerna dina vänner fore
 Upp till dig, till dig!

* E. O. Akademie-Adjunkt. Död 1825.

Jakob Faxe.*

Vännerna klaga från Lund, ty döden är lös bland
dem alla,
Vandrar från hus och till hus, plockar det käraste ut.
Fader lägges på bår vid qvidande tvillingars
vagga,
Fästman ryckes från brud, sonen från gråtande
mor.
Darrande öppnar min hand hvart bref, hvart bref
är en Jobspost,
Gömmar blott tårar och sorg under det svarta
signet.
Redlige Jakob, du ock! Din Jakobsstege till himlen
Steg du för tidigt uppå, kunde väl stannat hos oss.
Tidens vexlande spel mot det eviga allvar der-
uppe,
Jordens oroliga hopp gaf du för himmelens lugn.
Bytet är godt, vi veta det väl, men äfven härnere
Borde i glädje du trifts, kär som du var för en
hvar.
Säkrare, sade vi oss, graviterar ej jorden till solen

* Adjunkt vid Lunds Akademi. Död 1827.

Än till andarnas sol, än till det Rätta hans själ.
Alla vi älskade ju den blyge, som gömde sitt värde,
Som i förseglade hvalf konungar gömma sitt guld.
Flärden, så sade vi oss, predikar sin vishet på
torget,

Den som det djupare vill tänker och tiger och hör.
Dock — ej teg du alltjemt: när det gällde att säga
hvad rätt var,

Eller fördömma en lögn, eller försvara en vän,
Herrligt du lågade opp och, som Zacharias i
Skriften,

Fick du din stämma igen, talte profetiska ord.

Mins du (du minnes det visst, ty de saliga
kunna ej glömma)
Hur i ditt fädernehus — ack! det var länge ock
mitt —

Glädlig förtrolighet satt och språkade qvällen
igenom,

Knäppande uret allen visste hvad aftonen led.
Själ meddelte sig själ, och de vingade orden
som fjärlar,

Sommarens brokiga barn, svärmade fria omkring.
Då i vår vänliga krets satt du, lik lugnet i solsken,
Yngling till åren, men man både till hjerta och
själ.

Allas förtrogne var du, men föräldrarne var du
 på en gång
Hjertlig och vördande son, hjertlig och tänkande
 vän.
Lyckliga dagar var det, tryggt stod det älskade
 huset,
Fylldes med glädje och hopp, nu är det öde
 och tomt.
Antipodernas land, de kopparfärgades, håller
Dottren hos sig, hon har natt, när det är dager
 hos oss.
Henne och suckande far verldshafvet ligger
 emellan,
Ack! men ett djupare haf skiljer dock honom
 och dig.
Trösten för åldriga dar, förhoppningens krona i
 slägten,
Nu är hon fallen till jord, löfvas ej mera igen.

Se, det stundar till påsk och lärkorna taga i
 skyar
Upp uppståndelsens psalm, helsa den kommande
 vår.
Upp står lifvet på nytt, det blir grönt på Hel-
 gonabacken,

Knoppar på gungande gren svälla som ynglingens
hopp.

Backen är herrlig att se, det är hatten, som slät-
ternas Flora

Sätter på flygande hår, smyckar med blommor
och löf.

Backen är herrlig att se, han är full med minnen
och dikter,

Absalon, Saxo och Finn skymta bland skuggor-
na der.

Fader, vill du ej gå på dess höjd och skåda hur
solen

Sjunker i vågorna ner, helsar till främmande land?

Moder, vill du ej se hur död förgätmigej öppnar

Ögonen åter, de blå, blickar ur mullen igen?

Hvarför dröjen J så? I afton kommer ej Jakob,

Fordom han följde er dit, nu är han gången förut.

Vandren likväl, J enslige två, det är skönt till
att vandra

Mellan de stammar, man satt, som bland de glada,
man gör.

Qvällen med vingar af guld har lagt sig och
hvilat på Sundet,

Som ett odödeligt hopp hvilat på grafven ännu.

Stjernorna tändas i rad till aftonsången i himlen,

Tänken att sonen, som gått, blickar ur någon af
dem.

Tänken, han ser på er sorg i parken, men skönare
parker,
Helgonabackar hos Gud, hålla den vingade kvar.
Vandren så gråtande hem, och slumren i väntan
att drömmen,
Hälften en tröstande dikt, hälften en sanning ur
skyn,
Ställer den saknade fram för er säng: han lefver,
han talar,
Kysser på hand och på kind, vänlig och stilla
som förr.
Dock, när den nattliga syn, den kära, blir ute
för alltid,
Detta är tecknet för er, glädjens, ty dager är när.

Till en sörjande fader.*

"Säg ett ord till tröst för fadren, nedböjd af det
hårda slag,
"Och till tröst för mig derjemte" — skrifver mig
min son i dag.

Solon (så förtäljer Greken) gret en son, sitt
hjerta kär,
Och från slägt och vänner hördes tröstens gamla
formulär:

"Hvartill hjälper att du gråter? Hvad ej ändras
kan, fördrag!" —
"Just därför att det ej hjälper (sad' den vise)
gråter jag."

Ack, en sådan tröst är ingen, är ett gäckeri
till slut,
Och den första tröst härnere är dock att få gråta ut.

* Härads-prosten *C. E. von Schantz*, som vid Lunds akademi 1827 förlorade en hoppfull son, nära förbunden med författarens.

Men du vet, det ges en bättre, kommen ifrån
högre rum:
Pilten är ej död, han sofver, säger Evangelium.

Pilten är ej död, har dragit till ett annat land
åstad,
Till ett högre lärosäte, och fullbordar der sin grad.

Lärare med englavingar undervisa honom der:
Af det ljus, han der förnimmer, solen här blott
skuggan är.

Toner får han der att höra, han, som jordens
sång fann skön,
Rena som Gud Faders tankar, rörande som So-
nens bön.

Der är honom godt att vara: i en evig mor-
gonvind
Lättare hans hjerta klappar, rosigare är hans kind.

En gång faller han med glädje åter till ditt
fadersbröst. —
Ingen högre lära vet jag, känner ingen bättre tröst.

Friherre Nils Trolle.*

Sof i ro, ty det är orons stunder,
Endast orons, som *på* jorden bo.
Hvilans stunder börja först *inunder*.
Sof i ro!

Der har menskohjerta glömt att önska,
Glädje glömt att vissna, hopp att gro.
Under täcket väfdt af sommargrönska
Sof i ro!

Sof och dröm, ty drömmen var för detta
Andeverldens härold öfverallt,
Och i grafven sitter visst hans lätta
Luftgestalt.

Dröm om allt du hade att besörja,
Rådig, verksam, helst för andras skull.
O hur mången hjälplöshet skall börja
På din mull!

* Död 1827.

Ty allt trassladt du i ordning ställde,
Der blef hjelp, blef reda, hvar du kom,
Och ditt råd, likt guldmynt, gick och gällde
Landet om.

Dröm om allt det goda, som du velat,
Om den ban, dig tycktes förestå:
Hur du fyllt den, om din fot ej felat
Midt derpå!

Men nu är din lefnad lik den store
Konstnärns Torso, kraftig, skön som den,
Ack, men stympad! Dröm, som om den vore
Hel igen.

Och hur här du gladdes med de glade,
Hur förtrolig du dig finna lät,
Huru kär vi alla här dig hade,
Dröm om det!

Sköna drömmar! Der, som nu du bäddas,
Bäddas de. De stanna gerna qvar,
Blicka vänligt på dig med din Heddas
Ögonpar.

Sof, NILS TROLLE, man med fria sinnet,
Man med tankens ljus, med hjertats tro!
Dröm är menskans framtid, dröm är minnet, —
Dröm i ro!

Friherrinnan E. M. Schwerin.*

Den store häfdatecknarns bästa Saga
Göms här oläslig uti grafvens natt;
Och hennes vänner minnas än och klaga, —
Men englarna i handen henne taga,
På hvilkas språk hon nu är öfversatt.

* Född *Lagerbring*. Död i sitt 80:de år, 1828. Dotter af historieskrifvaren *Sven Lagerbring*.

Friherrinnan H. C. Åkerhjelm.*

Som en engels stämman klingar,
 Som han kännes på sin blick,
 Fast han gömmer sina vingar,
 Så hon genom lifvet gick;
 Tills en gång, när dagen grydde,
 Hon såg ömt uppå sin vän,
 Lyfte vingarna och flydde
 Till de himmelska igen.

Och de himmelska, de rena,
 Trängas att den komna se,
 Tysta, undrande allena
 Att hon redan är som de:
 "Är det jorden, som oss bringar
 Hvad blott himlen hittills gaf?
 Ingen fläck på Psyches vingar,
 Knappt ett stoft att skaka af!

"O hur snöhvīt! har hon lögat
 Sig alltre'n i ljusets elf?"

* Född af Ugglas. Död 1828.

Hvilken kärlek, som, lik ögat,
Ser blott andra, ej sig sjelf!
Hur hon gömmer i sitt minne
Blott hvad godt hon rönt, hvad rätt,
Men det syns ej spår derinne
Af en liden oförrätt.

”Lida och dock aldrig klaga,
Älska, äfven obelönt,
Trösta, öfverse, fördraga
Svaghet, som man sjelf ej rönt:
Är ej detta livvets ära,
Kronan af hvad skapadt är?
Hon har litet till att lära,
Litet att fullkomna här.

”För det rätta, för det sanna
Se hur fin dess känsla är.
För det sköna — låt oss stanna
Vid den dom hon fäller der.
Är det bild, han sig förklarar
I dess öga: är det ton,
Som det trogna eko svarar
På en flöjt, så svarar hon.

”Var välkommen, ropa alla,
Sköna, systerliga själ!
Till vårt hjerta skall du falla,
Ty der trifs det ädla väl.
Det förtroende, du andra
Fordom ingaf, ger du än;
Låt oss kyssas, låt oss vandra
Mellan blomstren med vår vän.” —

Och så förs hon, vänligt fången,
Genom himlens parker hän.
Hur han klingar, stjernesången!
Hur de susa, Edens trån!
Men hvar gång sig vägen kröker
Mellan palmerna, ändå
Hennes öga jorden söker
Och de kära deruppå.

Du, som med oändlig smärta
Efter den försvunna ser,
Gråt, ty aldrig slår ditt hjerta
Mot ett sådant hjerta mer.
Ifrån södern och till nordn
Må du med din lykta gå,
Ingen finner du på jorden,
Ingen, som dig älskar så.

Skrinlägg alla dina minnen,
Räkna allt hvad skönt hon gaf.
Ack! hvad hafva ädla sinnen
Annat till att lefva af?
Hoppet blir dock aldrig moget,
Stunden står dock aldrig still,
Det förflutna blott är troget,
Och hur skönt är ditt dertill!

Det är hemskt i dina salar,
Det är sorgligt rundtomkring;
Alla sucka, ingen talar
I din brutna aftonring.
Dock, när qvällen släckt ut ljuset
Och du känner dig som mest
Ensam i det öde huset,
Kommer der en älskad gäst.

Samma väsen, som i Eger
Fordom vid din sjuksäng satt,
Sitter ännu vid ditt läger
Osedd, mången månskensnatt:
Nu din Genius, förr din maka.
Ack! hon älskar än, hon mins,
Hon har stulit sig tillbaka
Från en verld, der du ej fins.

Öfverallt är hon dig nära,
Hennes tyngdpunkt är blott du;
Än hon glädes åt din ära,
Sörjer vid din sorg ännu.
Derför gif åt hennes minne
Nya värf, bygg fullt ditt namn,
Och när hvilans stund är inne,
Tag din lön i hennes famn!

Grefve B. B. v. Platen.*

Mannen med det fasta sinnet,
Med sin Romarviljas makt,
Tillhör nu allena Minnet,
Som vet mera än det sagt.
Lefvande han aldrig svigtat,
Derför, död, han hvile tryggt
Vid de vågor, sjelf han diktat,
På den strand, han sjelf har byggt.

* Död 1829.

Leopold.*

I andra toner är han öfvergången
Och klingar i en högre hufvudstad,
Men han är slutad här, den sista sången,
Den skönaste af vår Gustaviad:
En riddardikt, der skämt och allvar blandas,
Men underbart är allt, och hvarje tafla andas.

En präktig syn! Bland stilla Mälar-öar
En diktens verld ur döda dvalan väckt!
Hvad tornerspel emellan blåa sjöar,
Hvad riddersmän i Burgundisk drägt!
Och blonda Gratier i förgyllda salar
Fördela prisen tyst, men deras öga talar.

Och högt på thronen sitter i sin ära
En Apollonisk, evigt ung gestalt.
Hans blick är mild som en försoningslära,
Hans stora ande sammanbinder allt.
Hans själ är harmonin uti nationen,
Och skalder stå i ring med lyrorna kring thronen.

* Död 1829.

Det går en vårfläkt genom Nordens sinnen,
 Och lättare dess tröga pulsar slå.
 Hur bäcken sjunger om sin ungdoms minnen,
 Hur fjällen hviska gåtor i det blå!
 Ny är den lifskraft, som i allt sig sprider:
 O diktens jubelår! o Sångens riddartider!

Såg du den *nya skapelsen*, hvars under
 Stå evigt kvar uti odödlig glans?
 Har du med kärlek skådat *dagens stunder*,
 De mythiska, de lätta Timmars dans?
 Och *Nordens dithyramb*, som trotsar åren?
 Hans rus från himlen är, fast drufvør kröna håren.

Men klasvis drufvan gror i middagsflamman,
 Och stjernan hör till sin constellation.
 Så komma sångens Genier mest tillsamman,
 Och throner ser du, sällan blott en thron.
 Augusti guldår, Ludvigs, Gustafs tider
 Ej gett oss en Homer, men skilda Homerider.

En Genius dock framför de andra svingar,
 Och gör bland stjernorna sin egen rund.
 Hvad färgspel skiftar på hans purpurvingar,
 Hvad gudalöjen leka kring hans mund!
 Det Skönas väu, men gunstling hos det Sanna,
 Med diktens rosenkrans omkring den Vises panna!

Som flodens vågor genom ängen fara,
 Ett skiradt silfver, ej en skummig ström,
 Så flöt hans sång: han älskade det klara,
 Med öppna ögon drömde han sin dröm.
 Sig sjelf han ägde midt i skaldeyran,
 Och gömde oförryckt sitt vattenpass i lyran.

Det bor ej någon sångargud i stormen,
 Han bor i lugnet, lugnad sjelf, men fri:
 Han jemnar kanterna, han rundar formen,
 Om han skall lägga ner sin själ deri.
 Han vet sitt mål, bland vägar har han valet,
 Ty ingen konst är blind och intet snille galet.

Hvad rent och ädelt Svenska Sången ärfver
 Af bild, som pröfvarns stränga granskning tål,
 Och känslor, fina som en engels nerver,
 Och tankar, blixtrande som slipadt stål:
 Det är af honom, och till konstens ära
 Vi något lärt deraf, men mer vi ha att lära.

Dock — form blir form; men när han lyfte vingen
 Till lyrisk flygt, hvem steg mer högt än han?
 Hans druckna öga hang vid stjerneringen,
 Och tänkarn pröfvade, men skalden brann.
 Som anderöster ifrån fordomtima
 Hans toner klingade, som sferernas, sublima.

Helst tog han dock en bild ur menskolifvet,
 För mängdens syn betydningslös och blek.
 Hur den får färg, hur allt är återgifvet
 Med ärlig sanning i poëtisk lek!
 Och massan rör sig, och lifvet spritter,
 Och tingens väsen sjelft för skalden naket sitter.

Som i en lund, när sommarns dagar komma,
 De gröna bladen skyla fruktens gull,
 Så i hans dikt inuuder hvarje blomma
 En tanke satt, af kraft och kärna full,
 Hesperisk frukt! och i dess fabelsommar
 Det friska knyter sig, det öfriga förblommar.

Men när i glädjens stunder eller hvilans
 Hans sångmö skämta ville, hvilket skämt!
 En Gratie, skälmsk som Voltaires eller Wielands,
 Satt på hans fjäder gungande alltjemt,
 Och en Satir, som på Olympen dansat,
 Stack fram med hornets spets, men det var roseu-
 kransadt.

Har Dikten höjder dit ej han sig lyfte?
 Har Dikten djup dit icke han steg ner?
 En fåfång fråga! Hvad är konstens syfte,
 Om blott *en* väg går dit, och icke fler?

Hvad i sin art är helgjordt och fulländadt,
 Det står på konstens höjd, det har sin bana ändat.

Låt andra makter styra Sångens rike,
 Och andra stjernor herrska i det blå;
 Vår tid gjort mycket, men ej än hans like,
 Hans art må falla, men hans namn skall stå,
 Och Sanningen uppå hans urna skrifver:
 Sin egen sångartid han var, och han förblifver. —

Den tiden är förbi, ty mästarn hängde
 I förtid sjelf sin gyllne lyra hän,
 Och tänkarns syner skaldens undanträngde,
 Och tröttad var han utaf dagens skrän.
 Han ville tingens dolda urgrund spana.
 Ack! Gud är den som *vet*, men menskan kan blott
ana.

”Hvem är, som andas öfver stjerneringen?
 Hur är vår vilja bunden, och dock fri?
 Hvad ligger gömdt på botten utaf tingen?
 Hvad bor i mörkret?” — ”*Du* skall bo deri
 (En stämman sade), skenet dig bedrager,
 I natten sitt och tänk: när den är slut, blir dager.”

Och lugn den blinde satt, inom sig sluten,
Hans yttre verld var slocknad; men en ann,
En skönare, i tusen färger bruten,
Ännu alltjemt för iure ögat brann.
Det finnes mycket, som blott natten biktat,
Och Milton, om han sett, sitt Paradis ej diktat.

Hur skönt att höra uti aftonstunden,
När porten till hans helgedom sprang opp,
Den vises röst, af ingen fördom bunden,
Om hvad vi varit, och om Sångens hopp!
Ack! Sångens hopp ha svikit eller svika,
Men rättvis var hans dom, och klar och mild tillika.

Åt tidens ande må ock han ha skattat,
En annan tids, i smak och tänkesätt;
Men nämn mig skönhet, som han icke fattat,
Nämn mig en storhet, som han ej gjort rätt.
Han lefde med två skilda sångar-ätter,
Och mindes allt af dem, så när som oförrätter.

Men när han talte om sin Gustafs snille,
Och om hans mildhet, om hans stora själ,
Och hur han aldrig något annat ville
Än landets ära, som är landets väl:
Då steg en tår uti hans släckta öga,
Den var en konung värd, som lefde för det höga.

Så

Så satt han vakande uti den sena,
Den långa natten, tålig dock och blid.
Hans vänner gingo, han stod qvar allena,
En ärestod på grafven af sin tid.
Med blottadt hufvud stod ett yngre slägte,
Och såg till stoden opp, hvars fot det knappast
räckte.

Då kom der tyst, kom oförtänt befriarn,
Den stilla Guden, nattens äldste son.
Han rörde ögat på den blinde siarn,
Och fjällen föllo på en gång derfrån.
Hur klart är nu, hur ljust i fadershuset!
Farväl, du ljusets vän, och fröjda dig i ljuset!

Och helsa Kellgren, helsa Oxenstjerna,
Bjud Bellman der, bjud Thorild sjelf din hand,
Och kyss den handen, som du kysste gerna,
Den kungliga, uti de dödas land.
Säg dem hvad dagen nu härnere lider,
Säg dem om Nordens sång — men tig med våra
strider.

J. P. Kuhlberg.**1. På likkistan.*

Den siste af sin ätt är här begrafven,
Och ingen namnet efter honom bär;
Men intel vapen krossas dock vid grafven:
Det är ett hjerta blott, som krossas der.

2. På grafstenen.

När enkan på den slutna grafven beder,
Der hennes lefnads glädje gömmer sig,
Då hviskar Saknaden: "O tag mig neder" —
Men Hoppet svarar: "Tag mig upp till dig! —

* Löjtnant vid Kronobergs regemente. Död 1830.

Friherrinnan L. H. v. Rehausen.*

Salighet åt anden i det höga,
Frid åt stoftet, som förvaras här!
Vården skyddar hennes minne föga,
Men det bor i bröst, dem hon var kär.

Född i fjerran land, på Svenska jorden
Trifdes hon bland barn och barnbarn qvar.
Stilla, fridsällt hennes lif i Norden,
Stilla, fridsäll hennes bortgång var.

* Född *Bulkley*. Död 1834. — Hennes födelseort var
Lissabon.

Grefve K. L. Beckfrils.*

Vid tvenne grafvar, der i stilla ro
 För längesedan son och maka bo,
 Har äfven fadren bäddat sin, och nära
 Han slumrar nu vid dem han hade kära.
 Ack! det är skönt, se'n lifvets dröm försvann,
 Att få i grafven bo bredvid hvarann,
 Och ej behöfva genom natten vandra,
 För att få trycka handen på hvarandra. —
 När månen skiner öfver Lemmeströ,
 Och nakna galens klagotoner dö
 I bokens topp, och himlens ögon gråta
 Med midnattsdaggen alla grafvar våta,
 Då stiga de ur kistorna, de tre,
 Och vandrarn korsar sig och tror sig se
 Tre hvita flammor, som mot himlen sträfva;
 Ty det är flammor, som de döde väfva
 Till sina drägter i de tysta hus,
 Och andens nationalfärg heter Ljus.

Der sitta de och språka om de tider,
 Som ha försvunnit, och hur natten lider,

* Hofmarskalk. Död 1834. Fader till den sid. 43 besjungne.

Och huru länge de få vänta än
Uppå de älskade, som stå igen,
Tilldess de komma ner, en efter annan,
Med brustna ögon, med den bleka pannan,
Och samlas alla, der det är förbi
Med jordens sorger. —

Hvarför sörjen J?

De vise tvista om de dödas öde,
Men det är ingen tvist ibland de döde.
Vi flytta deras luftiga gestalt
Till himlen, — är ej himlen öfverallt?
J sen dem icke, men J dem förnimmen
I middagsglansen som i midnattstimmen,
Så snart ett högre, ett odödligt hopp
Uti förvissnadt hjerta blommar opp,
Så snart en ädel tanke lyfter vingen,
En bättre känsla söker stjerneringen;
Ty allt hvad lifvet stort och heligt har
Från andeverlden kommer till en hvar.

Tro mig, de döde äro icke fjerran, —
De sväfva kring oss som en fläkt från Herran,
Och vagga fram oss, mellan böljors krig,
Till lifvets stilla ankarplats, — till sig.

Fru S. M. Tegman.*

Hvarför stod jag icke nära
Stranden af den mörka sjö,
Vid din sotsäng, för att lära
Lifvets högsta konst — att dö!

Hvilka minnen, troget gömda
I ditt hjertas tysta vrå,
Af välgerningar förglömda,
Men ej ångrade ändå!

Hvilka syner uppå randen
Af din graf, hvad ljud ifrån
Menskofadren, Gudoms-anden
Och din kära Gudason!

Lifvets kärna, hvart vi blicke,
Han för alla bilda vill;
Ack, för mången fins han icke, —
Tror man honom, är han till.

* Död 1834. Enka efter Professor P. Tegman.

Tro är kärlek, Tro är gerning,
Hvar det ädla andas fritt,
Väsendet — ej form och skärning —
I hvart lif så skönt som ditt.

Derför sågs det ock försviinna
Som de heligas försvann:
Fromt och känsligt som en qvinna,
Klart och rådigt som en man.

Intet pris du ville fånga,
Men det växer på din graf;
Ty ditt värde jag, med många,
Med de mina, vet utaf.

Ingen klagan vill jag skicka
Uppåt till din stjernestig,
Blott med tacksamt sinne blicka
Till din himmel, efter dig.

Samuel Heurlin.*

I högre rynder hämtar nu den gamle,
Som på Parnassen förr, sin jubelkrans;
Men vi, som här ännu bland grafvar famle,
O att vi en gång till vår jordfärd samle
Ett namn så kärt, så vörtnadsvärdt som hans!

Hur snart som dödens stilla engel faller
Vindbryggan ner till evighetens bygd
Vi vete icke, forske det ej heller;
Det vete vi, att hvad som ypperst gäller
Är då den *tro, hvori det finnes dygd.*

Och till sitt hjerta vinkar Gudasonen
Den trogne herden för sin frälsta ätt.
Och stjernevännen pröfvar lärospånen
Utaf sin konst på solen och på månen,
Och gläder sig, om han har räknat rätt.

Och en gestalt, lik doft ur blomsterskålar,
Så skön, nej, skönare än hon var här,

* Theologie Doktor och Häradsprost. Död 1835.

Dig möter der uti en drägt af strålar,
Och frågar dig om barnen, och du målar
I rosenfärg de två, J haden kär.

Farväl, du gamle! öfver Wärends lunder,
Forntida Sagas dunkla ögonbryn,
Får solen ännu göra många runder,
Förr'n landet skickar, i sin skymnings stunder,
En son, så ärofull som du, till skyn.

Friherrinnan A. B. Leijonhufvud.*

På Yxkullssund, der mellan Fur och Flå
 (Förtäljer sagan) tvenne kistor stå,
 Och drakar rufva än i dag på skatten,
 Begravven djupt emellan tvenne vatten,
 Der såg jag henne först och ABRAHAM,**
 En yngling, liksom jag, som ej förnam
 Af lifvet annat än dess solskenssida,
 Och modigt blickade vi begge vida
 In i vår framtid, ett förtrolladt land,
 Som låg och blånade vid himlens rand
 Med äreportar och med gudastoder,
 Och silfversvanor sjöngo på dess floder,
 Och åren sprungo i bevingad dans,
 Och ek och lager bjödo oss sin krans.
 Med vår i hjertat och med vår i lunden
 Hur litet tänkte vi på denna stunden!
 Men mången vinter har förkylt sig se'n,
 Och nejden grånat från sitt rosensken.
 Vi äro männer uti staten vordna,
 Och hopp och glädje ligga i det fordna,

* Död 1835. ** Presidenten Baron A. Leijonhufvud, författarens fordne lärjunge.

Och mättade på lifvets hvardagslag
Vi mötas här vid hennes graf i dag.

Dock — mycket är af grafvarna att lära,
Af deras helst, som hvila der i ära,
Ty allt hvad menskan här sitt värde gaf,
Förspridt i lifvet, samlas på dess graf.
Det bästa, huru obemärkt det finnes,
Det tecknar Saknaden sig der till minnes,
Och månet drag, som undföll nyss vår blick,
Står fram ur mullen i förklaradt skick.
O qvinnans värde, tyst och blygt och stilla,
Högt i det stora, älskvärdt i det lilla!
Som våren oförmärkt klär lunden grön,
Som blomstren dofta, som en hjertlig bön
Med slutna läppar genom himlen färdas,
Så qvinnans handling är, den dyrkausvärdas.
Hvad godt hon gör är döfstumt, torget hör
Ej hennes pris, men, troget som han bör,
Barmhertighetens tysta engel håller
Välsignelsernas himlaprotokoller.
Den Gud, hon tror på, bor i hennes bröst,
Hon fruktar ej, men lyder dock hans röst,
Ty hennes är all kärlek under månen,
Och utan moder fanns ej Gudasonen.
Sig sjelf, sitt nöje, hvad hans ära rör,

Det älskar mannen, offerar allt därför,
Men qvinnan offerar ej för någotdera,
För honom blott sig sjelf, och det är mera.
Hon skådar verlden med hans ögonpar,
Hon andas med hans lungor, hon erfar
För hans skuld alla modershjertats under,
Jemväl för den, som aldrig låg derunder,
Och hennes känsla liknar harpans ton,
Så länge mästarn vill det, klingar hon.
Det ges en glädje, som är qvinnan egen,
En oskuldsfull, en blygsam, en förtegen,
Som aldrig skrattar, endast himmelskt ler,
Ty ifrån himlen har han stigit ner,
Och därför trifs han der du blommor plockar,
Kring friska läppar, under mörka lockar,
Och sitter ännu som en rosenkrans
Ovansklig qvar på silfverhårens glans.
Ack, qvinnan, qvinnan blef det högsta gifvet,
Hvad vore utom henne menskolifvet?
All glädjes brännpunkt, allt bekymmers tröst,
Och hjertat är hon uti tidens bröst.

Så samlar Saknaden de spridda dragen
Af hvad vi älskat, hvad vi mist för dagen,
Men djupast griper Saknaden likväl
Den ädle gamle med sin unga själ.

Ack! fem och åtti vintrar uti håren
Förmå ej kyla hjertat af, när båren,
En sorgklädd solvagn, bort ur huset tar
Hvad honom der så länge kärast var.
Förr var hvar glädje, var hvar sorg gemensam,
Och det är tungt likväl att vandra ensam,
Ej ledd utaf den kära, vanda hand,
Sin väg, fast kort, emot de dödas land.
Dock samlas en gång, som vi gerna höre,
De många vänner der, som vandrat före,
Och därför blicka vi med fromt begär
Till himlen opp: O den som vore der!

Olof Myhrman.*

Jag mins en tid, fast det är längese'n,
Då lifvets vårdag på oss begge sken
Vid Rämsjöns gröna strand, der idog hammar
Slog takt till glädjen mellan björkens stammar.
Du var den gladaste uti vår krets:
Till vågens botten, och till bergets spets
Du steg med öfverdådets hundra frågor,
Och gjorde fröjdsprång öfver masugnsågor.
Hur ofta drog du mig från min Homer,
Ej halft förstådd, men älskad desto mer,
Till vädjobanan, der ett klot af masur,
En svarfvad verldrund, under himlens azur
Beskref sin båge, och slog ned med makt
Och fällde kungen, ensam, bland sin vakt.
Det var en lycklig tid. Der kom en annan
Med eklöf eller lager omkring pannan,
Men ock med sorger, outsörjda än,
Som pröfvade, som smidde oss till män.
I olik riktning gingo våra banor
(Din var den bättre): under skilda fanor
Vi gjorde lifvets fälttåg, der hvar dag

* Advokatfiskal. Död 1836.

En drabbning är, och mest ett nederlag.
Lugn stod du i den drabbningen och rådig,
Klar, säker, modig — om ej öfverdådig,
Med kropp och sinne utaf härdadt stål,
Och hvar det rätta var, der var ditt mål.
Ej diktens skimmer bländade ditt öga,
Det ädla kände du, det sköna föga:
Det var för bräckligt för en senfull själ,
Och lycklig den, som aldrig blef dess träl.
Dock var ditt väsen mildt och brödrakärligt
Emot en hvar, som slöt sig till dig ärligt
Och trodde på dig trofast, kanske blindt:
Då kom du gerna, kom du opåmint
Och såg i botten på hvar sak, och sedan
Kom du med hjälpen, eller dock med redan.
Ack! mången gång med lefvernets bestyr,
Dem drömmarslägten glömmar eller skyr,
Jag gick till dig: du ordnade och ledde,
Och smålog mildt hvar gång du trasslet redde.
Och mången varning fick jag ock dertill
Om oron, som ej känner hvad hon vill,
Och om den viljan, som beherrsakar tingen,
Och bygger ödet och beror af ingen.
Det var förgäfves: Verklighet och Dikt
Ej väga jemt, fast begge ha sin vikt.
Det är och blir en annan makt, som styrer
Förståndets män och fantasiens martyrer.

Farväl, o broder, trogne ungdomsvän!
Ej många af dem stå mig nu igen,
De gått förut: O den som finge följa
Och dricka lifvets läkdom, glömskans bölja!
Fast intet rykte förde kring ditt namn,
En hopens lekboll, fast i jordens famn
Det sofver, glömdt af tadtlet och af sången,
Kärt, heligt blir det dock för mig och mången.
Och går en vän, en enslig aftonstund,
När solen sjunker öfver Hagalund,
Ut till hvad Stockholm än allvarligt äger,
De dödas stilla, furukrönta läger,
Och skådar der din sista hviloort,
En ringa, prålfri, grönklädd himlaport,
Han tänker: "kraft och heder i förening,
En man, en man, i ordets högsta mening!"

Knut Leijonhufvud.**1. På grafstenen.*

Säll han, som tidigt blifvit satt i skolen,
 Barnskolan, som i himlen öppnad är:
 Der högre tankar, ädlare begär
 Utbilda sig, än här inunder solen,
 Och himlaspråket är det enda språk han lär.

2. Under bilden.

Gråt ej, fader, gråt ej, moder,
 Att jag lemnat er så späd.
 Sen J ej? En vingad broder
 Vinkar mig, jag måste med.

Men när österns rosor spricka
 Eller aftonrodnan gjuts,
 Sen hvad Cherubs-hufvun nicka!
 Ett bland dem är lille Knuts.

* Död i späd ålder, 1837.

**Till Friherrinnan Martina
v. Schwerin.**

*Vid hennes dotters död.**

Du är allena. Blomman, som blef satt
 Uti din öde lefnads barm, är fallnad;
 Den hand, som ofta tryckte din, är kallnad,
 Den dotterliga, uti grafvens natt.
 Det är ej menskan godt att vara ensam,
 Hvar hjertats bättre känsla är gemensam:
 Det ljud, som ingen hör, är icke till,
 Den känsla, ingen delar, hon står still
 (Det vare glädje eller vare smärta),
 Förmöglar, ruttnar i ditt eget hjerta,
 Och lifvets flod, ett lätt och rörligt ting,
 Den stannar af, och luften skäms omkring.
 Men sorg, som delas af en annan, tappar
 Sin bitterhet; din glädje, blott han klappar
 Uti en annans bröst, blir dubbelt skön,
 Deltagandet är ädla sinnens lön. —
 Allvarlig, tankfull, men ej därför dyster,
 Till hälften dotter och till hälften syster,
 Hon följde dig — O följde hon dig än —
 Din djupa, ädla, dotterliga vän!

* 1839.

Ty uti lifvets djup hon helst såg neder:
 Hvad brokigt blott sig på dess yta breder,
 Den dagens uniform såg hon ej på,
 Men dömde lindrigt om dess flärd ändå.
 Det Sköna endast, uti dikt och toner,
 Förtjuste henne, och bland sångens throner
 Der voro få, hon ej sin hyllning gaf,
 Och icke blott de nya, men de gamla,
 Som stå ännu och ej så hastigt ramla;
 Ty snillet vet dock ingen dopbok af,
 Sjelft uppenbarelse, till Gud en ledning,
 Ej biskopskräkla, men en trolldomsstaf,
 Och hvar Apollo är och blir — en hedning.
 Det sköna språket, lika rikt bestämdt
 För Maros ljufhet och Horatii skämt
 Som för de afgrundsdjupa Romartankar,
 Der Tacitus i stormen fäller ankar,
 — En skald till fots, som qvad, fast prosa blott,
 Sin mörka tids sublimes sagobrott, —
 Det språk, som nu knappt af de lärda kännes,
 Det klassiska, det blef i god tid hennes,
 Liksom de andra, der vår nya tid
 Sin oro pladdrar, med sig sjelf i strid.
 Bland modets dockor, kanske modets spöken,
 Hur lugn, hur mild satt vår Latinska fröken,
 Och ingen märkte huru ömkausvärd

Hon dagens bildning fann och dagens flärd.
Med qvinligt saktmod, att i fred få lefva,
Det rättas vän, hon tålte dock det skefva.
Der låg en skatt i hennes rika själ
Af djupa önskningar för allas väl,
Jemväl de obetydligas, de lumpnas,
De vissna sinnenas, de sammanskrumpnas.
Ack! vill du lefva med det ädla blott,
Till öcknen gå, dit eremiten gått.
Men öfverse, förlåta och fördraga
För henne summan var af lifvets saga.
Af dig hon det, som annat, hade lärt,
Hvad menskligt var, hvad skönt, hvad älskansvärdt.
Och hon förstod dig; huru såg hon gerna
Så mild, så tröstfull som en aftonstjerna
Ner genom molnen af din lefnadsdag,
Rätt ofta tom på glädje och behag.
Ack! menskolifvet har ej annan kärna
Än den vi lägge dit, men skönt likväl
När hjerta gjuts i hjerta, själ i själ,
Och mor och dotter, famnande hvarandra,
Hvarandras återglans, tillsammans vandra
Och lefva för hvarannan och *uti*:
En tröst ändå — den är förbi, förbi!

På jorden slocknad, nu den gudaflamman
 Har flytt till skyn. Kom, låt oss klaga samman!
 När månen stiger öfver Sirköping
 I sommarnatten, och sitt silfver snögar,
 Sitt vemod, öfver Rönneberga högar,
 Och nejden lyss och tiger rundtomkring;
 Blott näktergalen gjuter genom lunden
 Sin stilla klagan uti midnattsstunden,
 — Ty ytterst allt slags sång är saknans röst,
 En klangfull suck utur naturens bröst,
 Och sångarfolket, vingadt eller icke,
 Är längtans härold, hvart vi också blicke; —
 Då låt oss se från någon tårepil
 Till fästets saga, tryckt med silfverstil,
 Paläotypen, som en Gud har diktat.
 Hur mången sorg dit upp sitt öga rigtat!
 Bland tusen ögon såg dithän ock mitt.
 Hur trolös glädjen, huru trofast smärtan,
 Hvad brutna fröjder, hvad förblödda hjertan!
 Dock — intet blödde djupare än ditt!

Hon dog som ung. Hvad bättre kan man göra?
 Mystèrer hviskas uti grafvens öra,
 Och gåtan, som vi fåfängt gisse här,
 Det tros att ordet dertill finnes der.
 O den som en gång fått det ordet gifvet,

Och läste rent och tydligt menskolifvet!
Men se, dess bok han förs nu mest i kladd,
Hur tungläst den, hur andelös, hur fadd! — —

Farväl, sof lugnt, till jordens hjerta sluten,
Du hvita lilja uti förtid bruten!
Hur månet år, som ingen än hört af,
Går med sin oro öfver jungfruns graf!
Lycksalig du, som i dess natt förbiser
Nej, sofver bort århundradens sottiser!
Men en gång vaknar du med mornad själ,
God morgon då! Till dess, sof väl, sof väl!

Johan Olof Wallin.*

Den Svenska kyrkan, Wasas kyrka, hvilar
 Uppå ett hälleberg sin altarrund;
 Hon darrar ej vid dagens ilar,
 Ty hon står fast som jordens grund.
 Men hvad den borde Sången der ej sade,
 Och sömnig kom han ifrån berg och dal;
 Ty Spegels språk föråldrats hade,
 Och orden fattades till fädernas choral.
 Då kommer från Parnassens branter
 En yngling, en af ljusets anförvandter,
 Med lagren i sitt mörka hår:
 Den hänger han på Davids harpa,
 Och griper i dess guld, och slår
 Akkord, än milda, som en fläkt i vår,
 Och än som dunderslagen skarpa.
 Då smälter hjertat i hvart menskligt bröst,
 Och englarne från himlens throner
 Se ner och lyss till broderliga toner
 Utaf den gudasändes röst,
 Och hviska tjuste till hvarannan:
 "Så sjöngo vi, på samma vis,

* Erkebiskop. Död 1839.

När första aftonen, med Hesperus i pannan,
 Stod öfver nyfödt paradiset!
 Så klingade ock våra psalmer,
 Det susade i Edens palmer,
 När sången kom från himlens tempelgård,
 Ett rikt, ett klingande akkord.
 Hör hvilken sång, hör Gudasonens lära,
 Som jordens frälsning är och himlens ära,
 Den djupa evighets mystère,
 För menskan satt i toner der!
 Ett ljud ur djupet, der det djupast är,
 Som ordet har till lifvets gåta,
 Hvarför vi glädjas och hvarför vi gråta,
 Och nycklarna till sagan innebär
 Om hvad som varit, hvad som är,
 Och hvad som varda skall! — En sång, som denna,
 Har Delfi ej, har Hellas ej lärt känna,
 Har sjelfva Roma icke hört ännu,
 — Urgamla herrskarstaden, hjelteamman,
 Med marmorgudarne, som störtat samman,
 Med minnets fästningar på bergen sju, —
 Knappt Salems tempelkrönte kullar,
 Der Kidrons mörka bölja rullar
 Och gjutes i det döda haf,
 All skapelsens, all lifvets graf,
 En mörk profet, som sjunger mellan säfvén
 Jordslägtets vaggsång och dess drapa äfven." —

Så sjöngo englarne: en återklaug
 Af deras sång kring bergen sprang
 Och dallrade i dalar gröna;
 Men skalden slog sin harpa, och det Sköna
 Stod mellan bergen opp och log
 Och såg sig om i Nordanskog.
 Så lätt, så sorglös som ur intet sprungen,
 Den sången var, dock djupt ur hjertat sjungen,
 Men ej ur hjertat, som det låg och skalf
 I menskobröst, men i odödlighetens,
 I bottenlösa evighetens
 Grundmurade, höghvälfda tempelhvalf:
 En vers så skön, som knappast Kellgren diktat,
 Så högstämd, som profetens var,
 Djup, som de tankar natten biktat,
 Frisk, som dem dagen skiner på, och klar.
 Det var den konst, som föds af gudaflamman,
 Som spänner sinnet och dock ger det ro, —
 Och formens hedna skönhet växte samman
 Med djupet af de kristnas tro.

Och när han talade från predikstolen,
 Hur lyftes sinnet då uppöfver solen!
 Det var liksom när åskan går
 — Predikarn i den friska vår —,
 Men dessemellan ljumma droppar

Nerdugga öfver lundens toppar
Och glänsa i dess gröna hår,
En evangeli bild, men dunderlagen
Förkunna Herrans makt, förkunna lagen;
En bäfvan går igenom ben och merg,
Det smattrar öfver dal och berg. —
Så stod den väldige profeten,
Guds taleman i dödligheten,
Profet till blick, profet till röst
— Den rösten, som vi alla känne —,
Hon kom med hot, hon kom med tröst,
Och tempelhvalfven darrade vid henne.
En Gud alltjemt hans tunga hade löst,
Och utan tvekan sjöng han ut det Sanna.
Han stod med himlens stormar på sin panna,
Med himlens thordön i sitt djupa bröst.

Johannisboken, gudasagan,
Den bok, som borde skrifvits blott
Med blomsterskrift på himmelsblått,
En gudalifvets svanesång, hvars klagan
Med hopp och tröst till månet hjerta gått:
En rik idyll om Gudasonen,
Som solen klar, och mild och blid som månen,
— Den bleke vandraren, som allvarsam
Med minnets lampa går i natten fram —

Den boken han från himlen länte,
 Dess ädlaste, dess bästa tolk,
 Och gaf oss den i testamente,
 När han gick bort ifrån sitt folk: —
 Dess Svenska syskon vi nu fåfängt vänte,
 Ty han med den lagt ned sin herdestaf:
 Dess gudatoner susa kring hans graf.

Men — hvad är skaldens ära, hvad är talarns?
 Hon hör historien mer än hjertat till;
 Ej dundergudens röst, men ock hugsvalarns
 Hvert menskligt hjerta höra vill.
 Det var ej örnen, men en dufva,
 Som steg från himlens öppna ban
 Och sväfvade ner till Jordan;
 Det starka är en broder till det ljufva.
 Hvar ädel man, hvar stor, är from,
 Och allt slags snille är en kristendom.
 Det älskansvärda skadar ej det höga,
 De bo tillhop i broderligt förbund;
 Der trifvas tårar i profetens öga,
 Och löjen leka kring den vises mund.
 Den man, som, Siarn lik i fordomtima,
 Blott syntes född för det sublima,
 — Och talarsal och tempelhalf,
 Som hvarje hjerta, vid hans stämman skalf; —

Hur älskvärd var han ej, när aftonstunden
 Sitt samqväm öppnat, och i slutna runden
 Den stilla glädjen sitt piano stämt:
 Af intet tvång, af ingen storhet bunden,
 Han spratt af qvickhet, gnistrade af skämt,
 I ständig vexling lik sig sjelf alltjemt! —

Farväl, du store sångarbroder!
 Sof lugnt, vid hjertat af vår allas moder,
 Dröm om ditt Sverge, inom grafvens port,
 (Ty det var ditt), och på den kyrkogården,
 Som sjelf du helgat, blifver minnesvården
 Hvad skönt du bildat, och hvad stort!
 Det gamla trogna minnet skrifver
 Din saga upp, och dertill våren gifver
 Sin bästa färg af guld och rosenrödt.
 Den himmel, du predikat, blifver
 Ditt grafhvalf, högt och stjernbeströdt, —
 Det hvalfvet ingen ålder rifver.
 Och tröttnar stundom någon gång
 Den flygande, den Svenska sång,
 Låt honom då få hvila vingen
 Emot din graf, och svinga sig
 Igen till stjernorna, till dig,
 Du, första stämman i den vittra ringen,
 Du skald som få, du talare som ingen!

Den döde.

Du älskade, när jag är död en gång,
Och likafullt mitt minne och min sång
Än några stunder lefva kvar i Norden,
Då hör du kanske ofta nog de orden:
”I skaldens bröst sin nyckel dikten har,
Du kände honom, säg oss hur han var;
Ty många rykten genom landet vandra,
Förvirrande, motsägande hvarandra.”
Då tänker du: ”jag kände honom väl,
Jag läste länge i hans öppna själ,
En rörlig själ, som gjorde sjelf sin plåga,
Och slutligt nedbrann i sin egen låga.
Ombytlig, lättrörd, barnslig, misstänksam
Han svärmade igenom lifvet fram.
Hans barndom såg jag ej, men mannens hjerta
Förtärdes lika utaf fröjd och smärta:
Nu glad som Gudar i Olympens sal,
Nu dyster, mörk som de fördömdas qual,
En evig yngling med en evig trånad,
En from, en öppen, och likväl en grånad.
Från mången irring, som han medgaf fritt,
Hans hjerta hamnade till slut vid mitt.

Jag fick hans kärlek, kunde den ej mista,
Den var hans varmaste, den var hans sista,
Och mannen med det vidtbekanta namn
Han trifdes ändå bäst uti min famn.
Hur ofta svor han, deri innesluten,
En evig tro, af honom aldrig bruten!
I lifvet var min kärlek honom nog,
Och med mitt namn på läpparna han dog.”
Så tänker du, fast du det icke säger,
Och då kanhända detta bladet äger
För dig ett värde, som det nu ej har.
Då känner du hvad du för honom var,
Då mins du rörd de dagar, som förflutit,
Då ångrar du, om du mot honom brutit.
Du älskade, när då en gång du står
Uppå min graf, och länge väntad vår
Nedstigit, liksom nu, från himlarunden
Med knopp och löf och fågelsång i lunden:
Säg i ditt hjerta då ett vänligt ord
Till slumraren, som ligger under jord,
Ty döden sjelf kan ej min kärlek hämma,
Och, hvar jag är, förnimmer jag din stämna.

Till Damerna.

vid *Medicinæ* Doktors-promotionen i Lund

1813.

Hvar fins väl någon fest, som icke skulle smyckas
Af lifvets trösterskor, af slägtets bättre hälft?
Så långt som tiden går, så vidt som himlen hvälft,
De dyrkas öfverallt, jemväl der de förtryckas.

Du smälter, Evas kön, den hårda mannens bröst,
Med lätta händer du hvart smärtans sår förbinder,
Vår ungdom vårdar du, vår ålder ger du tröst,
Och målar mången ros på lifvets bleka kinder.

Ack! Läkarkonstens Gud var dock en halfgud
blott,
Mot plågan satte han en oviss konst allena;
Din konst är säkrare, glöm ej det kall, du fått,
Att bryta plågans udd och läka läkarena.

På Biskop W. Faxes födelsedag

den 18 Maj 1813.

En Patriark gick förr i vilda marken,
Bland får och getter låg han i sin dal:
I biskopsgård bor nu mer Patriarken,
Och skämt och glädje rå i gästfri sál.

En engel förr vid Patriarkens sida
Gick ledande, och ännu sker det så.
Men engeln nu har ombytt kön så vida
Att Patriarken vunnit har derpå.

Man vet ej just hur Patriarken firat
Sin födslodag; jag gissar det var slätt.
Nu är hans bord med allt det bästa siradt,
Och röda hafvet hvälfver på hvar rätt.

Likmycket dock. — Hvar tid har sina seder,
Vi lefva ej i Patriarkers bygd.
Du känner det, och äger till din heder
Ej deras lefnadssätt, men deras dygd.

Lef.

Lef därför nöjd bland glädjen och behagen,
För Stat och Kyrka vaka från din höjd,
Och låt oss ofta fira denna dagen
Med bättre verser, men med samma fröjd.

På Biskop Faxes födelsedag

1814.

Den glada Maj med rosor jorden målar,
Den adertonde är hans bästa dag,
Ty den ger icke rosor blott, men bålar
Och skämt och glädje i ett muntert lag.

Hur Biskopinnan gläds, att hennes ränker
Så väl ha lyckats, hur hon fröjdar sig
Att hafva narrat sin herr man, och tänker:
"Han må väl ändå icke narra mig."

Sin egen fröjd har hvarje gäst härinne,
Men utom bålen, som är allas tröst,
En enda tanke lyfter allas sinne,
En enda önskan lefver i hvart bröst:

Att Bispen sjelf med glädje må bekänna,
Det jämmerdalen har sin fröjd ändå,
Och fira ännu mången dag som denna,
Tills Gud och doktorn göra slut derpå.

På Biskop Faxes födelsedag

1813.

Firad i Lund, under Biskopens frånvaro vid Riksdagen.

Man längtar mer, se'n vintern är förfluten,
 Med löfven växer saknaden också,
 Och Riksdä'n varar — längre än besluten,
 Som landets fäder taga deruppå.

Snart är dock Riksdagsmannen hos de sina
 — Ett fredligt utskott utan tvist och hat —,
 Hylander lägger då, då lägger Mina
 Beskedligt neder sitt vikariat.*

Så skynda dig, du Junisol, du sena!
 Du gök, den längtade tillbaka gal!
 För honom mellertid och för Helena
 En skål vi tömme uti gästfri sal.

* *Hylander*, Theol. professor, akademiens dåvarande Rector Magnificus. — *Mina K.*, Biskopinnans systerdotter.

På Biskop Faxes 50:de födelsedag

1817.

Firad i ett presthus i Blekinge.

Välkommen hit med dina kära
Till grönklädd Maj, till landtlig ro.
Vi lemne andra land sin ära,
Men glädjen är en Blekingsbo.

En hjertlig sång med tacksamt sinne
Vi ämnat dig för längese'n;
Men våra skalder bo ej inne,
De sjunga ifrån trädens gren.

Så tag en skål, i brist på sången, —
Ditt lifs guldbrällöps-högtid njut!
Ditt sekels ena hälft är gången,
Lef lycklig andra hälften ut!

Mor och dotter.

Skön är dagen, som i lika lotter
Hörer till de älskansvärda två.*
En familjefest för mor och dotter
Fira Gratierna deruppå.

Ej blott de, som mellan ros och lilja
På Louises kinder grävt en grop
För att fånga hjertan i, och skilja
Vid förnuftet en och annan glöp; —

Men det godas Gratier och det gladas,
Som allt längre följt Helenas spår,
De som icke utaf åren skadas,
Friska blommor från en evig vår.

Se, hur skönt de yngre gördeln binda
Omkring lifvets lätta morgondrägt.
Se, hur moderligt de äldre linda
Sina armar kring en älskad slägt.

* Den 25 Augusti, Biskopinnan Faxes födelsedag, var tillika den äldsta dottren, Louises, namnsdag.

Rosor ha de ena. Eterneller
Ha de andra i sitt mörka hår.
Svårt att säga hvad som ypperst gäller:
Mognad Sommar eller blommig Vår.

Lyckosamma stjernor skola vaka
Öfver Vår och Sommar: lycklig *han*
Framför andra, som är Sommarns maka
Och derjemte Vårens giftoman.

Majdagen.

Dagen är en fjär'l, som svingar
I de gröna lunder om.
Fattom honom vid hans vingar,
Annars flyr han som han kom.

Hvilka vingar! Sen J spåren
Utaf solens guld derpå?
Sen J kartan öfver våren
Rosenröd och himmelsblå?

Ack! de färger äro glada,
Men de vara alltför kort.
Re'n i morgon — det är skada —
Falla färg och vingar bort.

Dock — en Gud dem födas låter
Nya än, med nytt behag.
Nästa Maj välkommen åter,
Flyktiga men sköna dag!

I Gudmundtorps skog.*

Här är källa och Najader,
 Nymfer och de gröna träd;
 Här är Bacchus, glädjens fader,
 Sången måste vara med.

Skön är nejden, men vi förde
 Dock det skönaste ditut.
 Om Louise mig icke hörde
 Nämnde jag dess namn rentut.

Skogens kullar bli försmådda,
 Glömd blir liljans färg och växt;
 Ty om kullar liljesådda
 Känner jag en bättre text.

Nämn mig ej de rosor röda,
 Nämn mig ej den himmel blå.
 Bättre rosor vet jag glöda,
 Mera sköna himlar två.

* Den 28 Juni 1818, Louise Faxes födelsedag.

Ett och tjugu år på dagen
Fylla de. I landtligt lag
Låt oss dricka för behagen,
Som bli myndiga i dag.

Till Biskopinnan Helena Faxe.

Med ett juvelsmycke från hennes man.

Ej för värdet, min Helena,
Stundom detta smycke bär!
Men för gifvarns skull allena;
Ack! jag vet, han är dig kär.

Vårens skönsta blommor falla; —
Denna vinterblomma tål
Årets, ödets skiften alla,
Dygdens, trohetens symbol.

Endast en förstenad lilja
Är den ädla diamant:
Fast likväl, som mannens vilja,
Klar likväl som Rätt och Sannt.

Derför fäst den, min Helena,
På ditt bröst, ty dit den hör
Att beteckna, svagt allena,
Allt det ädla innanför.

Till de resande.*

Öfver hafvets vilda bölja
 Till de land, der solen släcks,
 Våra böner eder följa,
 Forntids englar likt, till vägs.

Kärlek dock kan allting våga,
 Ej hans fackla släcks i sjön.
 Som bengalisk eld, dess låga
 Brinner än på vattnet skön.

Och på mörkblå himlabågen
 Frejas stjerna, klar och ren,
 Visar vägen öfver vågen
 Vesterut till Elysén.

Frukten ej. Hvar kölen hamnar
 Kär är brudgum, kär är brud.
 Himlen öfverallt er famnar,
 Öfverallt bor samma Gud.

* Kapten v. Greiff och hans fru, Louise Faxe, då de, kort efter sitt bröllop, i Aug. 1825 reste till Kolumbien.

Derför på den långa färden
Tagen ingen sorg om bord.
Minnens blott i nya världen
Gamla vänner, gammal Nord.

Till en mor

med dess dotters bild.

Dottren ifrån modren skiljes,
Så är seden på vårt klot.
Man gör brudgummen till viljes,
Och gör bruden ej emot.
Men jag delar ditt bekymmer
Att Louise ej mer är din;
Derför när hon huset rymmer,
Flyttar hennes bild derin.

Känner du de kära dragen,
De oskyldiga igen?
De bli hos dig hela dagen
Och stå qvar om natten än.
I den brutna syskonringen
På sin plats den trygga ställ,
Och *den* bruden dansar ingen
Kronan af en vinterqväll.

Älska Konsten, ty hon tvingar
Ögonblicket att stå still,

Klipper af dess lätta vingar
Just som det förflyga vill.
Blott ett månsken, blott ett minne,
Solens, åldrarnes kronik,
Och hvar bild, du ser derinne,
Är den skön så är den lik.

Slutkalaset.

*(Biskopinnan Faxes födelsedag d. 25 Aug. 1821.)**

Nordens folk, den långa raden,
Ville dricka Södern ut.
I tre månar snart stod staden
Som en bål. Nu är den slut.

Se, då kommer skönt bestrålad
Vår Helenas dag igen:
Som en ros, på botten målad
Af vår tömda bål, står den.

Nu skall icke mera njutas, —
Hvaren druckit hvad han tål.
Sommarns långa gästbùd slutas
Billigt med värdinnans skål.

* En mängd resande från norra Sverge hade under de föregående veckorna gästtat i Biskopshuset.

I Biskopinnan Faxes minnesbok,

*d. 10 Maj 1826.**

I din minnesbok den första raden
Skrifver Tacksamheten, som hon bör.
Ack! hon kunde fylla alla bladen,
Och ändå ha mer att tacka för.

Ty du var oss ömsom mor och syster,
Husets engel sänd ur skyn åstad,
Gladde mig, då jag var alltför dyster,
Och förlät mig, då jag var för glad.

Ack! den glädjen är förbi omsider,
Som en brusten luta är min själ,
Kan ej klinga som i fordna tider,
Kan blott sucka ett farväl, farväl!

* Samma dag som författaren afflyttade från Lund.

På Helena-dagen,*d. 28 Juli 1833.**

Alla rim för denna gången
Carlsbads-vattnet har sköljt bort;
Derför blifver också sången
Vattenlagd som jag, och kort.
Der var brunnsmat blott på borden,
Sprudeln var min enda bål,
Damer ganska få från Norden;
Jag är trög och mager vorden,
Och har svårt att finna orden
Äfven till Helenas skål.

Men med orätt jag dock klagar,
När jag Sverge skåda får,
Och den skönaste af dagar
Mig just der till mötes går.
Innan han ifrån oss svingar,
Tar jag honom i min famn,
Binder sakta till hans vingar,
Kysser honom gladt, och klingar
Med mitt glas Helenas namn.

* Författaren, nyss återkommen från en resa till Carlsbad, var på besök i Lund.

Till Biskop Faxe

vid hans jubel-promotion 1838.

Skön är lagren allestädes,
Äfven på kalotten skön:
Och hvart menskligt hjerta glädes,
När förtjensten får sin lön.

Kort hvar annan krans dock varar,
Men ett halft århundra tål,
Mannens hela lif förklarar
Ärans grönskande symbol.

Gyllne moln i morgonlandet
Hur de bleknat bort och dött!
Qvällens laud, väl dig, som fann det
Hoppfullt än och rosenrödt!

Visa hvad som visas sällan,
Hur tiaren sitter skönt,
Fridens sinnebild, emellan
Silfverhår och lagergrönt.

’ Och när qvällsoln slocknat, stiger
Månen, solens Prokansler,
Minnets stjerna opp, och viger
Saknaden, som gråter der.

Vid ett slätteröl i Kannik.*

Om Kannik fordom Munkar rådde
 (I Lund vill ej den slägten dö),
 Som sofvo, mässade och spådde
 Och åto sjelfva upp sitt hö.

Nu har man klokare Kannicker,
 Som tagit bättre seder an;
 Ett glas man i det gröna dricker
 Och på Parnassen dansar man.**

Och flickor ha vi med tillika
 Af hälften rosor, hälften snö,
 Och muntra prester, som predika
 För flickorna: "allt kött är hö."

Allt kött är hö, och höet skall falla,
 Och blomstren skola huggas bort.
 J stackars flickor! för er alla
 Är bergningstiden innan kort.

* *Kannik*, en stor ängs-mark, fördelad mellan Lunds akademies professorer.

** Man hade till dans-golf utflyttat den vid promotionerna begagnade s. k. Parnassen.

För rosorna är sådant skada,
Men fruarna de le dervid,
Och tacka Gud och äro glada
Att vara stackade i tid.

Euphrosyne.

En af Gratierna hette
Euphrosyne, som vi vete;
Och hon heter så ännu,
Förr en flicka, nu en fru.

Mycket med den Gratiem skryter
Greken uti fordna myther.
Hör, hvad jag har lärt derur
Om dess väsen och figur.

Så det heter uti texten:
Litet rund hon var till växten,
Litet yppig här och der,
Lik en ros, som mognad är.

Ädla voro anletsdragen,
Som kan väntas hos Behagen,
Icke regelbundna fullt,
Men hur öppet hvart, hur huldt!

Hennes ögon — dock, hvem målar
Majluft, när den klarast strålar,
Daggig, solvarm, dunkelblå —
Farligt var att se derpå.

Grop i kinderna ha många
För att deri — flugor fånga.
Men hvar gång den Gratien log,
Hon i gropen hjertan tog.

Grekerna ha fler legender
Om dess armar, om dess händer,
Och om ett och annat, som
Tänkes mer än talas om.

Dock — det der är bagateller
Hos Olympiska mamseller.
Rätta Gratien är allen
Själens, hjertats återsken.

Glädje Euphrosyne betyder,
Och hon var som namnet lyder,
Och hvarhelst hon kom, man sad':
"Hon är god som hon är glad."

Gerna trufdes hon i valsen;
Och en näktergal i halsen,
Men en sn hvit dufva satt
I dess hjerta, dag och natt.

Nu Olympens sal  r öde,
Gudar och Gudinnor döde,
Men den Gratien lefver kvar,
Lefver — ack! jag vet nog hvar.

Knutssystem.*(I Konsistorii-Notarien Palms namn.)**

Jag sjunger i glädjen, ty Amor, den skalken,
 Har gett mig en syster i qväll.
 Det systerlag nämns ej i giftermålsbalken,
 Men kors hvad den system är snäll!

Se bara hur lätt som hon bär på sin dufva,
 Den dufvan, som hon fått i qväll, **
 Med ögon så sköna, med miner så ljufva,
 Och kors hvad den dufvan är snäll!

Men snart far hon hän, och jag, fattige fåne,
 Då sitter och gråter hvar qväll;
 Men ville hon stanna med mig här i Skåne;
 Kors hvad då den flickan var snäll!

Då gjorde Tegnér nog en brudskrift för bruden
 Att sjunga båd' morgon och qväll,

* Denne, författarens vän, hade till syster i Knutsgillet erhållit Euphrosyne H., som kort derefter blef hans maka.

** En dufva af silfver är inträdestecken i Knutsgillet.

Han gjorde väl mer, — och den vingade Guden
Sad' då: hvad den bruden är snäll!

Glatt skulle jag då protokollerna föra,
Justera båd' morgon och qväll,
Och, hvart man då komme i sta'n, fick man höra:
Kors hvad den Notarien är snäll!

Den tredje Januari.*

Med sin drifva strödd i håret
Tredje Januari stod.
Till de andra dar af året,
Talte han med skrytsamt mod:

”Bröder, ringa här på jorden
Blef er ära dock mot min,
Ty hvad skönast är i Norden
Ledde jag i lifvet in.

”Han J icke sett Martina
Och den tjusning, som hon spridt?
Hennes segrar äro mina,
Hennes värde det är mitt.

”En gång stod jag midtemellan
Pallas och behagens mor,
När de sågo sig i källan,
I hvars spegel dommen bor.

* Friherrinnan Martina v. Schwerin och hennes dotter Martina voro begge födda på d. 3 Januari.

"Och i vågen flöto samman
Deras bilder då till en:
Den tog jag; med gudaflamman
Gaf jag den åt henne se'n.

"Derför är det som hon kallas
Med två skilda tillnamn här.
Tänkarn säger, det är Pallas,
Målarn att det Venus är.

"Dock — hvi skulle ytan fästa
Våra blickar hvarje gång?
Innanföre bor det bästa,
Som i lyran bor en sång.

"Se hur fast dess vilja föres
Mot sitt mål, bestämd och sträng!
Men dess känsla, blott hon röres,
Dallrar som en harposträng.

"Ty det Starka som det Ljufva
Valt dess bröst till helgedom:
Hon är from som Edens dufva,
Men bestämd som Edens dom.

"Hennes smärta lefver ensam,
Inga vittnen hon begär;
Hennes glädje blott gemensam
För en hvar, som hon har kär.

"Allt hvad djupt blef tanken gifvet,
Allt hvad skönt, som sången har,
Finner midt i hvardagslifvet
I dess själ ett återsvar.

"Fast hon diktens himmel gråter,
Glömmer hon dock ej sitt hus,
Speglar, liksom Iris, åter
Jordens dunst och himlens ljus." —

Så han talte, men de andra
Hörde afundsjukt derpå,
Kunde ej hans stolthet klandra,
Men förtröto den ändå.

Slutligt togo de till ordet,
Skreko alla om hvarann:
"Det var slumpen, slumpen gjorde't,
Men gör om det, om du kan!"

Då blef gubben stött och sade:
"Slumpen är en narr som J.
Det skall ge sig, om *han* hade
Mera del än *jag* deri."

Nu, att straffa öfverdådet,
Hviskade han till Schwerin,
Och tog Amor med i rådet,
Guden med den skälmska min.

Ej vet jag hvad sedan hände,
Men mot vester året skred,
Och, när gubben återvände,
Kom en ny Martina med,

Bildad just som gubben ville:
Modrens drag och modrens min,
Samma hjerta, samma snille
Med en tillsats af Latin.

Mor och dotter nu han trycker
Till sitt hjerta, år från år,
Och vet icke om han tycker
Bäst om Sommar eller Vår.

Ständigt i sin glädjeyra
Något spratt han ställer till,
Och i dag han länt en lyra,
Fast hon rätt ej klinga vill.

Gamla drifvan trifs ej heller
I hans lockar, men han bär
Bara modrens eterneller,
Bara dottrens liljor der.

Martinas bok.*

Hvad hon tänkte, hvad hon diktat,
 Har hon här för verlden biktat;
 Få blott visste, *att* och *hur* hon skref.
 Hennes värde, huru stort och gifvet,
 Gick med snällpost genom lifvet
 Som ett ouppbrutet bref. —
 Djupa sinnen, allvarsamma,
 Brinna helst med sluten flamma,
 Osedd, blygsam, jungfruren.
 Först se'n grafven med den stora frågan
 Öppnat sig, då röjes lågan
 Derutöfver med ett vänligt sken. —
 Döm med vörndnad. Den publiken,
 Som hon sökte, bor i englars riken,
 Och bland oss gick hon som deras bud.
 Verldens vrånga dom försmår hon,
 Ty, när detta läses, står hon
 Inför Gud.

* Förord till *Små saker af en nybegynnare, andra delen*, som utgafs efter författarinnans död.

Apollonia.

Öfver kärleks haf min julle
Sam förutan hamn och mål,
Och hvar stranden finnas skulle
Lärde ej magnetens nål.

Men en stjerna i det höga
Lyste natten, en allen,
Och vid henne hang mitt öga:
O hur skönt var hennes sken!

Nu ett moln har gömt min stjerna,
Det är mörkt der förr hon stod.
Himlen mistat sin lanternan,
Och mitt hjerta mist sitt mod.

Än en gång från himlabågen,
Sköna stjerna, blicka ned;
Se på mig, och öfver vågen
Än en gång min kosa led!

Hymen och Aurora.

Hymen och *Aurora* hade
Ständigt tvister med hvarann.
Hon var missnöjd, som man sade,
Med sin stackars gamla man.

Ty han grånade för tidigt
Och var sjuk och höll diet.
Hvad den stackars mannen lidit
Ingen utom Amor vet.

Månget rykte då sig sprider
Om Gudinnan och dess hof;
Dock — det var i hedna tider,
Vi ä' kristna, Gud ske lof.

Derför går det annorledes
Med *Aurora* nu, än då.
Hon och *Hymen* likaledes
Äro nöjda begge två.

Nu bo de i tukt och ära
Godt tillsammans i paulun.
Amor, liten pilt, är nära
Med modellerna åt frun.

Och hans broder, Bacchus, fyller
Glasen här i muntert lag
För *Aurora*, som förgyller
Molnet af vår vinterdag.

Till Ling,

då han flyttade från Lund.

Fast du reser glad åstad
Dit, der man ditt värde känner,
Glöm ej Saxos gamla stad,
Glöm ej dina gamla vänner.
Låt de gode, om ock få,
Med de andra dig försona.
Öfver mycket godt ändå
Hvälfver Lundagård sin krona.

Sjung hur Nordens ära dog,
Sjung om Valhalls fallna throner.
Harpan uti sunnanskog
Svarar — fast i skilda toner.
Verka, tills en bättre ätt
Stiger opp, den fordna värdig,
Gör sin pligt och tar sin rätt, —
Då, först då, blir *Gylfe* färdig.

Till Hilda.

Det gifves två slags Skönhet, sköna Hilda!
En *yttre*, den kan konsten efterbilda,
En annan *inre*, hjertat mera kär,
Den är af Gud: hans bästa dikt hon är,
En dikt, af englar som af menskor läsen,
Och återskenet är hon af hans väsen.
Lycksalig du, som begge två förent,
Hvad formen äger skönt, hvad själen rent, —
Beundrad, kär för landet som för staden,
En lilja, men med himmelsk dagg på bladen.
Hur himlens dotter på sin fader brås!
Ja, du är lycklig du, — men stackars oss!

Födelsedagen.

Till Fröken Louise Ridderstolpe.

Dagen gläder dig, men sedan
Vill han icke stadna qvar.
Lik en fästman, resklädd redan,
Trycker han din hand — och far.

När härnäst han kommer åter,
Ack! då fruktar jag, vid Gud,
Han är skamlös nog och låter
Hela Skeppsbron se en brud.

Hur hon blickar, som när solen
Ur ett vårregn blickar matt!
Hur hon rodnar, som kring polen
Himlen i en sommarnatt!

Stackars fröken! Sådan fara
Ej så lätt dig förestod,
Om du endast täcktes vara
Mindre skön och mindre god.

Vid Sala grufva.

Af alla ställen i vår Nord
Helst trifs jag här, på goda grunder,
Ty gladt är folket ofvan jord,
Och djup är källaren inunder.

Vår värd den gamla Adam är,
En syndare på bergsmaus-viset;
Men Eva är värdinnan här,
Och der *hon* är, är paradiset.

Bordssång.

Maj det i kalendern är,
Men det är December uppå jorden.
Vintern på besök är här
Att passera sommaren i Norden.

Sveriges blommor inom kort
Växa endast på förfrusna stjelkar.
Våren går på skridskor bort,
Sommarn sätter snart sin vagn på kälkar.

Dock, du skrämmer ej ännu,
Kulna Vinter, grannarna af polen.
Vika, vika måste du
Dels för bålen, dels ock snart för solen.

Ser du, döden står dig när,
Drick en skål, min gubbe, dessförinnan.
Hur förfrusen ock du är,
Kall kan du ej vara för värdinnan.

Till Augusta B.*Vid dess bröllop.*

När du står, en lycklig brud, och talar
Lifvets löften ut inför din vän,
Fjerran är jag då i Böhmens dalar,
Kan ej läsa dig Välsignelsen.

Men med himlens vind jag honom sänder
Och han landar på den tysta Ön,*
Dubbelt tyst, när *du* ej återvänder
Vid en faders sorg, en moders bön.

Sedan följer han dig hvart du bringar
Hän ditt lif, och vid din sida går
Som en husgud, och med hvita vingar
En gång tårögd på din graf han står.

* Egendom i Dalarne.

Till Hanna B.

Vid dess bröllop.

Amor, på ditt bröllop bjuden,
Tjusar brudgum, tjusar bruden,
Bäddar sig i dun en graf;
Det är han, som bruden kransar,
Ack! och det är han, som dansar
Både krans och krona af.

Snart i öster och i vester
Skingras alla bröllopgäster,
Låt ej guden gå med dem!
Bind den flyktige, besinna
Att din vän en gång vill finna
Honom bosatt i ditt hem.

Till Grefvinnan B.

vid dess afresa till London.

Helsa Albions barn, men säg dem icke
Att hvad gladast, lifligast ännu
Norden skådat, vi med dig dem skicke.
Säg, att alla äro såsom du;

Som du var — jag menar härom dagen:
Nu, se'n engeln blifvit från oss skild,*
Skuggar saknaden de ljusa dragen
Som ett sorgflor på en Glädjens bild.

Floret lossnar, marmorn glädes åter,
Sorg och kärlek öfverlefva sig.
Kom då hem och trösta den, som gråter,
Lär oss glömma allting — utom dig.

* Friherrinnan H. C. Åkerbjelm hade nyss dött (se sid. 69).

Till en ung målarinna.*

För det sköna jag begärde,
För den englabild jag fått,
Tag en ring af ringa värde
Med en lock, som går i grått.

Ringen är dock evighetens,
Locken vänskapens symbol,
Bättre än fåfänglighetens
Prydnader och dagens prål.

Konstens ros har törnen många;
Men, besinna det, jemväl
Månget hjertblad, mången ånga,
Kära för en ädel själ.

Den som diktar, den som målar,
Hör till samma martyrstam.
Martyrglorian likväl strålar
Stundom mellan molnen fram.

* Med anledning af en åt Författaren skänkt bild.

Hammaraspik.*

O Hammaraspik! O Hammaraspik!
 Jag vill din ära prisa.
 Din poësi och din kritik
 Är värd sin egen visa.
 För dig jag sjunger, Hammaraspik,
 Och alltså ej för prisen.
 Om sången blir din egen lik,
 Förlåt mig den malisen. —

Från barnsben re'n du, Musers son,
 Var gjord att allt förnya.
 Knappt gamla skolan kom du från,
 Och byggde flux den nya.
 Snart med det stora Tyska hopp
 Du, ifrån tredje klassen
 I Linköping, dig svängde opp
 Direkte på Parnassen.

Din första jubeltid var nu,
 Du tog dig lärda miner.

* 1815.

Från Tyskan öfversatte du
Båd' Greker och Latiner.
Den vanan, som du då fick fatt,
Alltjemt du soutenerat.
Rätt mycket har du öfversatt,
Men intet inventerat.

Ett Grekiskt lexikon dernäst
Så när du verlden gifvit.
Af dina verk det lyckats bäst,
Ty det blef aldrig skrifvet.
Visst är på språkkunskap du rik,
Men, om min varning gäller,
Skrif aldrig Svenska, Hammarspik,
Och andra språk ej heller.

Mot vitterheten i vår stat
Du blef allt mera bister,
Philosophiæ kandidat
Men Critices magister.
Mot Schiller stred du oförskräckt,
Ty han var död alltredan.
Han var den första, som du knäckt,
De andra följde sedan.

Nu var du stursk och högt förnäm,
 Du spydde eld och etter,
 Fick därför tjenst hos Polyfem
 Och vaktade hans getter.
 Blott han och du, som var hans vän,
 Begrepo riktigt tingen.
 Du skref, — jag tror, du skrifver än,
 Men läsa't ville ingen.

Derpå ett ljus gick upp för oss,
 Hvaraf vi kunne skryta.
 Det ljuset hette Fosforos,
 Det blef du satt att snyta;
 Ty Fosforisters unga ätt,
 Som blänka här i gruset,
 De kunna sällan snyta rätt
 Sig sjelfva, mindre ljuset.

Men "allting är förgängligt här,"
 Som Salomo resonerar:
 Sonnettens bjellra sprucken är,
 Och bjellkon magistrerar.
 Karbunkel-poësien förgår,
 Re'n öppnar grafven luckan,
 Och kring den salig dödas bår
 Hörs kreaturens suckan.

Prins

Prins Gustaf dock du trycka lät:
 Sitt lof den ej förmenom!
 Ett verkligt sorgespel, ty det
 Är ömkligt allt igenom.
 Den tragedien, min vittra vän,
 Ej gjorde mycket väsen.
 Hon blef ej spelt, — förmodligen
 För det hon ej blef läsen.

Se'n tänkte du: "det är ej skäl
 Att mina skrifter styckas.
 Dumt är hvart särskilt stycke väl,
 Men samlingen tör lyckas."
 Så gaf du dina *Studier* ut,
 En hvar kan ej förstå dem;
 Men att du ej studerat ut,
 Det kan man märka på dem.

Förr höll du ett förfärligt hus
 Med nordisk Myth, du store!
 Nu rotar du uti dess grus,
 O att du ringad vore!
 Du tänker: "i de vittras land
 — jag börjar nu förstå det —
 Man vexla bör sin rôle ibland,
 Jag kan ej tappa på det."

O Hammarspik! jag har dig kär,
Du store bland poëter.
Du på den Tyska dumhet är
Vår Svenska barometer.
Visst är du boksynt, Hammarspik!
Den äran jag dig unnar.
En telegraf syns du mig lik, —
Vet ej hvad han förkunnar.

O store Hammarspik! man gör
Dig orätt här i Norden,
Der mången nu dig anser för
Den dummaste på jorden.
Ett sådant misstag det är stort;
Man dock besinna borde,
Hur mycken dumhet sjelf du gjort,
Din far en större gjorde.

Farväl, farväl! Re'n släcks din sol
(Jag menar vädersonen).
Gå ner ifrån din domarstol
Och vänd igen till skolen.
Kanhända tar man an dig der
Som den förlupna sonen,
Helst se'n du fått en litterär
Korrespondens med månen.

Skrif flitigt dit; ty derfrån kom
Helt visst den nya läran,
Och dit lär hon ock vända om,
Se'n hon gjort oss den äran.
O Hammarspik! jag säkert tror,
Du sanna får de orden:
Blir du i månen icke stor,
Ej blir du det på jorden.

Strövers.*1. Till Presidenten, Friherre Leijonhufvud.**I ett ex. af Nattvardsbarnen.*

Tag mot en sång utaf en barndomsvän,
 Och tänk dervid på lyckligare tider.
 De barndomsvännerna ha växt till män,
 Men det är skönt att blifva barn igen
 I tro, i bön, i hopp, när hjertat lider.

*2. Till Kristofer Tegnér.**I ett ex. af Författarens smärre dikter.*

Bågen uti molnen har sin randning
 Väl af dunster, men af ljus också;
 Ljuset varar, dunsterna förgå,
 Så är Dikten både lögn och sanning.

3. Till Julius Günther, såsom nioårig gosse.

Julius, sjung!
 Sjung som barn, och sjung som ung!
 När de ljusa lockar gråna,
 Hjertat kallnar, sinnen tråna:
 Ack! då tager sången slut,
 Derfor, Julius, sjung förut!

4. *Till Agnes Münter i Köpenhamn.* *

Vill du en sång, som verdens bifall äger,
 Gå trappan ner, ty der bor Oehlenschläger.
 Men blicka icke öfver Öresund,
 Till Sverge icke, allraminst till Lund;
 Det blåser nordan uti våra qväden,
 Den rätte Svenska skalden bor — i träden.
 Dock, gerna skickar jag med detta blad
 En vänlig helsning blott till Axels stad.
 Allt hvad den gälla kan, för dig den gälle!
 O den som vore i det bladets ställe.

5. *Till Selma M.*

Far du bort från Mälarns dalar,
 Innan ännu skogen talar,
 Innan våren löfvad är?
 Dock, du våren med dig bär,
 Ty han löfvas jemt i unga sinnen,
 Blommar ständigt der i rosenfärg. —
 Helsa till de gamla berg,
 Helsa till de gamla minnen!

* Hennes far, Biskop Münter, bodde i samma hus som Oehlenschläger.

6. I boken vid Trollhättan.

Vildt Götha störtade från fjällen,
Hemskt Trollet från sitt toppfall röt,
Men Snillet kom — och sprängd stod hällen,
Med skeppen i sitt sköt.

7. Sorg och Glädje.

Glädje och sorg beherrska alltjemt det mensk-
liga hjertat,
Menniskotanken dernäst styres af sanning och
lögn.
Att ej skilja dem åt lät himlen sorgen bli sanning,
Glädjen bli skimrande lögn: detta är lifvets
mystère.

8. Till Grefvinnan U. som sändt en blomma.

För vännen glömmet jag Grefvinnan,
Du är så god som du är glad.
Jag kysser på din gåfvas blad,
O att det vore gifvarinnan.

Men blomman tynar hastigt af,
I morgon lefver hon ej mera.
När sångarn dött som hon, plantera
Ännu en sådan på hans graf!

9. *Till Thérèse.*

”Smärtare kan intet ges
— Sade Liljan — än min stängel,”
Se! då formade en Engel
Hastigt växten af Thérèse.

Åt den fina, åt den smärta
Gladde sig den himlens son,
Och att ej bli skild derfrån
Tog han plats — i hennes hjerta.

10. *Till en sångerska.*

(*Under Kolera-tiden.*)

På glödgad himmel lik en pestböld sitter
Den röda solen, smittan går sin gång,
Och kyrkogården blifver snart för trång,
Och lundens foglar tystna med sitt qvitter, —
Så sjung i stället du, och låt oss dö i sång!

Alexander vid Hydaspes.

Öfver Indus, öfver Gangen
 Fordom Dionysus for
 Thyrsus-väpnad, och kring vagnen
 Svärmade Månaders chor.
 Segerropen, dryckesljuden
 Öfverröstade hvarann
 Hvar den murgrönskrönte Guden
 Körde med sitt tigerspann.

Dit som Dionysus hunnit
 Hinner icke Ammous son?
 Länder, dem en halfgud vunnit,
 Stänges Alexander från?
 Hären vill ej längre följa:
 "Kom vårt Hellas dock ihåg!
 Låt Hydaspes' mörka bölja
 Blifva gränsen för vårt tåg!"

Därar, viljen mig J lära
 Hvad för eder Hellas är?

Lejonkulau att förtära
Rofvet, som J jagat här.
Silfversköldad Falanx säljer
Kanske sina sköldar der:
Sina segrar der förtäljer
Den, som ständigt darrat här.

När jag steg, en yngling, neder
Ifrån Macedoniens berg,
Var det för att skaffa eder
Guld och mantelns purpurfärg?
Lågo Asiens hundra riken,
Asiens skatter för min håg,
När jag stridde vid Graniken,
När jag Salems vise såg?

Ära söker jag, blott ära,
Och för öfrigt ingenting.
Ljus och bildning vill jag bära
Ifrån Hellas jorden kring. —
För att glädjens dag förljufva
Och slå sorgens stunder ner,
Bacchus förde kring sin drufva,
Jag för ljuset, — det är mer.

Dionysus, glädjebringarn,
 Ofta yrseln för vid hand.
 Ljuset är den själsbevingarn,
Jag vill lemna i hvart land.
 Derfor grundade jag städer
 Öfver allt, der jag drog fram.
 Hellas' språk, dess bildning, träder
 Upp bland en barbarisk stam.

Detta är den ärelystnad,
 Som mig Stagiriten lärt:
 Är också hans stämman tystnad,
 Bli mig dock hans minne kärt.
 Riktigt, som Hellener, äre
 Vi allt menskligt, gladt och skönt.
 Dionysus och Cythere
 Ofta sina söner krönt.

Lefve kärleken och vinet!
 De ha tjust mig mången gång,
 Men der göms i silfverskrinet
 Endast Meonidens sång.*
 Råheten för alltid vike

* Alexander medförde på sina tåg Homeri dikter i ett silfverskrin.

Ifrån jorden! Barbari't
Får ej trifvas i mitt rike,
Om det också följt mig hit.

Ammons prester uti öcknen
Sade, jag var Gudens son;
Tänkte dermed jaga töcknen
Min bestämmelse ifrån.
Men det visste jag ju redan,
Förr'n Olympias mig det sagt!
Ständigt i mitt inre sedan
Jag förnam den röstens makt.

Och i österns stjärnenätter
Ofta än jag henne hör,
Issi pass, Arbelas slätter
Blodbefläckades därför.
Ty ej utan strid det Sköna,
Ej det Goda segra plär.
Alla gudasöner röna
Motstånd och — beundran här.

Låt mig ha den tron, att alla
Hjeltar äro Gudars slägt,
Födda att den jord befalla,
Som de utur dvalan väckt.

Många gått förut, der komma
Säkert flere efter mig,
Bilda, lysa, låga, blomma
Som en ros å öckenstig.

Så farväl, J solens länder!
Morgonrodnans port, farväl!
Alexanders ande vänder
Icke bort från er likväl.
Hellas' språk och Hellas' seder,
Bildningens och konstens ljus,
Som jag sådde ibland eder,
Dö ej ut bland jordens grus.

Deras skördar skola blomma,
När jag sjelf ej mera är;
Jordens vise skola komma
Till min graf och lära der.
Under solens, under månens
Skifva lugnt jag sofver då,
Men mitt rykte, gudasonens,
Skall i minnet än bestå.

Icke edra bleka kinder,
Ej Hydaspes' djupa våg,
Blifva Ammons son ett hinder

På hans djerfva segertåg.
Men en röst ur luft och vågor
Hviskar jemt till Gudens son:
"Svar på alla lifvets frågor
Väntar dig i Babylon." *

* Alexander dog i Babylon.

Grekiska bilder.**Jupiter Olympius, af Fidias.*

Antingen viste dig Zeus sin gestalt, nedstigen
från himlen,
Eller till himmelen steg, Fidias, du att den se.

Tillfället, af Lysippus.

A. Hvem är konstnärn, hvarfrån? **B.** Från Sicyon.

A. Namnet? **B.** Lysippus.

A. Du? **B.** *Tillfället* är jag, styrer och råder för allt.

A. Hvarför går du på tå? **B.** Ty jag springer be-
ständigt. **A.** Men hvarför

Vingar på hälarna ock? **B.** Flyger behändigt med
dem.

A. Hvad betyder det klot, som du står på? **B.** Be-
tyder: jag vacklar,

Finner på klotet ej lätt fäste för halkande fot.

A. Håret, hvi flyger det dig i ansigtet? **B.** Un-
derlig fråga!

Den, som mig griper i hast, gripe i locken mig fatt!

A. Baktill är hufvudet kalt; hvi så? Har jag flyk-
tat på vingfot,

* Ur Anthologien.

Ingen, hur gerna han vill, fångar den rymda igen.

A. Hvarför bildade konstnärn dig så? B. Allenast

för er skuld,

Ställde för templet mig opp, menskor, en lärdom

åt er.

Kärleksgudarne beväpnade.

Se, hur de plundrat den hela Olymp, de beväpnade piltar!

Prydda med Gudarnas rof, hoppa de kring i triumf.

Delierns båge har en, en annan Jupiters åskvigg,
Klubban, som Herkules fört, släpar en tredje uppå.
Bacchi grönskande staf, Mars' hjälm, jordfamna-
rens treudd,

Merkurs bevingade skor, blossen, Diana har tändt,
Allt ha de tagit. Derför ej harmens att kufvas,
J menskor,

När de odödlige ock länat dem vapen mot er.

En naken Amor.

Naken är Guden, ej båge han för, ej flammande
pilar,

Derför ler han så gladt, synes dig vänlig och from.

Fåfångt bär han dock ej en delfin och en blomma:
delfinen

Tyder att hafvet är hans, blomman att jorden är
hans.

Amor på bågarn.

Amor på bågarn! hvarför? Det är nog med vinet
allena,
Hettar tillfyllest mitt blod. Gjuter du olja i eld?

Amor vid källan.

Hvem har arbetat kärlekens Gud och ställt den
vid källan?
Trodde han, vattnet förmår släcka en låga som
hans?

Amor, af Praxiteles.

Här i marmor jag står, den kärlek, Praxiteles
kände,
Drag för drag är jag lik mönstret, han bar i sin
barm.
Fryne fick mig till lön för mig sjelf, och nu med
min åsyn,
Icke med pilarna mer, sätter jag hjertan i brand.

En sofvande Amor.

Sofve du verkligen, lågornas son, och lefde vi
menskor,
Vore det blott för en stund, trygga för bågen, du bär,
Flam-

Flammande facklan i hast jag kunde dig rycka
 ur handen,
 Plundra från skullrorna lätt kogret, som hänger
 kring dem.
 Dock — som du ligger, jag fruktar dig än, illsluge.
 I sömnen,
 Räds jag, du tänker på svek, drömmer förderf-
 ligt för mig.

Venus Anadyomene.

Venus, som stiger ur moderligt haf, ett verk af
 Apelles,
 Visar dig målningen här. Märk, hur Gudinnan
 är skön!
 Se hur hon samlar i handen sitt hår, som dryper
 af vatten,
 Vrider ur lockarna ut skummet, som fäst sig deri.
 Juno säger nu sjelf och Pallas Athene med henne:
 Icke om skönhetsens pris täfla vi längre med dig.

Knidiska Venus.

Hvem gaf marmorn det lif? Hvem har skådat
 Venus på jorden?
 Hvem göt sådant behag in i den formade sten?

Är det ett verk af Praxitelis hand? Eller kanske
 Olympen
 Sörjer sin Cypria nu, sedan till Knidus hon gått.

Öfver densamma.

Naken jag visade mig för Adonis, Anchises och
 Paris,
 Blott för de tre, som jag vet: men för Praxiteles
 när?

Venus beväpnad.

Pallas sade till Kärlekens mor, som hon såg
 var beväpnad:
 "Vill du som jag, så välan, slitom med vapen
 vår tvist."
 Leende svarade hon: "hvad behöfver jag vapen
 emot dig?"
 Naken jag segrade förr, segrar väl lättare nu."

Venus i Sparta.

Sparta äger jemväl sin Venus, men der är Gu-
 dinnan
 Icke, som annorstäds, klädd i en veklig talar.
 Hufvudet kröner en strålande hjälm, i stället för
 slöja,

Icke en gyllene gren för hon, men fänsen i hand.
 Obeväpnad att stå kan icke höfvas Spartanskan,
 Icke, du Thraciske Mars, den som ditt hjerta
 har kär.

Diana.

Jag är Diana, och sann är min bild. Se malmen
 förråder
 Våldiga dottren af Zeus, ej af en ringare far.
 Märk på den djerfva gestalt; en obetydelig jagt-
 park,
 Tänker du inom dig sjelf, är dock all jorden för
 den.

Merkur trädgårdsvaktare.

A. Får jag ta af den kåln, Cyllenier? B. Van-
 drare, får ej.
 A. Hvem missunnar mig då? B. Ingen, men lagen
 är den:
 "Håll från främmande gods din hand." A. Förun-
 derlig lära!
 Merkur, tjufnadens Gud, stiftar mot tjufnad en lag.

Nemesis i Rhamnus.

Perserna förde mig hit, ett block, som de ämnade
 hugga
 Ut till en segertrofé, Nemesis blef jag deraf.

Beggedera jag är, ett segertecken för Hellas,
Men för det Persiska folk hämnens Gudinna är
jag.

Nemesis.

Nemesis varnar dig här med vinkelmått och med
tygel;
Handlar du, tänk på det mått; talar du, tygeln
betänk.

Silenen, af Praxiteles.

Ännu i marmorn jag sväller af lust. Så bildade du
mig,
Släpp mig, Praxiteles, lös: straxt är jag färdig
till dans.
Rask är min ålderdom än: men stenen håller
mig bunden,
Unnar ej gamle Silen svärma omkring som han vill.

En lyssnande Satyr.

Säg mig, ljudar din flöjt af sig sjelf, du Satyr? eller
hvarför
Lutar du örat så der lyssnande ner till hans rör?
Dock — du tiger och ler. Tilläfventyrs skulle du
svara,

Men din förtjusning är stum, orden du glömde
 för den.
 Att du är målad förhindrar dig ej, men du valde
 att tiga
 Derfor att hela din själ hänger vid flöjten allen.

Niobe, af Praxiteles.

Lefvande blef jag förbytt till sten af Gudarna:
 åter
 Gick jag från sten och till lif genom Praxitelis
 konst.

Bacchanten, af Scopas.

A. Hvem är den rasande, säg? B. En Bacchant.
 A. Hvem har bildat den? B. Scopas.
 A. Bacchus dock gjort raseri't? B. Nej, det har
 Scopas ock gjort.

Herkules i vaggan.

Ormarne hota dig, slit långsträckta ringlarna sönder,
 Väldige Herkules, kläm giftiga gapen ihop.
 Börja i vaggan med mod att försona Saturnias
 vrede,
 Öfva till fara och kamp, öfva dig tidigt, du pilt.

Priset är icke en skål af drifven malm, ej en trefot;
Skönare är det än de: priset är Jupiters sal.

Herkules afväpnad.

Detta önskade Juno ännu, att skåda den djerfve,
Se'n han bestått i hvar kamp, vapnen beröfvad
till slut.

Hvar är hans lejonpels och rasslande pilar och
klubban,

Diger i roten, som slog skogarnas djur, hvar är den?
Allt har dig Amor klädt af. Hvad under, om den,
som förvandlat

Ljungaren sjelf till en svan, vapnen från Herkules
tar?

En drucken Herkules.

Hjelten är tung, som du ser; han sofver ruset
utaf sig,

När han var nykter en gång, druckna Centaurer
han slog.

Kapaneus.

Rasade Kapaneus så mot Thebe, stormade
hjelten,

Sådan, stegen uppför hän mot de luftiga torn,

Staden han tagit, ödet till trots. Sjelf Jupiters åska
Skulle betänkt sig att slå ner på en kämpe som
den.

Alexander, af Lysippus.

Djurfve Lysippus, du lågande själ, Sicyoniske
konstnär!

Brousen blickar som eld, eld är i konungens bild.
Så Alexander såg ut. Nu mera klandre mig ingen
Flyende Perser; med skäl hjorden för lejonet flyr.

Dibarnet och den döende modren.

Dia, du arma, det bröst, som ej skall nära dig
längre,
Yttersta droppan ännu töm ur den döendes barm.
Lifvet har flytt, jag är mördad med svärd; men
moderlig kärlek
Sörjer i skuggornas land än för det älskade barn.

Svalan, på en målning af Medea.

Svala, som flyger kring öar och land, hvi
byggde du ändå
Nästet, med ungarna i, ofvan på Kolkiskans bild?
Tror du, Medea håller sin tro mot de späda, mot
dina,
Hon, som ej skonade ens dem, som hon burit,
hon sjelf?

Myrons ko.

Myron säger väl sjelf: den der har dock icke
 jag bildat,
 Snarare är det från den mönstret jag tog till
 min bild.

Öfver densamma.

Ser mig en kalf, han råmar, en tjur, han sprin-
 ger emot mig,
 Ser mig en herde, han vill drifva mig hän till
 sin hjord.

Öfver densamma.

Myron, hvi ställde du mig vid altaret? Vore
 ej bättre
 Att du drefve mig hem jemte de andra i stall?

Kalydoniska vildsvinet.

Gjuten af koppar! Men se, hur dristigt konst-
 närn har bildat
 Djurets den djerfva gestalt! Se, hur det lefver och
 rörs!
 Börsterna resa sig rakt på dess rygg, huggtän-
 derna gnissla,
 Låga, förfärlig att se, gnistrar ur ögonens par,
 Fragga betäcker den rasandes mund. Förundre
 sig ingen,
 Om halfgudarnas här föll eller flydde för den.

Hymn till Pan.*

Sångmö, sjung mig en sång om älskade sonen af
Hermes,
Om bockfotade Pan, tvehornade, larmande Guden,
Som på den skogiga mad omsvärmar med dansande Nymfer.
Toppen stiga de på utaf den stalpiga klippan,
Ropa till Pan, till herdarnas Gud, skönlockiga kungen,
Solbränd, dammig att se; han rör om snöiga kullar,
Rör om åsiga berg och de steniga stigar deröfver.
Hit han vankar och dit omkring bland yfviga skogssnår,
Lockad än i sin gång af mildt framsorlande bäckar,
Än han vandrar omkring bland klippor, som sträfva mot himlen,
Klättrar på spetsen af dem, och spejar de betande hjordar.
Ofta de vida berg, de skimrande, irrar han öfver,
Ofta vid foten deraf han jagar och fäller, med skarp blick,

* Från Grekiskan.

Villebrådet: — när då han vänder tillbaka från
jagten

Ensam, vid Hesperisken, en sång han leker på
flöjten,

Ljuflig att höra: — ej lätt besegrade honom i toner
Fåglen, den sångare ljuf, som i vårens blommiga
dagar

Slår de klingande slag och gjuter sin klagan bland
löfven.

Bergens Nymfer jemväl med gäll röst sjunga med
honom,

Trippa med små steg kring mörkflödande källan
i ängen,

Mjuk med sin grönskande bädd, der hyacinten
och saffran

Blomma i tallös mängd bland gräsen och gjuta
sin vällukt; —

Der hörs Nymfernas sång; genljudet suckar ur
bergen.

Men än här och än der insmyger sig Guden i
dansen;

Hurtigt han fötterna rör; en mörkröd hud af
ett lodjur

Bär han på skullran: han gläds i hjertat åt klin-
gande sången.

Vida Olympen besjunga de då och saliga Gudar;

Hermes, den lyckosamme, likväl långt mer än de
andra

Sjunga de, huru han är de öfrigas hurtige budsven,
Hur till Arkadien förr, till källsprångsymniga
landet,

Hjordarnas moder, han kom, der han har Cylle-
niska templet.

Der, så Gud som han är, han vallade raggiga
gettren

Åt en dödelig man; ty njutningstrånande lusta
Blomstrade opp i hans barm för Dryops lockiga
dotter.

Yppiga bröllopet vardt fullbordadt, och uti ge-
maket

Födde hon Hermes en son: vidunderlig var han
att påse,

Bockfot, hornad dertill, storstojare, leende vänligt.
Upp sprang modren med skräck, sjelf öfvergif-
vande barnet,

Skrämd af den vilda gestalt och det yfviga skägget
hos gossen.

Hermes, den lyckosamme, likväl på armarna genast
Tog sin älskade son, i hjertat fröjdades Guden.
Hastigt han ilade opp till Gudarnas boning med
barnet,

Svept i lurfviga skinn af bergbeboende harar.

Satte sig så hos Zeus och hos de öfriga Gudar,
Visade för dem sin son: de odödlige gladde sig
alla,

Mest sig gladde likväl den svärmande Gud Dio-
nysus.

Alla nu kallade pilten för *Pan*, ty han fågnade alla.
Derför, hell dig, o kung, af mig åkallad i sången!
Icke förgäter jag dig, ej heller öfriga sånger.

Till den förmörkade Solen.*

Strålande Helios, vidtkringblickande,
Ej må jag skåda ditt öga slocknadt.
Höga stjerna, om dagen
Undanstulen, förlamar du
Menniskans friska kraft och för-
mörkar vishetens bana.
Annorlunda än fordom
Kör du på mörkets väg din vagu.
Men, jag besvär dig vid Zeus,
Styr det vingade spannet,
Styr det till Thebes bästa!
O du heliga ljus,
Verldens gemensamma under!
Bådar du örlog åt oss,
Eller skördens förstöring,
Eller oändeligt snöfall,
Eller förderfveligt uppror?
Spår du oss kanske, att hafvet
Tömmer sig ut öfver fälten,
Eller att isköld stundar,

* Efter Pindarus.

Eller en fuktig sommar,
Våt af vredgade skurar?
Eller kanhända du dränker åter
Menniskors nyburna jämmerslägte?

Prometheus. *

Kläd i moln
Din himmel, Zeus!
Öfva barnsligt
Dina viggas,
Nu på ekar,
Nu på berg.
Men min jord står fast likväl,
Och min hydda, den ej du har byggt,
Och min spisel,
Hvilkens låga
Gör din afund.

Sämre än J,
Höge Gudar,
Vet jag icke
Under solen.
Med bekymmer
Näres eder
Gudahöghet
Utaf offer-
rök och böner.

* Efter Goethe.

Och J hungraden, J höge,
Vore barn och tiggare ej ännu
Hoppuppfyllda,
Fromma dårar!

Då jag ännu
Var ett barn,
Vände sig mitt
Vilsna öga
Opp till Solen;
Liksom vore der ett öra
För min klagan, vore der ett hjerta
Att förbarma
Sig, som mitt.

Hvilken halp mig
Mot Titaners
Öfvermod?
Hvilken frälste
Mig från bojan,
Mig från döden?
Allting har du
Sjelf fulländat,
Glödande och
Starka hjerta!
Och du tackade i enfald,

Oer-

Oerfaret och bedraget,
Slumraren i
Skyn deroppe!

Jag dig ära?
Hvarför då?
Har du lättat
Den betrycktas
Skullra än?
Har du torkat
Den förgråtnas
Öga än?
Smidde icke
Mig till man
Den allsmäktiga Tiden
Och det eviga Ödet,
Mina herrar
Zeus — och dina?

Kanske trodde
Du, jag skulle
Fly i öcknar,
Lifvet hata?
Derför att min ungdoms drömmar
Voro drömmar
Och ej mer?

Här jag sitter
Lugn och formar
Menskor efter
Mitt beläte,
Ett Prometheiskt,
Väldigt slägte,
Som skall lida, som skall gråta,
Som skall glädja sig och njuta
Och förakta
Dig — som jag!

Gåta.*

Der bygges en bro öfver sjön utan stränder,
Hon bygger sig sjelf utaf perlor och gull.
Ej reses hon långsamt af människohänder;
Ett ögonblick murar dess hvalfbåge full.

Ej mast fälles ner för att segla derunder,
Och ingen tar tull, der den bro synes stå.
Fast människokraft ej kan rubba dess grunder,
Ett barn är för tungt till att vandra derpå.

Hon födes med strömmen, och plötsligt för-
svinner,
Så snart som dess urna har uttömt sin skatt.
Så sägen mig då hvar den bryggan man finner,
Och nämnen mig mästarn, som hvalfvet har satt!

* Efter Schiller.

Längtan.*

Sorgsen sitter jag på stranden,
Lutar hufvudet i handen,
Blickar öfver strömmen hän
Till de sköna land, der tiden
Ingen lia har, och friden
Vandrar under Edens trän.

Hvilka gyllne frukter blinka
Mellan löfven fram, hur vinka
Grottorna vid flodens rand!
Se hvad friska källor springa,
Hör hvad englaröster klinga
Öfver från den glada strand!

Ser du, ser du, hvilka ljusa,
Saliga gestalter susa
Öfver fälten som en vind;
Hvilket himmelskt lugn kringstrålar
Deras panna, huru målar
Evig ungdom deras kind!

* Efter Schiller.

O hvad sällhet att få blandas
Uti deras krets, få andas
Denna luft så ren, så sval!
Men mig stänger floden. Bitter
Reser han sin våg. Jag sitter
Tröslös i min mörka dal.

O att jag blott vingar hade!
Till de öppna, till de glade
Kullarna jag droge hän,
Der ej någon stormvind ilar,
Der ett evigt solsken hvilar
På den undersköna scène!

Ser du icke, djupt i vester
Står ett tempel! Hvilka fester
Firas der, hvad offerdans!
Hur dess kolonnader skina,
Huru tornen bada sina
Tinningar i purpurglans!

Öfver måste jag, jag måste,
Om ock tusen stormar blåste,
Om hvar bölja svor mig krig;

Ty odrägligt sent går timman
Här på ödslig kust, och dimman
Trycker och förqväfver mig.

Men bedras mitt öga? Flaggar
Icke der en vimpel, vaggar
Ej en farkost vid min strand?
Ingen fruktan vill jag höra,
Blott ett under kan mig föra
Till de sköna undrens land.

Anmärkningar.

Sid. 27. *J. Kröger*. Det var öfver denne glade umgängesvän, som Författaren en gång, i ett skämtande lag, hade skrivit följande *bouts-rimés*:

«Att Rim är orimligt, det finner nog jag
Nu, då jag skall rimma på *Kröger*.
Till venster han borde på dommedag,
Men Rimmet drar honom till höger.»

Sid. 82. *J. P. Kuhlberg*. Genom en irring står, i noten, 1830 såsom dödsår i stället för 1835. Bland graf-sångerna från *sistnämnda* år hade dessa verser rätteligen bort hafva sin plats.

Sid. 111. *Till Damerna, vid Medic.-Doktors-promotionen 1813*. Detta stycke, som egentligen bort inrymmas i tredje bandet, har för sent kommit utgifvaren tillhanda.

Sid. 135. *Euphrosyne*. Fru Euphrosyne Palm, född Hising.

Sid. 146. *Apollonia*. Apollonia v. Bildt, syster till den unge främling, hvars död Skalden sid. 22 besjungit.

Sid. 147. *Hymen och Aurora*. Vid fröken Aurora af Klintebergs bröllop.

Sid. 150. *Till Hilda*. Kommerserådinnan Hilda Wijk, född Prytz.

Sid. 152 och 153. *Vid Sala grufva* och *Bordssång* diktades 1816, under ett besök i Sala hos Bergmästaren G. Billow, gift med skaldens svägerska, Eva Myhrman. Åt deras begge döttrar är det ock, som verserna sid. 154 och 155 äro egnade.

Sid. 156. *Till Grefvinnan B*. Grefvinnan Björnstjerna, född v. Stedingk.

Sid. 157. *Till en ung målarinna*. Erika Seldener i Götheborg.

Sid. 158. *Hammarspik*. Ur samlingen har detta stycke, i trots af sin polemiska skärpa, så mycket mindre bort uteslutas, som en mängd af läsare önskat dess införande, och de afskrifter, i hvilka det bland allmänheten spridt sig, sällan äro riktiga. Det superlativa i tadlet träffar också långt mindre sitt, i många afseenden aktningsvärda, föremål, än det målar lifligheten af striden, under en viss tid, inom vår litteratur. På ömse sidor ha nu, i alla fall, dödens pilar förslöt skämtets.

- Sid. 166. *Till Grefvinnan U.* Så väl dessa, som de nästföljande verserna, äro egnade Grefvinnan af Ugglas, född v. Stedingk.
- Sid. 167. *Till en sångerska.* Friherrinnan Caroline Ridderstolpe.
- Sid. 168. *Alexander vid Hydaspes.* Näst före efterbildningarna från Grekiskan har plats här blifvit lemnad åt detta original-stycke, hvilket, såsom sådant, hade bort tillhöra början af tredje bandet, men för sent blifvit igenfunnet.
- Sid. 195. *Gåta.* Ordet till gåtan är *Regnbågen.*

Den andra perioden är härmed afslutad. De från den i detta band bevarade dikter äro ordnade efter följande plan: 1. Graf-sånger. 2. Tillfällighetsdikter af enskilt art (fortsättning från tredje bandet). 3. Efterbildningar från utländska skalder.

SMÄRRE DIKTER.

Tredje Perioden.

(1840—1846)

Anmälan.

Från högsommaren 1840 räkne vi den sexåriga period, som blef skaldens sista. Var den än en skuggornas tid, den var dock ingen hel solförmörkelse. Mera liknade den en tidig höstskymning, visserligen sorglig, visserligen mörk, men full af minnen, men full af frid, genomtonad ännu af lockande afskeds-ljud, genomgnistrad ofta af leende stjernor. Glesare blefvo ock själens skuggor, i samma mån döden närmade sina.

Sin' trohet mot sångens makter förnekade ej heller nu den af dem så rikt begåfvade. Icke blott under mellantiderna af sjukdoms-anfall — under sjelfva anfällen lefde hans själ i diktens verldar. Någon gång tröttnade Förståndet att tygla den skenande Fantasien; och dock kom denna, äfven från de mest svindlande irrfärder, af egen instinkt vanligen tillrätta. Det hörer till det myckna, i psykologiskt afseende märkvärdiga från den dyres sista lefnadsår, att, äfven vid tider af störd sinnes-jemvigt, Fantasien merendels fortsfor att verka på ett lagenligt och, i afseende på de tekniska formerna, tillfredsställande sätt. Så sjöng han ännu på de vågor, som från hemmets kust vaggade honom till ett utländskt frids-tjäll för sinnessjuka, sjöng ännu, med brutet hjerta, inom de murar, som der emottogo honom, sjöng vid återkomsten, sjöng ännu i döden. Det är ett urval af dessa, icke alltid

mäktiga, men desto mer rörande sånger, som här erbjudes allmänheten. De, som följt örnen på dess flygt, må här, en stund, lyssna på svanen.

Mest sysselsatte sig Författaren, under denna period, med efterbildningar af främmande skalders arbeten — något, hvaråt han, under sin kraftigaste tid, sällan egnade sig. Så öfversatte han, redan i Schlesvig under vintern 1840—1841, Wielands Musarion, Herders Cid, Lessings Nathan der Weise, Oehenschlägers Palnatoke, Hakon Jarl, Stärkodder och Correggio, flera stycken af Pope, af Milton, af Steffens, af Ingemann, m. fl. Längre fram umgicks han med planen att i Svensk dräkt omkläda Ariostos Orlando Furioso, och beredde sig äfven genom Spanska språkstudier till en återgifning af Calderon. Hvad af dessa öfversättningar hann fullbordas blef likväl ej så fulländadt, att det, annat än i handskrift, kan för efterverlden äga något värde.

Med tvenne original-dikter från denna period har läsaren redan i Gerda och Kronbruden gjort bekantskap. Dessa, och de sånger, som här följa, äro TEGNÉRS »afsked till Sverge,» — de sista ljuden af hans bristande, nu brustna, lyra.

Det är ett sällsamt folk det folk, du styrer,
 Kontraster, kämpande i evig strid,
 Nu stridens segrare, nu dess martyrer;
 Men trygga bli vi merendels dervid.
 Har ej vår ära eget hus, hon hyrer
 Helst något vindsrum ifrån fädrens tid.
 Der bor hon nöjd bland ramlande ruiner,
 Der stormen susar in och sagans måne skiner.

Lik Don Ranudo helst i purpurlappar
 Plär Svensken skyla naken fattigdom.
 Det är ett hjeltehjerta dock, som klappar
 Uti afmagrad, ännu senfull, stom.
 Om allt han tappat, minnet ej han tappar,
 Det är ännu den armes rikedom:
 Hur öden vexla, tidevarf försvinna,
 Stolt är han som en man, men fåfång som en qvinna.

Till fåfängt glitterprål, till band och stjernor
 Hans sinne fikar, och han gerna hör
 I skrytsam sång af gamla Minnets tärnor
 Hvad fädren gjorde och hvad han — ej gör.
 Hvad blåa dunster fylla Svenska hjernor,
 Hvad bilder skrytet jemt dem gycklar för!
 Fast frukten ruttnat, drömma vi om blommen.
 Hur stark vår ungdom var, hur hjälplös ålder-
 domen!

Ack! på lifröntan utaf fädrens ära,
 En minnets *fond perdu*, än lefva vi.
 Hur rik vår tid på löften och på lära!
 Hvad präktigt skal med ingen kärna i!
 Vårt mål, som aldrig nås, tros alltid nära,
 Och stort är intet — förr'n det är förbi.
 Vi sjelfve lefva ej, blott våra fäder,
 Och fattighjonen slåss om deras slitna kläder.

Helt litet fins, som Svensken ej kan våga,
 Och mindre än, han ej kan darra vid;
 Trög som sin luft, men hetsig dock som låga,
 I kriget djerf, ohjelpelig i frid.
 Högt står hans mål, och slapp är ej hans båga,
 Men skjuter *öfver*, eller ock *bredvid*.
 Djerf är hans ban, men gerna vill han snafva,
 För svag att herrska sjelf, och dock för stolt att
 slafva.

På djerfva vingar mäktigt opp han stiger,
 En gudason, en hjelte i sin art;
 Men plötsligt viker hjelten, skalden tiger,
 Ty han har tröttnat på sin halfva fart.
 En annan följer. Afund och intriger
 Ledsaga honom, och han ledsnar snart.
 Hvad stort vi ha, det lära vi af andra,
 Men felen se vi nog, och glömma ej att klandra.

O Sveas arfsynd, lumpna afundsjuka!
 Hvar är den glans, *du* ej befläckt har?
 Hvad lågsint medel, *du* försmått att bruka? —
 Hvar stor mans svaghet du i dagen drar.
 O kunde glömskans natt hvar orätt sluka,
 Som du har gjort åt landets vän och far!
 Hans fel du mins, hans dygder du förgäter,
 Och med ditt mått af dverg du jättens lemmar
 mäter.

Kung, när du kom från dina drufvokullar,
 Kring hvilka Pyreneerna stå vakt
 För paradis, och evig vårvind lullar
 Till sömns bekymren i välsignad trakt,
 Och din Garonne sitt blåa silfver rullar
 Ibland oranger, brusande med makt, —
 När med din sköld, din son, du kom till Norden,
 O hvad var Svea då, hvad är hon sedan vorden?

Lik Janus med två anlet, mellan hafven
 Hon trygg mot öster och mot vester ser,
 Och fjällens gränsrygg är och blir begrafven,
 Den söndraude fins ej på jorden mer,
 Han vikit undan för kommandostafven,
 Ditt segersvärd har mejat honom ner.
 Förenta vågor flyta hop till gästning,
 En väldig fästningsgraf omkring en väldig fästning.
 Hvad

Hvad frihet susar uti deras fraggor!
 Hur rik är skogen, rika våra berg!
 Hvad välstånd växa kan ur deras vaggor,
 Hvad skatter grönska öfver jordens merg!
 Hur skickar handeln sina tusen flaggor,
 Och väger upp med guld den svarta dverg:
 Det Svenska jernet verlden länge känner,
 Men som en mur kring strand stå der stålklädde
 männer.

I fordna öcknar nya skördar gunga,
 Och nya vågor vända nya hjul.
 Med bergluft fyller friheten sin lunga,
 Och splitet tittar åter ur sitt skjul;
 Men Vise forska än och skalder sjunga. —
 Med ögat himmelsblått, med locken gul,
 Går Nordens sångmö genom Söderlanden,
 Och dit ej svärdet räckt, dit räcker ändå Anden.

Hvad djup, hvad styrka ligger hos den vilda
 Den äldsta dottren af Germanisk stam!
 Af berg och haf ifrån Europa skilda
 Dock tränga hennes herrskartoner fram.
 Hvad förr var vildt har tiden kunnat bilda,
 Ljus klarar opp ur segerbanans dam.
 En verld eröfrade vi förr med svärden;
 Med sång och tanke nu låt oss eröfra verlden!

En gnista lefver än af gudaflamman
 I Nordens bröst, låt oss förvara den!
 Hvad söner växte opp kring hjelteamman,
 Hvad friska, ädla sinnen! Hvilka män! —
 Ej sköldar nu, men lyror, slå vi samman,
 Vårt namn skall ljuda omkring jorden än.
 Försvunna välden kunna stiftas åter,
 Fast afund tänder skär, och snarskrämd feghet
 gråter.

Skall fädrens stämma ständigt fåfängt ropa
 Om fordna bragder, om allt djerft och stort?
 Ha Nordens välden fåfängt växt tillhopa,
 Hvar är den ära, som vi deraf sport?
 Till strids, till strids ännu emot Europa,
 Som våra fäder före oss ha gjort!
 Men ej till bardalek — den är förgången —,
 Vår strid är vettets lek och forskningen och sången.

Ja mycket, Konung, har du gjort för Norden:
 Ett folk, ett fritt, bor bland dess berg igen,
 Och åter aktadt går vårt namn kring jorden, —
 Du har gjort mycket, mer står åter än.
 Förlåt de öppna, oförställda orden:
 Land ha vi nog, men ha vi också män?
 Från väldiga Barbarer dock vi stamma. —
 Ja, mycket gjorde du, men mest dock otacksamma.

Din storhet skall mitt öga ej förblinda;
 Som hvarje stor man har du dina fel.
 Du är för god, du alla vill förbinda,
 Så blir ej Svenskens kärlek dig till del.
 All godhet (tror han) är blott svaghets linda,
 Och därför drifver splitet nu sitt spel.
 Den Gode allt fördrar, den Vise tuktar,
 Och älska Svensken kan, men endast den han
 fruktar.

Det går en lära genom kungasagan:
 Låt Svensken känna att han har en man,
 En fast, framför sig, som kan dela agan,
 Ifall han måste, — fridsäll, när han kan, —
 Sträng, när han nödgas, öm för nödens klagan,
 Men aldrig svag, och, framför allting, sann.
 Det lösa vacklandet, det obestämda,
 Godtgöra bragder ej, fastän med undran nämnda.

En Herkulsklubba vare Sveas spira
 Af jern, — och lagern deromkring man tål,
 Förlåter äfven, om den blommor sira,
 Men Rätt, ej Nåd, är maktens högsta mål.
 Sök bifall ej; din kraus låt minnet vira!
 Ej hatten af, men kronan på af stål!
 Det storas ovän är det populära,
 Och dagens bifallssorl är flacka sinnens ära.

Lik lyktegubbar, gycklande i natten,
 Det fins en villsam, en förrädisk dunst,
 Som lyser helst utöfver döda vatten,
 En irrskens-ära, kallad "folkets gunst;"
 Och mången jagar fram att nå den skatten
 Med blindt begär, med oförnuftig brunst;
 Och bäst han tror sig funnit den, och glädes,
 Är skenet slocknadt ut och hoppar annorstädes.

Kung får ej blekna, när Valkyrior vifta
 Blodröda vingar öfver haf och strand.
 Men svaghet, vankelmod och halfhet stifta
 Nu, såsom förr, allt ondt i Svea land,
 Förslappa sinnet, folkets blod förgifta,
 Och nära splitets orm och tvedrägts brand.
 Med svallets skum de lätta spånen följa;
 Neptun, din treudd tag! då tystnar skummig bölja.

Det visste GUSTAF, af sitt namn den förste,
 Som Vasasinnets ättefader var,
 Och andre GUSTAF, bland de tre den störste,
 Den Svenska ärans, Svenska ryktets far.
 Det visste CARL, och än i dag vi törste
 Till dylik bragd, som landet störtat har;
 Ty främst står Äran i det Svenska sinnet,
 Sann eller falsk, likgodt! Hon lefver dock i minnet.

Men när den axbegrönda friden ligger
 Och sorglös solar sig vid bäckens rand,
 Tänk då på kriget! Fridsäll konung tigger
 Förgäfves frid, har han ej svärd i hand.
 Ack! Haf har frid bak' örlogsskepp och brigger,
 Och land bak' härar och kanoners brand.
 Det svaga sinnet skonar: kungasinnet
 Står skoningslöst och fast, och tar sin plats i minnet.

Ej minnets döttrar äro otacksamma,
 Och därför Vett och Sång beskydde du.
 Från början Äran var det storas amma,
 Och Sång och Hjelte räkna släkt ännu:
 Det är från höge Gudar, som de stamma,
 Och än i dag åtskiljas ej de tu.
 Se dig tillbaka. Hvilken jordisk ära
 Låg Nordens sångare, som store GUSTAFS, nära?

Till slut ett ord, som innebär mystèren
 Af styrselkonst. Ditt folk må vara fritt.
 Gif tanken fri; det andras landamären
 Stäng hur du vill; blott så är folket ditt.
 Makt ligger ej i klokhet, ej i hären,
 I frihet blott: för frihet sjelf du stridt.
 Men friheten är icke folkets yra,
 Men lag hon är och rätt. Haf kraft att henne styra!

Dock — hvem är jag, som lär den krönte Vise,
 Den silfverhårige, hur styras bör?
 Med rätta väl den högre drift vi prise,
 Som ledande de store männer för.
 Dock händer någon gång att de förbise
 Ej hvad dem sjelfva, men hvad andra rör.
 Ty för det mått, hvarmed *de* verlden mäta,
 Det stora griper dem, det lilla de förgäta.

Och Sångmön följer troget sina hjeltar,
 Och varnande hon visar dem sitt mål.
 Hur vildt som stormen också vågen vältrar,
 Orubblig står hon som magnetens nål
 Och pekar till den stjernan upp, som tältar
 I blå paulun och ingen rubbning tål.
 Den stjernans läge Sångmön vet och — visste,
 Och sångarens instinkt ej visar drotten miste.

Kung, kläd dig i din kröningsdrägt af ära,
 Sätt segrens krans på dina hvita hår.
 Låt ingen drott nu träda dig för nära,
 Håll dem på afstånd. Äldst bland dem du står
 Och säkert högst. Hvad kunde *de* ej lära
 Af dina bragder, dina åtti år!
 Tyvärr, hvad *de* ha lärt är allt för ringa;
 Låt deras stamträn stå, ditt växer ur din klinga.

Sköldburne Svea-kung! det är bedriften
 Allen, som adlar, och bedriftens son
 Har sällan anor multnande i griften;
 Så var med Wasa, med Napoleon.
 Den ära, som är öfver tidens skiften,
 Af höge Gudar togo de till lån.
 I mythen ingen fader har Minerva,
 Och hjälten ärfver ej, han måste allt förvärfva.

Upp silfverhårige Hårfagers like!
 Ner, bördens högmod, ärans krycka, ner!
 Du har ej ärft, men du förvärfvt hans rike,
 Och byggt och ordnat det, och — det är mer.
 För snilletts anspråk en gång födselns vike,
 Och slumpens gåfva för hvad Guden ger,
 Den gode Guden! — Bäst är hvad han delat,
 Och ej hvad menskan gör är stort, men hvad hon
 velat.

Förlåt min sång. Der sitta dikt och sanning
 Och skämt och allvar ständigt på min mund
 I underlig, men alltid öppen blandning,
 I fritt, men ouplöseligt förbund.
 Och högre verdars gyllne morgonrandning

I sången lågar öfver jordens grund.
Jag är ej hofman, är en Svensk man bara,
Och blott som "man för mig" din skald jag kunde
vara.

Afsked från vännerna i Norden.*Fantasi.*

Jag far ifrån er. Här är mig för kallt,
För grå är himlen och för oskönt allt.
Jag går till Södern, till dess blomsterängar,
Der palm, der lager högt sin krona bär,
Orangens guld och drufvans röda bär
Mot jorden digna, och på harpans strängar
Den glade skalden lifvets skönhet lär.
Jag vill se minnets gamla enkesäte
På kullar sju, der fordom Roma låg,
Der Tibern ännu drar sin gula våg
Glömd och vanhedrad; der nu munkars läte
Är hördt med darrande och folkskygg håg,
Och psalmer messas nu utaf kastrater
Der Maro sjöng och Cæsars hjeltedater
Bepriades uti triumfers tåg.
Ja, ännu längre bort att gå jag aktar,
Och gladt jag vandrar med min lyra kring:
Jag vill se Hellas, minnets lifgeding,
Der Tysken grubblar nu, och Turken slaktar
Vanartad, falsk och fegsint son
Af höge Plato, höge Meoniden,
Och af Miltiades, som kom ur striden

Emot barbarerna på Marathon.
 Jag vill se Jordans flod och Salems tempel,
 Der David slog sin harpa, och hans son
 Sjöng Höga Visan, visornas exempel,
 Profetiskt hänryckt, och med samma dån,
 Som vinden far utöfver Sarons ängar,
 Lät stormen brusa ur de helga strängar.
 Jag dricka vill af Kidron och af Jordan
 Och bada mig, i dagarnas fullbordan,
 I Siloas dam, i döda hafvets våg,
 Der fordom-Sodom stod, Gomorrha låg,
 Nu en förstenad verld från förra dagar,
 Der nordanvinden bäck och svafvel jagar
 Kring vattnet, som ett evigt träsk är likt:
 Det hafvet är ännu på under rikt.
 Jag vill se palmerna i Bethle'ns dalar,
 Och Mamres lund, om hvilken sagan talar.
 På höga Thabor vill jag en gång stå
 I heligt solsken, höra stormen gå
 Igenom rymderna på blixstens vingar,
 När öfver Nazareth han djerf sig svingar,
 Och skära vill jag, höga Nordens son,
 Mitt namn i cedrarne på Libanon.

Men han, som varder, han, som var och är,
 Han, som har satt i rymden sina solar,

Och mäter dagarna med dem, och spolar
Tids-spolen af, han vare eder när!
Han, som en gång grundmurade all världen
Och, när han murade, då hängde han
Sitt murarlod på intet och — försvann,
Tillbedjen, bröder! J, som sanning lärden
Med mig! O beden för en pilgrim, beden
Att orm ej stinger foten, sten på heden
Ej stöter honom, intet vilddjur skär
Hans lemmar sönder med de glupska tänder,
Och att ej middagsglöd i solens länder
Förbränner honom, fredlig vandringsman.
Jag vet det väl, i Herrans hand är han,
Men likafullt, J kristne bröder, beder!
På all sin stig *han* bedja skall för eder.
Du Gud, jag tror på, du den Gud, jag lär,
Du sanningens och ljusets ursprungskälla!
Gör mina bröder alltid glada här
Och en gång i din himmel gör dem sälla!
Du vare mig, du vare allom när! —

Rese-fantasier.

Under färden från Stockholm till Köpenhamn,
September 1840.*

I.

Sjön var fordom ärans vagga,
Och med blodig minnesskrift
Riste hjälten sin bedrift
I dess våta hällar, och hans flagga
Sväfvade så vild som skön
Öfver striderna, på sjön
Kämpade i blodig fragga.

Nordens bälte, mörkblå haf,
Kämpens valplats, och ibland hans graf,
Som hans drapa qvad för stranden,
Hvälfvande i skummig hög
Obränd hjelte, medan anden
Genom skaldens sånger flög! —
O jag hört dem många gånger,
Lär mig sjunga dina glömda sånger!

* Med ångfartyget *Sverige*.

Och du Saga, forntids hjelkedikt,
 Äldst bland minnets döttrar uti Norden,
 Som förkunnar hvad som skett på jorden,
 Gudars anslag, himlens bikt:
 Harpospelerska på gyllne strängen,
 Gamle Brages ättelägg,
 Gudens med sitt silfverskäg,
 Som, med runor på sin mund, vid ängen
 Qvad för våra fäder sång så skön: —
 Du förtäljer icke endast strider,
 Kämpade i fordna tider,
 Men ock sagnans suck, som höjs med sjön
 Kring den sagofyllda ön,
 Kärleks längtan, lidande och ånger,
 Menskohjertats ömmaste begär; —
 Starka, sköna, ömma Saga, lär,
 Lär mig dina glömda sånger! —

———
 Båten dansar mellan Stockholms skär,
 Friska vindar leka ännu der.
 Djurgål'n flyr med sina gröna lunder;
 Trygge flyta vi, med djupets under
 Nedanför oss. Samma himmel är
 Öfver oss och under här.
 Men till Östersaltets vågor

Öppnar sig en klippsprängd port.
 Natten om der flamma lågor
 Att med tecken, fjerran spordt,
 Lysa seglarn in till *land* och *ort*. *

Vågen rullar
 Hän mot strand med många ättekullar.
 Ångan, efter Nordisk kämpased,
 Hvirflar, strider och arbetar,
 Segrar slutligen. Hur böljan stretar,
 Kölen skjuter dock sin fart,
 Dansar, hoppar
 Muntert öfver salta droppar.
 Långt mot söder hinna vi dock snart,
 Skåda *Jungfrun*, ** innan natten
 Faller öfver land och vatten.

Det är ledsamt, men dock uppenbart,
 Att Homerus någorstädes
 Kallar hafvet "ofruktbart."
 Det är sannt, det blåa glädes
 Ej af rankans röda bär,
 Ej af rosor, om ej när

* *Landsorts* fyrbåk. ** En naken klippta norr om Öland.

Morgonsolens rosor flyta
Dallrande på vågens yta.
Än har dock ej sol gått opp
Öfver våra vågors topp.
Snart, men ännu, ännu icke,
Kommer hon dit nu vi blicke
Med nyvaket, mornadt hopp. —
Hur det glittrar, hur det skiner!
Vinden öfver fria böljor hviner;
Lyss till sången om de frias lopp!

”Blåa bölja, fria bölja,
Skumma du!
Storma, nog skall jag dig följa
Denna dag ännu.

”Ingen hvila, ingen hvila,
Knappt när qvällen kommen är.
Du har långt ännu att ila
Och ransaka Nordens skär.” —

Djupets makter
Lyssna i de mörka schakter,
Undra på,

Om nu hämnaren skall komma
 För att bomma
 Lifvets portar, som äro öppna stå.
 Nej, ej hämnarn, det är världens fader,
 Som till sina myriader
 Aldrig tom
 Sträcker handen
 Evigt full utaf hans rikedom,
 Han, den vårdande, den store Anden. —

Kustens barn,
 Gungande på djupa vågor,
 Vittja garn,
 Lurande med falska tågor. —
 Långt i vester ännu är
 Ön, som simmar präktig der,
 Gottland nämnd af människor och Gudar,
 Skön med kritband öfver gröna skrudar.

Tyst, hur tyst!
 Ingen stråle ännu vattnet kysst.
 Ingen samlare, som plockar
 Sjögräs än, men Nattens svarta lockar
 Gråna re'n mot dag, som gryr.

Mot

Mot den unga, friska dagen
 Le omornade Behagen,
 Och den gamla Natten flyr.

Och der kommer som en konung Solen,
 Stiger trapporna uppför
 Till den höga herrskarstolen,
 Jordens hyllning tar han mot och hör,
 Hör ock böljans qväfda sånger,
 Dofva åskor, som månghundra gånger
 Tyckas ljuda kring förvånad slup
 Ur de obekanta djup.
 Är det ej en hymn till Solen
 Bruset äfven ur ett haf vid polen?

Starka Östan dröjer ännu qvar,
 Och den friska morgonvindens
 Vrede söker fåfängt lindens
 Eller ekens eller furens rot,
 Att få rycka henne opp med hot,
 Blottande i fallet vargens iden,
 Segertecken af den vilda striden.
 Östan på sin starka vinge tar
 Tonerna, och dermed far
 Öfver vattnet, öfver jorden,
 Så jag tyckte mig förnimma orden:

"Gyllne klot,
 Flammande uti det höga!
 Tag vår varma bön emot,
 Fast du sjelf här värmer föga.
 Lyssna till vår röst ur kyligt sund,
 Du, all värmas far, allt väsens grund,
 Ibland jordens söner du den störste,
 Ljusets härold ifrån Gud,
 Stjernornas och dagens förste!
 Hell dig i din kungaskrud,
 Föga varm nu mer deroppe,
 Mindre än för vår förkylda droppe,
 Som orolig vandrar här
 Mellan Gottlands kritberg, Ölands skär.
 Kort du lyser, skin den korta stunden
 Öfver bergen, dalarne och sunden.
 Värm ock oss på djupets grund,
 Der vi ligga, himlaförste,
 Halft förfrusna re'n, och törste
 Efter ljus och värma. Gör din rund
 Ibland oss, förr'n menskans ovän, Natten,
 Faller öfver land och vatten.
 Fast vi icke höra till ditt hof,
 O försof dock ej, försof
 Icke våta böner
 Ifrån hafvets söner.
 Hell dig, ära dig och lof!" —

Så mig tycktes höra vågens sånger.
Må min egen sång ej föda ånger,
Som den ofta varit van.
Flyt min dikt, som flodens silfver, stilla
Öfver dälden, öfver blomsterplan,
Klar och fri uppå din krökta ban.
Akta icke du på dagens villa,
Som gör konst till konstig onatur,
Den allt lif, all skönhet flyktat ur.
Milde gudar Konsten sände
Med sin lyra, som är ljusets frände,
Till vår jord,
Helst likväl till frusen Nord
För att tina med sitt skimmer
Hvad för skarpt och isigt hon förnimmer.
Frisk och lätt och enkel var
Ifrån början allt slags Konst, och klar,
Men som Konst hon dock sin regel har,
Fast inunder stjerneringen
Friare än hon är ingen.
Derför, diktens son, dig gläd!
Vakna bild och tanke, ordet med
Vaknar uppå skaldens honungsstänkta
Gudamund
Uti klingande förbund,
Och klart det sagda är, om klart det tänkta.

II.

Köl! skär våta banan än en gång,
Hissa segel, och flyg ut, min sång!

Är det lindar, eller är det almar,
Eller ek? Likmycket, der är Kalmar,
Margarethas stad, som der
Ville, tredeldt mellan vilda skär,
Till ett enda rike knyta Norden,
Högst på toppen utaf jorden.
Stor var tanken, djerf och sann,
Men en Fenix, som till aska brann
Att stå opp förnygrad. Ärret blöder
Än af striden, hvori Nordens bröder
Rasade som blinda — mot hvarann.
Arma Kalmar, minnets enkesäte!
Bäst att vi dig nu förgäte.
Hög ock växer sjön kring kopprad stam,
Vidare bland skär och sagor fram!

Näktergalsbebodda lunden,
Blekings skärgård, möter här,
Dyker grönskande ur sunden:
Norden skådar du och Grekland der.

Ser du, lummiga arkipelagen
Springer plötsligt fram i dagen,
Med de runda öarna, som le i,
Icke Ägirs, men Ägei
Böljor, med en lånad karakter
Utaf Södern, flyttade till Norden.
Kanske villas endast skådarns syn
Af den dunkla, dimbetäckta skyn,
Som betäcker hafvet här och jorden?
Blicka nogare omkring dig! Är
Det ej flytande Cyklader?
Intet tempel syns för sångens fader,
Men hans syster kunde jaga der.
Se, der springa hennes hjortar
Under skogens gröna äreportar,
Men o jagade de gå.
Svartsjuk hanen vaktar sina hindar,
Frågar ständigt vakna morgonvindar,
Om hans sköna är att lita på. —
Se åt stranden. Hafvet griper gladt
In med hundra armar uti lunden.
Kan du räkna fjärdarne och sunden?
Gerna svalkar sig i löfgrön natt
Vatten-anden,
Kysser gerna blommorna på stranden,
Tager gerna bokens lockar fatt.

Trotsö — nej, Carlskrona. Se hur djerft
Snillet der sin lager har förvärfvt
På Naturen. Se, ur klippan bruten,
Dockan gömmer köln: hur trygg, hur sluten!
Svea! vårda både haf och skär,
Herrska öfver beggedera,
Liksom fädren gjort, nej, herrska mera!
Hafvet stormar kring din ö,
Ditt är Nordens land, din är dess sjö.
Segren väger helst på tunga vigter,
Hafvet fordrar sina Hjelte-dikter;
Skären må ha nog af Epigram,
Hoppande från stranden fram.
Blekings vapen äro trenne ekar,
Susande på gräsgrön strand:
Tyda hän på Hildurs lekar,
Lekta öfver våg och land.
Sträck din köl med hundra åskor inne;
Det är Mjolners, det är hjeltars minne
Från den tid, då draken låg
Segersäll på hvarje våg.
Bleking är dock bygdt från höga Norden,
Ifrån Norge, der på hvarje stam
Segrande en viking sam,
Och från sjön beherrskade han jorden,
Kraftfull, segersäll och lyckosam.

Herrska, Skandia, öfver blåa sunden,
Herrska öfver gräsgrön jord!
Jernmängd är den djupa grunden,
Jernet talar seger-ord.
Herrska öfver jord och haf och lågor!
Loke, guden af Jotunastam,
Bryter ännu ur sitt Hekla fram,
Hatar än, som förr, de våta vågor,
Eldröd, herrksjuk, afundsam.
Den, som öfver lågan råder,
Vingar skeppet, smälter bergets åder,
Blixten han från molnen tar,
Ny Vaulunder
Hamrar stålets blåa under. —
Lågans drottning, Skandia, var!
Svea, Dana, ljusa syskonpar,
Knyt med Nore din förenta flagga,
Låt den högt i molnen vagga,
Svaja stolt från dina masters skog.
Ingen skoning, ingen hvila!
Götha lejon, Nores bila,
Danas Dannebrog!

III.

Än en dag och än en sång!
Båt och saga gå sin gång.

Se, bland vågor i den vilda sjö
Reser sig med möda Ingmars ö.*
Stackars vättar,
Som ha efterträdt de höge jättar,
Palnatokes folk, som låg
Och förblödde i Hjorunga våg.
Ön, bland saltskum knappast sedd,
Hör till slocknade volkaner,
Och der fordom bott Titaner,
Bor nu dvergen, ömkad och beled. —

Der stå tornen, murade af Finn,
Med den mörka kryptan under
Och mångt vildt, förstenadt jätte-under! —
Rörd i Saxos stad jag träder in,
Skyndar långtände till Helgoubacken:
Gulnad krans bär han nu mer kring nacken.

* Bornholm.

Stora skuggor likväl vandra der:
Valdemar och Absalon och Gerda,
Bättre sångare, än jag är, värda.
Derifrån min nästa vandring är
Till de älskadé ruiner
Utaf sångens vissna minnesvård,
Till min förr så gröna Lundagård,
Der nu löfvet hvirflar, stormen hviner.
Ack! hur glad jag satt, i fordna dar,
I dess skuggor, då jag yngling var,
Frisk och blommande och guldgulhårig,
Lutar nu mot graf, snart sextiårig,
Är eu runsten på mitt eget stoft.
Sången ljuder än, men doft,
Ur det fordom friska hjertat.
Hvad har jag ej lidit och försmärtat!
Än en gång, förrän min dag är all,
Jag dess kronor sätta skall
Öfver mina gråa lockar.
Om jag också ingen lager plockar,
Ännu är min barm ej kall.
Hjertat klappar, som i fordna dagar,
Brinner, älskar, svärmar eller — klagar.
En gång Frithiof varit diktad här,
Gerdas morgonrodnad sken emellan
Dessa stammar, der så mörkt nu är.

Isbetäckt nu ligger sångarkällan,
Låt mig hugga hål på hennes is,
Väcka böljorna igen till dansen,
Stänka dem på vissna sångarkransen,
Söka friska opp dess torra ris. —
• Grönsken, blad! jag bryr mig ej om glansen.

Återkomsten till hembygden.*

En fågel lik, som ifrån Söderns stränder
Med vårens vindar flyger till sin Nord,
Så till min fosterbygd jag återvänder,
En flyktig gäst på mina fäders jord.

Se, ännu står din boning, höga moder,
Ett Göthiskt tempel på osviklig grund,
Och intet jordskalf störtat dina stoder,
Och ingen åska sprängde hvalfvets rund.

Och ingen vinterkyla har de friska,
De evigt gröna lunderna förstört,
Och samma obekanta andar hviska
I deras toppar, som min barndom hört.

Dock — allt är ej, som förr. De namn, jag ristat
I trädens bark i lyckligare dar,
Växt ut. Jag gråta vill hvad jag har mistat,
Och tacka Gud för hvad jag än har kvar.

* 1841.

När sol går ner, hvad guld och purpur väger
Utöfver böljan! Fordom deruti
Hur englar lekte! Nu mig forskarn säger,
Det är blott dunster med strålbrytning i.

Och trasten, som i björken slog sin klagan,
Jag hör som fordöm. Han slår der ännu.
Då var det längtan, som i kärlekssagan,
Men blind instinkt, naturdrift är det nu.

Och bäcken, som med silfverklara droppar
En modig yngling ner från bergen sprang
Och växte till en flod, se, hur han stoppar
Sin djerfva fart: hur bruten är hans klang!

Ett lastdjur lik, arbetar han vid sågen
Att drifva hjul, som klyfva mången stam.
Så klar som förr, men ej så frisk, är vågen
Och torkar hop till en förmöglad dam.

Som förr, se, bergets gamle jätte vaktar
Med lummig hjälm sin djupa sjögraf än.
Hur hotande, hur mörk han mig betraktar,
Men ljusnar, då han känner mig igen.

Ragnarok.

Jorden har mognat till fall,
Ragnarok stundar,
Och falla hon skall.
Brinna skola berg och lundar.
Surtur kommer. Verldens brand
Framgår öfver haf och land.

 Ond tid, vargtid,
Ond strid, arg strid!
Ondt rår öfver jord,
Öfver himmel,
I Söder och Nord.
Jord i brand!
Muspels söner
Koka haf, koka land.
Ormen biter sig i stjerten:
Ewighetens sinnebild
Rasar mot sig sjelf. Behjerten
Hur hans kraft är spilld!
Allt hvad ondt är
Oförsont bär
Dödsfrö i sitt eget bröst,
Löses opp, blir återlöst.

Nagelfare,
Dödnings-skeppet, ryslige och snare,
Vräkes mot den öde strand,
Strandande med dödens söner.
Nastrand löner
Deras hjertan med en evig brand.

Varg är sprucken,
Orm är stucken.
Enhänt Tyr
Vacklar, men likväl ej flyr,
Vredgas än och slår, —
Striden räckt i tusen år.

Thor är borta,
Sjelfva Oden kommit har till korta.
Mörkret tjocknar,
Lidskialf slocknar,
Ratatosk
Far med tidningar från rot till topp.
Nidhogg gnager
Rot, och tager
Saft ur blad och saft ur knopp.
Tidsträd fallet!
Genom verlden dånar återskallet.
Urdarbrunnens svanor

Simma döde
 Öfver vågor öde.
 Mörkrets fanor
 Vaja högt mot himlen opp.

Stjernekransen fallen
 Ifrån himlens tinning, och på Idavallen
 Hittas runetaflor tolf,
 Lysande å gräsgrönt golf.
 Himlen, jorden,
 Sjunka ner i sjön;
 Baldurs-ön
 Lyfter gröna kullar,
 Dansar, rullar
 Öfver våg,
 Blomstrande med nyfödd håg,
 Ankrar slutligen i Norden.
 Fromme Balder herrskar der,
 Tusenårig.
 Och dock guldgulhårig,
 Evigt fjerran, evigt när.
 Fromme Balder
 Håller kungahof, med skalder
 Och med Nanna, som är Guden kär.
 Fromme Guden
 Gläds åt harpoljuden,

Gläds

Gläds att kyssa himlabruden,
Som en evig trohet svär.
Inga strider;
Ingen lider,
Ty det Onda utdött har omsider,
Sång och Kärlek lifvets grundton är.

Julottan.*(Fragment.)*

På altaret ha ljusen brunnit ner!
De voro dock symboler af det ljuset,
Som kom från himlen neder här i gruset,
Det enda, ty det nedsteg intet mer.
Det ljuset ensamt frälsar oss ur våda;
Det lyste fordom öfver Bethlehem:
I ringa krubba var det först att skåda,
Var både Gud och menska, kärt för båda,
Det lyser alla ifrån jorden hem.
Och vise männer ifrån Österlanden,
Ifrån Orontes, ifrån Ganges-stranden,
Till krubban bragte rökelse och gull,
Af verldens frälsning låg den krubban full.
Ett barn ännu! Snart växte derur anden,
Fridshjelten, som ej kom med storm och svärd
Och blodig klädnad, men på mäktig skullra
Bar han dock synderna utaf en verld, —
Och der vardt lugn, der åskor hördes bullra
Och natt och mörker stormade sin färd.
Och saligheten, som i fordna dagar,
I tidens morgon redan, bortspild var
Utaf det första fallna menskopar,

Steg upp igen. Då tyddes himlens lagar,
Då byggdes himmelriket åter opp
Med tro och kärlek, tålamod och hopp,
Och menskan lärde älska bröder. — Frid,
Förakt för död, för verlden och dess strid,
Begär att älska alla och försona, —
De byggde fredligt i hans törnekrona.
Ek bröts af stormen, vassen böjdes ned,
Men steg igen: det vilda sjönk, det ljufva
Steg upp: Roms örnar föllo, vänlig dufva
Sin silfvervinge genom rymden spred. —
En Jungfru, skönast, renast under månen,
En obefläckad, födde Gudasonen.
I öcknen tigern i sitt blodbad sam,
Men fram gick lejonet af Juda stam.
Gud Fader gick utöfver stjerneringen;
Men sonen gick på jorden, följd af ingen,
Och ångren sig för krossadt hjerta slog,
Och hatet gret, och himmelsk kärlek log. —

Pantheismen.

Farväl, min sommar! Här i höga Norden
Kort var besöket; du gör nu, som förr.
I dimmor faller hösten öfver jorden
Och klappar frusen på min stängda dörr.

Se ut, hur alla mina lunder gulna,
Och alla blommor i min dal dö hän,
Och mörka tankar vaudra under kulna
Höstskyar och inunder nakna trän.

Den svällda bäcken vill ej släppa öfver
Sin fordna gunstling, lik en trolös vän,
Som gjort sin lycka, mig ej mer behöfver,
Och nu ej längre käuner mig igen.

Gemensam lag inunder stjerneveringen!
Så gräs som blomma, menniska som djur,
Skall växa, frodas, vissna hän, och ingen
Tas undan i förgängelig natur.

I höst dör strå't, men nästa vårdag blommar
Det upp igen så gräsgrönt som förut,
Och fjäriln lyfter vingar blå i sommar
Ur brusten puppa, då hans sömn är slut.

Naturens Ande vaknar upp med våren,
Glad, lefvande, nymornad, skön och huld,
Och intet grånadt finner du bland håren;
De flyta, som i fjol, likt nedsmält guld.

Och ingen skrynkla synes på hans panna,
Det blåa ögat är, som förr, så gladt,
Så strålande. Det Sköna och det Sanna
Fullsöfda vaknat ur sin dvalas natt.

I graf förmultnar människan. Är Anden
Då sämre än ett grässtrå? Grönskar ej
En löfsal i de obekanta landen
För honom? — Dagens vise svara: "Nej.

"Gud är i allt, för allt är han gemensam,
Är färg i blomman, är instinkt i djur.
Gud är i världen ej, verld är han ensam;
Gud heter Pan, nämns äfven för Natur.

"Gud är ej till. Han *blir*, der han förnimmer
 Sig sjelf, lik spegelns bild, ej sedd, ej till.
 I stjernan är han rörelse och skimmer,
 I Hegel tanke. Tänk den, om du vill.

"Odödlighet? Hur kan du det begära?
 Odödligt släktet är, men icke du.
 Hvad var du, innan du kom hit? Vi lära,
 När du gått hän, blir du, som då, ännu." —

Men hvad är Gud, som ej är till? Blindfönstret,
 Inpassadt i Naturens öde sal!
 Oxögat på theatern, högsta mönstret
 Af falsk logik i hjernans jämmerdal.

Odödlighet, som ej vet af sig? Svara,
 Hvad är väl det? Nej, gif mig Miltons dikt
 Om paradiset och fall och död. Förklara
 Ej Bibelns ord det samma? — O hur rikt,

Hur skönt syns allt! Låt oss gå ner i dalar,
 Der trasten slår i björkens äreport,
 Ros rodnar för sin längtan, bäcken talar
 Om Gud, som lefver, och allt skönt, han gjort! —

Sångmön och Drömmen.

Onar.

Välkommen hit till din bror. Jag har väntat dig
länge, min syster!

Kalliope.

Syster? det vet jag ej om. Ljuslockige Febus Apollo
Säger sig vara min far, en Gud med strålar kring
pannan,

Lyrans och bildningens Gud, Gud Helios, fader
för dagen.

Artemis kallar jag tante, och Timmarne nämna
mig syster.

Släkt är jag icke med dig, Morfei nickande styfson!

Onar.

Alltså din far, som jag hör, är Apollo, guldlockige
strålarn,

Men hvem var då din mor?

Kalliope.

Besynnerligt nog, här i Hellas
Ofta oviss man är om sin far, men modren, den
vet man.

Annorlunda med mig, ty förälskade äfventyr
många

Febus med Nymferna haft, så gift som ogift, på
bergen.

Träffar mig Himeri pil (tante Artemis säge ock
derom,

Hvad hon vill,) och blir det en son, som alltid
är möjligt,

Pilen jag bryter i tu, och det förr'n pilten är full-
växt,

Skall ej bedraga en qvinna. Jag räds att Apollo
har gjort så.

Lyran har jag i arf, och med den jag tröstar väl
pilten.

Var ej Attys en Gud, fast ofullständig? så sägs det.
Mnemosyn' var min mor, dock hviskar man nu
allehanda

Om Kariterna tre; Aglaja man prisar som mor ock.
Saunt är likväl att du, o Dröm, ej kan vara min
broder.

Onar.

Var ej så stolt. Är också Apollo just icke min fader,
Är han mig huld ändå och låter mig ofta få röra
Lyran, den gyllne, likväl, fast jag stammar från
åldriga Natten.

Natten är sångens mor, den djupares. Strängade
lyran

Till uppmuntran han gaf sömnvandrande yng-
 lingen, när han
 En gång ingifvelse fått, en nattlig, ty skalden
 för dagen
 (Stundom det händer väl än) tar mot ur Tita-
 niska djupen
 Vilda gestalter alltjemt, och bildar dem om och
 förskönar,
 Underliga, som Östern dem har eller Norden
 (det sköna
 Trifves i Hellas dock helst), men Apollo försmår
 dem ej därför,
 Tar dem som marmorblock, och skär Olympiska
 Gudar
 Utur den plumpa klyft. Hur stiga gudomliga
 former
 Upp under mejselns slag! och liksom stjernorna
 dansa
 Rymden igenom till sferernas sång, så dansa de
 lätta,
 Tämnda af sångarens röst till skönhet, till form
 och fulländning.
 Skönhet är sken, men allt sken behöfver dock
 ytterst ett något,
 Som det kan fästa sig på. Förakta ej Drömmens
 ingifning,
 Febus föraktar den ej. Här ser du lyran, han gaf mig.

Dansen af vålnader blott utöfver Heroernas döds-
fält,
När en grönskande vår har kastat sin mantel der-
öfver,
Blommorna nicka från högarnas topp. Det kallar
du Konst, det?
Säg, hvad vill med vidundret du nu?

Onar.

Sjusträngade lyran
Sådan är, som jag fått den till pris af Febus, din
fader.
Högmod (säger man) går för fall, O Kalliopeja!
En gång kommer den dag (om sent, eller tida, jag
vet ej),
Men han kommer en gång, det är visst, när Hellas
är stoft blott,
Templen ligga i grus, och hindarne beta i staden,
Vargar bo på din höga Olymp, björn ynglar på
Ida,
Zeus är en fabel allen, en underlig saga i minnet,
Afrodite är död, det Skönas gudinna; det Sköna
Lefver dock evigt i människans bröst, det lefver
i sången.
Febus ej strålar i sol, ej i vår. Han strålar i snille,
Lefver i skaldernas sång, och i din, O Kalliopeja!

Floder har Hellas ej då, ej Eurotas, ej Alfeus,
 ej Peneus;
 Alla förgättna! Blott en, heter Lethe, har slukat
 dem alla.
 Den dag kommer en gång. Vi öfverlefva den begge.

Säg mig, Kalliope, hvad vill sången? Jo, lifvet
 försköna,
 Bilda af djuriska kräk ett människoslägte, som
 sätter
 Himlen till krona på lockarnas natt, och tar maje-
 stätiskt
 Jorden till län af sig sjelf, men icke af höge
 Kronion.
 Älska hvad Skönt är skall du, och forska hvad
 Sannt är tillika,
 Våga hvad Rätt, och söka det Goda, och följa der-
 jemte.
 Barbariet en fiende är till det Sköna för alltid.
 Detta är sagans mening om åldriga kriget emellan
 Gudar och Erebi ätt, Titanerna, sin tids Barbarer.
 Men hur når det Sköna sitt mål, hur danas det
 slägtet?
 Jo, genom bildning och konst och smak! Men hur
 finnes det Sköna?

Kalliope.

Gå, betrakta en menskogestalt, en yngling, en
ungmö,

Gynnad af Afrodite med gyllene gåfvorna, Paris
Eller hans Helena, Pelei son, eller, jemte den höga
Rosenkindade mön Briseis, dottern af Chryses.
Se dig omkring från Arkadiens berg, der sonen
af Hermes

Betar sin hornade hjord på ständigt blommande
ängar,

Kantade rundtomkring med susande lunder, men
källor

Kröka sig fram öfverallt och spela på röret för
Guden,

Fåglarne stämma sin sång, och Selene skiner i
qvällen;

Detta är skönhet. Det Sköna är högtidsdrägten
på menskan,

Kröningsmanteln, som lätt Naturen kastar om-
kring sig,

Genomskinlig och fin, kring harmoniska lemmar-
nas byggnad,

Som när en flicka från Cos sig skyler i fäderne-
floret.

Onar.

Godt! Naturen är skön, och menskogestalten, men
huru
Skönhet i Konsten går in, det är mig ännu ej
rätt klart.

Kalliope.

Jo, hvad lifvet har skönt afbildas i Konsten. Hon
är blott
Eko och spegelbild af lifvet och alla dess former.

Onar.

Lifvet alltså är Konstens problem, är grund för
det Sköna.
Hvad som icke har lif, är ej skönt, för icke till
bildning.
Det är Promethei bild, förr'n han stulit elden
från himlen.

Menar du så?

Kalliope.

Ja rätt!

Onar.

Men hvad är då grunden för lifvet?

Kalliope.

Evige Gudarne blott, eller kanske det eviga Ödet,
Blindt, oböjligt för böner, ja, *det* är allt lefvandes
urgrund.

Onar.

Knappast. All verkelig grund för lifvet vill synas
mig tvåfald:
Sanningen, tingens natur, det yttres innersta
väsen,
Dernäst gestalt eller form, der herrskar det Sköna,
O Sångmö!
Äfven det Fula kan blifva oss skönt, blott det är
på sitt ställe,
Skuggan jemte sitt ljus. Stå ej begge på målarens
tafla? —
Betar du ögonen nu på det Sköna, skummar du
ytan
Endast af tingens natur, så bildas du, kan ej för-
draga
Hvad som är lågt, oädelt, opassande, falskt och
barbariskt.
Derigenom Hellener gått fram, och Barbarerne
vikit.
Solen är sångens symbol, och häfderne gå på dess
toner,

Febus är bildningens far, symbol af det segrande
ljuset.

Detta är formernas rike, min vän. Men *form* är
ej *väsen*,

Väsendets grund långt djupare är, det Sköna är yta,
Skönhet är sken, ger du ej tillika betydelsen, eller
Väsendets yttersta grund, den evigt varande San-
ning.

Sanningens grund, betydelsens djup, äro döttrar
af Natten,

Komna från Nord eller ock från Öster, Titaner
till ursprung.

Djuptänkt är släkten, med talande drag af den
eviga Natten.

Sanning och Godhet och Skönhet är ett, de bära
hvarandra,

Från dem alla är jag, som fäder jag prisar dem alla.
Natt är min kungliga stam, mitt rike är skuggor-
nas boning,

Stjernorna äro mitt fädernegods, jag trifves ibland
dem,

Går väl uppöfver dem ock, och betraktar tingen
från höjden,

Ser deras eviga grund, och ser in i den verk-
stad, der Gud är,
Sitter

Sitter och bildar alltjemt och strör ut båd' solar
och jordar.

Der är lifvets grund, det outransakligas. Icke
Fattar du lifvets natur, så länge du dväljes på
ytan,

Hänger vid formen allen. Det är Febi fel och
Hellenens.

Skönhet är ögonens fröjd och ej mer. Det hela
af lifvet

Konsten skall fatta, och icke blott se, men *inse*,
och därför

Medan du ser, är ej dag, det blir dag först, sedan
du somnat.

Derför hvad lifvet förvarar på botten af tingen,
det ser du

Endast vid stjernornas sken, se'n Drömmen har
öppnat för inre

Ögat, hvad yttre ej ser. Gestalterne äro dess aning,
Veta ej sjelfve hvad de betyda, symboler de äro,
Klädning förrådande blott en växt, som icke de
känna.

Derför ock Drömmen portvaktaren är till San-
ningens riken,

Är skattmästarn alltjemt i Gudarnas innersta
lönnhvalf.

När hvad sannt är och skönt upplyfter ditt sinne
från jorden,
Så har dig Drömmen det lärt, hvad okänt var
för den vakna.

Dröm är uppenbarelsens röst af salige Gudar,
Bildningens högsta mystèr, utan dröm ej finner
du sanning,

Likasom ej utan dikt. På djupet ligga de begge,
Verklighet parad med dikt; helt broderligt trifvas
de samman.

Derför förakta ej Drömmarnes Gud, han är San-
ningens äfven.

Riktigt Homerus har sagt: ifrån höge Gudarne
kommer

Drömmen jemväl: han är skald på sitt vis, på
djupaste viset,

Likasom Hierofanten är prest, och firar sin Guds-
tjenst

På Samothrakes ö, hans gudstjenst nämns för den
högsta.

Alltså höra vi två tillsammans: om sång skall ge
bildning,

Sanning är Skönhetens grund och begges förening
är Konsten.

Bildning är blott genom Konst, därför har jag
kallat dig syster.

Talte och rörde med spöet vid gyllene lyran.
Hon klang som
Aldrig förut, men Onar försvann bland stjernorna
åter.

Oedipus.*En Allegori.*

På Isthmus *, badadt af en dubbel sjö,
 Nackbenet, som förbinder Pelops ö
 Med kroppen, med bergbyggda skulderbladen
 Af gamla Hellas, — i berömda staden
 Dock icke född, ty på Cithärons berg
 Man fann mig utsatt för de vilda djuren,
 Som seden är, till nesa för Naturen.
 När jag det hörde och förstod, min färg
 Vardt blek af fasa, ty af menskor svuren,
 Allt från min börd, var då min undergång,
 Som skyndar nu allt mer och mer sin gång.
 Man fann mig vid de vilda trädens rötter
 Matt och förblödd, med genomstungna fötter,
 Rödblå af vinterkyla, lam af fluss,
 Och därför kallades jag Oedipus
 (Betyder *svullfot*). Att min härkomst leta
 Jag drog till Delfi, ville namnet veta
 På den, som utsatt mig. Kom så en man
 Uti en korsväg, stolt och häftig han,
 Med herrskarlater, gråa hår kring pannan,

* Korinthiska näset.

Då blef der tvist, vi skymfede hvarannan
 Jag slog ihjäl den gamle, drog derfrån, —
 Det var min fader, jag var gubbens son.
 Vild och orolig dref mig sorglös Hebe *
 Omkring på äfventyr; kom så till Thebe,
 Der lejonjungfrun med sin gåta stod
 För stadens murar, och det gällde blod
 För den, som gissade, men mig blef gifvet
 Att lösa gåtan opp af — menskolifvet.
 Då blef jag kung, i guld och purpur klädd,
 Steg opp och skändade min moders bädd,
 Ty hon var priset, hon var landets drottning,
 Men intet visste jag om ödets lottning,
 — Den gamle siarn ** visste allt, men teg, —
 Tills som ett åskmoln uer ur molnet steg
 Det Oerhörda. Mina ögon ref jag
 Ut i förtviflan, och kring jorden dref jag.
 Förbannelsen, hvartut mitt öga såg,
 Uppå min skullra, tung och blodig låg.
 Hvad sägen J om *Moir*a ***, stolte Vise?
 Jag hatar henne, fast vi Gudar prise.
 Nu står jag här i Furiernas lund,
 Med mörkrets makter länge i förbund,
 Nej, icke i förbund, ett rof allena
 För deras nycker. Hur vill du förena

* Ungdomen.

** Tiresias.

*** Ödet.

Med Gudarnes rättvisa dom min lott?
När jag ej ville det, hvad var mitt brott?
Jag går till Hades. Theseus, som steg neder *
Och upp igen, är hjälten, som mig leder.

* Första gången, då han hämtade Pirithous från underjorden.

Henrik IV.**I.***Bågsjutningen.*

”Sjung mig, hulda gemål, en glad Gascognare-visa,
Medan du föder vårt barn. Hvad jag har i handen
är ditt då.” —

Alltså talte till Henriks mor hans bekymrade
fader.

Och hans drottning hon sjöng, och han gaf henne
gyllene dosan,

Lade kring barnaföderskans hals den gyllene
kedjan,

Som i dosan var gömd. — Och pilten föddes med
glädje.

Tiden går mellertid, och den femtonårige
Henrik

Växte i helsa och kraft, smärt yngling och rak
som ett jagtspjut:

Hemma nu på besök hos de kära föräldrarna var
han.

Fester firades der, och Carl den nionde var der,
Frankrikes konung då. Bågsjutning skulle be-
gynna.

Målet satt högt, en pomrans på en stång, och
konungen klöf den.

Nu var Henriks tur, han klöf det gyllene äpplet;
Men pomerausernas tid var förbi, och der saknades
skottmål.

Då såg Henrik en flicka, som stod bland gapande
skaror,

Ung som han, och skönare än, och kallades Flora.
Törnros hon bar i knoppande barm, och Henrik
förlägen

Bad få låna den: brydd hon gaf den åt honom
till skottmål.

Henrik sigtade då, och pilen satt åter i rosens
Hjerta, liksom en stjelk, och dallrade. Rosen ej
kunde

Skiljas ifrån sin stjelk. Han tog dem begge och
bar dem

Åter till Flora, som blygt blott tackade, rodnande
lifligt.

Från den stunden det var, som om ynglingen,
äfvensom Flora,

Träffats af kärlekens pil. Nytt lif gick opp för
dem begge,

Oro, men ljuf, och suckar och qval, med vällust
och tårar,

Rodnad och darrning, och klämsel omkring det
 långtande hjertat, —
 Kärlekens vanliga märken, och helst den förstas
 hos jungfrun.
 Genomborrad var Floras ros, hennes hjerta, och
 skytten.

II.

Trädgården.

Henrik gick tida ut i parken. Med skyffel på
 axeln
 Vandrade han till den speglande dam; men
 rundt kring den klara
 Dammen förvildadt var allt, försummadt, gräs-
 gånget och öde:
 Sällan gick någon dit, om ej från en boning vid
 sidan
 — Trädgårdsmästarns var den — en flicka med
 kannan i handen.

Unga arfvingen af Navarra trifiedes här gerna,
 Gräfdde och gräfdde nu djupt i gräset: i morgo-
 nens gryning

Svett af pannan droppade ner, och tröttad och
 törstig
 Gick han till dammen igen och drack dess fly-
 tande silfver.
 Nu då läppen var fuktad af det kyliga vattnet
 — Floras läppar mötte han der —, då skred han
 till slottet,
 Satt i dess ensliga sal och sorgfull tänkte på henne.

Parken var mellertid rätt herrlig att skåda,
 och ingen
 Såg dess blomstrande rund likgiltig. Långa ra-
 batter
 Ros och lilja bredvid hvarann i doftande fågring!
 Kaktus blommade der, men Aloën hade ej frukter,
 Ty det säges, han bär blott en gång på seklet,
 den främling!
 Fikonträdet med blommor och frukt, och dadeln
 sin krona
 Lyfte: citron och orange, som täfla i glödande
 äpplen.
 Men emellan en mängd af nejlikor, blåa och
 hvita,
 Lyfte ranunkeln sin gyllene kalk, och drufvan,
 den röda,
 Kröp der lustigt omkring hvart tak och skylde
 en bergvägg.

Hänryckt bland buskarnas löf stod Henrik, och
blodet var lågor,
Mättas ej kunde hans öga, ty så steg Venus ur
vågen,

Så ock Freja i badet blef sedd af lycklige Öder. —
Hvad han drömde den dag det vet Gud Amor
allena,

Han allena vet ock hvad Henrik drömde om natten.
Blund i hans öga ej kom. Till Floras fönster han
smög sig,

Rodnande satt hon och läste i ro på stjernornas
saga,

Kärlekens saga det är, med silfverstilar hon tryckt
är.

"Säg mig — sad' Henrik då, och en suck beled-
sagade orden, —

Säg mig, hvad var det jag såg i speglande dammen
der borta!

Mensklig gestalt var det ej, men gudomlig. Kanske
Cythere,

Stigen från himlarna ner, eller kanske Flora,
gudinnan?

Namnet af henne du har, och anletet syntes mig
snarlikt."

"Nog — gaf Flora med rodnad till svar — nog
känner du mig, Prins.

Ingen . gudinna . är jag, din trädgårdsmästares
 dotter,
 Alltför ringa för dig. Dock synes mig ridderligt
 föga
 Smyga på lur omkring och göra oss arma förlägna.
 Nu, god natt, och sof väl!" — Dock fönstret gick
 ej att stängas,
 Stjernorna vände sig sörjande bort, men morgo-
 nens rodnad
 Mötte hos Heurik förtjusningens blick och såg
 mellan löfven
 Flora, som badade nu sitt glödgade anlet — i tårar.

"När får jag se dig igen? — sad' Henrik — Kan-
 hända i morgon?"
 "Nej, men när gryningens sol i öfvermorgon oss
 lyser,
 Finner du mig, icke här, men vid dammen der-
 borta, försonad."

IV.

Mötet.

Glesnande skuggorna fly, — bak' Pyreneernas
 kullar
 Solen gnistrande steg, dagdropparne glänste som
 gull der.

Henrik till dammen kom, med högstämdt, klap-
pande hjerta.
Ingen var där att se! I dammen låg der ett lik
blott,
Ack! det var Floras lik. Uthärdat hade hon icke
Skymfen af bruten ära, som blott försonas i döden.
Gråtande kysste Prins Henrik ännu de stelnade
lemmar,
Sköna som förr. Men anden ej mer till skym-
fade hyddan
Vände igen. Försonad den satt uti skönare parker,
Satt bland stjernorna högt och, när världen talte
om Henrik,
Gladdes i himlen Flora, förlät den hon älskat
på jorden,
Och osynlig var med, när han kröntes till ko-
nung af Frankrik.

Slestan.

Kom och vagga mig till hvila!
Hela dagen har jag svettats,
Och Sirocco fortfar ständigt.
Fåfångt i den gula floden,
Hvarest fordom hjeltar summo,
Klyfvande med starka armar
(Armar, som besekrat världen,)
Stolta böljan, som beherrskat
Donau och Rhen och Elben,
Oxus och Granicus, Tigris
Och Skamanders helga vågor,
Med Eurotas, Penei silfver
Och Paktoli guld, och isfylld
Tanais, der han gjuts i träsket, —
Fåfångt har jag länge dykat
I den gula Tibern. Kokar
Ej hans våg, att knappast Dantes
Svafvelpölar koka värre?
Icke läskar mig orangen,
Icke drufvans röda smultron,
Icke bädden, ställd på taket
Mellan hvita marmorstoder,

Som stå der och blicka öfver
 Lunderne, der Gudar gingo,
 Stoder lindade med Bacchi
 Murgrönsranka, som gaf svalka
 Åt gudomeliga raglarn,
 När han svettades vid Indus,
 Och Bacchanterne i jubel
 Skreko: "*Jo, Evan, Jo,*
 Thyrsus-väpnade och glade
 Segrare och Gud vid Ganges,
 Glädjebringare på jorden
 Lifvets läkande Nepenthes,
 Ariadnes brudgum, drucken
 Ut af drufsaft mångenstädes,
 Men af kärlek först på Naxos
 Och i Afrodites lönnrum."
 Dionysus nickar, slumrar,
 Ty i mjuka armar tog du,
 Hulda Nymfa, tigertämjarn,
 Och han sjönk intill ditt hjerta,
 Sof — och sofver kanske ännu.

O förbarma dig, Siesta,
 Öfver mig, den arme Romarn,
 Som ej är en Gud, men endast

Guda-

Gudason, ty gamle Febus
 Prisar jag ändå som fader.
 Född i höga Norden, hvarest
 Dikten går i pels, och åker
 Släde öfver frusna vågor,
 Och går skridsko öfver Götha,
 En barbar från Scythiens skogar,
 Furulundar, der man dricker
 Öl och bränvin, äter hästkött.
 O var nådig mot Barbaren,
 Född uti November, badad
 Uti fyrty graders kyla
 Och i snön vid Finnbadstugan.

Många döttrar du, Siesta,
 Äger, alla väluppfödda:
 Lätta Oreader, ljusa
 Profetissor från Olympen,
 Sierskor, som veta allting,
 Framtidens prestinnor, som ha
 Nyckeln till dess dolda runor,
 Läsa chiffern rent på Ödets
 Taflor, som Champollion läser
 Hieroglyferne i Memfis.
 Hulda drömmar, gudaslägte,
 Kommen, visen mig min sköna,

Henne med den mörka blicken,
Lågande som heta Etna,
Vänlig dock som Afrodites
Par af dufvor, när de näbbas;
Eller henne med sitt månsken
Uti himmelsblåa ögon,
Tvenne himlar, hvarest englar
Stå på vakt för paradiset,
Öfver kindens mjella drifvor,
Hvarest morgonrodnan satte
Sina skönsta rosor alla.
Visen J mig dem, J drömmar!
Läggen begge till mitt hjerta,
Att jag kysser dem i drömmen,
Efter jag ej får det vaken.
Fören dem till mig, der Hymen
Bäddat thalamus med tagel,
Svällande som deras barmar.

Många söner du, Siesta,
Väluppfödda har tillika.
Men jag föredrar Araben
Resande från Yemens slätter,
Som står för mig, när jag vaknar,
På mitt bord och doftar Mokka.

G. Mohnike.*

Du ock gått hän, den endaste som knöt
Mig till Germaniens språk och töckenland!
Ett ädelt folk bor der, ett hjertligt, trofast,
Men tungt som språket, långsamt såsom det,
Och ingen Charis sitter på dess läppar,
Och ingen ljusgud trifves i dess ord.
Ett sällsamt töcken ligger derutöfver,
Och dimmgestalter sväfva för hvar syn,
Ty blodet stockar sig i hjertats kamrar
Och skickar dunsterna till tankens lönnhvalf;
Men tanken, när han så har blifvit dimmig,
Förstiger sig i molnen och ser ner
Igenom skyarna till fasta jorden.
Sök icke der det klara, det bestämda,
Det rediga. Dess plats är icke der;
Men der bor tankens djup, på Svenska grubbel.
Det blixtrar sparsamt i dess mörka nätter,
Och blixten sjelf i dimmor slocknar ut.
Men troget återspeglas deri verlden,
Hvad anden tänkt och diktat vet man der.
En recensions-anstalt, helt lärd och boksynt,

* Konsistorial-Råd. Död i Stralsund 1841.

Germanien är, — det är ett tropiskt haf,
 Som tager många floder i sitt sköte,
 Men skickar ingen ut: de lösas opp
 I moln och dunst och metafysisk dimma.

Du var ett undantag, förenade
 All Nordens grundlighet med Söderns klarhet,
 Och mensklig kunskap hade knappt en vrå,
 Dit ej ditt spejar-öga trängde in
 Och forskade och dagade och redde.
Du var mig Tyskland, men i öfversättning,
 En trogen öfversättning och en sann,
 Ej därför tung och krystad. Lätt som ljuset
 Sin etherrymd igenomfar, som Iris
 Sin båge hvälfver öfver himlen, så
 Du rörde dig, och språkets hårda bojor,
 De centnertunga, klingade kring dig.
 Hvad skönt och ädelt är, är äfven klart,
 Och ibland dimmorna bor Sanning icke.
 Det sägs, hon dväljs på botten af en brunn,
 Men ingen gyttja grumlar brunnens spegel,
 Och himlens stjernor lysa på dess yta. —
 Men ofvan jorden hennes namn är Kyrka.
 Hur varmt, hur nitiskt vårdade du din,
 Och ur dess kalla barm af sten du bar
 Fröt till din död. —

Hvem skulle väl ha sagt,
Då vi åtskildes för en kort tid sedan,
Att du, den friskare, den lefnadsglade,
Så hastigt skulle gå, och före mig,
Till obekanta landen, hvarifrån
Ej någon vände åter, utom *en!*
Hans lära förde du i fädrens bygd
Ej öfverläst, men gjuten ur ditt hjerta,
Och sista gången, som jag hörde dig,
Det var från altaret der du invigde
De unga till sin vandring genom lifvet,
Och gaf dem fridens ord och salighetens
Till rikt *viaticum* på långa resan.
Ack! när den en gång slutad är, de falla
Intill ditt hjerta, och du ställer alla,
Som trogne herden räknar sina lam
Ifrån sig, du dem alla ställer fram,
Och säger fröjdfull, såsom det står skrifvit:
"Se, fader, här är jag och barnen, du mig gifvit."

Till Fru M. Meck*vid dess mans död.**

Upphör dock en gång att gråta!
Tårar lösa icke lifvets gåta,
Gåtans nyckel är i grafven gömd.
Alla lida, ingen blir förglömd,
Men när du lagt neder vandringsstafven,
Se, då flyger utur grafven
Ett odödligt Hopp
Präktigt mot sin himmel opp.

Sorgen är ej dikt, men lifvets spånad
Är som silkesmaskens, och förvånad
Ser du fjäriln svinga ur
Bräckta skalet opp, en ny natur.

Der förenas hvad här åtskildt blifver.
Hvad han tagit Döden återgifver,
Fogar samman hvad han skilde åt, —
Derför icke längre gråt!

* 1842.

J. Sommar.*

Sommarns slägte vill dö ut i Skåne,
 Långsam vinter öfver slätten rår;
 Dock från himlen än vi låne
 Hoppet om en bättre vår.
 Som en gäst från fjerran bringar
 Sina gåfvor, gode Gudars lån,
 Lyfte anden slutligt sina vingar
 Och flög åter dit han kommit från.

Djupt, men blygsamt, var hans fria sinne,
 Hade intet rum för dagens flärd:
 Endast himlen såg sin bild derinne,
 Och hans vishet var sin himmel värd.
 Icke döda stodo på hans hylla
 Trones hjeltar, fridens vise män,
 Stego vänligt ner att fylla
 Med sin värma kyrkans, fridens vän.

Men ej blott det Sanna, ock det Sköna
 Han sin varma hyllning gaf.

* Theol. Doktor och Kontrakts-prost. Död i April 1843.

Skalder och profeter vifta gröna
Himlapalmer på den Vises graf.
Diktens rena toner röra
Sanningsvännens både håg och sinn;
Ty det Skönas gyllne portar föra
Säkrast uti visdomstempleet in.

Patriark och kyrkofader
Uppenbarad ibland oss!
Läs ännu bland dina stjerneverder
En homilia af Chrysostomos!
Patriark till hjerta och till seder
Dröj i Abra'ns sköte kvar,
Och med godhet blicka ännu neder
Till de kära, du här lemnat har!

Efter talets slut vid Wexiö Gymnasii jubelfest

d. 12 Juni 1843.

Men stunden är förbi, jag måste sluta.
Hvem vet, kanhända är det sista gången
Jag talar till er ifrån detta ställe;
Ty uti Herrans hand stå lif och död,
Och Döden, grafvens bleka Eforus,
Har skickat sina förbud till mitt hjerta.
Hårt är ändå att skiljas ifrån Solen,
Den ende skald, som lefver i vår Nord.
Väl skiner hon ej öfver drufvokullar,
Och ingen klassisk silfverbölja rullar
Utöfver stenig och förtorkad jord,
Men sagans land är här, det minnesrika,
Romantiskt underbart och skönt tillika,
Väl ej som Norden högt, som Södern skönt,
Men trefligt likafullt och sommargrönt:
Och när till slut den långa vintren töar,
Och bäckarna med blått och vattrad band
Omgjorda gladt de små, de näpna land
Med björkekullar kring de klara sjöar,
Som sqvalpa vänligt omkring tusen öar,

Och der Sanct Sigfrid håller englavakt
Med tre martyrer öfver Wärends trakt,
Och stora minnen, diktade kanhända,
Men likväl sköna, trängas omkring Blenda. — —
Ack, kärt är lifvet för hvar liflig själ,
Och hårdt från det och dikten ta farväl!
Hvad ej kan ändras bär med tåligt sinne,
Och hvarför klaga! Vindarna förströ
All fegsint klagan. Den, som föds, skall dö,
Och lycklig den, som lemnar qvar ett minne
Om icke af det stora, som han gjort,
Dock af det ädla, som han sökt och velat!
Olika delar himlen sina gåfvor,
Och ingen svarar för hvad han ej undfått.
I höghvälfd domsal, uti himmelsblå,
Som hänger öfver stjernorna deroppe,
Der frågas icke, hvad du gjort och utfört,
Ej om du målet nått, men om du sökt det
Med redligt mod, med oförtröttad håg;
Ty vår är viljan, allt det andra lyckans.
Och därför frukta vi ej heller för
De store döde, mer begåfvade,
Af landets söner, som gått före oss. —
Främst ibland dem står Smålands störste son,
En blomsterkonung med sitt blomstersinne,
Som först knöt kransen kring naturens lockar,

De vilda, flygande, ej redde än.
 Han går bland liljor, men det är de liljor,
 Som kallas stjernor, sedda från vår jord:
 Och derfrån ser han neder till de salar,
 Der han har drömt sin första ungdoms dröm
 Och anat ordet till sin blomverlds gåta.
 Ty det är Herrans skugga dock, som går
 Naturen genom, och den Vise ser
 Hans spår i blommorna som uti djuren:
 Natur-allegori är tänkarns vishet,
 Och diktens djup nämns Sanning uppå jorden. —
 Uti en krubba Gudasonen låg,
 Och mången Genius går beslöjad fram
 Ej känd, ej aktad utaf dagens hjeltar,
 Tills på en gång han kastar slöjan af
 Och i besittning tar naturens riken. —
 Hvad var LINNÉ, då han i Wexiö gick,
 Och hans Linnæa odöpt stod i skogen?
 En Genius, men med sammanlagda vingar,
 Och ingen visste ännu, att de funnos.
 Misskänd af andra, okänd för sig sjelf,
 Förblandades den prisade med hopen,
 Tildess han lyfte sig fullfjädrad opp,
 Och solen sken uppå hans purpurvingar,
 Som förde honom öfver blomsterland,

Der allt han såg och ordnade och tänkte. —
 Ack, allt det ädlaste hos människan
 Föds en mystèr, och segerhufvau höljer
 I början än den konungsliga pannan,
 Tills fram står segrarn och hans segerplaner
 Fullmognade, och gladt han badar sig
 I djupblå himmel, hvarifrån han stammar. —
 Gif akt, du lärare, förr'n du fördömmar. —
 Men stora minnen trifvas hos det största,
 Som stjernorna på himlen jemte månen.
 Så framstår ÖDMANN, ett Halleluja
 Till kungaskaldens gudastämde harpa,
 Och ROGBERG, en framhviskad suck, ett Amen
 Till Gudasonens böner i sin himmel,
 Och *Asabarden*, smattrande bland bergen
 Liksom ett thordönsslag, och krönt af norrsken,
 Som fräsa ner ur skyn, dock ej blott thordön,
 Men trastens klara slag i skogens toppar,
 Och bäckar, vandrande i gröna dalar,
 Som sorla längtansfullt mot ursprungs-hafvet
 Bland blommor, speglade i sorlarns våg. —
De äro våra anor. Gifven akt,
 Hvad anspråk födas utaf fädrens ära!
 Förmå vi icke till att likna dem,
 Och sjunka våra namn i glömskan neder,

Som lärlingarnas — hvad betyder det? —
Tunnt plägar hvarje säde gro i Norden,
Och upp går ej hvart frö, som myllas ner,
Men skall du därför icke så i jorden?
Glöm ej, att det är Gud, som växten ger!

* * *

DU, som sändt till jorden himlaljuset,
Du, hvars thron uppöfver stjernor står!
Håll din hand utöfver lärohuset,
Lyft hvart sinne inom det ur gruset,
Låt fädrens fordna kraft, som deras tro, bli vår!

Stig neder som en Vår i våra dalar
Och lossa åter hvarje tungas band,
Att enfald tänker och den dumbe talar,
Och vettets örnar, sångens nakna galar
Mot solen stiga opp, som förr, från Nordens land!

Epilog

vid Wexiö Gymnasii jubelfest.

Ser och Febus Apollon med sned blick neder på
 Norden,
 Dör bland isar och snö utmattade strålen ibland
 oss,
 Grönskar dock här och der en fläck, nyodlad i
 skogen.
 Småland hade sin tid, i dag begå vi dess minne.
 Detta är fädernas fest, de hädaugångnes, som
 fordom
 Lefvat i rikare dar (armodet växer med åren),
 Dagar af frid och af sjelfbestånd och af sedernas
 enfald.
 Hvar en skötte sitt kall och bekymrade ej sig
 om andras,
 Konungens minst, der han satt fridlyst och
 tänkte för alla.
 Frukta sin Gud och ära sin kung, var fädernas lära.
 Enkelt var då båd' lif och stat: sjelfständige bonden
 Timrade lyckan sig sjelf, och qvinnan väfde sin
 drägt sjelf.
 Frid var i land och i håg, och gladt sken vän-
 liga solen

Så på odlarens guld som på guldets kring konun-
 gens panna.
 Kom då kriget och flög omkring på blodiga vingar,
 Då tog mannen sitt svärd från vägg och gick som
 en hämndgud
 Ut och stridde för frihet och rätt, ty friheten
 fanns då,
 Dotter af kraft och af sans, ej vår tids sladdrande
 dunstbild.
 Den som är feg han är slaf, hur högt han pre-
 dikar på Tinget,
 Slaf han är af sig sjelf, den värsta tyraunen af alla.
 Allvar låg der och klarsynt kraft i tanke och
 handling,
 Djupt steg forskningen då och såg Naturen igenom,
 Ordnande allt på sitt rum och redande tingen
 med klar blick.
 Som husfadren beställer sitt hus, ser öfver och
 ordnar,
 Att förvirring ej fins, men allt har sin nagel,
 sitt ställe,
 Öfverensstämmande allt, och det ena stöder det
 andra:
 Så skall den Vise ordna sitt hus (det kallas Na-
 turen),
 Der han sattes af Gud till profet. För siarens
 blickar

Fly oordning och natt, och dess barn, orediga
Kaos.

Ordning är Sannings mystèr och dess kungliga
krona är ljuset.

Alltså ordnade förr LINNÆUS blommornas fotfolk,
Klädda i blått och i gult, och till öfverstar satte
han träden.

Skapa kan Gud allen, men Vettenskapen kan
ordna,

Ställa allt på sin plats, husmodren i verldarnas
hushåll.

Skald kan skapa också, men ingifvelsen lärs ej
af andra,

Kommer af Gudi blott, som allt godt kommer
af honom.

Men hur skapar ingifvelsen då? Ej genom ett
Varde

Ställer det Sköna hon fram, framställer blott hvad
du sett har

Någorstäds, eller hört (af intet blifver det intet),
Men i rosenkimmer hon ser, hon hör i välljud.
Häfdernas språkrör är stäldt i djupet af sångarens
hjerta,

Minnets harposträng vibrerar och klingar i dikten.
Detta är formernas verld, men ej de formers du
sjelf gjort,

Gud

Gud har gjort dem åt dig. Uppfatta dem, siare, bilda
Troget dem af som de stå för svärmande ögat,
men säg ej

Att du diktat dem sjelf: Gud har dem diktat allena.
Ty när han harpan slår, framvälla verldar ur
djupet,

Och hvad han talar blir till. Den högsta skalden
en Gud är

Du är hans skugga allen, en ros, som han fällde
ur handen,

Och när hon vissnat en gång, då leker vinden
med bladen.

Glöm ej, det Sköna är sken, som flyter på ytan
af tingen,

Skummet på Sanningens brunn, men sjelf hon
trifves på djupet.

Synbar skillnaden är för hvar och en, ty Naturen
Uppenbarar en *Gud*, men Konsten allena en *menska*,
Derföre ödmjuk var och hoppas med bäfvan, tills
Döden

Öppnar sin skola och tyst förklarar dig gåtan af
lifvet.

Lär, erfar och förnim: det är summan i dikt och
i sanning.

Strövers.*1. På Charlotte-dagen.*

Grekerne, på hvilka jag plär lita,
 Delte tiden fordomdags
 In i svarta dar och hvita,
 Och tillämpning kommer strax.

Svarta, sorgeliga dagar
 Jag haft många, fast jag icke klagar;
 Men allt ädelt, vist och godt
 Kallar jag, som dagen, för *Charlotte*.

2. Till Landshöfding Hans Järta,

med ett ex. af Författarens Skol-tal.

Hvad en skolflux tänkt och ordat,
 Mycket ämnat, litet nog fullbordat,
 Ser du här i sammandrag.
 Ringa gåfvan emottag!
 Ej ditt bifall (hur begärligt)
 Hoppas han; men tänk dervid:
 "Hur han irrat, mente han dock ärligt
 Med sin skola — och sin tid.

3. *Till Friherre C. A. v. Nolcken.*

Ädel man och adelsman
 Är ej alltid *ett*, det kan jag svärja;
 Men på vackra Jordeberga
 Begge jag förenta fann.

4. *I en minnesbok.*

Om hvar en, som er älskat har,
 Sitt namn på detta bladet skrifvit,
 Hvad tror Ni följden deraf blifvit?
 Jo, den att bladen ej räckt till.
 Ni ser, hur litet här är kvar,
 Och derföre jag sluta vill.

5. *Till Carolina W.*

då hon bad om Författarens namnteckning.

Blott mitt namn! — det är för litet,
 Föga ära det ditt skrifbord ger.
 Ack, ett namn, af tadlet sönderslitet,
 Eller vanstäldt af det falska nitet,
 Men här har du det —

Tegnér.

6. *Gerda Rappe till Gerda Wijk.**

Aldrig sedda, lilla Gerda,
 Blif så vacker som du vill,
 Ypperst bland de älskansvärda,
 Sådant hör familjen till:
 Endast — morfar det befarar —
 Ej så vacker som din mor;
 Farligt är det, som han tror,
 Ej för dig, men dock för karlar,
 När du en gång blifver stor.
 Vill du skön som mamma blifva,
 Blif så god som hon också!
 Så har morfar bedt mig skrifva,
 Fast jag ej det kan förstå. —
 När en gång hvarann vi famne,
 Vi fundere deruppå;
 Glöm tildess ej bort din namne!

* Författaren skref dessa verser, bland de sista af hans hand, i sin lilla yngsta dotterdotters namn.

Afsked till min lyra.

Farväl, min lyra! Ja, nu är det slut.
 Lägg dig och sof, nu ha vi sjungit ut.
 För dina toner mina sorger veko,
 Som Sauls fordom, och af dem ljöd eko
 I månet godt och bättre bröst än mitt.
 Men tystna nu! Hvarann vi äro qvitt.

Jag *Svea* sjungit, jag har *Frithiof* sjungit,
 Natur och Gud och menskor sjöng jag glad:
 Egentligt lefde jag blott, då jag qvad.
 Från norr till söder vinden ofta sprungit, —
 Och mången tagg mitt arma hjerta stungit,
 Men mången ros ock läkt mig med sitt blad.
 Jag vet ej rätt, så som min lefnad skridit,
 Om mer jag fröjdats, eller mer jag lidit.

Mitt vapen var du: jag har intet annat.
 Du var min sköld: jag ingen annan haft.
 Vi gått på äfventyr, och ha ej stannat,
 Förr'n vi eröfrat världen med vår kraft.
 Men vapenskölden -man vid grafven krossar;
 Den siste af min släkt mig ändtligt Gud förlossar.

Farväl, du dikt, du själ utaf min själ,
Farväl, du himlaburna, långt farväl!
Jag måste hän, jag får ej längre stanna;
Du var mig allt, det Goda som det Sanna.
Jag haft dig kär *för* allt och *öfver* allt,
Och uti himlen än jag skymtar din gestalt.

Den dag skall komma, då utur min aska
En skald skall uppstå för att sjunga ut
I slag, som klinga, uti toner raska,
Hvad jag ej hunnit, förr'n min kraft tog slut,
Hvad stort och ädelt i det nordanländska
Som återstår ännu, det väldiga, det Svenska. —

Farväl! jag slutar der jag börjat har,
Farväl, du dikt, som verklighet mig var
Och lifvets lif och evighetens kärna;
Jag skiljs från dig, fast jag ej skiljes gerna.
Det blifver sent, J bröder! Dock *en* gång
Farväl och afsked må på jorden stanna.
Farväl, farväl! Skiljsmässan blir ej lång.
Förvissna, Febi lager, på min panna,
Dö på min tunga, du min sista sång!

Förklaring

*af några, i de Smärre Dikterna förekommande,
namn och uttryck.*

- Achäisk.* III. 33. * Grekisk.
- Amfion.* III. 81. Greklands störste tonkonstnär, Thebes grundläggare.
- Ammons son.* IV. 168. Då Alexander den store besökte Jupiter Ammons tempel, förklarade presterne honom vara *Gudens son.*
- Anadyomene.* IV. 177. Den ur hafvet *uppdykande* Gudinnan. Ett binamn för Venus.
- Arbela.* IV. 171. Ort i östliga Assyrien, i hvars närhet Alexander den store vann öfver Darius ett berömdt fältslag.
- Ariadne.* IV. 272. Öfvergifven af Theseus, blef hon, — säger mythen — funnen på ön Naxos af Bacchus, som med henne förmälte sig.
- Asynjor.* III. 91. Gudinnor i den nordiska mythen.
- Athene.* IV. 177. Pallas (Minerva).
- Axels stad.* IV. 165. Köpenhamn, till hvars grundläggning Axel Hvide (Erkebiskop Absalon) bidrog genom uppförandet af sitt *Axelhuus.*
- Bergelmer.* III. 99. Den ende af jätteslägten, som, räddande sig på en båt, undkom öfversvämningen af Ymers blod.
- Bjarkamal.* II. 185. Sången om Rolf Krakes sista strid med Hjorvar, äfvensom om hans begge kämpar Bodvar Bjarke och Hjalte. Denne sång omqvads af Thormod Kolbrunaskald, inför Olof den heliges män, näst före slaget vid Stiklestad.
- Björnstorp.* III. 275. Egendom i Skåne.
- Breitenfeld.* III. 196. Sachsisk ort, bekant i Gustaf II Adolfs krigshistoria.
- Cecrops.* III. 81. Denne, Athens grundläggare, kom först från Nilens mynning med en flotta öfver till Grekland.
- Cefalus.* IV. 25. En skön grekisk yngling, i hvilken Aurora förälskade sig.

* Den Romerska siffran angifver bandets nummer, den Arabiska sidans.

- Chrysostomos.* III. 250. Denne, för sin vältalighet berömd, Kyrkofader var, i fjerde seklet, erkebiskop i Konstantinopel.
- Cithäron.* IV. 260. Ett berg i Grekland, der åt Bacchus helgade mysterier firades.
- Cyklader.* IV. 229. En krans af öar i Grekiska arkipelagen.
- Cyllenier.* IV. 179. Binamn för innevånarne i Arkadien, af det der liggande berget *Cyllene*. — *Cylleniska templet* IV. 187. var helgadt åt *Pan*.
- Cypria.* IV. 178. } Binamn för *Venus*, af öarna Cypern och Cy-
- Cythere.* IV. 170. } thera, der hennes dyrkan var som lifligast.
- Cästus.* III. 258. En med jern eller bly försedd handske, använd vid Grekernas och Romarnes näfve-fäktningar.
- Dionysus.* IV. 168. Bacchus.
- Diskus.* III. 258. En rund skifva af sten eller metall, använd vid Grekernas och Romarnes kast-öfningar.
- Dodona.* III. 26. Sätet för ett af Grekländs äldsta orakel. Bland annat, gaf der susningen af *ekens* blad ledning för prestinnornas profetior.
- Dryops dotter.* IV. 187. Pan var, enligt Homeri berättelse, son af Hermes och nymfen Dryopis, Dryops dotter.
- Ekäs.* III. 282. Boställe för Biskopen i Carlstad.
- Ellivågor.* III. 100. se *Ellivaga*. I. 240.
- Eos.* III. 256. Morgonrodnaden (*Aurora*).
- Euphrosyne.* IV. 135. *Glädjen*. En af de tre Gratierna.
- Eurotas.* IV. 271. Flod, som genomströmmar Arkadien.
- Evan.* IV. 272. Binamn för Bacchus.
- Falanx.* IV. 169. En till slaglordning i fyrkant uppställd truppmassa hos Grekerna.
- Febi fågel.* III. 84. Svanen.
- Fenrer.* III. 105. se *Fenris-ulfven*. I. 195.
- Fur och Flå.* Tvenne sjöar i Småland.
- Gangen.* IV. 168. Floden *Ganges* i Ostindien.
- Gorgohufvudet.* III. 257. En fasaväckande bild på Pallas' sköld.
- Graniken.* (Granikus) IV. 169. Flod i mindre Asien.
- Gulltopp.* III. 109. Heimdals häst.
- Gustafsvik.* III. 235. Egendom i Vermland.
- Gångråd.* III. 92. Odins antagna namn vid besöket hos Wafthrudner.
- Hades.* III. 81. Pluto.
- Helios.* III. 256. Solguden.
- Hermes.* IV. 185. Mercurius.

- Hertha.* II. 272. Forn-germanisk personifikation af *Jorden*, motsvarande Gudinnan Frigga i nordiska mythologien.
- Hervora.* III. 127. Stället häntyder på Hervors, i Hervorarsagan beskrifna, vandring till sin fader Angantyr's graf, för att af honom begära svärdet Tjrfing.
- Hières.* IV. 54. Stad i södra Frankrike vid Medelhafs-kusten, bekant för sitt välgörande klimat.
- Hierofant.* IV. 258. Öfverstepresten vid de Eleusinska mysterierna.
- Himminborg.* III. 109. Heimdals' boning.
- Hoddmimers skog (Hoddmimers Holt).* III. 104. Räddningsstället för det enda menniskopar, som efter Ragnarok blifver öfrigt.
- Hröswelger.* III. 102. Var, enligt nord-mythen, en jätte i örnskepnad, som satt vid himmelens yttersta nordpunkt och med slagen af sina vingar frambragte *vinden*.
- Hydaspes.* IV. 168. Flod i Hindostan.
- Hyacinthus.* IV. 42. En ung spartansk hjelte, som Apollo af våda dödade. Blomman af samma namn ansågs som en symbol af Gudens sorg häröfver. (En annan myth säger henne vara uppvuxen ur sjelfmördaren Ajax' blod.)
- Hyn.* III. 286. En sjö i Vermland.
- Ida.* IV. 25. Ett berg, vid hvars fot staden Troja låg.
- Jernbärrarland.* III. 38. Forn-namn för södra delen af Dalarne, här användt äfven på Vermland.
- Ifing.* III. 95. Gränsfloden emellan Gudarnas och jättarnas hem, enligt nordiska mythen.
- Iris.* IV. 142. Regnbågen.
- Jordeberga.* IV. 291. Egendom i Skåne.
- Issi pass.* IV. 171. I Cilicien. Här blef Darius för andra gången slagen af Alexander den store.
- Juel.* III. 130. Baron Nils v. Juel, berömd Dansk Amiral, död 1697.
- Ixion.* II. 138. Mythen säger, att denne, Lapithernas konung, vid gudataffeln förälskat sig i Juno. Då han trodde sig omfamna henne, fann han blott — ett moln.
- Kalydonisk.* IV. 184. Greklands tappreste bjeltar sökte länge förgäfvos att döda ett oerhördt vildsvin, med hvilket Diana af hämnd hade hemsökt staden Kalydon.
- Kapaneus.* IV. 182. En af de sju anförarne i första kriget mot Thebe.
- Kidron.* IV. 104. En å i närheten af Jerusalem.

- Klytemnestras son.* II. 142. Orestes.
- Knidus.* IV. 178. Stad i mindre Asien, der Afrodite (Venus) ansågs hafva sin älsklings-ort.
- Kolkiskan.* IV. 183. Medea, konungadotter från Kolkis vid Svarta hafvet.
- Kronion.* II. 270. Zeus (Jupiter), son af Kronos (Saturnus).
- Lemmeströ.* IV. 84. En f. d. kyrkoby i Skåne.
- Lidona.* IV. 12. Ett bekant poëm af Franzén.
- Lidskjalf.* III. 22. Odins thron i Valaskjalf.
- Lif. Lifthrasnir.* III. 104. Det enda människopar, som vid Ragnarok blifver räddadt undan Surturs eld.
- Lysippus.* IV. 183. Berömd bildhuggare från Sicyon, samtidig med Alexander den store, hvars gestalt han i flerfaldiga stoder återgifvit.
- Magne.* III. 106. Thors son med jätteqvinnan Jarnsaxa.
- Majas son.* III. 132. Merkurius.
- Marathon.* IV. 218. Ort i Attika, bekant genom Miltiades' seger öfver Perserna.
- Medea.* IV. 182. Konungadotter från Kolkis, bekant genom sitt deltagande i Argonauternas tåg.
- Meoniden.* IV. 41. Binamn för Homerus.
- Mithras.* III. 270. En Persisk gudomlighet, med hvilken man ansett *Solen* vara betecknad.
- Mjölner.* III. 106. Thors hammare.
- Mode.* III. 106. Thors son med den sköna, guldhårade *Sif*.
- Mundelföre (Mundilfaxe).* III. 97. Åt honom gifver nordmythen Solen till dotter och Månen till son.
- Myron.* IV. 182. Grekisk bildhuggare, berömd för natursanningen i sina efterbildningar ur djurverlden.
- Nagelfare.* IV. 239. Ett jätteskepp, gjordt — säger Eddamythen — af döda mäns naglar.
- Naxos.* IV. 272. Ö i Ägeiska hafvet.
- Nepenthes.* IV. 272. Ett af Grekerna användt, smärtstillande medel.
- Niobe.* IV. 181. Amfions gemål. Förtviflad öfver sina barns död blef hon — säger Mythen — förvandlad till sten.
- Norräna-tunga.* III. 263. Skandinaviens äldsta, gemensamma språk.
- Nörve.* III. 98. En nordmythisk jätte, *Natts* fader.
- Oeta.* II. 164. Ett berg mellan Thessalien och Macedonien.
- Olympia.* IV. 44. Ort i det gamla Grekland, ryktbar genom de der firade nationalhögtider (de *Olympiska spelen*).
- Olympias.* IV. 171. Alexander den stores moder.

- Olympius.* IV. 174. Jupiter hade detta binamn af sitt berömda tempel i Olympia.
- Onar.* IV. 247. Drömmen.
- Ossa.* II. 161. Berg i Thessalien.
- Oxus.* IV. 271. Flod i Asiatiska Tatariet.
- Paktolus.* IV. 271. Flod i mindre Asien. Ur dess guldsand troddes Kroesus hafva hämtat en del af sina rikedomar.
- Paläotyp* (Förstlings-tryck). IV. 101. Beteckning för de äldsta tryckta böcker, ifrån konstens uppfinning intill år 1500.
- Pan.* IV. 185. I början en Arkadisk herdegud, sedermera en allrådande naturgud, en personifikation af *Alltet*.
- Paris.* IV. 178. Bekant är, hurusom denne Trojanske prins, när de tre Gudinnorna täflade om skönhhetens pris, begärde att se dem nakna, och åt Venus, som ensam behöll sin gördel, tillerkände priset.
- Pelion.* II. 161. Ett högt berg i Thessalien.
- Peneus.* IV. 271. Flod i Grekland.
- Praxiteles.* IV. 176. Bland denna Grekiska bildhuggares mästerverk räknade man hans framställningar af *Eros* (Amor).
- Prometheus.* III. 120. Allmänt känd är mythen om denne Titan-ättling, om hans trots och list emot Gudarna, hans stöld af elden, och hans slutliga straff att, fastsmidd vid en klippa på Kaukasus, känna sin, hvarje natt återväxande, lefver, evigt sönderhackas af en örn.
- Python.* III. 159. En fruktansvärd drake, som hade sitt tillhåll på berget Parnassus.
- Python-guden.* IV. 15. Apollo, hvars pil dödade Python.
- Ranudo.* IV. 206. "Don Ranudo di Colibrados", ett bekant lustspel af Holberg.
- Ratatosk.* IV. 238. En ekorre, som oupphörligt löper opp och ned på grenarna af asken Yggdrasil.
- Regulus.* II. 128. Romersk fältherre, bekant för sin fosterlandskärlek och sjelfupoffring.
- Roland.* III. 82. Mångbesjungen medeltids-hjelte, tillhörande Carl den stores och hans riddares fabelkrets.
- Roncevaux* (*Roncesvalles*). III. 82. En dal i Navarra, der, enligt riddarsagan, Roland fann sin död i striden mot Baskerna.
- Rämsjön.* IV. 94. Sjö i Filipstads bergslag. Vid dess ena strand ligger Rämens bruk.
- Samothrake.* IV. 258. Ö i Ägeiska hafvet, ryktbar i forutiden för sina heliga *mysterier*.
- Saturnia.* IV. 181. Juno, Saturni dotter.

- Saxos stad.* III. 43. Lund, der Saxo Grammaticus länge uppehöll sig hos sin vän och beskyddare, erkebiskop Absalon.
- Scopas.* IV. 181. Berömd Grekisk bildhuggare.
- Sicyon.* IV. 174. En af Greklands äldsta och skönaste städer, berömd för innevånarnes höga grad af konstodling.
- Silenen.* IV. 180. Den bedagade *Silenus* var Bacchi uppfostrare, följeslagare och flitige dyrkare.
- Sirköping.* IV. 101. Egendom i Skåne.
- Skamander.* IV. 271. En liten flod i mindre Asien, känd äfven under namnet *Xanthos*.
- Skidbladner.* III. 77. Guden Frejs skepp, som kan segla på både land och vatten, och alltid har medvind.
- Sofronisci son.* IV. 29. Sokrates.
- Spegel.* IV. 103. *Haqvin Spegel* (död såsom erkebiskop i Upsala 1714) bekant psalm-författare.
- Spitsberg.* III. 80. En ö, hörande till östra Grönland, vår verldsdels nordligaste land.
- Stagira.* IV. 29. Stad i Macedonien. Aristoteles, som här var född, kallas *Stagiriten* IV. 170.
- Stambul.* IV. 40. Konstantinopel.
- Starkotter.* III. 131. Herwarar-sagan tillägger denne nordiske fornkämpe åtta händer, samt förtäljer, att han stridt med fyra svärd på en gång.
- Stoas Vise.* IV. 31. Stoikerna. *Stoa* var en pelargång i Athen, der filosofen Zeno höll sina föredrag.
- Stygen.* II. 167. *Styx*, ursprungligen en bäck i Arkadien; i skaldernas dikter den hemlighetsfulla, underjordiska flod, vid hvilken Gudarne svuro.
- Sährinner.* III. 103. Galten, med hvars fläsk Einherierna frossa i Walball, utan att det någonsin tager slut.
- Tamerlan (Timur).* II. 172. Ryktbar asiatisk eröfrare.
- Tanais.* IV. 271. Floden *Don*.
- Tempe.* II. 254. En skön dal i Thessalien, der floden Peneus banar sig väg mellan bergen Olympus och Ossa.
- Terra.* II. 246. Jorden.
- Themis.* II. 276. Rättvisans gudinna.
- Theseus.* II. 265. Det var, enligt sagan, Kung Minos' dotter, Ariadne, som förhjälppte hjälten ut ur Labyrinthen, sedan han der dödat vidundret Minotaurus.
- Thyrus.* IV. 168. En med murgrön och vinlöf omkransad staf, som vid Bacchus-festerna bars af Bacchanterna.
- Thrudgelmer.* III. 99. Son af *Urgelmer*, den nordiska jättstammens ättfader, och fader till *Bergelmer*.

- Tingvalla-ön.* III. 285. Ön, der Carlstad är byggd.
- Tirfing.* III. 127. Svärdet, som dvärgarne Durin och Dvalin nödgades smida åt Odins sonson, den tappra Svafrlame.
- Tiresias.* III. 218. Blind siare i det gamla Thebe.
- Tordenskiöld.* III. 130. Petter v. Tordenskiöld, född i Bergen i Norrige, bekant för sin tapperhet såsom Dansk Amiral i kriget mellan Fredrik IV och Carl XII.
- Torso.* IV. 66. Den i Vatikanen förvarade, ofulländade Herkules-stoden, ett af Antikens största mästerverk. En Grekisk inskrift säger den vara förfärdigad af Apollonios.
- Tyr.* IV. 239. Nordisk stridsgud, son af Odin. *Enhändt* är han derföre, att Fenrisulfvan bitit af hans andra hand.
- Vafthrudner.* III. 90. En gammal jätte, enligt Edda-mythen, hvars sagokunskap var berömd öfver hela världen. — *Vafthrudnismal* (Vafthrudners sång) är kvädet om Odins besök, i ändamål att fresta hans vishet.
- Vanhem (Vanahem).* III. 102. Niords (Vane-gudens) stamhem.
- Viaticum.* IV. 279. Resekost.
- Vindsvale.* III. 36. Vintern.
- Winkelried.* III. 82. I slaget vid Sempach d. 9 Juli 1386, mellan Schweizer-kantonerna och Hertig Leopold af Österrike, störtade den tappra Schweizaren Arnold v. Winkelried sig mot fiendens spjut, och omfattande med begge armarna så många af dem, han förmådde, rände han dem i sitt bröst, med de orden: "jag vill bana en väg för Friheten."
- Yxkullssund.* IV. 90. Egendom i norra Småland.
- Zama.* II. 121. Afrikansk stad, bekant genom Scipio den äldres seger öfver Hannibal.
- Zenda (Zendavesta).* III. 17. De Persiska *Gebernas* heliga urkund, författad på Zend-språket (det forn-Mediska).
- Ägei.* IV. 229. Af Athens konung Ägeus, som, af sorg öfver sin son Thesei förmenade död, störtade sig i hafvet, ansågs arkipelagen mellan Grekland och Asien hafva fått namnet: *Ägeiska hafvet*.
- Östersaltet (Ejstrasalt).* IV. 221. Östersjön.

INNEHÅLL.

Smärre Dikter.*Slut på andra perioden (1842—1840)*

Till Fru Stoltz, vid dess mans graf	Sid. 5.
Fröken W. U. Cedercrantz	» 8.
Elof Tegnér	» 10.
Frans Suell	» 20.
Den främmande ynglingen	» 22.
Den drunknade gossen	» 25.
J. Kröger	» 27.
M. Fremling	» 29.
Till en sörjande make	» 33.
David Aspelin	» 35.
J. Lundblad	» 39.
Grefve J. Beckfriis	» 43.
Biskopinnan M. B. Hesslén	» 47.
N. Bruzelius	» 50.
På grafven i Hières	» 53.
Sven Hylander	» 57.
Jakob Faxé	» 58.
Till en sörjande fader	» 63.
Friherre Nils Trolle	» 65.
Friherrinnan E. M. v. Schwerin	» 68.
Friherrinnan H. C. Åkerhjelm	» 69.
Grefve B. B. v. Platen	» 74.
Leopold	» 75.
J. P. Kuhlberg	» 82.
Friherrinnan L. H. v. Rehausen	» 83.
Grefve K. L. Beckfriis	» 84.
Fru S. M. Tegman	» 86.
Samuel Heurlin	» 88.
Friherrinnan A. B. Leijonhufvud	» 90.
Olof Myhrman	» 94.
Knut Leijonhufvud	» 97.
Till Friherrinnan M. Schwerin, vid hennes dotters död	» 98.
Johan Olof Wallin	» 103.
Den döde	» 109.

*

*

*

Till Damerna vid Medicinæ Doktors-promotionen 1813. Sid.	111.
På Biskop Faxes födelsedag 1813 »	112.
På Biskop Faxes födelsedag 1814 »	114.
På Biskop Faxes födelsedag 1815 »	115.
På Biskop Faxes 50:de födelsedag »	116.
Mor och dotter »	117.
Majdagen »	119.
I Gudmundtorps skog »	120.
Carolinen »	122.
Till Biskopinnan H. Faxe »	123.
Till de resande »	124.
Till en mor, med dess dotters bild »	126.
Slutkalaset »	128.
I Biskopinnan Faxes minnesbok »	129.
På Helena-dagen »	130.
Till Biskop Faxe, vid hans jubelpromotion »	131.
Vid ett slätteröl i Kannik »	133.
Euphrosyne »	135.
Knutssystemet »	138.
Den tredje Januari »	140.
Martinas bok »	145.
Apollonia »	146.
Hymen och Aurora »	147.
Till Ling, då han flyttade från Lund »	149.
Till Hilda »	150.
Födelsedagen »	151.
Vid Sala grufva »	152.
Bordssång »	153.
Till Augusta B. vid dess bröllop »	154.
Till Hanna B. vid dess bröllop »	155.
Till Grefvinnan B. »	156.
Till en ung målarinna »	157.
Hammarispik »	158.
Strövers »	164.
Alexander vid Hydaspes »	168.
Grekiska bilder »	174.
Hymn till Pan »	185.
Till den förmörkade solen »	189.
Prometheus »	191.
Gåta »	195.
Längtan »	196.
Anmärkningar »	199.

Smärre Dikter.*Tredje perioden (1840—1846.)*

Anmälan	Sid. 203.
Till H. M. Konung Carl XIV Johan	» 205.
Afsked till vännerna i Norden	» 217.
Rese-fantasier	» 220.
Återkomsten till hembygden	» 235.
Ragnarok	» 238.
Julottan	» 242.
Pantheismen	» 244.
Sångmön och Drömmen	» 247.
Oedipus	» 260.
Henrik IV:	
1. Bågsjutningen	» 263.
2. Trädgården	» 265.
3. Floras bad	» 267.
4. Mötet	» 269.
Siestan	» 271.
G. Mohnike	» 275.
Till Fru Meck	» 278.
J. Sommar	» 279.
Efter talets slut vid Wexiö Gymnasii jubelfest 1843	» 281.
Epilog vid samma tillfälle	» 286.
Strövers	» 290.
Afsked till min lyra	» 293.
Förklaringar till de Smärre Dikterna	» 295.

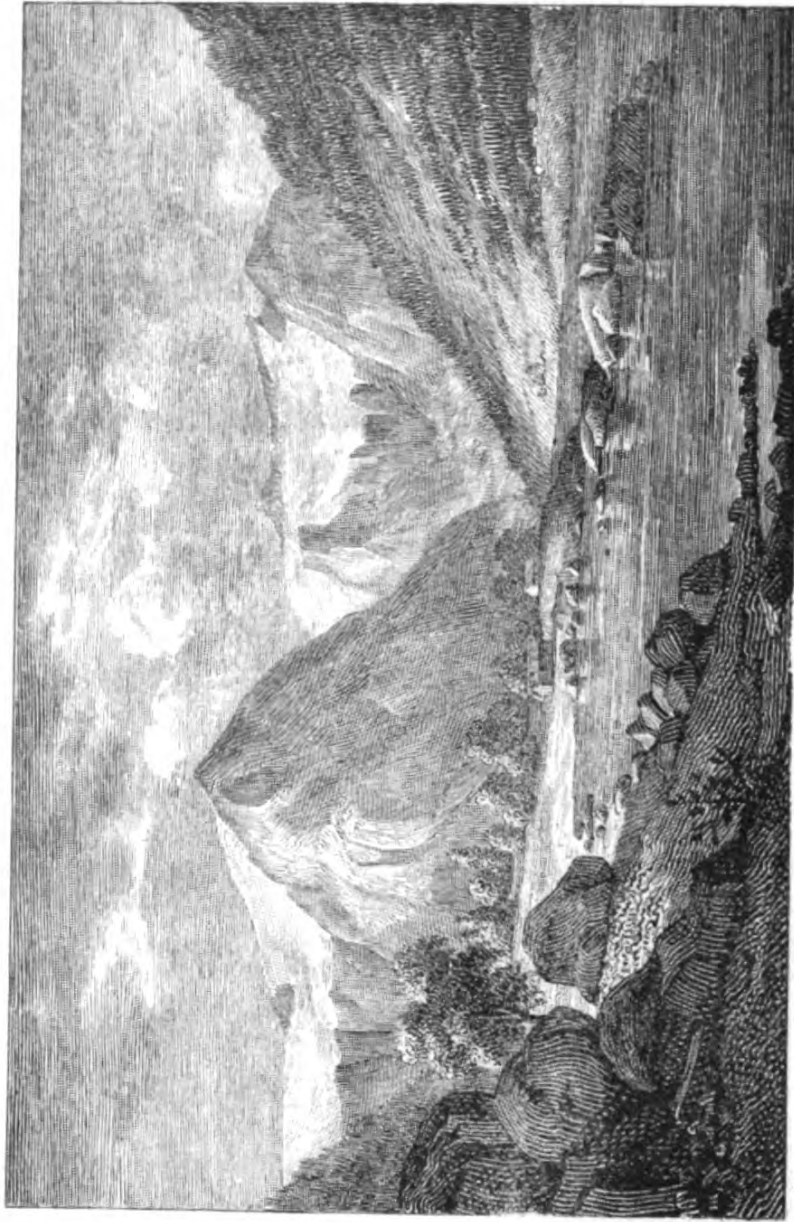
Rättelser:

Sid. 27 rad. 8, står *keridoner* läs *gueridoner*.
Sid. 33, i noten, står *J. Palm*, läs *L. M. Palm*.
Sid. 82, i noten, står 1830 läs 1835.

STOCKHOLM, 1848.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

Paint by J. G. C. G. G.

Lith by J. J. Blackstruckin . Rom

Th. Haslewood's

NOGNE - P. J. A. I. F. N.

From Ennes Church Dale - (Baldon) - Strand.

BIHANG

TILL

FRITHIOFS SAGA.

EPISK DIKT

AF

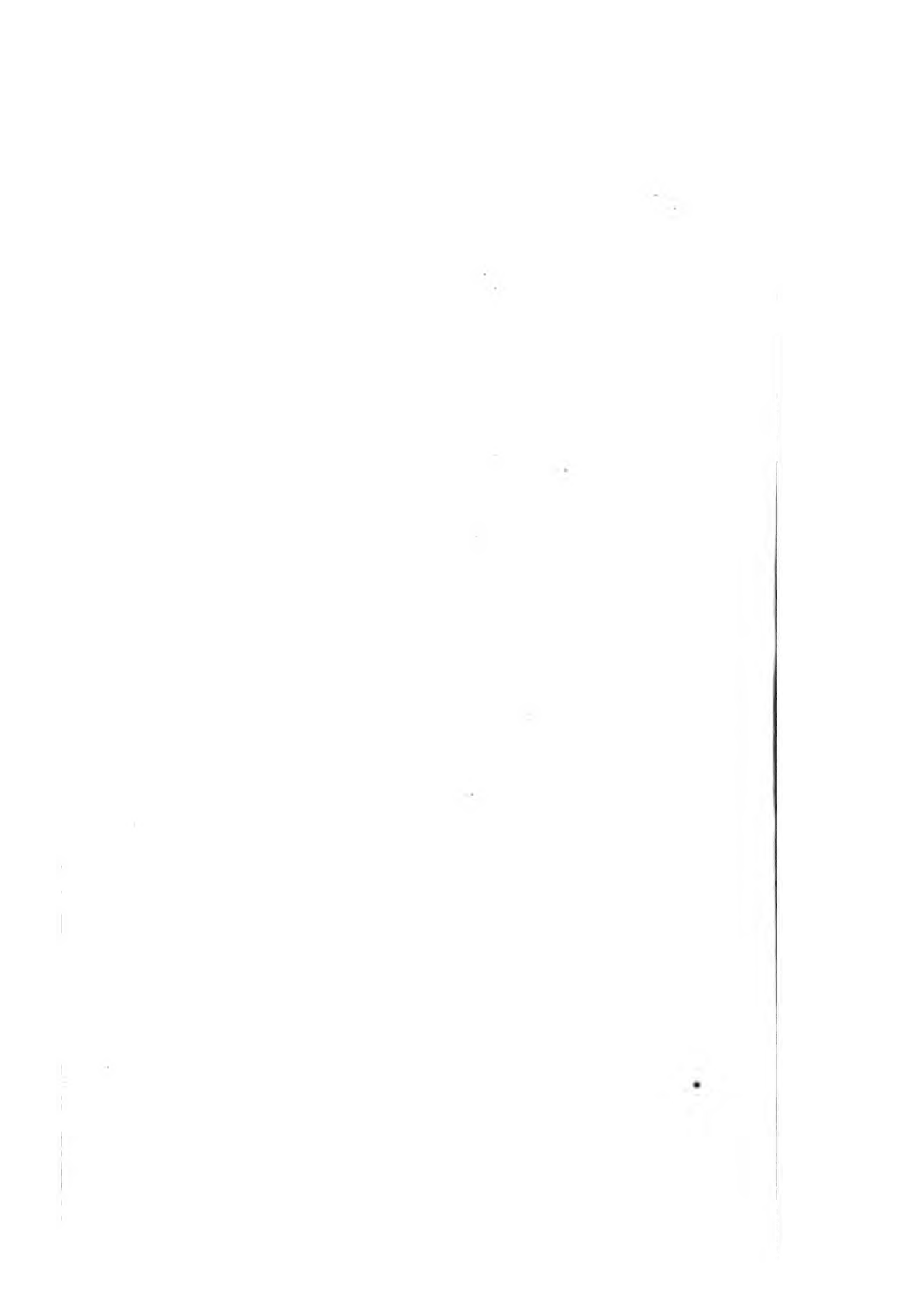
ESAIAS TEGNÉR.

Ny Upplaga.

—•••••—

**STOCKHOLM,
A. BONNIER.**

—
1849.

FÖRETAL.

Frithjofs Saga af *Tegnér* hade redan länge gjort den ryktbare författarens namn vidtfrejdadt inom Europa, samt öfverfört det ända till Amerika, innan den större allmänheten hade någon kunskap om den ursprungliga källan till denna herrliga dikt; den var bekant egentligen blott för forskare inom den nordiska sago-litteraturen. För att sätta läsaren i tillfälle att bedöma, huru skalden bearbetat den i sig sjelf rika, ehuru osofrade malm, han lånat, och tillika lemna en bild af Skandinaviens fornlif, beslöt Herr *G. Stephens*, då han på Engelska öfverflyttade *Tegnérs Frithjof*, att vid densamma tillägga en öfersättning af den Isländska sagan. Härtill bifogade han en uppsats om den Svenska runstafven, en kort teckning af *Tegnérs* lefnad, samt ett bref från honom sjelf. Med författarnes bifall utgaf han alla dessa bidrag äfven på deras originalspråk, jemte en försvenskning af den gamla sagan.

Sålunda uppstod första upplagan af det verk, som nu, för tredje gången, öfverlemnas åt den benägne allmänheten. Utgifvaren har tillökadt det med en karta öfver de orter, som förekomma uti oftabemälde dikt, och med ett antal sånger af berömda författare, hvilka förherrliga den frejdade skalden.

Detta oaktadt har priset på denna samling blifvit nedsatt till nära hälften, för att sålunda göra den mera tillgänglig för köpare.

För att lemna en öfersigt af hvad vi ville kalla *Frithjofs litteratur*, meddelas här nedanföre alla för oss kända upplagor, öfersättningar och bearbetningar, m. m. af oftanämnde *Frithjofs Saga*.

Första upplagan af *Frithjofs Saga* utkom i Stockholm 1825. Andra upplagan samma år. Tredje 1827. Fjerde 1828. Femte 1831. Sjette 1840. Hvarje upplaga har utgjort 2 à 3000 exemplar, så att 14 till 16,000 exemplar kunna anses utspridda.

I. Öfersättningar.

A. Fullständiga:

- Tyska. 1. *Ludolf Schley*, Upsala 1826. Ett eftertryck utkom i Wien 1827.
2. *Amalie von Helwig*, geborne von Imhoff. Stuttgart 1826. 2 uppl. 1832.
3. *G. Mohrike*, Stralsund, 1826. 2 uppl. 1830. 3 uppl. Leipzig 1836. 4 uppl. ib. 1840.
4. *E. J. Mayerhoff*, Berlin 1835.
5. *A. E. Wollheim*, Hamburg 1840. 2 uppl. 1841.
6. *E. Jansen*, Hamburg 1841.
7. *Hartman*, Leipzig 1841.
- Danska. 8. *H. Foss*, Bergen 1826. 2 uppl. Christiania 1827.
9. *J. P. Miller*, Kjöbenhavn 1826. Häri är Rings Drapa öfersatt af *Finn Magnussen*.
10. *A. E. Boye*, Kjöbenhavn 1838.
- Franska. 11. *Mlle du Puget*, Paris 1838. Är på prosa.
- Engelska. 12. *Rev. William Strong*, London 1833.
13. Flere anonyma (*H. G.*, *W. E. F.* och *R. G.*), London och Paris, 1835.
14. *R. G. Lathman*, M. A. London 1838.

15. *G. Stephens*, Stockholm 1859 (hos A. Bonnier).
 16. *Oscar Baker*, London 1841.
 Ryska. 17. *Grooth*, Prof. Helsingfors 1840.

B. Partiella (Uti Periodiska Skrifter, Reviews &c.)

1. *K. Lappe*, på prosa, i Wiener Zeitschrift für Kunst, Litteratur und Theater.
2. *C. A. Valentiner*, uti Originalien aus dem Gebiete der Wahrheit, Kunst, Laune und Phantasie, Jahrg. 1832. N:o 29.
3. *Wilh. v. Souhr*, i Das Morgenblatt, N:o 149—151.
4. *Herman v. Pommer Ephe*, i Sundine 1834.
5. *J. J. Ampère*, Ingeborgs klagan, på franska. Ifr. Litterarische Blätter der Börsenhalle, 1832.
6. Blackwood's Edinburgh Magazine, Febr, 1828.
7. Foreign Quarterly Review; N:o V. Sept. 1828.
8. Professor Longfellow, i North American Review, Boston and New-York. N:o 96. July 1837.

II. Musikalier.

1. Tolf Sångur ur Frithiofs Saga, af *B. Crusell*. Sthm, 1826. Utkommo sedermera i Leipzig 1827.
2. Sångur ur Frithiofs Saga af *Crusell*, arrangerade för Guitarre af Hildebrand. 4 Häftn.
3. Tre Sångur ur Frithiofs Saga, af (Grefvinnan) *Hedda Wrangel*. Sthm, 1828.
4. Sångur ur Frithiofs Saga, satta i Musik af *P. C. Boman*. Sthm, 1828.
5. Fyra Sångur ur Frithiofs Saga, komponerade af *Adolf Sandberg*. Sthm. 1829.
6. Tre Sångur ur Frithiofs Saga, satte i Musik af *S. M. Zanders*. Sthm, 1830.
7. Schwedische Lieder aus Axel und Frithiof, in Musik gesetzt von *Caroline Ridderstolpe*. Sthm, 1829.
8. Vikinga-Balk (XV Gesang aus Frithiofs Sage) von *Joseph Panny*. Mainz, Paris, Antwerpen 1832.

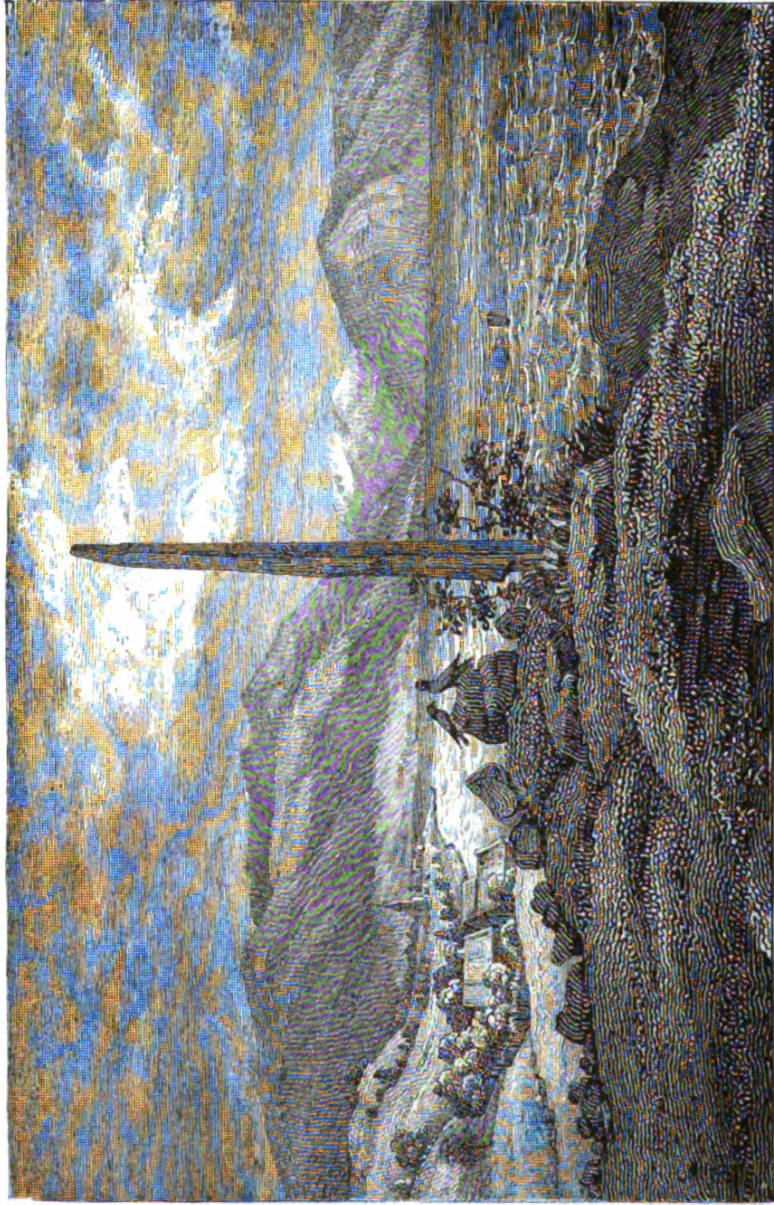
9. Drey Lieder aus der Frithiofs Sage, von *F. Silcher*. Tübingen, 1836.
10. VI Sånger ur Frithiofs Saga, i den Engelska öfversättningen af *G. S.*

III. Stentryck.

1. *H. Hamilton*, Tjugofyra teckningar till Frithiofs Saga, 4 Häften. Sthm, 1828.
2. Framnäs och Balestrand, Frithiofs och Ingeborgs hem, målade af *C. J. Fahlcrantz*, lithografierade af *M. J. Anckarsvärd*. Sthm, 1828.
3. *Holmbergssons* 24 teckningar till Frithiof, finnas i 8:te upplagan, 1851.
4. XVI Teckningar till Frithiofs Saga, i den Engelska öfversättningen af *G. S.*

Stockholm, i December 1841.

Painted by J. Colman.

Lith. by J. H. Blackwell.

From Lundholm.

FRITHIOF'S BAUTA - STONE

Sagor - Gard, Bergen's side, Norway

SCANDINAVIAN TING - PLACE
Det . Mound

FRITHJOF DEN DJERFVES

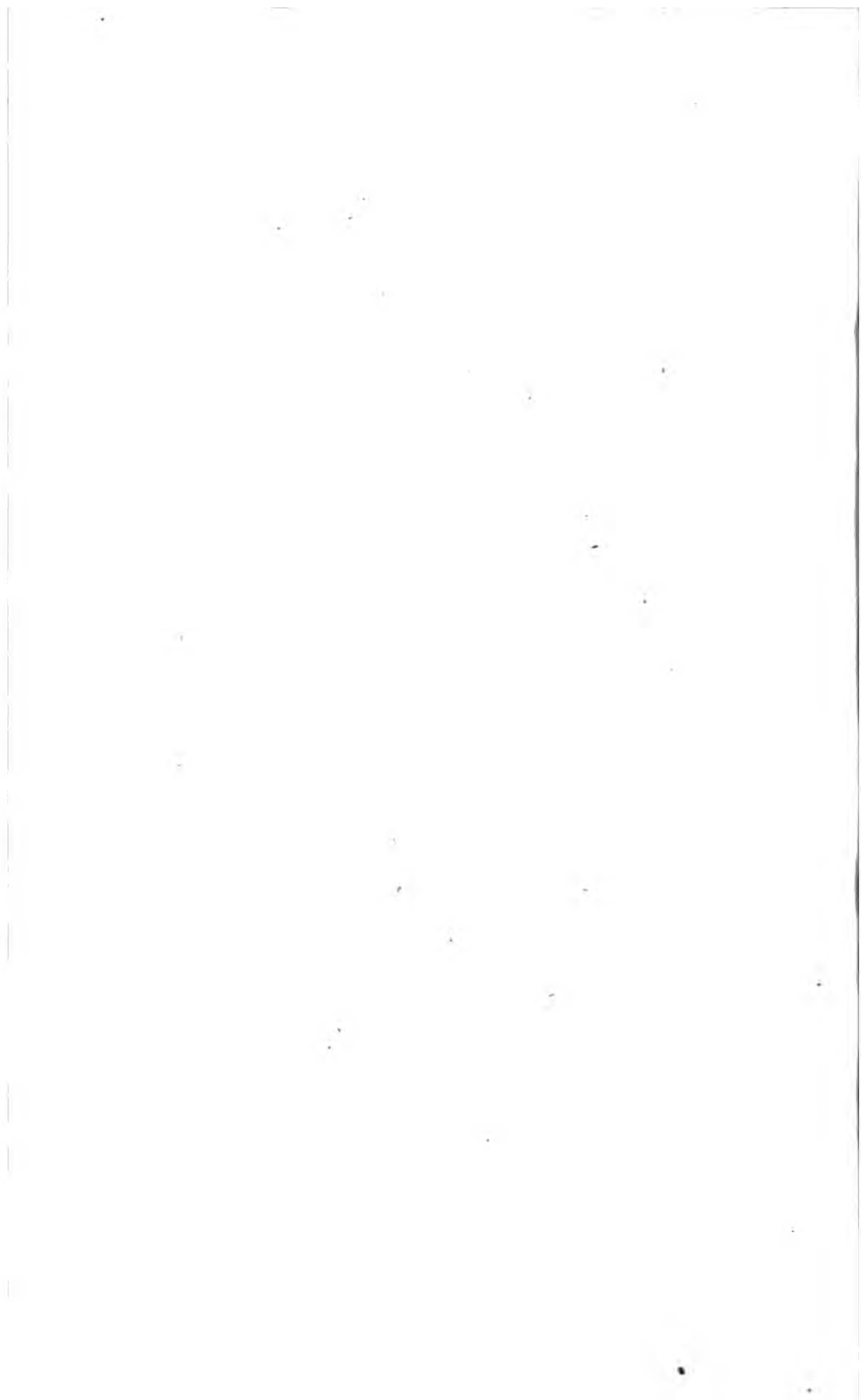
SAGA.

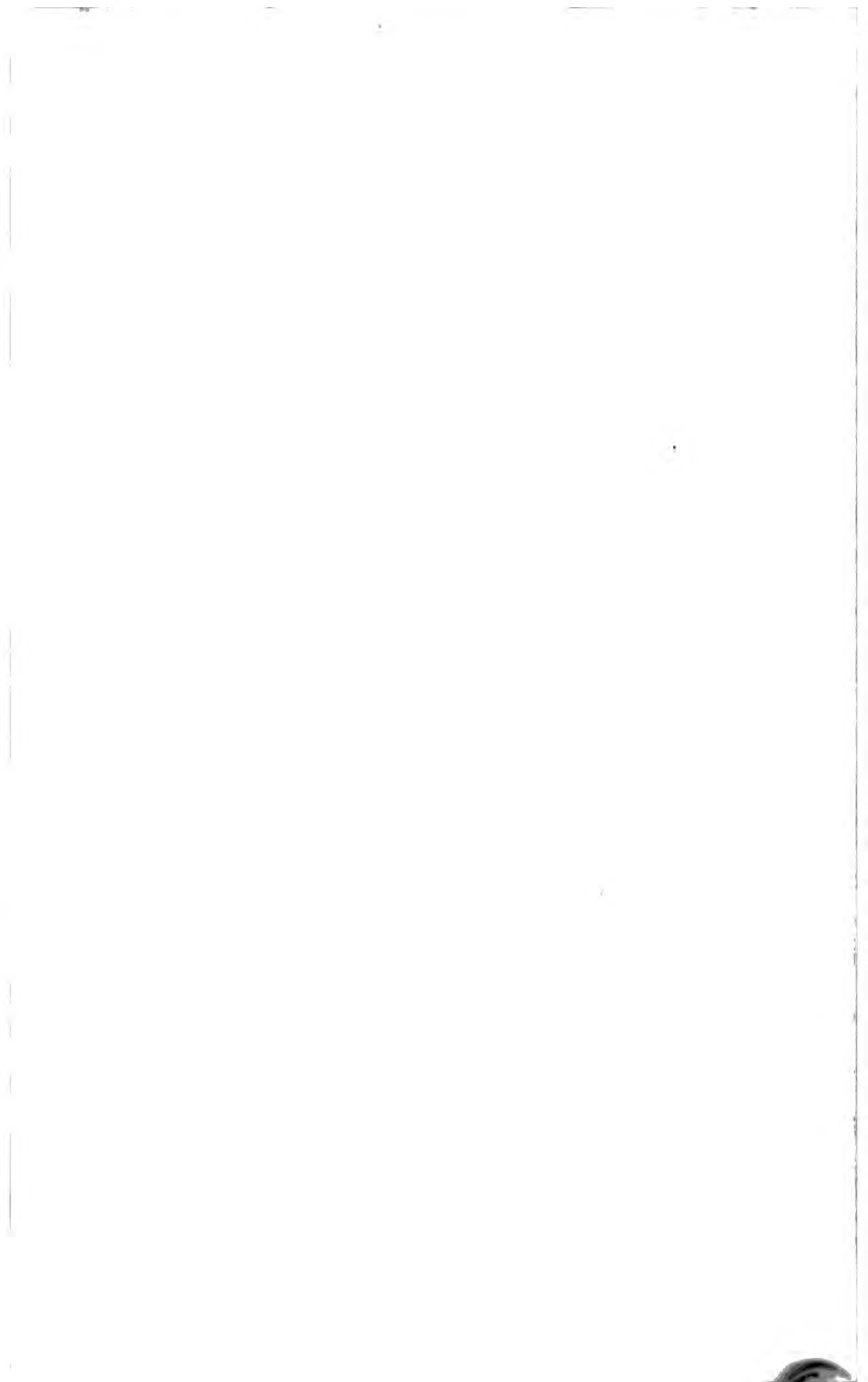
ÖFVERSÄTTNING FRÅN ISLÄNSKAN.

AF

ADOLF IWAR ARWIDSSON.

Printed by J. G. G. G.

Engraved by J. G. G. G.

Printed by J. G. G. G.

FRAMNÄS
from Beckers Strand

KAP. I.

Om konung Beles och Thorsten Vikingssons bane och död.

Så börjar denna saga, att konung *Bele* styrde Sygnafylke i Norrige. Han hade tre barn; *Helge* hette hans ena son, den andre *Halfdan* och dottern *Ingeborg*. *Ingeborg* var fager i anletet och vettig i hugen; hon var den yppersta af konungabarnen. Det sträckte sig en strand utmed vestra fjorden, och här låg en stor gård, kallad *Baldurshage*. Der var ett fridlyst ställe och ett stort gudahus, omgifvet af en hög skidgård. Här voro många gudar; dock var *Baldur* mest dyrkad af dem. Hedna män nitälskade så mycket för ställets helgd, att ingen skada fick der tillfogas hvarken folk eller djur, och karlar icke hafva samqväm med qvinnor.

Konungen rädde om *Syrstrand*; men på andra sidan fjorden stod en gård, som hette *Framnäs*. Der bodde en man, benämnd *Thorsten*; han var *Vikings* son. Hans gård låg midt emot konunga bostaden. Med sin hustru hade *Thorsten* en son, som hette *Frithjof*. Han var större och starkare än andra män, och redan i sin ungdom väl¹⁾ öfvad uti alla idrotter. Han kallades *Frithjof den Djerfve*. Han²⁾ var så vänsäll, att alla önskade honom godt.

Konungabarnen voro ännu helt unga, då deras moder afled. *Hilding* hette en förmögen bonde *) i Sogne; han tillbjöd sig att uppfostra konungadottern, och blef hon der väl och med omsorg uppfödd; hon vardt kallad *Ingeborg den Fagra*. Äfven *Frithjof* blef uppfostrad hos *Hilding* bonde, och sålunda fosterbroder till konungadottern; och de öfverträffade alla andra barn.

Konung *Beles* lösegendom började mycket förskin-gras, då han nu blifvit gammal. *Thorsten* hade en tredjedel af riket att råda öfver, och ägde han uti honom sin största styrka. *Thorsten* gaf åt konungen ett gästabud hvart tredje år, med stor kostnad; men konungen höll hvartannat år gästabud åt *Thorsten* ³).

Helge Belesson blef tidigt en nitisk afguda offrare; och bröderna voro icke vänsälle **). *Thorsten* ägde ett skepp, kalladt *Ellida*. Der rodde femton man vid hvardera bordet; det hade höga stanmar och var starkt byggt, som ett hafsskepp; bordet var besläget med jern. Och så stark var *Frithjof*, att han i förstäfven af *Ellida* rodde med två åror, hvardera tretton alnar lång, då till alla de andra årorna behöfdes två man. *Frithjof* tycktes således öfvergå alla öfriga yngre män på denna tid, hvarföre konungasönerna afundades honom, att han vunnit större beröm än de.

Konung *Bele* vardt nu sjuk, och då han blef allt svagare, kallade han sina söner till sig, och talade till

*) *Bonde* (Isl. *búandi*, *bóndi*), en som ägde sitt eget bo (*bú*), sitt eget landbruk; en fri man, oberoende genom sin jordegendom, en *man för sig*, såsom det då kallades.

***) Älskade af folket.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

THE CAIRNS OF KING BELE AND THORSTEN VIKINGSSON

King Beles och Thorsten Vikingssons Högar.

(Illustration af den Sjunde.)

dem: "denna sjukdom blir min bane; men derom vill jag bedja eder, att J länge behållen de vänner jag haft, ty mig synes, att eder fattas mycket, vid sidan af *Thorsten* och hans son *Frithjof*, både i rådighet och mod. Hög skolen J kasta öfver mig.» — Sedan dog *Bele*. Derefter blef *Thorsten* sjuk. Han talade då till sin son *Frithjof*⁴): "det vill jag bedja dig, att du visar ett fogligt sinne emot konungasönerna; ty sådant höfves för deras värdighets skull, ehuru mitt sinne säger mig, att äfven du vill sträfva uppåt. Jag vill blifva höglagd midt emot kung *Beles* hög, ned vid sjön, då det blir oss lätt att samtala om stundande händelser." — *Frithjofs* fosterbröder hette *Björn* och *Asmund*; de voro störväxte och starke män. Kort derpå dog *Thorsten*, och vardt höglagd, såsom han hade sagt⁵); men *Frithjof* tog land och lösören efter honom.

KAP. II.

Frithjof friar till Ingeborg konungabrödernas Syster.

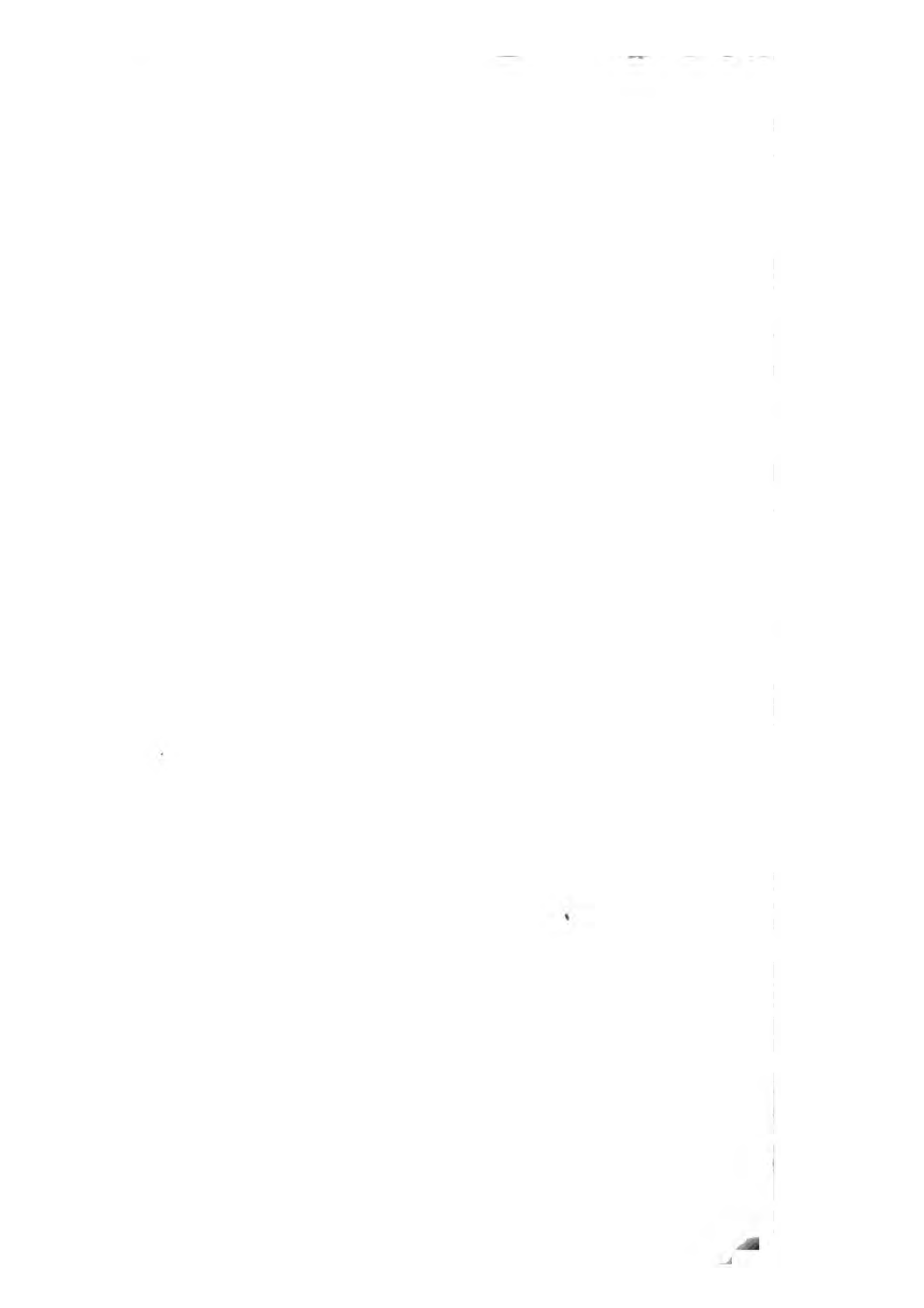
Frithjof blef en ryktbar man och utmärkte sig uti alla mandomsprof. Sin fosterbroder *Björn* unnade han bäst; men *Asmund* tjenade dem båda. *Frithjof* tog skeppet *Ellida*, såsom den största kostbarhet efter sin fader, och en guldring, den andra kostbarheten; det fanns ingen dyrbarare i Norrige. Han var så gifmild, att de fleste män sade honom ej förtjena mindre heder än de begge bröderna, med undantag af konungavärdigheten. Derföre fattade ock desse hat och fiend-

skap emot *Frithjof*, och det likade dem illa, att han blef hållen för en större man än de; men de tyckte sig finna, att *Ingeborgs* och *Frithjofs* hug sökte hvarandra.

Nu inföll tiden, att konungarne reste till gästbud hos *Frithjof* på Framnäs, och tillgick der efter sedvanan, att han undfagnade dem bättre än de voro vane hos alla andra. Der var också *Ingeborg*, och talade hon och *Frithjof* länge tillsammans. Konungadottern sade till honom: «du äger en kostbar guldring» — «Sannt är det,» genmälte *Frithjof*. — Der efter foro bröderna hem, och tillväxte deras afund emot *Frithjof*.

Kort derpå blef *Frithjof* tungsinnt. Hans fosterbroder *Björn* sporde honom om orsaken. Han sade, att det lekte honom i hugen⁶⁾, att bedja om *Ingeborg*: «och ehuru jag är af ringare stånd än hennes bröder, så tycker jag mig likväl icke mindre mächtig.» — *Björn* mälte: »låt oss göra så!» — Derpå for *Frithjof*, med några män, till bröderna.

Konungarne sutto på sin faders grafhög.⁷⁾ *Frithjof* hälsade dem höfligt, och ställde sedan fram sin begäran, att han bad om deras syster *Ingeborg*. Konungarne svarade: «icke är det talet särdeles klokt, att vi skulle gifta henne med en man utan värdighet, och det afslå vi i allo.» — *Frithjof* svarade: «då är mitt ärende snart afslutadt; men deraf följer, att jag aldrig skall lemna er bistånd, huru mycket ni ock må behöfva det.» — De sade, att de ej vårdade sig derom; och *Frithjof* for hem och blef åter munter.

Printed by J. Robinson.

Engraved by J. Z. Macdonald.

Published by J. & W. G. & Co.

BALDER'S HOLM (BAL HOLMEN)

North View.

KAP. III

Konung Rings härbud emot Beles söner.

Ring hette en konung; han rådde öfver Ringarike, hvilket låg i Norrige.^{a)} Han var en rik och mächtig fylkes konung, och redan kommen till hög ålder. Han sade till sina män: «det hafver jag sport, att konung *Beles* söner brutit vänskapen med *Frithjof*, som är ryktbarast bland de flesta män. Nu vill jag sända budskap till dessa konungar, och förelägga dem det vilkor, att de blifva mig underdåniga och betala mig skatt, eller ock anfaller jag dem med en här, och blir det lätt att besegra dem; ty emot mig kunna de mäta sig hvarken i stridskrafter eller i förstånd, men mig ger det mycket rykte på gamla dagar, att ombrinnga dem.»

Derefter foro sändemän till bröderna, och sade dem sålunda: «konung *Ring* sänder eder bud, att **J** skolen gifva honom skatt, eller vill han härja edert rike.» — De svarade sig ej vilja lära i sina unga år, det de icke ville kunna på äldre dagar, att med vanära tjena honom, «utan skola vi samla allt det manskap vi kunna få.» — Och så vardt det gjordt. Men då de tyckte sin härsmagt vara liten, sände de *Frithjofs* fosterfader *Hilding* till honom, för att bedja honom fara konungarne till hjälp. *Frithjof* satt vid schackspelet, då *Hilding* anlände. Han talade till honom sålunda: «våra konungar sända dig helsning, och bedja dig komma dem till bistånd i kriget emot ko-

nung *Ring*, som vill anfälla deras rike med öfvermod och orättvisa.» — *Frithjof* svarade honom icke, utan sadetill *Björn*, med hvilken han spelade: «der är tomt rum, fosterbroder; men derföre behöfver du ej förändra draget, ty jag ernar angripa den röde, och se om den är försvarad.»⁹). *Hilding* mälte derefter: «så bad konung *Helge* säga dig, *Frithjof*, att du skulle deltaga i denna härfärd, annars förestå dig hårda vilkor, då bröderna komma tillbaka.» — *Björn* sade då: «tvenne utvägar finnas der, fosterbroder, och tvenne sätt att spela.» — *Frithjof* svarade: «då synes bäst, att först draga konungen, så blifva begge dragen lättare.»

Intet annat besked erhöll *Hilding* på sitt uppdrag, utan for hastigt tillbaka till konungarne, och sade dem *Frithjofs* svar. De sporde *Hilding*, hvilken tydning han tog ur dessa ord. *Hilding* sade: «när han talade om den toma platsen, då menade han uteblifvandet från färden med er; men när han ville angripa den röde, då syftade han på eder syster *Ingeborg*; akta henne derföre väl! Men då jag hotade med hårda vilkor af eder, menade *Björn* tvenne utvägar finnas, och *Frithjof* sade det vara bäst att först draga konungen; dermed syftade han på konung *Ring*.»

Nu rustade de sig och läto flytta *Ingeborg* till Baldurshage, samt åtta qvinnor med henne, menande att *Frithjof* ej kunde vara så djerf, att han for dit till henne; ty ingen vågade der göra något ondt. Bröderna drogo söderut till Jadar, och mötte konung *Ring* i Soknarsund. Men konungen var mest vredgad deröfver, att bröderna sagt, att det var skam för dem att

strida med en så gammal man, som ej kunde komma upp på hästryggen utan bistånd.

KAP. IV.

Frithjof far till *Baldurshage*.

Så snart konungarne voro borta, tog *Frithjof* på sig sina högtidskläder och satte guldringen på sin hand. Sedan gingo fosterbröderna till sjön, och lade ut *Ellida*. *Björn* sporde: «hvertut skola vi hålla, fosterbroder?» — *Frithjof* svarade: »till *Baldurshage*, att skämta med *Ingeborg*.» — «Det är ej rådligt,» sade *Björn*, «att förtörna gudarne emot sig.» — *Frithjof* svarade: «detta vill jag våga; ty jag aktar mera *Ingeborgs* hyllest, än *Baldurs*!»

Derefter rodde de öfver fjärden och gingo upp i *Baldurshage*, uti *Ingeborgs* kammare. Hon satt här med åtta mör; de voro äfven åtta män. Då de kommo dit, var allt der beklädt med dyrbara tyger och tapeter. *Ingeborg* stod då upp och mälte: «huru är du så djerf, *Frithjof*, att du kommer hit, utan mina bröders tillåtelse, och förtörnar gudarne emot dig?» — *Frithjof* svarade: «huru det ock må vara, aktar jag mera din kärlek än gudarnes vrede.» *Ingeborg* tillade: «du skall vara här välkommen och alla dina män.» — Derpå gaf hon honom plats att sitta bredvid sig, och drack honom till med det bästa vin, och sutto de så och skämtade med hvarandra.

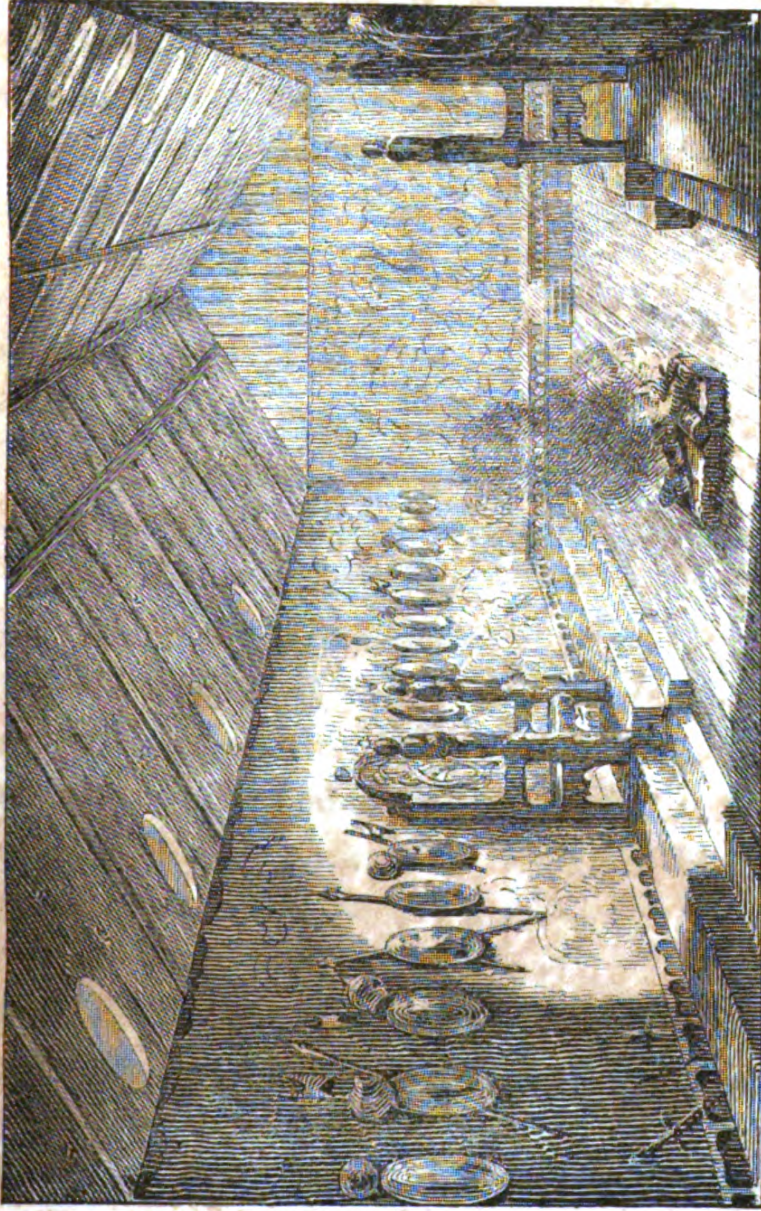
Då såg *Ingeborg* den gode ringen på hans hand, och sporde honom om han var ägare till denna dyrbarhet. *Frithjof* svarade sig äga den. Hon prisade ringen mycket. *Frithjof* mälte: «gifva vill jag dig ringen, om du lofvar att aldrig skilja dig vid den, och sända mig den tillbaka, då du ej mera vill hafva den; och härmed skola vi fästa hvarandra vår tro.» — Och med detta löfte om trohet skiftade de ringar. *Frithjof* var ofta i Baldurshage om nätterna, och for dit hvar dag dessemellan och skämtade med *Ingeborg*.

KAP. V.

Om *Frithjof* och *Beles* Söner.

Nu är att säga om bröderna, att de mötte konung *Ring*, och hade han större krigsstyrka. Då gingo män emellan dem och sökte förlika dem, så att ingen ofred skulle uppstå. Konung *Ring* sade sig vilja det med vilkor, att konungarne gäfvos sig under hans våld, och lemnade honom *Ingeborg*, deras fagra syster, jemte en tredjedel af all deras egendom. Konungarne jakade härtill; ty de sågo att de hade öfvermagten emot sig. Förlikningen blef afslutad med fast aftal, och skulle brölloppet hållas i Sogne, då konung *Ring* kom att möta sin fästevinna. Foro bröderna nu hem med sin här, och voro högst misslynte.

Men då *Frithjof* väntade, att bröderna skulle komma hem, talade han till konungadottern: «väl och rikligt hafven *J* undfägnat oss, och *Baldur* bonde har

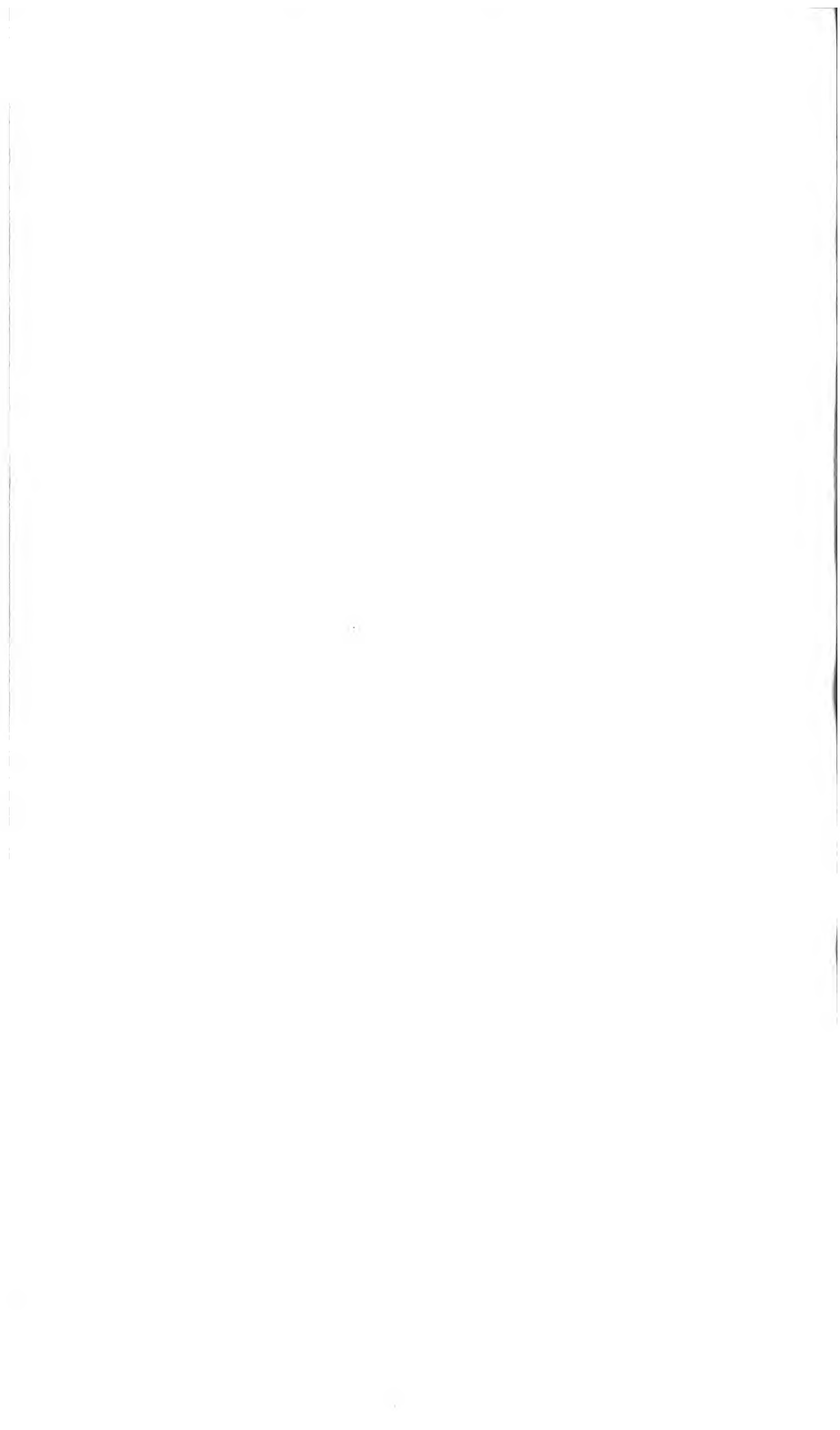
Des. by Agner Lundgren.

Enlith. by J. J. Blackwelder, Sen.

Tr. New York.

THORSTEN VIKINGSON'S HALL, (Sax.)

Restored according to descriptions in the Sagas
(Composition after Sægmæ.)

icke vredgats öfver oss; men när J veten konungarne vara hemkomne, så utbred ett lakan öfver Disarsalen, ty den är högst här i gården, så kunna vi se det från vår by.» — Konungadottern svarade: «ingen har gjort detta före eder; men visserligen hafva vi emottagit eder såsom vänner, då ni kom hit.»

Sedan for *Frithjof* hem, och nästa morgon gick han ut tidigt, och då han kom in qvad han visan:

«Förkunna jag vill
 Kämparne-våra,
 Att ute det är
 Med lustiga färden.
 Ej skola stridsmän
 Med skeppen ¹⁰⁾ fara;
 Ty nu äro blöjor
 På bleket komne!

De gingo då ut och sågo att hela Disarsalen var täckt med blekt lärft. *Björn* mälte då: «nu månne konungarne vara hemkomne, och hafva vi föga tid att sitta stilla; derföre synes mig rådligast, att samla manskap.» — Och så vardt det gjordt, och samlade sig der många och talrika män.

Bröderna sporde snart om *Frithjofs* och *Björns* företag och deras manskaps styrka. Konung *Helge* sade då: «underligt synes mig, att Baldur skall tåla hvarje förhånelse af *Frithjof* och hans folk. Män skola sändas till honom, för att erfara, hurudan förlikning han vill bjuda oss, eller skall han förvisas ur landet; ty jag ser oss ej denna gång äga styrka att strida med honom.»

Fosterfadern *Hilding* bar konungens ord till *Frithjof*, och jemte honom *Frithjofs* vänner. De talade så: «det vilja konungarne hafva i förlikning af dig, *Frithjof*, att du hemtar skatten från Orknej öarne, hvilken ej blifvit betald, sedan konung *Bele* dog; ty de behöfva ägodelar, då de nu skola bortgifta sin syster *Ingeborg*, med många lösören.» — *Frithjof* svarade: «endast en sak bibehåller freden emellan oss, vördningen för hädangångne fränder; men ingen tro vilja bröderna hålla emot oss. Derföre vill jag hafva betingat, att all vår egendom skall vara fredad medan jag är borta». — Detta vardt lofvadt och fästadt med ed.

Nu redde sig *Frithjof* till sin färd, och valde med sig dristige och stridsamme män; de voro tillsammans aderton. Desse sporde *Frithjof*, om han icke ville fara till konung *Helge* och förlikas med honom, och sålunda afvärja Baldurs vrede. Han svarade: «det löfte gör jag, att jag ej begär fred af konung *Helge!*» — Derefter gick han om bord på *Ellida*, och höllo de ut åt *Sognefjorden*.

Och när *Frithjof* var faren hemifrån, talade konung *Halsdan* till sin broder *Helge*: «det förråder en kraftfullare styrelse¹¹⁾, att *Frithjof* får gälda något för sitt brott. Vi vilja bränna hans gård, och väcka en sådan storm emot honom och hans män, att de aldrig skola trifvas.» — *Helge* sade sig bifalla det. Sedan brände de ned hela *Framnäs*, och röfvade bort all egendom. Derpå sände de efter tvenne trollqvinnor, *Heide* och *Hamglame*, och gáfvo dem skänker, på det att de måtte sända ett så starkt oväder öfver

Frithjof och hans män, att de skulle alla omkomma i hafvet. Desse tillredde nu förtrollningen med all magt, och foro upp på trollhällen *) med trollsånger och besvärjelser.

KAP. VI.

Frithjofs färd till Orknej Öarne.

Men då *Frithjof* och hans män hunnit ur Sogne, uppstod ett skarpt väder och en stark storm, så att vågorna gingo väldigt höga och dref skeppet våldsamt fram; ty det var olastadt, och ett bland de bästa som kunde läggas ut i sjön. Då qvad *Frithjof*:

Simma jag lät utur Sogne
 Böljans gångare svarta;
 Men jungfrun ¹²⁾ hon satt med sorger,
 Midt i Baldurshage.
 Skummande störtsjön nu rasar!
 Sällhet åt fagra brudar,

*) I det gamla Norden trodde man, att alla ovanliga tilldragelser eller mera sällsynta naturhändelser voro framkallade genom förtrollningar. Både män och kvinnor öfverlemnade sig åt detta yrke. En *galdra-madr*, trollkarl, begagnade härvid runor eller trollsånger, och hans konster, hvilka ansågos vara de kraftigaste, benämndes *galdr*. — *Vala* var egentligen en spåqvinna, hvilken förutsade människors tillkommande öden; men hon utöfvade äfven trollerier.* Dessa verkställes oftast genom *seid*, en sjudning och kokning af giftige örter, m. m., samt ansågos för det mest afskyvärda i denna öfvernaturliga kunskap. Då det onda skulle utöfvas, upprestes först, under allehanda signier och trollformler, en upphöjning, kallad *hjall* (ofvanföre öfversatt med: trollhällen), och der utfördes sjelfva besvärjelsen.

De som oss väl unna,
Äfven om Ellida sjunker!

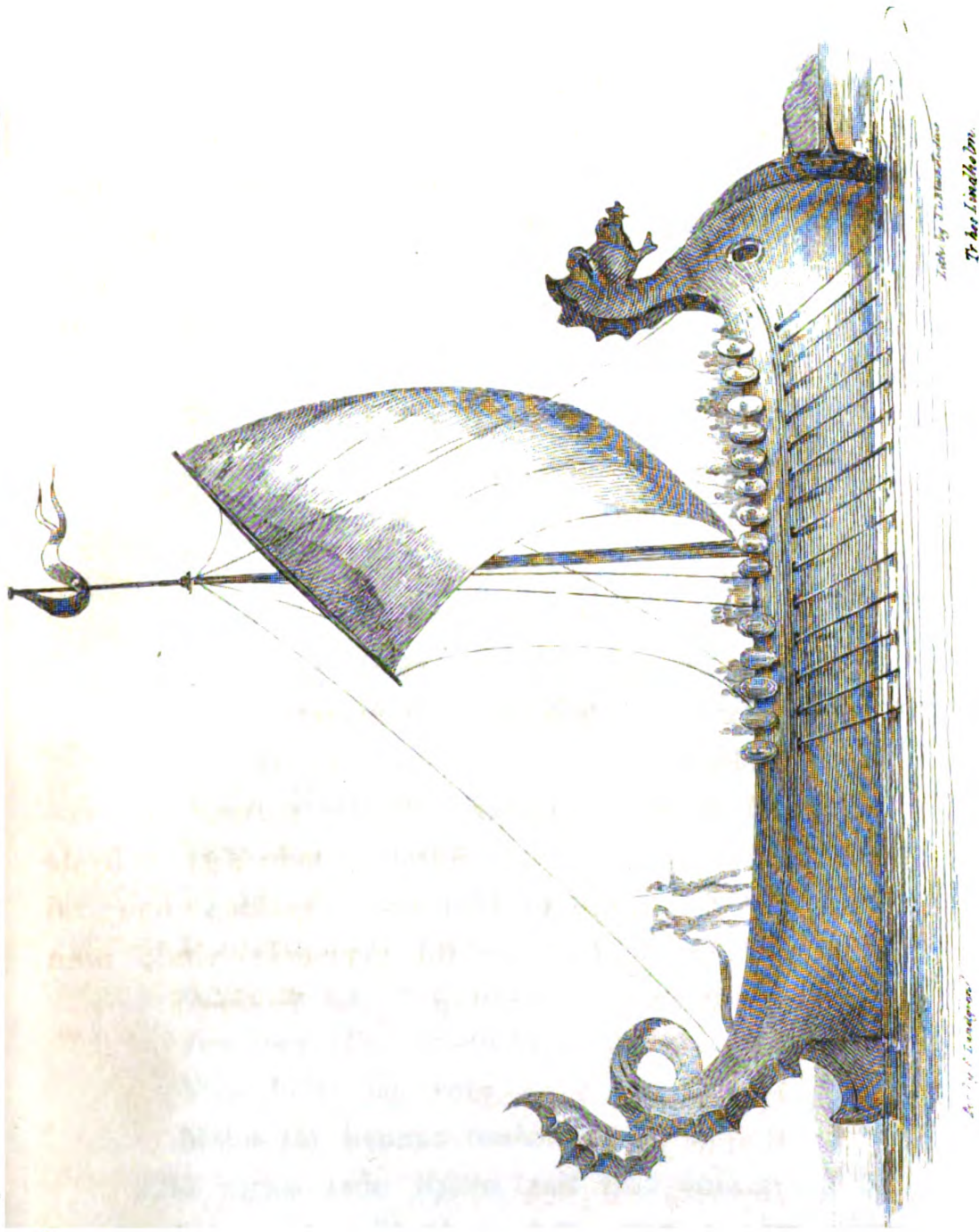
Björn sade: «det vore väl om du hade annat att göra, än att qväda om möarne i Baldurshage.» — «Icke skulle det minskas deraf,» svarade *Frithjof*. Då dref nordanstormen dem till sunden, nära de öar som kallas Solundar, och var vädret nu som hårdast. Då qvad *Frithjof*:

Högt börjar sjön att svälla,
Slår emot mörka skyar;
Det vålla gamla galdrar*),
Som brusande vågor gunga.
Icke jag skall emot hafvet
I stormande oväder strida;
Kunna vid Solundars¹³⁾ kuster,
Klädde med is¹⁴⁾, vi oss skydda!

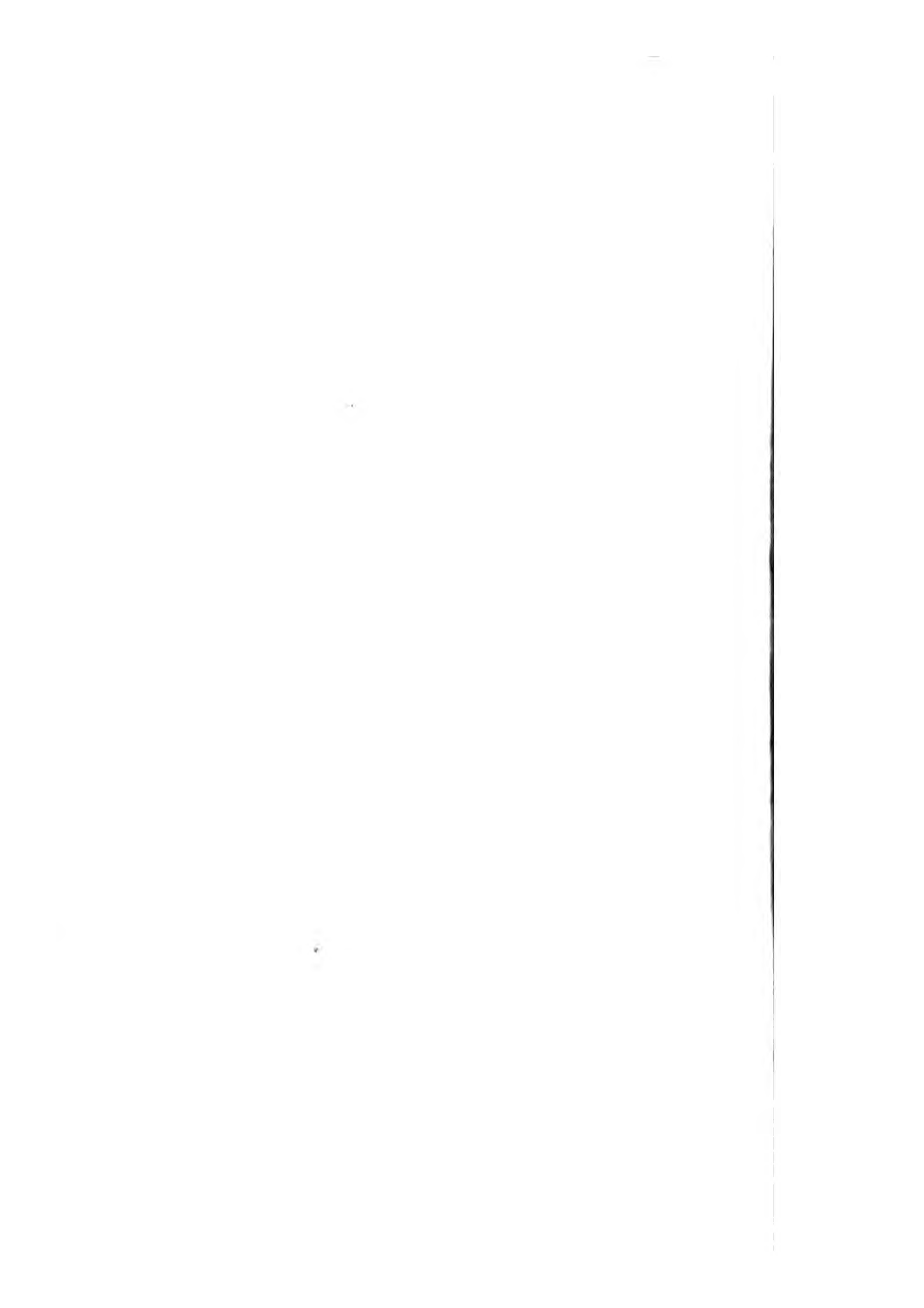
Nu lade de till under Solundar öarne, och ernade bida derstädes; men vädret saktade sig, och de vände åter och höllo ut från ön. Tycktes dem nu färden god; ty de hade en tid gynnande vind; men då denne allt mera växte upp, qvad *Frithjof*:

Fordom jag var
Fjerran vid Framnäs,
Rodde jag der
Ingeborg till möte.
Nu skall jag segla
I vredgade vågor,
Låta lätt undan,
Långdjuret löpa.

*) Trollqvinnor.

ELLIDA
The Viking - Ship.

Och då de kommo fjerran ut på hafvet, hvälfde sjön andra gången våldsamt öfver dem, och en stark storm med yrväder uppstod, att man ej kunde se från ena stammen till den andra, och vågorna slogo öfver skeppet, så att man måste ösa oafbrutet. Då qvad *Frithjof*:

Ej se för vågor
Och trollväckta vädret,
Vi på hafvet komne,
Stolte konungs kämpar.
Och stånda nu alle
Bortom Solunds hamnen,
Aderton män som ösa,
Att Ellida värja.

Björn mälte: «den vida far, får mycket pröfva.» —
«Det är sannt, fosterbroder,» svarade *Frithjof*, och qvad:

Vällar Helgi att vågor
Växa emot Rimfaxe;
Ej är som bjärta bruden
I Baldurshage kyssa!
Olika mände mig unna,
Ingeborg eller drotten;
Ville helre jag vore
Målet för hennes önskan!

«Må vara,» sade *Björn*, «att hon önskar sig bättre än det nu är; likväl är detta icke att klaga öfver.» —
Frithjof sade: «att tillfälle nu vore att pröfva gode färdmän, ehuru det var blidare i Baldurshage.» Nu redde de sig till med raskhet; ty der voro djerfve män

samlade om bord, och skeppet var det bästa, som funnits i nordanlandet. *Frithjof* qvad en sång:

För vågor ej se vi
 Vester i hafvet komne.
 Ægir nu häfves,
 Hvit såsom aska;
 Skummande böljor,
 Störta som svanor.
 Ellida kastas
 Af stormhvälfda vågen.

Då slogo stora störtvågor öfver dem, så att de alla nödgades stå i ösrummet. *Frithjof* qvad:

Väldig mig tilldricker vågen *);
 Visst de klaga om jag sjunker
 I svanebölja, öster
 Der som blöjan låg på bleke.

Björn sade: «menar du att möarne i Sogne fälla många tårar efter dig?» — «Det tror jag visst», svarade *Frithjof*. — Nu gick sjön ¹⁵⁾ så högt, att den störtade in lik en fors; men det hjälpte dem, att skeppet var godt, samt att der voro hårdhändte män inom bords. Då qvad *Björn* en sång:

Ej är som en enka
 I för dig vill skänka;
 Ej som brud i blomma
 Bad dig till sig komma.
 Salt är i vårt öga,
 Der vågorna oss löga;

*) Originalets ord *mærin* betyder äfven jungfrun, mön.

Letit. by J. Blackbushadow

Printed by J. Calverley

Thomas Lundholm

BALDER'S STRAND

Sogne-Fjord, Bergens' stift, Norway

Böljans armar hvita
Ögonlocken bita.

Asmund sade: »det skadar ej, att ni får pröfva era armar; ty ni hade intet medlidande med oss, då vi gnedo oss i ögonen, när ni fordom stod så tidigt upp i Baldurshage.» — «Hvi qväder du icke *Asmund?*» sade *Frithjof*. — «Ej skall det fattas,» svarade *Asmund* och qvad en sång:

Här vardt möda vid masten,
Sjön den pressade skeppet ¹⁶⁾;
Ensam jag emot åtta
Inom bords skulle äflas.
Dägligare var till dunbädd
Dagvard åt bruden bära,
Än att Ellida ösa,
I hotande ¹⁷⁾ böljan.

»Du prisar ej dit bistånd mindre än det är,» sade *Frithjof* och log; »men du visar släktskap med träleätten, då du börjar tala om matredning.» — Växte vädret nu så ånyo, att de störtvågor som våldsammt brakade mot skeppet, tycktes för dem, som voro derpå, likare med bergsspetsar och fjällar, än med böljor. Då qvad *Frithjof*:

Satt jag på bolster
I Baldurshage,
Qvad det jag kunde
För konungadottern.
Nu skall jag säkert
Rans säng beträda,

Men *Ingeborgs*

En annan!

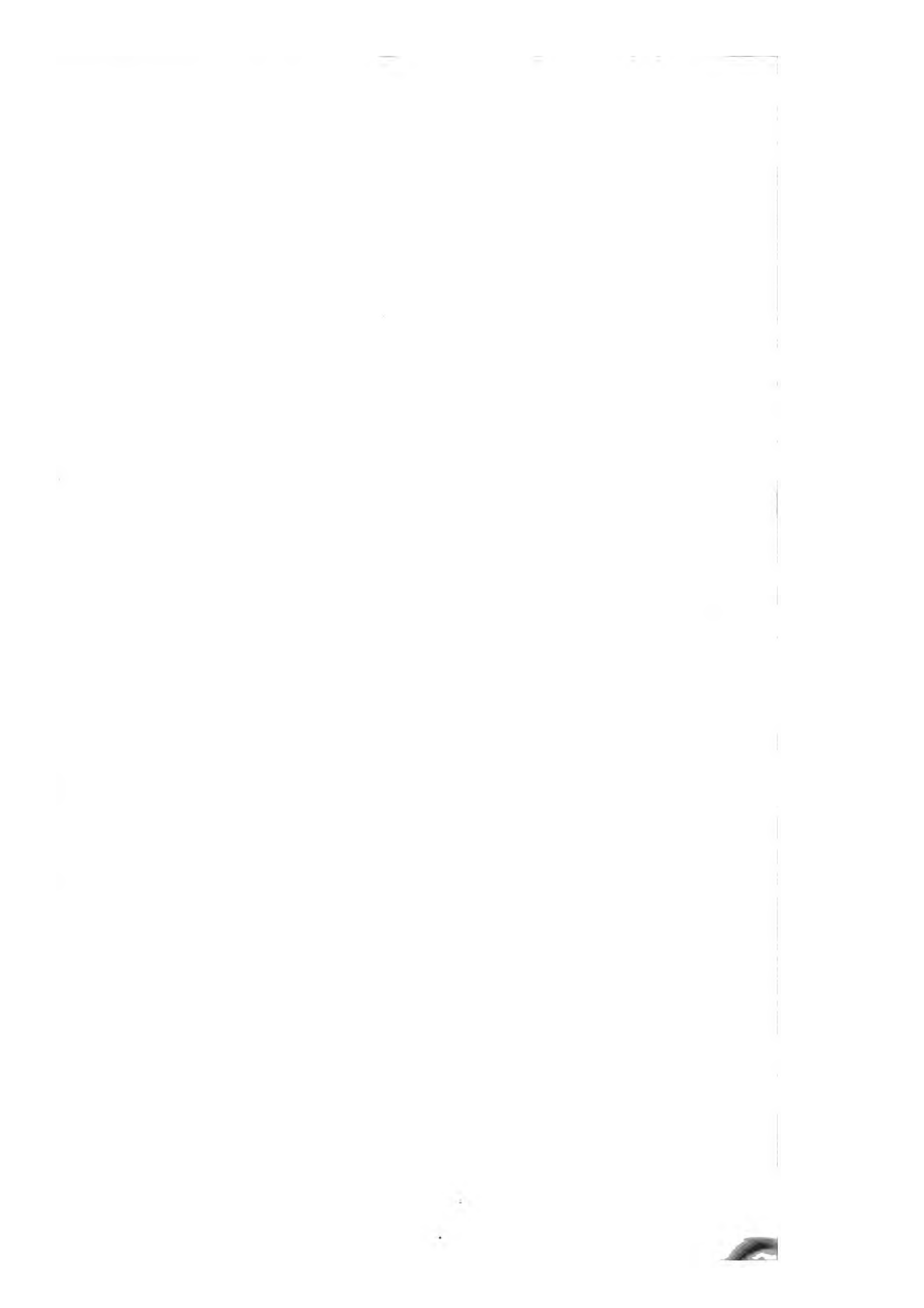
Björn mälte: »stor fruktan är nu före, fosterbroder, och förskräckelse höres i dina ord, hvilket är illa af en så rask sven.» — *Frithjof* sade: »det är hvarken förskräckelse eller fruktan, ehuru jag qväder om våra fröjderesor; men kanhända blir det taladt oftare härom, än nödigt är. De fleste män skulle dock tycka döden vara vissare än lifvet, om de funno sig i den ställning som vi; likväl skall jag ännu svara dig något.» Han qvad:

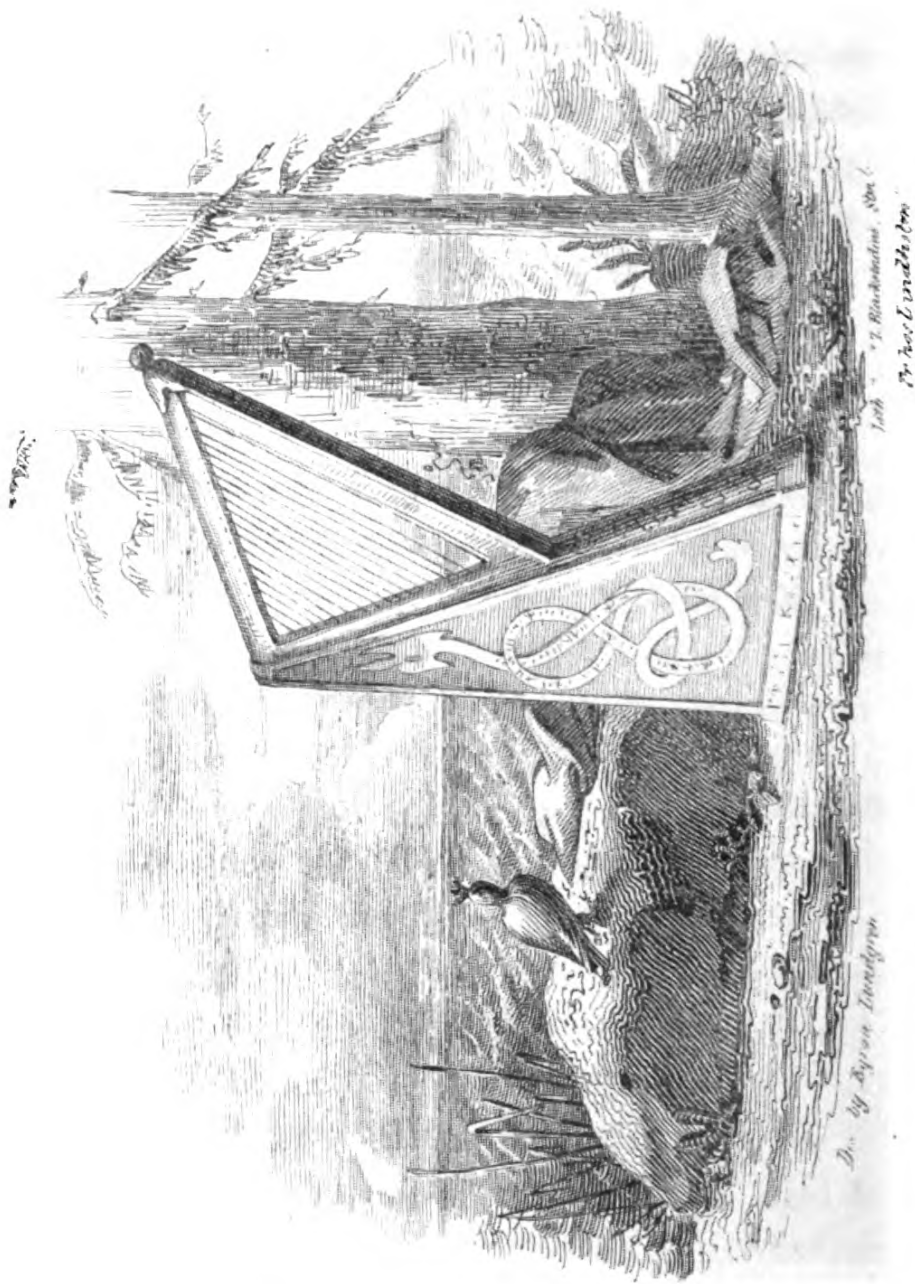
Den glädjen har jag gäldat,
Den gafs mig, men dig icke,
Bland tjenstemör åtta
Att *Ingeborg* omfamna!
Bytte vi då brända ringar,
I Baldurshage samman.
Var då *Vigle* fjerran,
Vårdaren af *Halfdans* länder.

Björn svarade: «med det som skedt är, fosterbroder, måste man vara tillfreds!» — Då kom en så stor störtvåg, att den slet lös klamparne och begge halsarne, och kastade fyra man öfver bord, hvilka alla drunknade. Då qvad *Frithjof*:

Brusto begge halsar,
För hafvets stora bölja,
Sjunko svenner fyra,
I sjöns afgrunder.

«Nu ser det ut,» sade *Frithjof*, »att några af våra män skola fara till *Ran*. Men föga synas vi värdige

INGEBORG'S HARP.

THE HARP OF THE NORTHERN KINGDOMS.

sändebud, då vi komma dit, om vi ej rusta oss oförskräckt. Mig tyckes rådligast, att hvar man har något guld på sig.« — Då högg han sönder ringen Ingeborgsnöt *), skiftade den emellan sina män, och qvad en sång:

Styckas ringen röde,
 Som Halfdans rika fader,
 Fordom frägdad ägde,
 Förr än oss Aegir dränker.
 Ses skall guld på gäster,
 Om gästning vi behöfva;
 Det pryder raske kämpar,
 Midt i Ranes hofsal.

Björn mälte då: «detta är ännu icke säkert, ehuru sådant ej synes olikt.» — Då funno *Frithjof* och hans män, att skeppet dref starkt fram, men de viste icke hvarut; ty ett tjockt mörker omgaf dem, med höga böljor och storm, snöflakor, frost och bister köld, så att man ej kunde se emellan skeppsstammarne. Då steg *Frithjof* upp i masten, och när han kom ned, qvad han till sina stallbröder: «jag såg en mycket underlig syn,» sade han; «en stor hval lade sig i ring¹⁸⁾ omkring skeppet, och förmodar jag, att vi äro komne nära något land, samt att han vill hindra oss att landa. Jag tänker, kung *Helge* har icke vänligen beredt för oss, och han har visst icke sändt oss någon vänsändning. Tvenne qvinnor ser jag på hvalens rygg,

*) *Nautr* (nötr) betecknar ett tings förra ägare. Uti sammansättningar bildar ordet ett namn, som utmärker tingets märkvärdighet eller höga värde för innehafvaren, till följd af föregående ägare.

och säkert vålla de denna förstörande storm, med sina värsta seid- och galdr-konster. Nu skola vi röna, hvilkendera förmår mera, vår lycka eller deras trollskap, och styren J mot dem; men jag skall med en stör genombulta dessa troll.« — Och han qvad denna visa:

Ser jag trollkonor
Tvenne på böljan;
Dem hafver Helge,
Hit mot oss skickat.
På dem skall skära
Sönder å midten
Ryggen, Ellida
Innan hon stadnar.

Men det är sagdt, att det skaplynne följde Ellida, att hon förstod mennisko mål. Då mälte *Björn*; «nu få vi se dessa bröders ärlighet mot oss.» — Och *Björn* sprang till rodret, och *Frithjof* grep en stör och lopp till framstammen, och qvad denna sång:

Hel dig, Ellida,
Löp du på böljan!
Bryt du trollkonans
Tänder och panna,
Kinder och käftar
På konan onda,
Fot eller begge
På fula trollet.

Derpå sköt han forken emot den ena hamnlöperskan*), och Ellidas köl träffade ryggen på den an-

*) Trollqvinnan, som påtagit sig en fremmande skepnad. — I det gamla Norden trodde man på förmågan, att genom trolldom ombyta hamn.

dra, och sålunda bröts ryggen af dem begge; men hvalen dykade ned, och de sågo ej mera till honom. Då började vädret lugnas; men skeppet var i marvat-
ten. *Frithjof* ropade nu på sina män, och bad dem ösa upp skeppet. *Björn* sade: «förgäfves är det, att arbeta härpå.» — «Vakta dig för förtviflan, fosterbroder,» genmälte *Frithjof*, «och det har förr varit man-
nased, att hjälpa till, medan man förmår, hvad sedan ock må hända.» — Och han qvad denna visa:

Ej höfves kämpar
Frukta för döden!
Varer då glade
Stridsbröder mina!
Det månne båda
Mina drömmar,
Att jag engång skall
Ingeborg äga!

Då öste de upp skeppet, och voro komne nära land; men nu kastade sig åter ett oväder emot dem. Då fattade *Frithjof* tvenne af årorna vid fören, och rodde kraftigt med dem. Så klarnade vädret, och de sågo att de voro komne utanför *Efiasund*, och landstego der. Skeppsfolket var mycket uttröttadt; men så rask var *Frithjof*, att han bar upp från stranden åtta af sina män, men *Björn* bar två och *Asmund* en. Då qvad *Frithjof*:

Jag bar upp
Till eldstaden,
Svenner trötte
Af drifvevädret.

Nu har jag seglet
 Lyftat å sanden;
 Ej mot hafs-möar ¹⁹⁾,
 Lätt är att strida.

KAP. VII.

Frithjof träffar Angantyr.

Angantyr *) var i Efia, då *Frithjof* och hans män kommo der i land. Det var hans sed då han drack, att en man skulle sitta utmed fönstret af drickesstugan, och se ut emot vinden och hålla vakt. Han skulle dricka ur djurs horn, och när ett var tömdt, fylles ett annat. Han hette *Halvard* som höll vakt, då *Frithjof* kom i land. *Halvard* såg *Frithjofs* och hans stallbröders färd, och qvad:

Män ser jag ösa,
 I starkt oväder,
 Sex på Ellida;
 Men sju vid årorna.
 Den der stridsraske
 Liknar vid stammen,
 Frithjof den djerfve,
 Som årorna förer.

Och då han druckit ut hornet, kastar han det in genom fönsterskifvan**), och sade till qvinnan som skänkte i dryckerna:

*) *Angantyr* hade varit jarl i Göthåland och *Thorsten Wilkingssons* fosterbroder, och blef, af konung *Bele*, satt till jarl öfver Orknej öarne.

**) Den var troligen af fiskblåsor, hvilka ännu begagnas på Island, i stället för glasrutor.

FRITHIOF HOS ANGANTYR.

Accomp.^t af E. DRAKE.

Melodi en gammal (hittills
outäfvän) Engelsk ulvisa.

Röst.

Pianoforte.

Al^{to}. Nu är all sä - ga fru - ru Jart

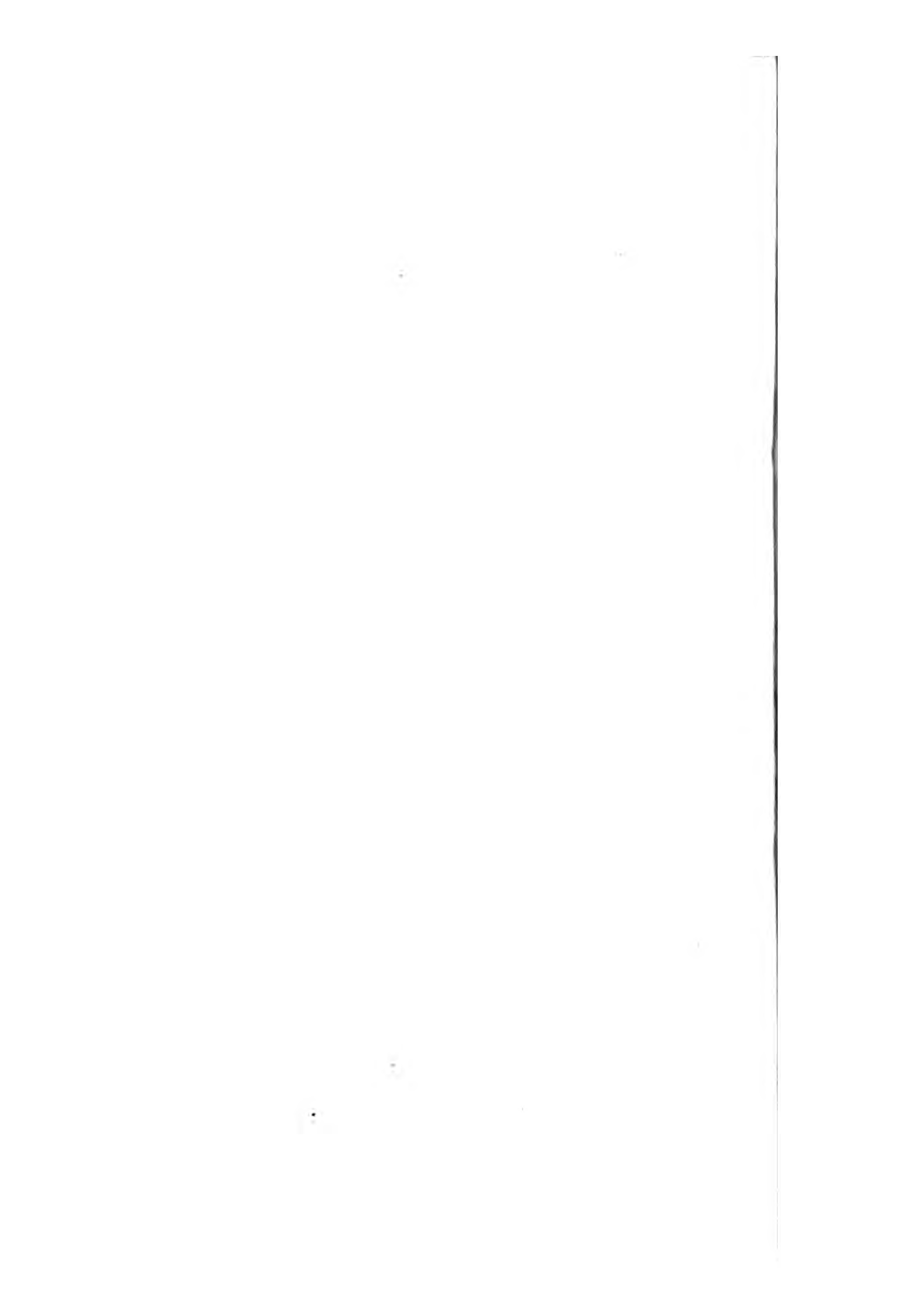
ANGANTYR satt in u - ti sin sal af fu - ru och

drack med sina män. Han var så glad i hägen, sig ut åt blånad

ban, der solen sjönk i vå - gen allt som en gyllne

Coro svar, der so - len sjönk i vå - gen allt som en gyllne svar.

The musical score is written in G major and 4/4 time. It consists of a vocal line (Röst.) and a piano accompaniment (Pianoforte.). The piano part features a prominent bass line with a steady eighth-note rhythm. The vocal line is in alto clef. The lyrics are in Swedish and describe a scene from the opera Frithiof. The score is divided into several systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The tempo is marked 'Alto' and the dynamics are 'Pianoforte.'. The piece concludes with a 'Coro' section.

Tag du af golfvet,
 Gångfagra qvinna,
 Hvälfvande hornet,
 Det jag utdruckit.
 Män ser på sjön jag,
 Hjelp de behöfva,
 Trötte af stormen,
 Innan hamn de hinna.

Jarlen hörde hvad *Halvard* qvad, och sporde om tidender. *Halvard* svarade: «män äro här komne i land och synas mycket utmattade; och jag tycker dem vara raske kämpar, men en af dem är så stark, att han bär de andra i land.» — Jarlen mälte: »gå då till dem, och tag emot dem vänligen, om det är *Frithjof*, min vän *Thorsten* herses*) son, så berömd i alla idrotter.»

Då tog en man till orda, hvilken hette *Atle*, en stor viking: «nu skall det utrönas som är berättadt, att *Frithjof* gjort ett löfte, att han aldrig skall först bedja någon om fred.» — De voro tillsammans tio elake och arge män; de gingo ofta berserksgång**), och då de mötte *Frithjof* och hans följeslagare, mälte *Atle*: «det är nu rådligast, *Frithjof*, att vända dig emot oss; ty med näbbarne mot hvarann

*) *Herse* var egentligen en högre härförare (af *her*, här). Betecknade de förnämte i landet, som ej voro af konglig börd.

**) Ett slags krigiskt vansinne påkom stundom vissa af de gamla kämparne, hvarvid de med samma ursinnighet anföllo vänner och fiender, lefvande och döda ting. Emedan de då rusade fram i striden utan brynja och harnesk, fingo de namn af *berserkar* (brynjolöse), och deras framfart kallades *berserksgång*.

klösas örnarne. Nu är tillfälle, *Frithjof*, att hålla ditt ord och ej först tala om fred.» — *Frithjof* vände sig emot dem, och qvad visan:

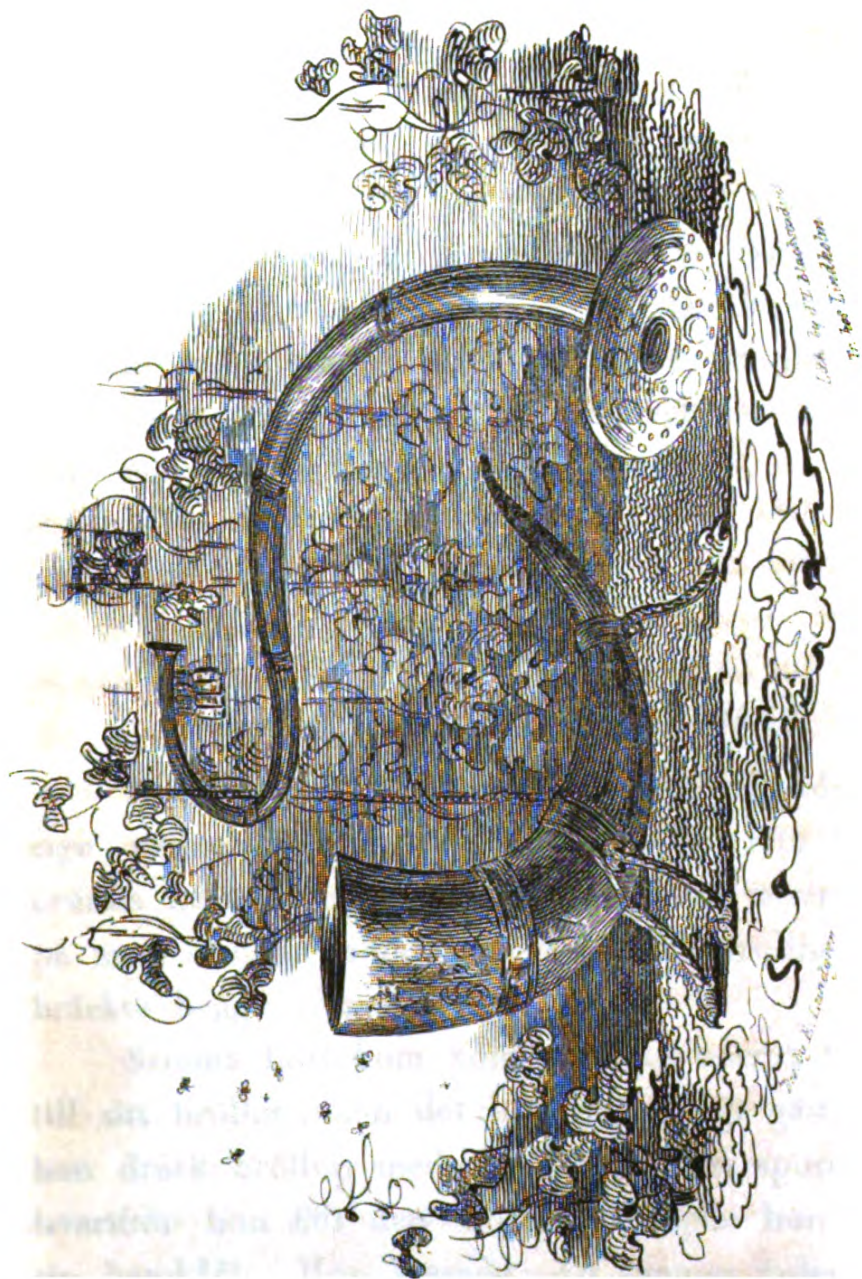
Ej månden J
Gitta oss kufva,
Skräckuppfylde
Ö-skäggar *).
Helre vill jag gånga,
Än om fred bedja,
Ensam till strid
Emot eder tio.

Då kom *Halvard* till och mälte: «det vill jarlen, att J skolen alla vara välkomne och skall ingen anfälla eder.» — *Frithjof* svarade: »gerna emottaga vi det; men äro beredde på beggedera.» — Derefter gingo de emot jarlen, och han tog väl emot *Frithjof* och alla hans män. Hos honom förblefvo de öfver vintern, och höllos i mycken ära af jarlen. Han sporde dem ofta om deras resa, och *Björn* qvad en visa:

Öste vi, medan
Svallet gick öfver
Raske kämpar,
Från båda borden,
I tio dagar;
Täljer jag ock åtta,
Som Rans möar**)
Tröttade hafvets häst.

*) Öboer.

**) Böljorna.

SCANDINAVIAN DRINKING-HORN
AND LUR (TRUMPET)

Jarlen mälte: «konung *Helge* har svikit eder ²⁰), och det är illa bestäldt med sådana konungar, som ej hafva förmåga till annat, än att förgöra män genom trolldom.» — «Jag vet ock,» sade *Angantyr*, «att det är ditt ärende hit, *Frithjof*, att du är skickad efter skatten, och vill jag genast lemna dig det svar härpå, att konung *Helge* ej får någon skatt af mig; men du skall erhålla af mig så mycken lösegendom du åstundar, och må du kalla det skatt, om du vill, eller med annat namn ²¹), om du så tycker.» — *Frithjof* sade sig vilja taga emot penningarne.

KAP. VIII.

Konung Ring får Ingeborg.

Nu skall det berättas, hvad som skedde i Norge, sedan *Frithjof* var bortrest. Då läto bröderna bränna hela gården Framnäs; men då systrarne höllo på med seiden, föllo de ned från trollhällen och bräckte begge ryggen.

Samma höst kom konung *Ring* norrut till Sogne, till sitt bröllop; och det blef ett ståtligt gästabad, då han drack bröllop med *Ingeborg*. Han sporde henne: hvarifrån hon fått den kostbara ringen hon hade på sin hand ²²). Hon svarade, att hennes fader ägt den. — Konungen sade: «detta är *Frithjofs* nöt; och tag den genast från din hand, ty guld skall icke fattas dig, när du kommer till Alfheim.» — Då gaf hon ²³) ringen åt *Helges* hustru, och bad henne lemna den åt

Frithjof, när han kom tillbaka. For så konung *Ring* hem med *Ingeborg*, och fattade mycken kärlek till henne.

KAP. IX.

Frithjof kommer tillbaka med Skatten.

Vären derpå reste *Frithjof* från Orkney öarne, och skildes från *Angantyr* med kärlighet. *Halvard* for med *Frithjof*; men då de kommo till Norrige sporde han, att hans gård var nedbränd, och när han anlände till Framnäs, mälte *Frithjof*: «svartnat har huset härstädes, och här hafva ej vänner farit fram;» och han qvad en visa:

Drucko vi förr
 På Framnäs,
 Raske svenner
 Med fader min;
 Nu ser jag byn
 Nedbränd vara!
 Ädlingar har jag
 Ondt att löna.

Då rådfrågade han sina män, hvad beslut han skulle taga; men de bådo honom sjelf se sig före. Han sade sig först vilja aflemna skatten. Derpå rodde de öfver floden till Syrstrand. Här sporde de, att konungarne voro i Baldurshage, vid Disa offret. Då gingo *Björn* och *Frithjof* dit upp, och denne bad *Halvard* och *Asmund*, att under tiden sönderborra alla skepp, små och stora, som funnos i granskapet; och

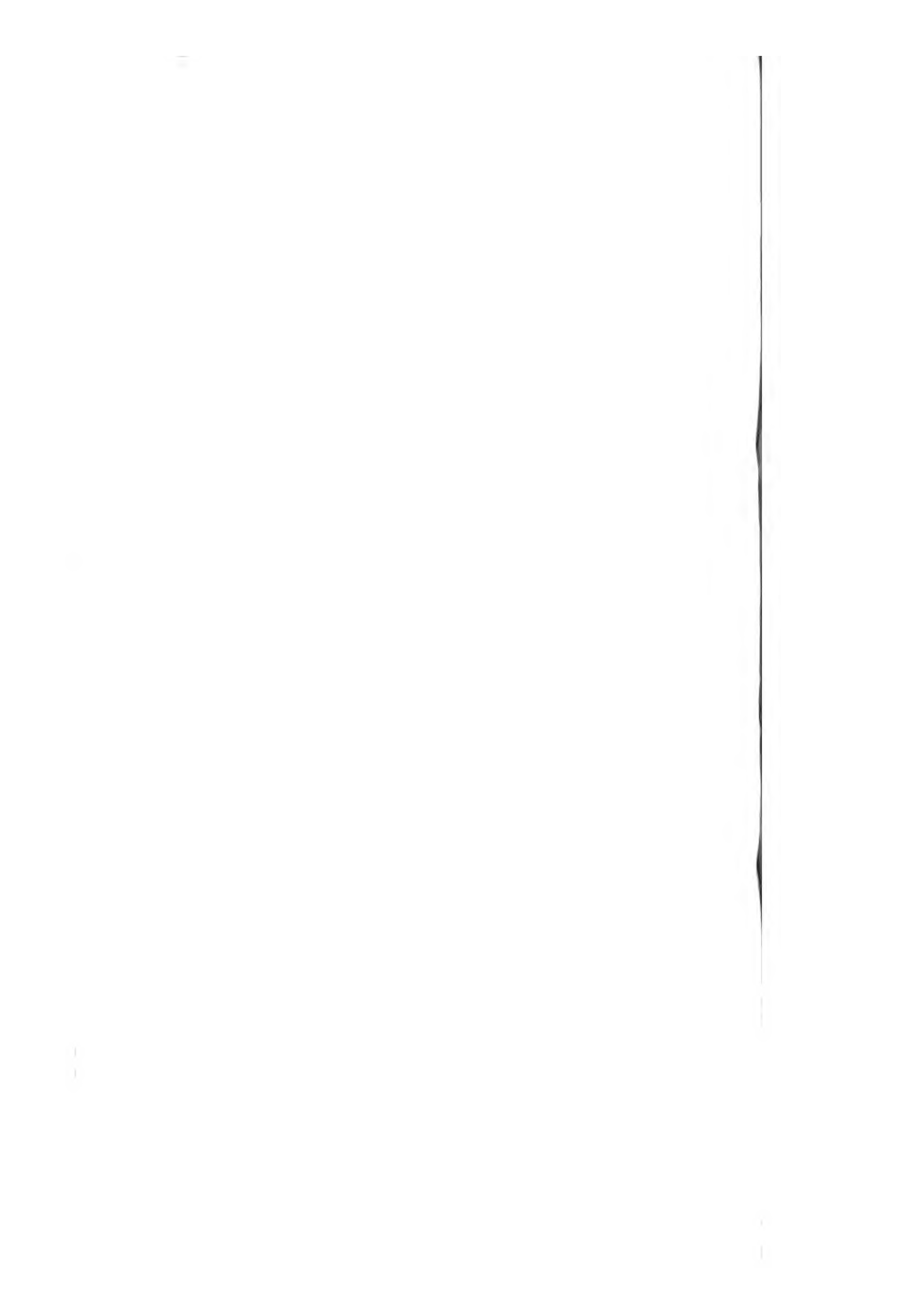

Engraved by J. H. Knapton, N.Y.
From a drawing by
F. von Lenzholm.

SCANDINAVIAN BATTLE FIELD (Stagfält)

With the Burial - Cairns of the Gods.

(Med Hugs - Hämpanne Gint - rögar)

de gjorde så. Sedan gingo *Frithjof* och *Björn* till dörren af *Baldurshage*. *Frithjof* ville träda in; men *Björn* bad honom fara varsamt, om han ville gå in ensam. *Frithjof* bad honom stadna utanföre, och emellertid hålla vakt, och qvad en sång:

Ensam vill jag gånga

In i gården;

Föga folk jag tarfvar

Herrskarne att finna.

Kasten eld i

Konunga borgen

Om jag ej kommer

I qväll tillbaka.

Björn svarade: «detta är väl qvädit.» — Nu gick *Frithjof* in, och såg att litet folk fanns i *Disarsalen*. Konungarne voro der vid *Disa* offret, och sutto vid dryckesbordet. Eld var upptänd på golfvvet, och deras qvinnor sutto vid elden och värmdo gudarne; men andra smorde och torkade dem med dukar. *Frithjof* trädde fram till konung *Helge*, och mälte: «nu vill du väl hafva skatten.» — Och dermed tog han upp pungen hvaruti silfret låg, och slog honom öfver näsan så hårdt, att två tänder lossade ur munnen på honom, och han föll afdånad ur högsätet. *Halfdan* fattade uti honom, så att han ej föll i elden; men *Frithjof* qvad:

Tag nu mot skatten,

Du männernas drött,

Med främsta tändren,

Om mer du ej fordrar.

Silfver är på botten
 Af pungen denna;
 Det har jag och *Björn*
 Begge hit hemtat.

Få män voro i stugan; de drucko på ett annat ställe. Men då *Frithjof* gick tillbaka utåt golfvet, såg han den kostbara ringen på handen af *Helges* hustru, der hon värmde *Baldur* vid elden. *Frithjof* grep fatt i ringen; men denne satt hårdt på handen, och han drog henne ut efter golfvet nedåt dörren; men *Baldur* föll ned i elden. *Halfdans* hustru grep hastigt uti henne, och då föll äfven den guden i elden, som hon värmde. Elden fattade nu i begge gudarne, hvilka förut voro smorde, och derpå upp i taket, så att huset stod i låga. *Frithjof* erhöll ringen, innan han gick ut. Då sporde *Björn* hvad som tilldragit sig, medan han var inne; men *Frithjof* höll upp ringen och qvad denna sång:

Helge fick hugget af pungen
 Hurtigt på nidinge-näsan;
 Halkade *Halfdans* broder
 Ned från högsätes midten.
 Der börja *Baldur* att brinna,
 Ringen bragte jag till mig;
 Sedan från eldens lågor,
 Dristigt drog jag den böjda.

Andra sade, att *Frithjof* kastat eldbränder emot takrefvet, så att hela salen stod i låga och qvad dervid:

Skyndom²⁴) nu till stranden,
 Säkrast der vi äro;

BALDERS BÅL.

Comp. of F. DRAKE.

Melodien af G. S.

Röst.

Pianoforte

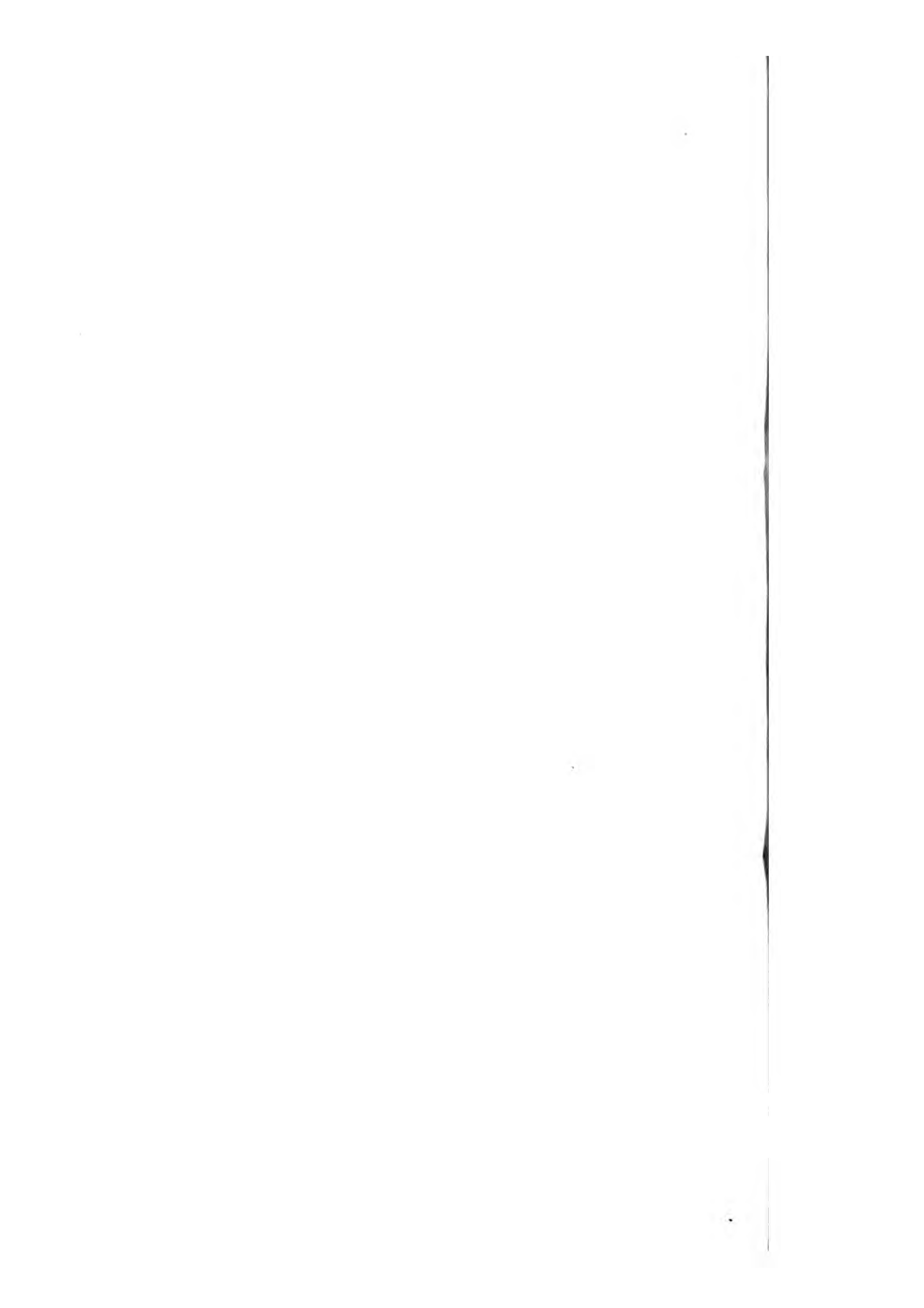
The musical score is arranged in four systems, each with three staves. The top staff in each system is for the voice (Röst.), and the bottom two staves are for the piano accompaniment (Pianoforte). The key signature is one flat (B-flat major or D minor), and the time signature is 6/8. The piano part features a complex, rhythmic accompaniment with many beamed notes and chords. The voice part is mostly rests in the first three systems, with the lyrics appearing in the fourth system. The lyrics are: "Mid nattens ten på her - gen s - v - v - t." The piano part continues with accompaniment throughout the fourth system.

blodröd till att skå - da, Mid natt: so len på ber - gen satt.

blodröd till att skå - da, det var ej dag, det

var ej natt, det väg - de e - mel - lan bå - da, det var ej dag det

var ej natt det väg - de e - mel - lan bå

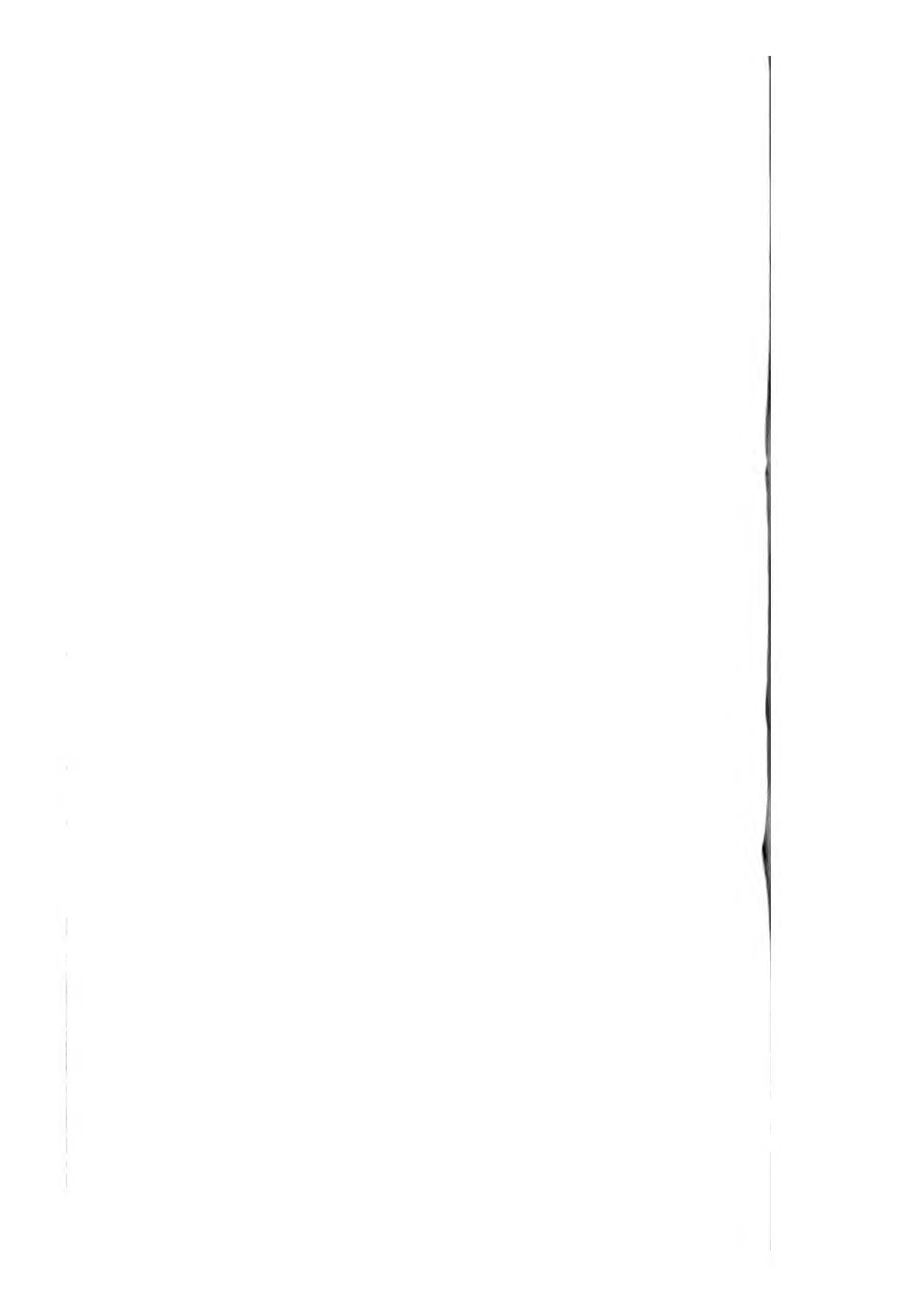

Engraved by J. B. Blandford, New York

See by Egmont, New York

THE TEMPLE OF THE WHITE GOD BALDER

See also *Andersens Fjelds Tempel*

Ty blåa lågan brusar
 Midt i Baldurshage!
 Derefter gingo de ned till sjön.

KAP. X.

Frithjof flyr ur Landet.

Så snart konung *Helge* kom sig före, bad han sitt folk hastigt fara efter *Frithjof*, och dräpa honom, jemte alla hans följeslagare; «den mannen har förverkat sitt lif, ty han aktade intet ställe heligt.» — Nu blåstes allt husfolket tillsamman, och då de kommo ur Disar salen, sågo de att den stod i ljusan låga. Konung *Halfdan* skyndade dit, med en del af manskapet; men konung *Helge* drog efter *Frithjof* och hans män. Men desse voro redan komne på skeppet, och läto det sakta skrida fram.

Konung *Helge* och hans män funno nu, att alla deras skepp voro sönderborrade, hvarföre de måste lägga i land och förlorade de någre män. Konung *Helge* vardt så vred, att han rasade. Han spände sin båge och lade pil på strängen, och ville skjuta *Frithjof*; men gjorde det med sådan häftighet, att begge båghalsarne bräcktes af. Då *Frithjof* såg detta, grep han tvenne åror på Ellida och rodde med sådan styrka, att äfven de brusto, och då qvad han denna sång:

Kyste jag unga
 Ingeborg,
 Beles dotter,

I Baldurshage.
 Så skola åror
 På Ellida
 Begge brista,
 Som Helges båge.

Nu blåste vinden opp uteder fjorden; de hissade då segel och seglade. *Frithjof* bjöd dem att de skulle så tillstålla, att de ej behöfde dröja länge derstädes. De seglade sedan uteder Sogne; då qvad *Frithjof*:

Seglade vi ur Sogne;
 Så vi sednast foro,
 Då eldens lågor lekte
 Öfver odalhemmet.
 Men nu börjar bålet brinna,
 Midt i Baldurshage,
 Derfor må jag *varg i veum* *)
 Veta att jag kallad varder.

Björn sade till *Frithjof*: «hvad skola vi nu företaga, fosterbroder? — «Icke kan jag förblifva här i Norrige,» svarade *Frithjof*; «derföre vill jag lära känna härmannased och fara i viking.» — Sedan ströfvade de på öar och utskär om sommaren, och förvärfvade sig gods och rykte; men om hösten höllo de mot Orknej öarne, och *Angantyr* tog väl emot dem, och sutto de der under vintern.

Då *Frithjof* var faren ur Norrige, höllo konungarne ting, och gjorde *Frithjof* biltog från allt deras

*) Den som vanhelgat ett heligt ställe. En sådan brottsling förklarades fridlös och landsflyktig. — Talesättet betyder egentligen: *varg i helgedomen*.

land, och lade under sig alla hans ägodelar. Konung *Halfdan* satte sig ned på Framnäs och bygde upp gården, som var nedbränd, och derefter iståndsätte bröderna åter hela Baldurshage, och det hade varat länge, innan elden blef släckt. Det bedröfvade konung *Helge* mest, att guden uppbrändes; och vardt det stor kostnad, innan Baldurshage blef uppbyggd till fullo så god som förut. Konung *Helge* satt nu på Syrstad²⁵).

KAP. XI.

Frithjof besöker konung *Ring* och *Ingeborg*.

Frithjof hade förvärfvat sig egodelar och rykte, hvar han for fram; han dräpte illgerningsmän och grymma vikingar, men bönder och köpmän lät han fara i fred, och blef han nu ånyo kallad *Frithjof den Djerfve*. Hos honom hade samlat sig talrikt och raskt manskap, och han vardt mycket rik på lösören. Men sedan han legat fyra år i viking, for han österut och lade in i Viken. Då sade *Frithjof*, att han skulle gå i land: »men J skolen ligga i härnad under vintern; ty jag börjar ledas vid härtågen. Jag vill fara till Upplandet och tala med konung *Ring*; men J skolen möta mig här i sommar, då jag kommer hit den första sommardag.» — *Björn* mälte: «detta företag är icke klokt; men du må sjelf råda. Jag ville att vi foro norr ut till Sogne, och dräpte de båda konungarne *Helge* och *Halfdan*» — *Frithjof* svarade: «det gagnar till intet, och vill jag helre fara att besöka ko-

nung *Ring* och *Ingeborg*.» — *Björn* genmälte: «nödigt bifaller jag, att du öfverlemnar dig ensam i hans våld; ty *Ring* är en klok och storättad man, ehuru han är något till åren.» — *Frithjof* sade sig vilja råda häruti: »och skall du, *Björn*, under tiden råda för stridshären.»

De gjorde såsom han bjöd dem; men *Frithjof* for om hösten till Upplandet, ty han var nyfiken att se konung *Rings* och *Ingeborgs* kärlek. Och förrän han anlände dit, drog han öfver sina kläder en stor kofta, hvilken var öfver allt luden. Han hade tvenne stafvar i händerna och en mask för anletet, och gjorde sig så gammal som möjligt. Sedan träffade han några vallgossar, stumlade fram och frågade: «hvarifrån ären I? — Men de svarade: «vi äro hemma i Streitaland, vid kungssätet.» — Gubben sporde: «är *Ring* en mäktig konung?» — De svarade: «det synes oss som du vore så gammal, att du borde känna till konung *Ring* i alla hänseenden.» — Gubben sade, att han mera vårdat sig om saltbränning än konungaseder.

Derpå begaf han sig hem till konungahuset och då det mörknade gick han in i hallen, och stälde sig mycket svag, stavnade ned vid dörren, stjelpte kofthättan öfver hufvudet och dolde sig deri. Konung *Ring* sade till *Ingeborg*: «en man kom in i hallen, som är mycket större än andra män.» — Drottningen svarade: »det är en ringa tidning.» — Han talade då till tjänstemannen, som stod vid bordet: «gå du och spör, hvem denne koftemannen är, eller hvadan han kommer, eller hvar han har sin slägt?» — *Svennen*

FRITHIOF KOMMER TILL KUNG RING.

Accomp^t of E. DRANE

Melodien föruttagen, uti
Engelska Ballad-syftan 1876.

Röst.

All^o Moderato.

Kung RING han satt

Pianoforte.

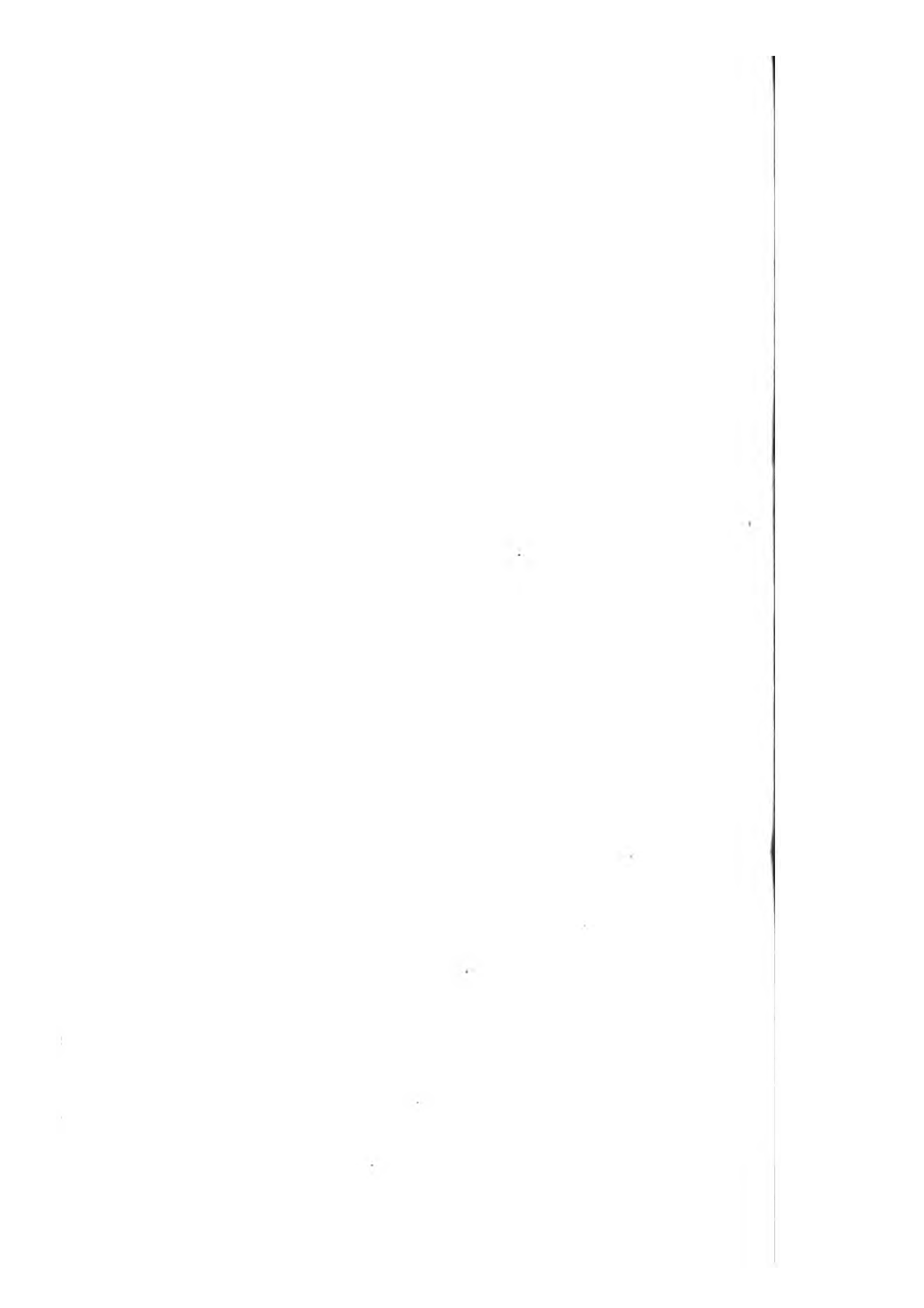

sag bred vid hear ann. hon var den fri ska

vå - ren. den kul na höst var han. *forte* han

var den fri - ska vå - ren. den kul - na höst var

han.

lopp utåt golfvet till den nykomne, och mälte: «hvad heter du, man, eller hvarest var du i natt, eller hvar har du din slägt?» — Koftemannen svarade: «mycket spør du, sven, eller kan du redogöra därför, om jag säger dig det?» — Han sade sig väl kunna det. — Koftemannen genmälte: «*Thjof* heter jag; hos *Ulf* var jag i natt; i *Ånger* vardt jag uppfödd.»

Svennen lopp tillbaka till konungen, och sade honom koftemannens svar. Konungen mälte: «du har fattat det väl, sven, och jag vet ett härad, som heter *Ånger*; men det kan ock hända, att mannen icke haft hugnad af lifvet, och han synes mig en förständig man, och jag sätter mycket värde på honom.» — Drottningen sade: «det är en underlig sed, att *J* viljen så gerna tala med alla tiggare, som komma hit, eller hvad värde har han?» — Konungen mälte: «ej vet du det bättre än jag, och synes han tänka mera än han talar, och han skådar mycket omkring sig.» — Derpå sände konungen en man efter honom, och gick han fram till konungen, mycket nedböjd, och helsade honom med låg röst. Konungen sade: «hvad heter du, store man?» — Koftemannen svarade, och qvad denna visa:

Då hette jag *Frithjof*,
 När jag for med vikingar;
 Men *Herthjof*,
 Då jag bedröfvade enkor;
Geirthjof, när jag
 Kastespjut kastade;

Gunthjof, då jag
 Gick i striden;
Eythjof, när jag
 Utskär härjade;
Helthjof, då jag
 Mördade småbarn;
*Walthjof**), när jag
 Besegrade männen;
 Kringsimmat har jag sedan
 Med saltkarlar,
 Behöfvande hjälp,
 Innan jag hitkom!

Konungen mälte: «af mycket har du tagit tjufsnamnet; men hvar var du i natt, eller hvar är ditt hem, eller hvar är du uppfödd, eller hvad dref dig hit?» — Koftemannen svarade: «i Ånger vardt jag uppfödd; hos Ulf var jag i natt; hugen dref mig hit, men hem jag icke äger.» — Konungen genmälte: «så må det vara, att du blifvit uppfödd i Ånger någon tid²⁶⁾; men så kan det ock hända, att du varit född i frid²⁷⁾. Uti skogen har du varit i natt, ty ingen bonde finnes här i närheten, som heter Ulf; men då du säger, att du ej äger något hem, så måske tyckte du det ringa värdt, emot den hug som dref dig hit.» — Då sade *Ingeborg*: «far du, *Thjof*, till annan gästning, eller i gästestugan.» — Konungen svarade: «jag är nu så gammal, att jag kan här sköta om gästerna; och lägg af din kofta, nykomling, och sätt dig vid min andra sida.» — Drott-

*) Dessa namn utgöra en ordlek, och betyda uti Isländskan: *Fridtjuf*, *Härtjuf*, *Spjuttjuf*, *Stridstjuf*, *Öljuf*, *Heltjuf* och *Slagtjuf*.

ningen sade: «ålders svag är du nu, då du sätter stafkarlar*) vid din sida.» — *Thjof* qvad: «ej höfves det, herre, utan är det bättre som drottningen säger; ty jag är mera van att bränna salt, än att sitta hos höfdingar.» — Konungen mälte: «gör som jag vill; ty jag må råda denna gång.»

Thjof tog då af sig koftan, och var derunder en mörkblå kjortel**) och han hade den kostbara ringen på sin hand. Han bar ett tjockt silfverbälte om lifvet, och deruti en stor pung, med blanka silfverpenningar, och ett svärd gjordadt vid sidan. På hufvudet hade han en stor skinnhufva, ty han var mycket svagögd, samt luden öfver hela anletet. — «Så finner jag det bättre», sade konungen, «och skall du, drottning, få honom en god kappa, såsom honom höfves.» — Drottningen mälte: «J skolen råda herre; men föga tyckes mig om denna *Thjof*.»

Sedan gaf man honom en god kappa, och han satte sig i högsätet hos konungen. Drottningen vardt blodröd då hon såg den goda ringen; men likväl ville hon icke vexla något ord med honom. Men konungen var mycket gladlynt emot honom, och mälte: «en godan ring har du på handen, och länge må du hafva bränt salt för den.» — Nykomlingen svarade: «den är hela mitt fädernearf.» — «Kan väl vara,» sade konungen, «att du har mera än den; men få saltbrännar karlar tror jag vara dina likar, om ej åren alltför mycket försvagat mina ögon.»

*) Tiggare.

**) Lång rock.

Thjof blef nu der under vintern i god välfägnad, och alla tyckte väl om honom. Han var gifmild och glad mot alla. Drottningen talade sällan med honom; men konungen var ständigt glad och vänlig emot honom.

KAP. XII.

Konung Ring far till Gästabud.

Det förtäljes, att konung *Ring* en gång skulle fara till gästabud, jemte drottningen och många följeslagare. Konungen sade då till *Thjof*: «hvad vill du, fara med oss eller blifva hemma?» — Han svarade sig helre vilja vara med dem. — «Det likar mig bättre», sade konungen. — Derpå reste de, och hade att färdas öfver en is. *Thjof* sade till konungen: «osäker synes mig isen, herre, och mig tyckes vi farit ovarsamt.» — Konungen mälte: «ofta finnes det, att du tänker väl för oss.»

Kort derefter brast isen sönder. *Thjof* lopp då till, och ryckte upp vagnen, med alla dem som suto deruti. Konungen och drottningen voro begge der. Alla dessa ryckte *Thjof* upp på isen, jemte hästarne, som voro spända för vagnen. Konung *Ring* mälte: «det var ett godt tag, *Thjof*, och *Frithjof den Djerfve* hade ej gripit starkare, om han varit här, och äro sådane följesvenner handfaste.» — Nu kommo de till gästabudet, och der timade ingenting; och konungen for hem med hederliga gåfvor. Led så högvintern;

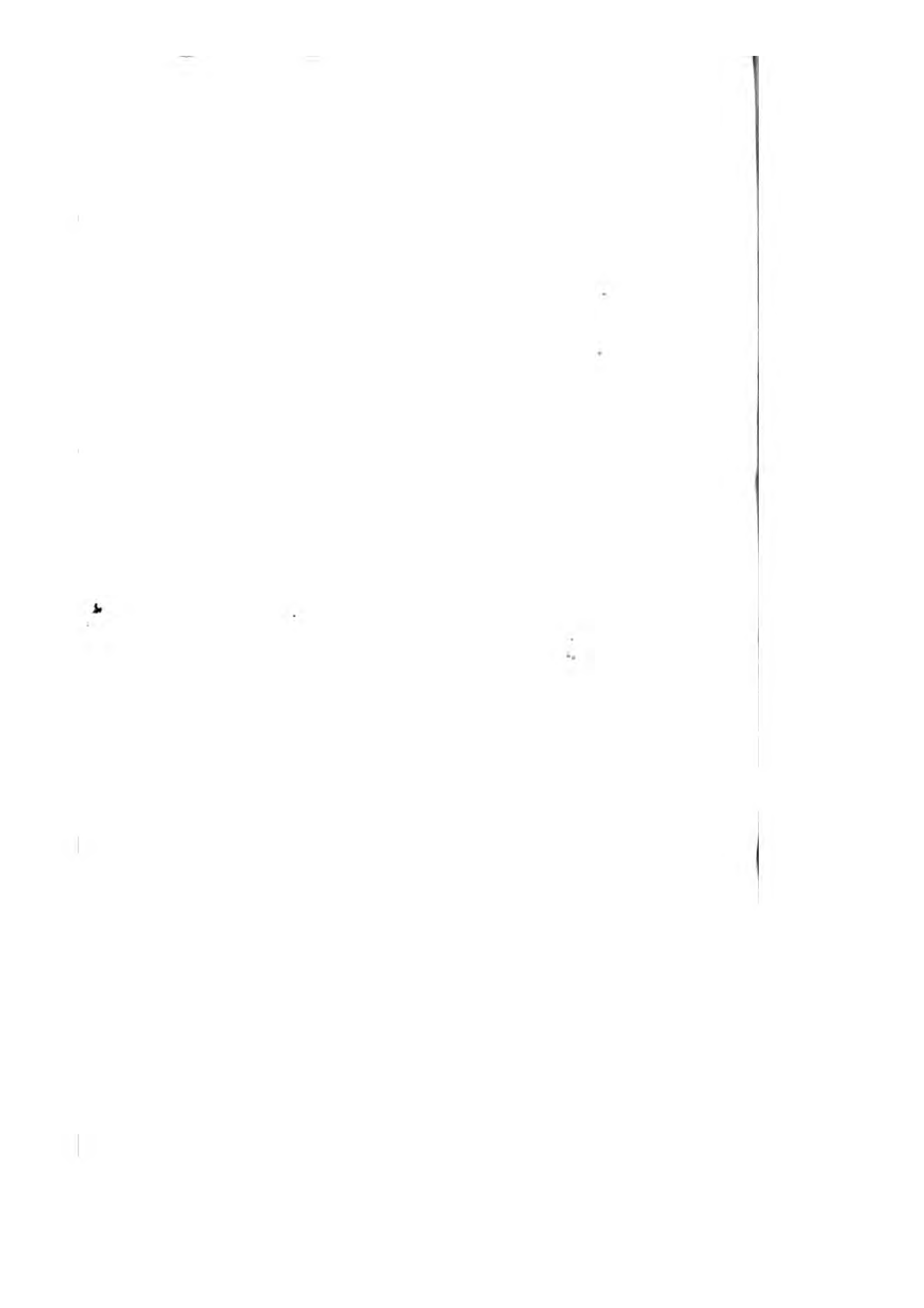

Look by J. S. Blackwell, Scot.

Drawn by E. J. Innes, Scot.

KING RING SLEDGE.

King Ring's Sledge

ISFARTEN.

Allegretto.

Musik anonym
Svenskt original.

Röst.

Pianoforte.

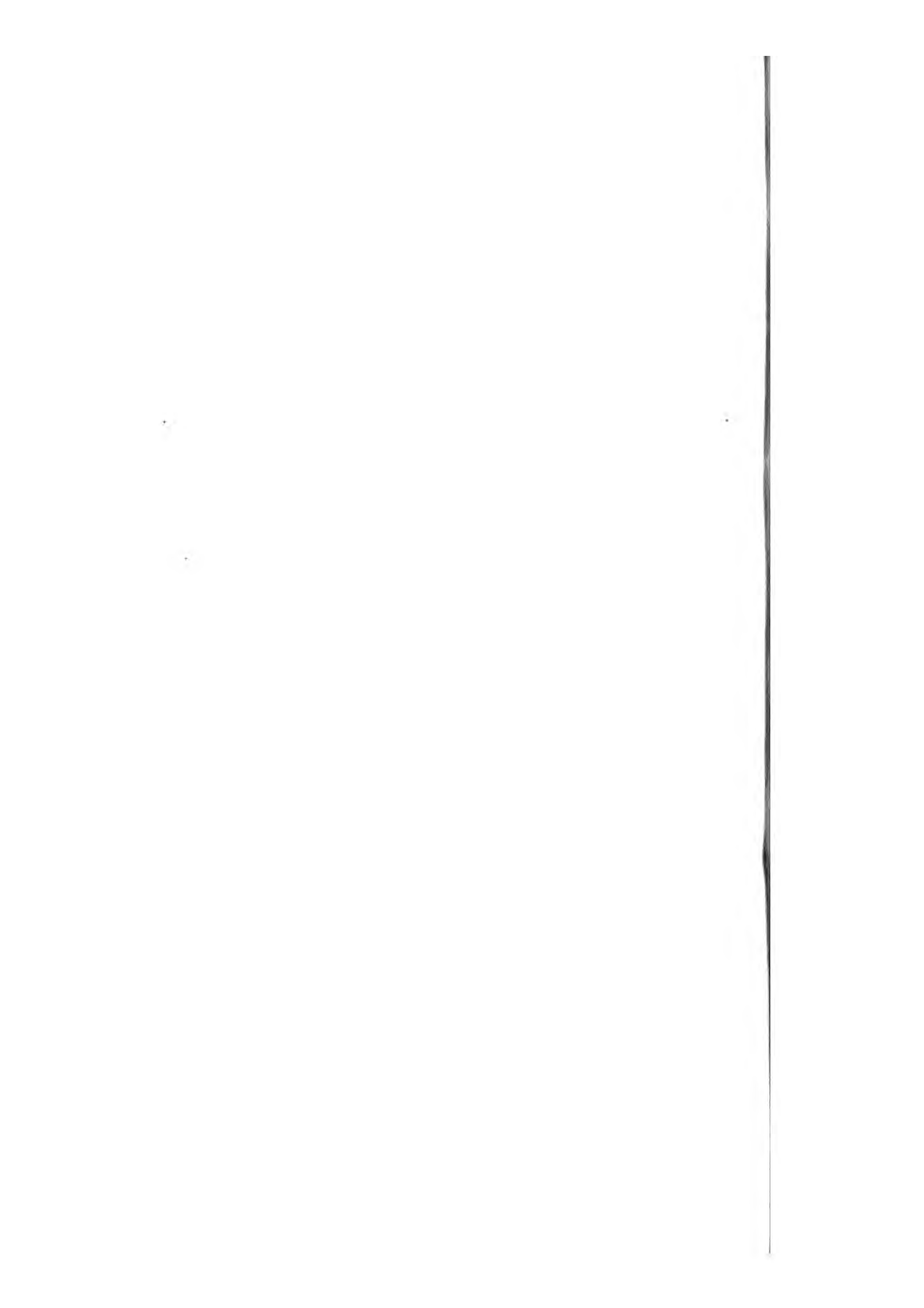
Kung RING med sin drottning till

gä- ste- bud far, på sjön står i- sen så spe- - gel-

- klar. Lat. lat. lat. lat. lat. lat. la lat. lat. lat. lat. lat.

la- på sjön står i- sen så spe- - gel- klar.

The musical score is written in 3/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of a vocal line (Röst.) and a piano accompaniment (Pianoforte.). The piano part features a steady accompaniment of eighth notes in the right hand and quarter notes in the left hand. The vocal line includes lyrics in Swedish, with some parts in italics. The score is divided into four systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The lyrics are: "Kung RING med sin drottning till", "gä- ste- bud far, på sjön står i- sen så spe- - gel-", "- klar. Lat. lat. lat. lat. lat. lat. la lat. lat. lat. lat. lat.", and "la- på sjön står i- sen så spe- - gel- klar." The tempo is marked "Allegretto" and the music is attributed to an anonymous Swedish original.

FRITHIOF PÅ SIN FADERS HÖG.

Accomp. of E. DRAKE.

Melodien af G. S.

Röst.

Pianoforte.

Mesto. Hur skönt ler solen, hur ru vänligt
Alla derblick, i af ten-daggens

hop-par der mid da strå-le i från gren till gren! Hur
drop-par, som i hans verldshat, li-ka klar och ren!

rö-da fär-gar hen ej bergens toppar! O! det är blod på

Balders offer-sten! I natt är snart det hela land be-grädet, snart

sjunker hen en gyllne sköld, i hafvet.

The image shows a musical score for the song 'Frithiof på sin faders hög'. It consists of two staves: a vocal line (Röst.) and a piano accompaniment (Pianoforte). The music is in 4/4 time and features a melody with a tempo marking of 'Mesto'. The lyrics are in Swedish and describe a scene of a sunset over a landscape, with references to 'Balders offer-sten' and a 'gyllne sköld' (golden shield) sinking into the sea. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

det vårades, vädret började mildras, skogen att grönska, gräset att gro och skeppen att gå landen emellan.

KAP. XIII.

Konung Ring rider till Skogen.

En dag talade konungen till sina hofmän: «nu vill jag, att ni far ut i skogen med mig, för att roa oss, och bese landets vackra läge;» och så gjorde de. En stor hop följde med konungen ut i skogen. Det lämpade sig så, att konungen och *Frithjof*²⁸) blefvo allena tillsamman i skogen, långt ifrån andra män. Konungen sade att han kände sig tung: «och måste jag sofva.» — *Frithjof* svarade: »faren hem, herre; ty sådant höfves bättre förnäme män, än att ligga ute.» — Konungen genmälte: »icke må jag det.» — Derpå lade han sig ned, och somnade hårdt och snarkade högt.

Thjof satt nära honom, och drog svärdet ur skidan och kastade det långt bort ifrån sig. En stund derefter satte konungen sig upp och sade: »var det ej så, *Frithjof*, att der kom dig mycket i hugen, det du dock väl emotstod? Derföre skall du ock hafva stort anseende hos oss. Men jag kände dig straxt, första qvällen du kom i vår hall; och skall du icke så snart skiljas vid oss; mycket månne dig ock här förestå.»

Frithjof svarade: »väl och vänligen hafven J emottagit mig, herre; men bort måste jag nu, ty mina följeslagare komma mig snart till mötes, såsom jag förut bestämt det.» — Sedan redo de hemåt; samlades så konungens folk hos dem från skogen, och de foro

hem till hofsalen, och drucko väl om aftonen. Vardt då uppenbart för alla, att *Frithjof den Djerfve* vistats der hela vintern.

KAP. XIV.

Frithjof får Ingeborg.

En morgon tidigt bultades på dörren till hallen, der konungen och drottningen sofvo, jemte många andra män. Konungen sporde, hvem som klappade på dörren. Då svarade den som stod utanför: »här är *Frithjof*, och är jag nu redo till bortfärden.» — Då öppnades dörren, och *Frithjof* gick in, och quad denna sång:

Storliga skall jag dig tacka,
 Ståtelig gaf du mig gästning;
 Färdig är kämpen att fara,
 Åror fram till att svänga.
Ingeborg skall jag minnas,
 Medan vi lefva än begge.
 Lefve hon väl, och njute
 Gåfvan för många kyssar!

Derpå kastade han den kostbara ringen till *Ingeborg*, och bad henne behålla den. Konungen smålog vid sången, och sade: »så vardt det dock, att henne gafs bättre tack för vintervistelsen än mig, ehuru hon ej tett sig vänligare mot dig än jag.» — Nu sände konungen sina tjenstemän att hemta dryck och mat, och sade, att de skulle alla äta och dricka, innan *Frithjof*

drog bort: »sitt du, drottning, också upp och var munter!» — Hon sade sig ej kunna äta så tidigt. — Konungen mälte: »vi skola nu alla äta tillsammans»; och så gjorde de. Och sedan de druckit en stund, sade konung *Ring*: »jag ville att du stadnade qvar här, *Frithjof*; ty mina söner äro ännu barn till åren, men jag är gammal och kan ej värna landet, om någon anfaller detta rike med ofred.» — *Frithjof* svarade: »brådt skall jag fara, herre», och han qvad visan:

Lef du *Ring*, konung,
 Lyckligt och länge,
 Ättstörste herrskare,
 På jorderingen!
 Vakta väl, höfding,
 Vif*) och landet!
 Ej jag och *Ingeborg*
 Mer skola råkas.

Då qvad konung *Ring*:

Far du ej så,
Frithjof, hädan,
 Herrlige hjelte,
 Mörk uti hugen!
 Dig må jag gälda
 Gåfvorna dina,
 Visst bättre än du
 Sjelf dig det väntar!

Och yttermera qvad han:

Ger jag frägdade
Frithjof, hustru,

*) Kvinna, hustru.

Och alla mina
Äodelar!

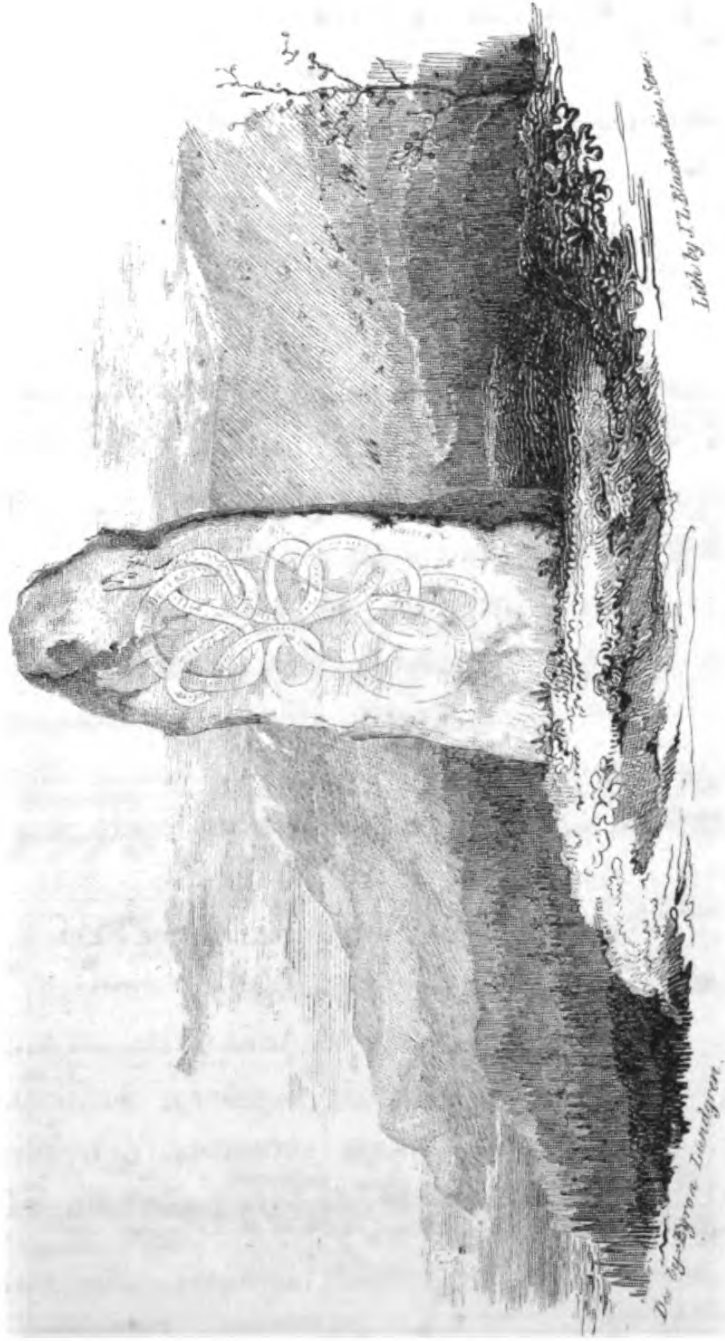
Frithjof genmälte och qvad detta:

Jag vill ej gifvas
Gåfvorna dessa,
Förrän du, drott,
Din dödssot känner.

Konungen sade: »jag skulle ej gifva dig det, om jag icke kände att så vore; och är jag nu sjuk, och unnar jag dig helst att njuta detta gifte, ty du är förmer än alla män i Norrige. Jag må ock gifva dig konunga namn; ty hennes bröder skola mindre än jag unna dig värdigheter och fästa dig en hustru». — *Frithjof* svarade: »haf mycken tack, herre, för eder välgerning, större än jag väntade mig; men jag vill ej hafva mera än jarls namn i namnbót*.)»

Då gaf konung *Ring* åt *Frithjof*, med handslag, välde öfver det rike han hade styrt, och tillika jarls namn; och skulle *Frithjof* råda der, intill dess *Rings* söner sjelfve kunde styra sitt land. Konung *Ring* låg sjuk en kort tid, och då han ändades vardt stor sorg efter honom i riket. Nu blef hög kastad öfver honom, och mycken egendom lagd deri, efter hans åstundan. Sedan gjorde *Frithjof* ett ståtligt gästabud, dit hans män äfven kommo; och vardt då tillika druckit konung *Rings* graföl, samt *Frithjofs* och *Ingeborgs* bröllop. — Derefter emottog *Frithjof* rikets styrelse, och blef en mycket ryktbar man. Han och *Ingeborg* hade många barn.

*) *Nafnbót*, namnförbättring, titel; deraf: värdighet, eller hvad numera kallas rang.

SCANDINAVIAN RUNE-STONE.

Scandinavisk Run - sten

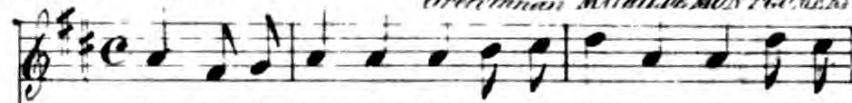

RINGS DRAPA.

Andante con moto.

Musik / tilldelad utgäfvon af
Greveinnan MATHILDE MONTGOMERY

Röst.

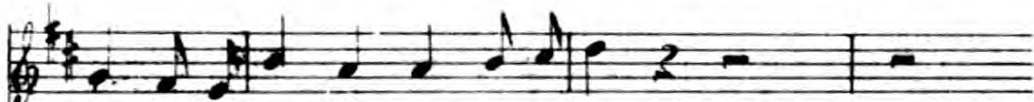
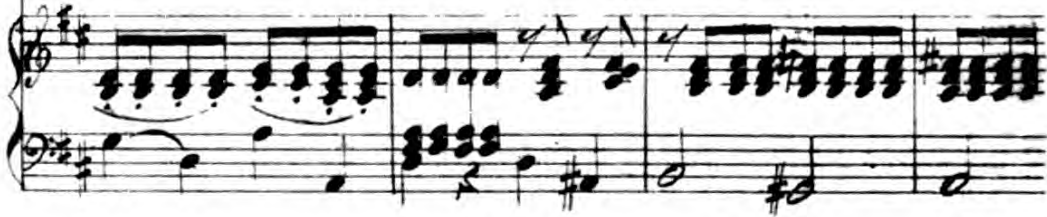

Sit ter i högen höqäddad höfding, slagvårdna

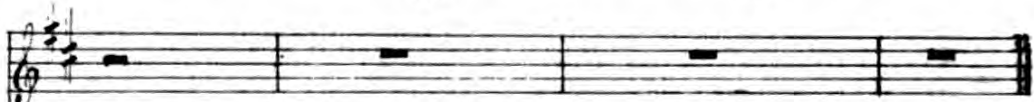
Pianoforte

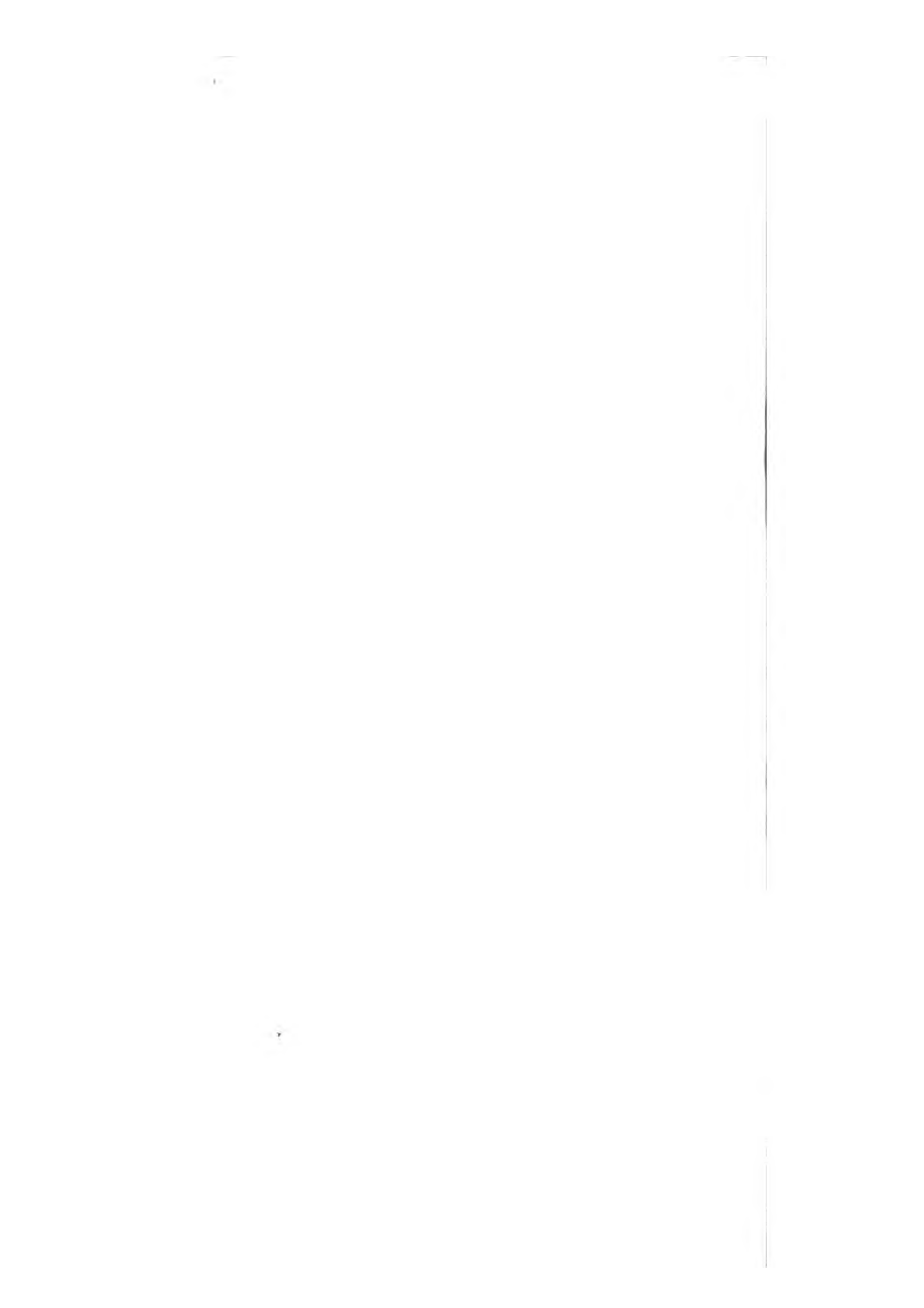

sidan, sköt den på arm, län garen gode gnäggar der, in ne

skrapar med gullhof grundmurad graf.

KAP. XV.

Om Frithjof, samt bröderna Helge och Halfdan.

Konungarne i Sogue, *Ingeborgs* bröder, sporde dessa tidender, att *Frithjof* innehade konungaväldet i Ringarike, och äktat deras syster *Ingeborg*. *Helge* sade då till *Halfdan* sin broder, att detta vore oerhördt och en stor djerfhet, att en herses son skulle äga henne. De samkade nu mycket folk och drogo dermed ut till Ringarike, för att dräpa *Frithjof*, och lägga landet under sig. Men då *Frithjof* erfor detta, samlade han sitt manskap och sade till *Ingeborg*: »ny ofrid är kommen öfver vårt rike; huru den ock må slutas, vilja vi dock ej se en ovänlig uppsyn af eder». — Hon svarade: »så långt är nu kommit, att vi månne låta dig vara den högsta.»

Nu var *Björn* anländ östan ifrån, till bistånd åt *Frithjof*; de foro till strids, och blef det då som förr, att *Frithjof* gick främst i vapenskiftet. Konung *Helge* och han kommo att skifta hugg, och gaf *Frithjof* honom bane. Då lät *Frithjof* hålla upp fridsköld*), och striden upphörde. *Frithjof* sade nu till konung *Halfdan*: »två stora vilkor äro dig för handen, antingen att du lägger allt i mitt våld, eller får du samma bane som din broder; ty det synes, att jag har bättre sak än J.» — Då emottog *Halfdan* det vilkoret, att lemna sig och sitt rike under *Frithjof*.

*) En uppsatt sköld, till tecken att striden skulle upphöra.

Nu tog *Frithjof* väldet öfver Sognefylke; men *Halfdan* skulle vara herse i Sogne och gälta *Frithjof* skatt, så länge han styrde Ringarike. Åt *Frithjof* gafs då konunga namn öfver Sognefylke, från den tid han lemnade Ringarike åt konung *Rings* söner; och derefter vann han under sig Hordaland. *Frithjof* och *Ingeborg* hade två söner, *Gunthjof* och *Hunthjof*; och vordo de sedan stora män för sig.

Och ändas nu här sagan om *Frithjof den Djerfve*.

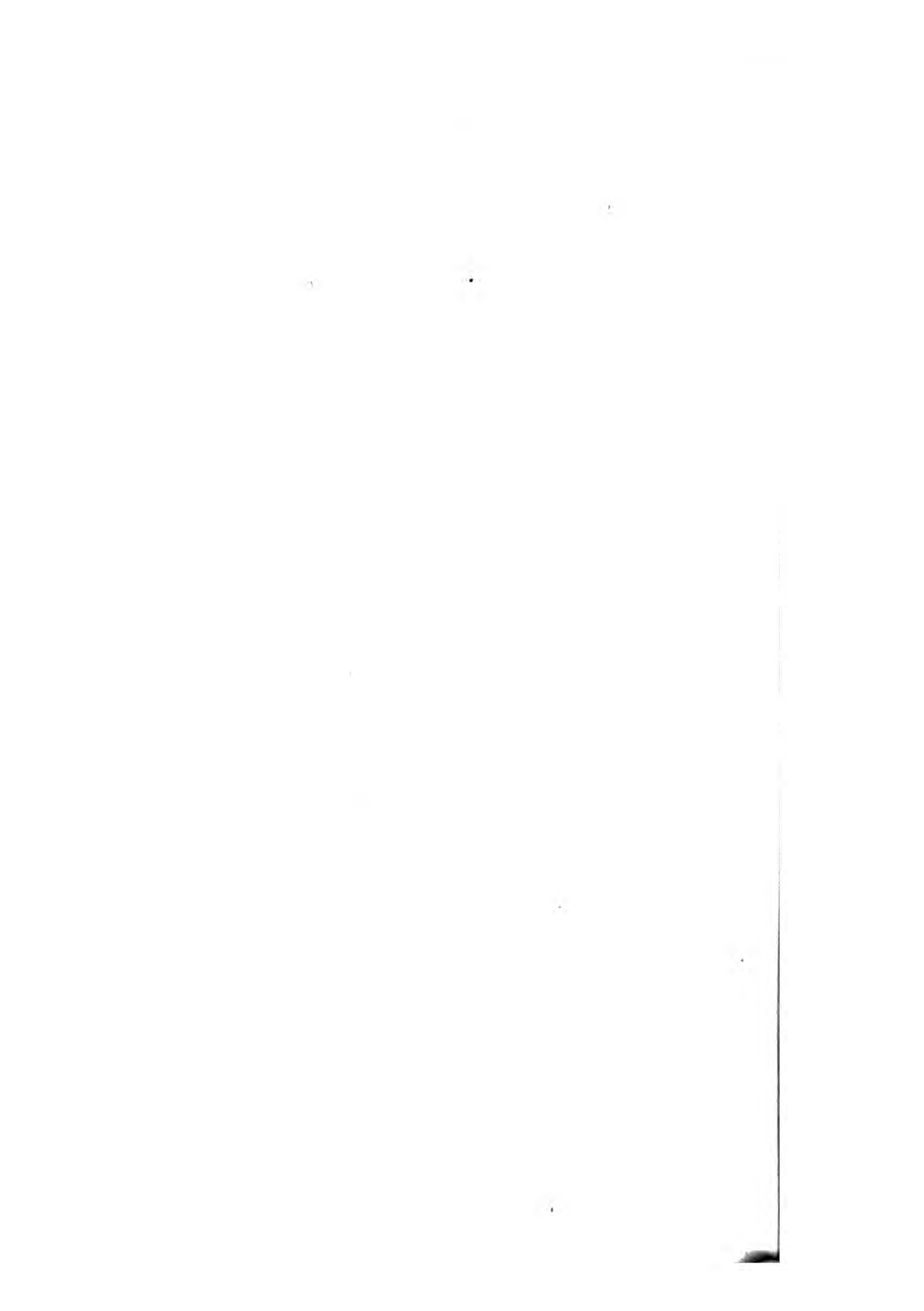
ANMÄRKNINGAR.

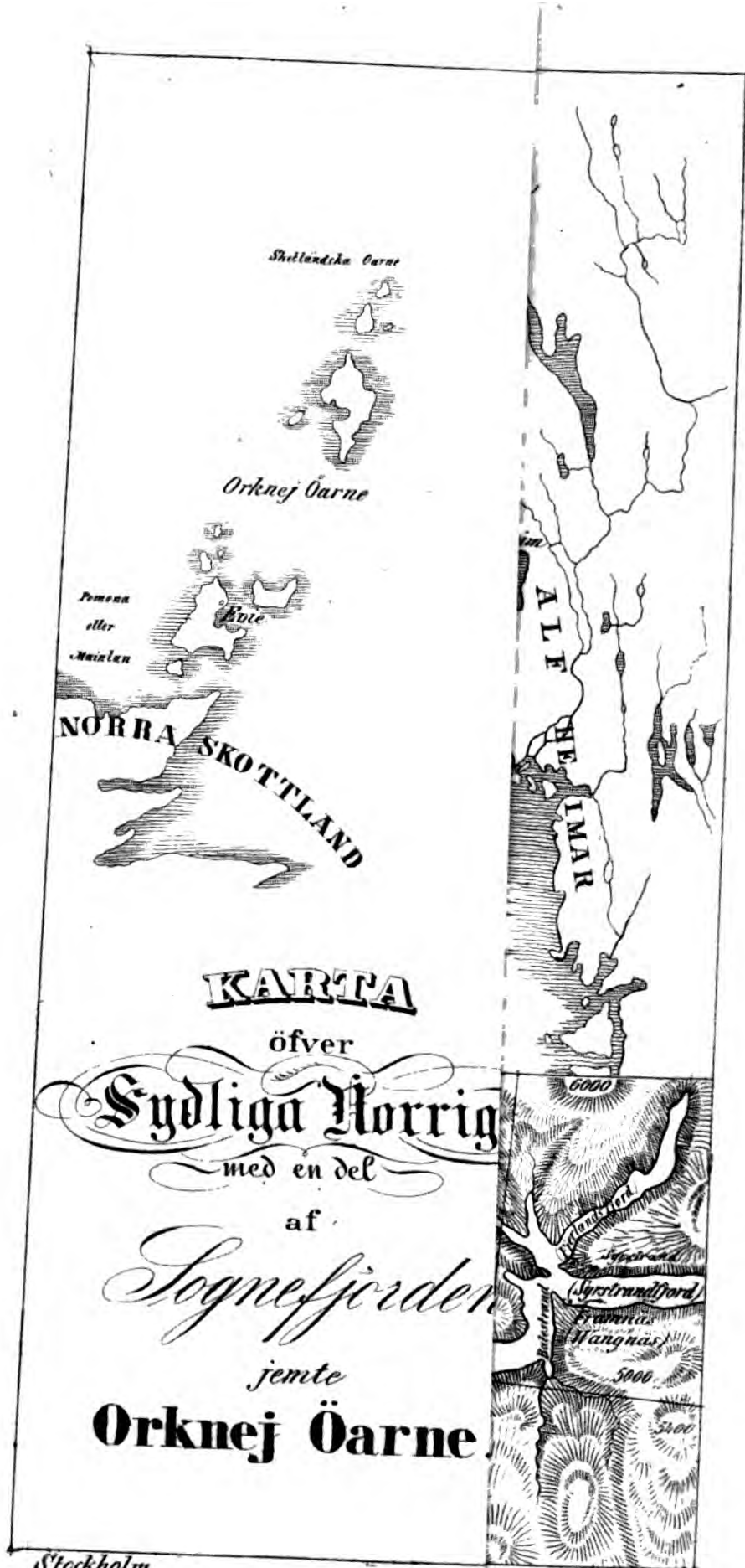
Frithjofs tidsålder kan ej med någon säkerhet bestämmas. Enligt den mest antagliga gissningen, utsättes den till omkring 6 eller 700 år efter Kristi födelse. — Sagan tyckes vara upptecknad vid slutet af trettonde eller början af fjortonde århundradet. Likväl synes det icke osannolikt, att den redan förut länge lefvat bland folket, såsom episk dikt, innan den, genom glömska, upplöste sig i en prosaisk saga, der en mängd sånger qvarstå, och utgöra lemningar af den ursprungliga formen.

Ehuru afsigten icke varit, att lemna en kritisk behandling af denna saga, har man likväl ansett nödigt, då översättningen afviker från de förut kända, att vidfoga de varianter, efter hvilka närvarande försvenskning rättat sig. Öfvers. har begagnat *Björners Nordiska Kämpadater*, en pappershandskrift tillhörig Kongl. Bibliotheket i Stockholm, signat. F. k. 7, samt *Fornaldar Sögur Nordlanda*, Bd. II. Den förstnämnde är nedanföre betecknad med B., den andra med F. och den tredje med FS.

1) B., F. <i>vel</i> ; — FS. best.	frændi! segir hann, þess vil
2) B., F. <i>Han var</i> ; — FS. en var.	ek biðja ik, frændi! at
3) B., F. <i>Kongur hjellt þorsteini veitslu annat hvort ár</i> ; — FS. konúgr hélt veizlu 2 ár þorsteini.	5) B., F. <i>sagt</i> ; — FS. fyrisagt.
4) B., F., till <i>Friðþjofs frændasins, thess vil ek biðja þig at</i> ; — FS. til Friðþjofs:	6) B., F. <i>Hann qvaþ, sier lieki hugur á</i> ; — FS. honom qveðst leika hugr á.
	7) B., F. <i>á haugi fópur sins</i> ; — FS, á haugi.
	8) B., F. <i>í Noregi</i> ; — FS. í Noregi lika.

- 9) B., F. *ey bregða því, - - ok vita hvort honum er forþat*; — FS. *eigi bregða því, heldr mun ek setja at hinni rauðu töflunni, ok vita, hvort henni er forðat.*
- 10) B., F. *á skip*; — FS. *til skips.*
- 11) B., F. *þat mun vera meiri stíorn*; — FS. *þat mun fleiri ok meiri stjórn.*
- 12) B. *ama þar*; F. *amadar*; — FS. *maðjar.*
- 13) B., F. *sal undir*; — FS. *Sólundir.*
- 14) B. *svel vífa þar*; F., FS. *svellvífaðar.*
- 15) B. *at straumana*; — F. *at stafnana*; — FS. *at stamni.*
- 16) B., F. *a skip hnúpi*; — FS. *á skip hrundi.*
- 17) B., F. *orþugri*; — FS. *öruggri.*
- 18) B., F. *i kring um*; — FS. *í hríng um.*
- 19) B., *hafs meyu*; — F., FS. *hafsmegn (hafvets magler).*
- 20) B. *Helgi kongur hefur stígit yður*; — F. *sviked*; — FS. *nærri hefir Helgi konúngr stigit yðr.*
- 21) B., F., FS. *oþru vis, öðru vis*; — Dansk t mskpt. *öðru nafni.* (Se: FS.)
- 22) B., F., *sem hun hefði á hendi sier*; — FS. *sem þú hefir á hendi.*
- 23) B. *feck hann*; — F., FS. *fékk hun.*
- 24) B., F. *skundum nu*; — FS. *stundu vèr.*
- 25) B., F. *á Syrstodum*; — FS. *á Sýrströnd.*
- 26) B., F. *nockra hríp*; — FS. *nockra stund.*
- 27) B., F. *frþi*; — FS. *fríði.*
- 28) B., F. *baþir til samans tveir einir i skoginum.* — FS. *baðir saman i skoginum*

Shetlandska Öarne

Orknej Öarne

Femna
eller
Mainlan

NORRA SKOTTLAND

KARTA

öfver

Sydliga Norrig

med en del

af

Sognefjorden

jemte

Orknej Öarne

Stockholm

ALLEHEIMAR

6000

Sognefjorden

Sognefjorden

(Sognefjord)

Franska

Wangnäs

5000

5000

ORT-FÖRKLARING.

Alfheim, se: *Viken*.

Baldurshage. — En ej osannolik gissning antager den hafva legat der man nu anträffar gården Bale, i Tjugums socken, vid Balestranden, på en udde i Sognfjorden, nordvest från Framnäs. Här finnes ännu en stor ättehög, kallad *Baldurs-höi*.

Efja (läs *Evja*). — Mainland eller Pomona, en af Orknej öarne, har en köping kallad *Evie*. Uti detta namn förmodar man sig återfinna det gamla *Efja*.

Framnäs. — På det ställe, der Sognfjorden delar sig i tvenne grenar och den ena får namn af Systrands-fjord, ligger gården *Vangsnæs*, vid södra sidan af densamma. Här anser man det gamla Framnäs hafva varit beläget. Der skall ännu qvarstå en ättehög, med en deröfver upprest sten.

Jadar, det nu varande *Jæderen*, inom Stavangers amt.

Orknej Öarne, kallas vanligen Orkadiska öarne; men hafva bland Engelsmännen bibehållit sitt gamla namn, hvilket betyder *Skäl-Öarne*, af Isländska ordet *Orkn*, skäl (*Phoca*).

Ringarike eller *Hringarike*, vid vestra kusten af inre Christianiafjorden, upptog det nuvarande Ringerige, Modum och Numedal.

Sogne, det land som utgjorde Sogne- eller Sygna fylket.

Sognefjorden, en djup invik i Norrige, belägen inom Norra Bergenhuus amt, i Sogns fögderi. Den sträcker sig 16 mil inåt landet.

Sognefylket eller *Sygnafylket*, det nuvarande Sogns fögderi, på begge sidor om Sognfjorden.

Soknarsund, nu *Soknesund*, beläget inom Rennesö pastorat, af Stavanger amt, söder om Bukkens-fjord, emellan öarn Sokken och Broe.

Solundar öarne, vid utloppet af Sognefjorden. Benämns numera öarne *Yttre-* och *Inre-Sulen*.

Streitaland, konung Rings bostad. En gissning har ansett den hafva stått på samma ställe, som det nuvarande hemmanet Helgeland uti Hole socken. Vid nämnde gård finnes ännu en stor ättehög.

Syrstad, *Syrstrand*, belägen midt emot Framnäs, på norra sidan om Sogn-fjorden, hvilken här har en bredd af ungefär 3000 alnar. Sundet bibehåller derstädes ännu namnet *Systrands-fjorden*.

Upplandet upptog de nuvarande Christians- och Hedemarkens amter, jemte Öfver-Römmerige.

Viken eller *Alfheim*, den del af Bohuslän och Norrige, hvilken ligger på båda sidor om hafsviken, som åtskiljer dem. Denne sistnämnde kallades *Vikina*. Stundom betecknade *Alfheim* endast Bohuslän.

LEFNADSTECKNING

öfver

ESAIAS TEGNÉR

af

F. M. FRANZÉN.

Tre af Sverges Landskap täfla att särskildt tillägna sig det för hela riket ärofulla, för hela nationen älskliga namnet Tegnér. Det första är det malmrika Werm-land, der den store Skalden föddes och uppvexste. Det andra det fruktbara Skåne, vid hvars högskola han ifrån en ovanlig lärling, som till det mesta lärde sig sjelf, blef i hast en ypperlig Lärare och derifrån hans poetiska rykte flög kring hela Sverge och snart kring Europa. Det tredje är det trefliga Småland, der han såsom stiftets Styresman och Läroverkens vårdare vunnit ett nytt anseende, en ny ära. Till detta stift hör han ursprungligen genom sin far, som der var född, och genom sitt namn, som hans förfäder tagit från Tegnaby, hvilken bör under Biskopsstolen. Till den var således för Tegnér sjelfva hans namn ett förebud.

Fadren, som äfven hette Esaias Tegnér och var en god predikant, en glad sällskapsman, en driftig åkerbrukare, hade blifvit utnämnd till Kyrkoherde i Millesvik; men i väntan att få tillträda det, bodde han ännu på Hyrkeruds Comminister-boställe i By Pastorat, då hans maka, S. M. Sidelius den 13 Nov. 1782 födde sin fjerde son Esaias.

Faderlös redan i sitt 9:de år blef han af brist på tillgångar och då hans äldre bröder höllos till studerande, dömd att på annau väg söka sin bergning. En Smäländning, således landsman, förmodligen ock nära vän till hans far, Assessor Branting, tog gossen i sitt hus, der han uppföddes till biträde på fogdekontoret. Snart lärde han allt hvad dertill hörde och följde med sin fosterfar på alla uppbördsstämmor. Som fögderiet var vidsträckt, så lärde han på dessa resor känna och beundra den skönhet, hvarmed detta landskap i sina många sjöar speglar sina skogar och berg. Derom vittnar hans vackra poem: *Till min hembygd*, det första som gjorde honom af allmänheten känd.

När han först begynte skrifva vers, kan han ej sjelf erinra sig. Redan som barn besjöng han hvarje händelse af någon märkvärdighet i hans enformiga lif. Äfven en större dikt företog han sig under namn af Atle, hvartill ämnet var taget ur Björners kämpadater, således ur samma fornsagosamling der han vid sin mogna ålder fann rå-ämnet till Frithiof.

De Nordiska sagorna voro ibland hans första och käraste bekantskaper, då han okunnig i annat språk, än sitt modersmål, läste allt hvad han öfverkom, helst

i vitterhet och historia. Med bok i hand satte han sig hvar som helst, än på en sten, än på en stege; och då han en gång under bergningstiden skulle vakta en grind, glömde han sitt åliggande för någon ting, som han ifrigt läste, och släppte in boskapen i den ännu icke bergade ängen.

Så uppvexpte han, lik en vildappel i skogen, ända till sitt fjortonde år, då Branting, som länge varit uppmärksam på hans håg för läsning, händelsevis upptäckte med hvad nytta han läste. En afton, då de reste hem ifrån Carlstad, och det var stjernklart, tog sig hans fosterfar, en gudfruktig man, af gammalt skrot och korn, deraf anledning att tala om Guds skapade verk och Hans i dem synbara allmagt. Gossen svarade derpå med en kännedom af verldsbyggnaden och lagarna för himlakropparnes rörelse, som förvånade gubben. »Huru vet du det?» sade han. »Jag har läst derom i Bastholms Philosophie för olärde», svarade yuglingen. Branting teg; men några dagar derefter sade han: »Du måste studera.» Hvilket afgörande ord! Huru viktigt icke blott i Tegnér's lefnad, utan i Svenska vitterheten, der hans namn gör en epok. Och hvad mångfaldigt godt i kyrkan och vid läroverken skulle icke utan detta ord gått förloradt. Derpå berodde ock det uppseende och det nöje, som hans på så många språk öfversatta arbeten gjort i hela Europa. Huru väl förtjenar icke den hederliga Brantings minne den belöningen, att, med sin fostersons odödliga namn, gå till efterverlden! Men var det blott

hans verk? — Om man ock icke kan anse det för en omedelbar ingifvelse, att han begynte tala om stjernorna för denna skrifvar-gosse, i hvilken ett så stort ämne låg förborgadt; så kan man dock ej i det hela af denna händelse misskänna den ledning af försynen, som i det enskilda lifvet, ej mindre än i verldens gång, är så synbar och likväl så öfversedd.

Att få studera, hade länge varit gossens hemliga önskan; men han hade icke vågat framställa den. Äfven nu, ehuru glad åt denna glimt af en övntad dager, anmärkte han sin medellöshet. »Gud förser väl offret,» svarade Branting. »Du är född till någonting bättre, än hvad du hos mig kan bli. Du måste fara till din äldste bror: han skall leda dina studier. Jag skall ej heller glömma dig.»

Detta löfte uppfyllde han, icke blott med betydliga bidrag till hans understöd vid Academien utan ock med ett faderligt deltagande i allt hvad honom rörde; ehuru han nu måste öfvergifva det hopp, som han i hemlighet hade hyst, att med tiden kunna lemna honom sin tjänst och derjemte sin yngsta dotter.

I Mars månad 1796 begaf sig Esaias till sin bror Lars Gustaf, som då var Philosophie Candidat och vistades i Wermland. Denne då redan genom en ovanlig lärdom utmärkte man, som vid promotionen täflade om primatet med sin yngre broder Elof och enligt mångas tanke bort vinna företräde, blef nu den yngstes lärare. Dennes underbara framsteg bevisa hvad en allvarlig vilja i förening med utmärkta anlag förmå, i synnerhet i ungdomens drifvande årstid.

Efter trefjerdedels års undervisning af brodern, som gick till väga på det gamla grundliga sättet, var han i stånd att på egen hand studera; och gjorde sedan, under loppet af året 1797, bekantskap med en mängd latinska prosaister och isynnerhet poeter. De sednare fäste sig så i hans ovanligt starka minne, att han ännu i dag kan ur dem upprepa betydliga stycken. Äfven i Grekiskan och Fransyskan tog han sig fram utan biträde.

Redan i det följande året måste den ännu icke sextonåriga ynglingen, för att skaffa sig medel till sin vidare bildning, åtaga sig andras undervisning. Brukspatronen, sedermera Bergsrådet Myhrman på Rämén, kallade honom till informator för sina barn. Äfven deri var en skickelse, som verkade icke blott på hans närmaste omständigheter, utan på hans framtida sällhet. Sjelfva stället var märkvärdigt genom en vild, men storartad natur. Det hörde till den vidsträckta skogsmark, dit »Yfvakarl,» som Carl den IX:de ännu på orten kallas, hade inbjudit nybyggare från Finland. Brukets ägare var en driftig bergsman; men tillika en för sitt yrke ovanligt bildad man. Sjelf kunnig icke blott i flera nyare språk, utan ock i det latinska, ägde han i sitt bibliothek till och med Grekiska böcker. Ibland dessa var en foliant, som snart blef ett föremål för den poetiske ynglingens ifrigaste studium. Det var Homerus. Alla de svårigheter, som de många anomaliska dialekterna lade för hans ännu icke tillräckligt underbyggda kännedom af språket i det hela och i dess egenheter, afskräckte honom icke. Att ej

vika tillbaka, hörde då redan till hans lynne, utom det att det röjde den energi, som utmärker ett större snille. Äfven med Xenophon och Lucianus gjorde han här bekantskap. Men den, som jemte Homerus upptog hans förnämsta uppmärksamhet och mesta tid var Horatius, hvilken han nu först lärde känna. Men han försummade icke heller den Fransyska vitterheten, med hvars yppersta arbeten denna boksamling var rikt försedd. Så grundlades hos honom då redan den själfständighet, hvarmed han bestridt alla ensidiga och inskränkande omdömen öfver den gamla såväl som den nya litteraturen. Men då han i detta bibliothek ej fann någon enda Tysk poet, utan lärde sig detta språk blott genom vanliga läroböcker, fattade han emot det en fördom, som länge bibehöll sig. Med Engelskan deremot gjorde han en poetisk bekantskap genom Ossian i Macphersons öfversättning, hvilken grep honom så, att han på egen hand lärde sig språket.

I ungdomens vanliga nöjen och förströelser, i umgänget i allmänhet, deltog han föga eller intet; saknade det ej heller; ty hans böcker gáfvo honom full sysselsättning. Äfven att skrifva vers, tog han sig nu mera sällan tid. Dock gaf honom en tidning om Bonapartes död i Egypten anledning till en lyrisk dikt, hvaraf Myhrman, som mycket beundrade den Fransyska hjälten, fattade ett stort hopp om den unga Skalden. Detta på ett falskt rykte grundade poëm är dock aldrig utgifvit.

Om hösten **1799** begaf han sig vid **17** års ålder till Lund och begynte sin Akademiska bana. Hans

mål dervid var i början endast att bereda sitt inträde i Konungens Kansli. Dock ville han lemna ett offentligt prof af sin kunskap i Latinska och Grekiska språken, och skref en afhandling på Latin om Anakreon. Med den begaf han sig till den för sin orientaliska lärdom namnkunnige Doktor Norberg, till hvars Profession då äfven Grekiska litteraturen hörde. Icke blott den uppmuntrande godhet, hvarmed den lika älskvärde, som lärde mannen emottog den lofvande ynglingen, utan ock hela hans väsende, på en gång genialiskt och naift, originelt och enkelt, gjorde på honom ett outplånligt intryck. Ur den sköna teckningen af hans bild, som Tegnér har ställt framför sitt honom tillagnade poëm: *Nattvardsbarnen*, må här anföras åtminstone följande drag:

Du Orientens vän och Nordens heder,
 Du man från fabelns glömda dar af gull,
 Med patriarkens språk, med deras seder,
 Som åldern vis, som barnet oskuldsfull.

Norberg är bland dem, som hufvudsakligen verkat på Tegnér's framtid. Genom det råd han gaf honom att vända sina studier ifrån den civila embets-examen åt Magistergraden, qvarhöll han honom vid Akademien, fästade honom vid litteraturen och beredde honom vägen till den plats, han nu har i den Svenska kyrkan.

Norberg erbjöd honom kostnadsfri undervisning i Arabiskan; men den Österländska lärdomen var för den unga skalden motbjudande. Den store Orientalisten var mästare äfven i det Romerska språket och

täflade deri med Professorⁿ Lundblad, hvars Latinska skola då var i sitt högsta flor. Den förres stil liknade Taciti i korthet, kärnfullhet, antithetisk sinrikhet. Den sednare deremot, som studerat i Leipzig och der bildat sig efter Ernesti, hade i Sverge infört dennes ciceronianism. Med stränghet höll han dertill den ungdom han ledde, så väl med egen föresyn, som med undervisning. Att välja emellan dessa tvänne mästare var ej det lättaste för en yngling. Tegnér slöt sig till den Lundbladiska skolan, dertill föranledd af sin bror Elof, som då var Docens vid Akademien och ansågs för en af Lundblads yppersta lärlingar.

På en studerande af så utmärkta egenskåper, kunde det icke undgå, att äfven de öfrige Professorerne fäste en stor uppmärksamhet. Han sjelf erkänner i synnerhet den uppmuntran han erhöll af Munthe och Lidbäck. Den förre, som var lärare i moralphilosophien och en ifrig Kantian, är af Tegnér ibland hans »Minnen,» som utgöra en så skön, hans hjerta ej mindre än hans snille hedrande flock af hans Skaldestycken, i den mest intagande teckning, framställd såsom en af de ädlaste män, som någonsin suttit på en akademisk lärostol. Med den sednare, som nyss hade blifvit professor i æsthetiken och försökt sig såsom poet utan synnerlig framgång, kom han i ett eget förhållande, som ej bättre kan uttryckas, än genom dessa verser af Tegnér*):

*) I ett poëm vid magister-promotionen i Lund 1829, der T. företrädde Biskop Faxes ställe såsom Pro-Kansler, samt äfven Oehlenschläger var närvarande och emottog lagerkransen och diplomtet.

Genom understöd af Myhrman, så väl som Branting, hade han kunnat tillbringa nära ett år vid akademien, utan att genom andras undervisning behöfva afbryta sina egna studier, men hans grannlagenhet tillät honom icke, att längre tid begagna deras ädelmod, utan eget bemödande för sin utkomst. Han sökte derföre och erhöll en akademisk kondition i Småland, hos Baron Leyonhufvud på Yxkullund. Hans discipel, sedermera Hofrätts-Presidenten, Baron Abraham Leyonhufvud, är bland alla dem han undervist, den han mest högaktat och älskat: en känsla, som mer än 30 år bibehållit sig oförändrad. Hans lefnadssätt på Yxkullund var detsamma, som vid akademien, ensligt, arbetsamt, umgängeslöst; men då han vid en familjehögtid skrifvit några Fransyska verser, började man betrakta den förlägne och dystre studenten med förundran och aktning.

Sedan han på denne herregård tillbragt sommarn 1800, återvände han till Lund, åtföljd af sin discipel, och blef af Professor Lidbäck kallad till extra ordinarie amanuens vid det akademiska biblioteket, hvars föreståndare denne var. Dermed följde väl ingen lön; men det var en ovanlig utmärkelse för en 18-årig yngling, som ännu icke tagit magistergraden.

Till denna beredde han sig nu med fortfarande ifver, och studerade för det mesta philosophie, dels i Platos dialoger, dels i Kants skrifter och några af Fichtes. Sjelf har han förklaradt, att han med sitt concreta sinne ej var fallen för dessa abstrakta spekulationer och ledsnade att fullfölja en längre syste-

matisk deduktion, som icke gaf några hållpunkter för fantasien. Hans akademiska afhandlingar bevisa dock en skarpsinnig och klar uppfattning af philosophiska frågor. Hvad som i synnerhet fäste honom vid Kantiska kriticismen, var dess ursprungligen skeptiska natur och dess resultat, som stannar vid ett obekant och outgrundligt.

Vid kandidatexamen, den han tog i två afdelningar om hösten 1801 och våren 1802, erhöll han det högsta betyget eller laudatur af alla professorerna, med undantag af Norberg. Detta var oväntadt, helst då Tegnér i Grekiskan, hvilken den tiden hörde till samma profession, som de Österländska språken, var erkänd för den skickligaste af alla promovendi. Men Norberg gjorde mera afseende på den sednare litteraturen, i hvilken han vunnit äfven utländsk namnkunnighet.

Med så höga betyg var Tegnér sjelfskrifven primus vid promotionen, och skulle besvara magisterfrågan. Emellertid inträffade en händelse, som hotade att skilja honom för alltid från akademien, förstöra alla hans utsigter derstädes och ge hans öde en helt annan riktning.

Lundagård kallas en af åldriga träd beskuggad akademisk spatsergång, der den studerande ungdomen plär, om ej i Sokratiska samtal, dock med mer eller mindre Platoniska känslor af det sköna, tillbringa de oskyldigaste af sina aftonstunder. En afton var det dock icke oskyldigt, hvad den der företog. Tegnér visste af ingenting, då han ensam efter vanligheten

skulle gå dit för att förfriska sig efter trägen studering. Då fann han der en ovanligt stor samling af studenter, alla beväpnade med grenar, huggna från de gamla vördnadsvärda träden. Huggningen hade dock icke skett af dem, utan på consistorii befallning, för att befordra trädens växtlighet och göra deras kronor mer lummiga. Ungdomen missförstod denna afsigt och trodde detta kapande åsyfta att förstöra deras kära Lundagård, helst de funno att hela träd voro fällda. Dessa voro dock gamla utdömda, hvilka ansågos böra ge rum för yngre. Missnöjet vändes hufvudsakligen emot akademiens då varande Rector Magnificus, som ej var älskad och troddes ensam hafva tillställt denna förstöring. Tegnér, hvilken genast vid sin ankomst blef omringad af hela svärmen med utrop: »Primus måste med,» gjorde föreställningar emot detta upplopp; men förgäfves. Öfverröstad och beväpnad, som de andra, med en gren, måste han följa med. Tåget gick till rectors hus, der först ett skallande »pereat Rector, vivat Lundagård», uppstämdes; hvarpå alla grenarna nedkastades framför ingången och tillbommade dörren. Derifrån gingo de vidare gräs- satim uppför gatan, och ropade vivat för flera professorer. För theologen Hylander ropades icke, utan messades vivat. Vid återtåget, då rector ännu en gång helsades med pereat, voro hans fönster nära att bli sönderslagna. Detta hindrades af Tegnér och Magister Wallenberg, sedermera biskop i Linköping, blott genom den föreställningen, att fruntimmer bodde åt gatan.

Dagen derpå kallades Tegnér till enskilt förhör inför rector och berättade sannfärdigt hela förloppet, utan att neka sin egen felaktighet. Hans Magnificens gjorde ej afseende på denna upprigtighet, eller på Tegnérs bemödanden att förekomma upptåget. »Ni är», sade han, »redan embetsman vid akademien, är utnämnd till primus vid förestående promotion, och kunde vänta er mycken framgång vid läroverket. Detta är nu förbi. Akademiska konstitutionerna stadga tydligen, att ni måste »relegari cum infamia». Det gör mig ondt om eder förspilda lycka. Dock kunde måhända», tillade han efter en paus, »allt hjälpas och nedtystas, om ni endast ville säga mig deras namn som tillställt upploppet». — Tegnér, häröfver uppbragt, svarade, icke utan hetta, att, huru det än ginge honom sjelf, skulle han dock aldrig uppträda såsom åklagare emot sina kamrater. »Vi voro två till trehundra personer», sade han, »och det var blott få ibland dem jag kände; men äfven dessa förräder jag aldrig.»

Emellertid förföll saken af sig sjelf; ty alla de öfrige professorerne satte för högt värde på de ovanliga egenskaperna hos den äfven till sina seder oförvitlige ynglingen, för att icke rädda honom ifrån den olycka, hvarmed han hotades af en man, som icke ens af sina kamrater var uppburen.

Vid denna tid erhöll Tegnér den sorgliga underrättelsen, att hans äldste blott trettioårige broder hade aflidit, allmänt saknad som en ypperlig predikant och i alla afseenden ett mönster för sitt stånd. Esaias kände sig vid hans död ånyo faderlös; ty icke blott

till den lärdom, för hvilken han nu såsom den främsta ibland 40 skulle erhålla lagerkransen, hade han af honom fått sin första ledning, utan ock vid sjelfva inträdet i den farliga ungdomsåldren blifvit stadfäst i de religiösa och moraliska grundsatser, han redan som barn uppfattat, men ännu icke varit i tillfälle att använda. Djupt skakad af denna förlust, skref han deröfver en elegie, som belöntes af Vitterhets-Sällskapet i Götheborg, och tillika med den förut nämnda sången »Till min hembygd», hvilken han vid samma tid hade författat, först begynte fästa den allmänna uppmärksamheten på den uppgående skalden.

Efter promotionen reste han till Wermland, för att besöka sin mor och sina välgörare Branting och Myhrman. Den största glädje en välartad yngling har af sina bemödandens framgång, är utan tvifvel den, att dermed gläda sina föräldrar och andra som burit om honom faderlig eller moderlig vård. Men föga mindre, kanske större, är äfven dessas glädje, när denna vård haft en sådan följd, som nu förhållandet var.

Besöket hos Myhrman förbytte den barnsliga vänskap, hvilken redan förut ägt rum emellan hans dotter och Tegnér, till en allvarlig förbindelse, hvartill hennes föräldrar lemnade sitt bifall. Dock förgingo fyra år, innan omständigheterna tilläto dem att träda i äktenskap.

Under denna resa såg han första gången den sedan såsom skald, häfdatecknare och tänkare namnkunnige Geijer, hos hans far på Ransäter i Wermland.

Han var då ännu blott student i Upsala; men hade redan vunnit stora priset i Svenska akademien för sitt äreminne öfver Sten Sture. Om denna bekantskap har Tegnér sjelf yttrat följande ord. *) »Redan vid detta vårt första möte røjde sig den stora skiljaktigheten i vår åsigt af lifvet och litteraturen, som med tiden allt mer utbildat sig. Vår sammanvaro var en fortgående disputationsakt, dock utan all bitterhet och ovänskap. Jag lärde redan då skatta honom, såsom en af de snillrikaste och ädlaste naturer i vårt land.»

Vid sin återkomst till Lund, blef Tegnér af Lidbäck kallad till docens i æsthetiken; men fick tillstånd att på en tid lemna akademien för att vistas i Stockholm, dit han begaf sig i början af året 1803 och blef informator i Öfver-Direktören Strübings hus. Der lefdes på stor fot; men Tegnér's lefnadssätt var, såsom i Lund, enskildt och afsöndradt. Då blef han bekant med skalden Choræus, hvilken han fann vara en glad qvick och älskvärd, ehuru något besynnerlig man. De meddelade hvarandra sina poetiska försök; och ehuru Choræus i snille var Tegnér vida underlägsen, kunde han dock, enligt hvad denne sjelf har uppgifvit, såsom äldre och mera erfaren i konstens utöfning, gifva honom goda råd. De brefvexlade någon tid, sedan Tegnér farit till Lund, dit han följdes af sina disciplar.

Såsom förlofvad, önskade han snart någon bösättning och sökte gymnasii adjunkten i Carlstad.

*) Detta och andra i denna biografi anförda yttranden af Tegnér, har han vänskapsfullt meddelat författaren i en enskilt skrifvelse angående sin lefnad.

Förbigången af Consistorium vann han den genom besvär hos Konungen, som då vistades i Baden. Men kort derefter utnämnd till Adjunkt vid akademien i Lund, tillträdde han aldrig tjensten i Carlstad. Såsom adjunkt i æsthetiken förestod han professionen i denna vetenskap ett helt år, under Professor Lidbäcks rektorat och dessutom vid flere tillfällen.

Det sätt hvarpå han lät sina åhörare sjelfva se och känna det sköna, hvarom denne hade endast talat och anfört åtskilliga tänkares meningar, gjorde skillnaden emellan dem begge alltför märkbar. Dock bibehöll den af sin lärling fördunklade läraren emot honom ännu samma vänskap och välvilja. Utan afsigt att förringa det ädla i Lidbäcks tänkesätt, mer än det grundliga i hans lärdom, må dock anmärkas, att Tegnér's eget sätt att tänka och vara gör hans öfverlägsenhet, ja, sjelfva hans sarkastiska qvickhet äfven för dem, som den drabbar, behaglig och älskvärd.

Det var en annan man i Lund, som i Tegnér fann en farlig medtäflare, den för sin nordiska harpa ej mindre än för sin på vetenskapliga grunder byggda gymnastik namnkunnige Ling. Dem begge ej mindre än Geijer, som lät höra Vikingens sköna sång och bød den Sista Kämpen och den Sista Skalden åter lifvande uppstå ur ättehögen, tillhör den äran att, i likhet med hvad Oehlenschläger och Grundtvig i Danmark gjort, hafva väckt i den Svenska vitterheten ett nytt lif, genom användandet af den Skandinaviska sagan och mythen. Men om Asarnes skald äfven, såsom Grundtvig, låter oss mer känna den fordna käm-

paåldern i dess egen urprungliga art af rå kraft och idel storhet, så har deremot Frithjofs sångare, lika med Oehlenschläger, genom en skönare och mera idealisk framställning af det poetiska i dessa fornbilder, vunnit åt dem en allmännare uppmärksamhet. Redan före den tidpunkt, då hvarderas åsigter och bemödanden kommo i dagen, kunde Tegnér och Ling ej rätt öfverensstämma. Besynnerligt nog var fäktmästaren, som framställde sitt nakna bröst för stötar, icke af floretter utan af värjspetsar, dock i sitt lynne långt mera retlig och ömtålig. Men hvarderas lika redliga och rättsinniga, som öppenhjertiga väsende, gjorde, att de, oaktadt söndringar för ögonblicket, alltid förblefvo uppriktiga vänner och erkände hvarandras värde och förtjenst.

År 1806, då han med adjunkten i æsthetiken fick förena v. bibliothekarie-tjensten och tillika var notarie i filosofiska faculteten, kom han i tillfälle att fullända sitt äktenskap med mamsell Anna M. G. Myhrman, som gjort honom äfven i husligt hänseende lycklig. Hennes omsorg och skicklighet såsom husmoder, i förening med hans flit såsom lärare, gjorde att ehuru hans lön ej var större än 60 tunnor spannmål, de dock hade sin bergning.

Vid denna tid stiftades af några bland de yngre af akademistaten ett slags klubb, som kallades Herberget, i hvilken Tegnér deltog. Den hade ingen politisk syftning och i allmänhet inga stadgar. Öfver litteraturen talades allehanda och i synnerhet öfver den akademiska styrelsen. »Här knöt sig,» skrifver Tegnér,

»kärnan till åsigter och tänkesätt, hvilka sedermera ej blefvo utan inflytande på akademien. Man kastade boll med ideer och infall, ögonblickets barn, som väl kunde förtjent att blifva allmännare bekanta.» — Den som af de öfrige helst hördes, både för sin träffande qvickhet och sin älskvärda karakter, var Tegnér, hvilken nu, då han ej behöfde anstränga sig för sina studier och lefde ett trefligt familjelif, hade blifvit en munter sällsapsman. Af dem, som bivistade denna klubb, hafva flera vunnit anseende såsom lärare, dels vid akademien dels vid kyrkan. Jemte Tegnér såsom skald, har Agardh såsom vetenskapsman utländsk namnkunnighet. Tre äro biskopar: Tegnér i Wexjö, Agardh i Carlstad, Heurlin ordensbiskop. Den sistnämde har varit föredragande statssekreterare i de ärenden, som angå kyrkan och undervisningsverken. Både Heurlin och Agardh hafva äfven vid riksdagen utmärkt sig, och äga ett politiskt anseende, det Tegnér, ehuru aktad för sin sjelfständighet, icke sökt förvärfva sig.

Genom åtskilliga lyriska stycken, hvilka röjde ett snille af högre ordning, hade Tegnér redan vunnit ett stigande rykte såsom skald, då hans af Svenska akademien år 1811 med det stora priset belönda skalde-stycke *Svea* gjorde ett allmänt uppseende, genom sin fosterländska anda, ej mindre än genom sin poetiska skönhet. Ibland annat, som gör detta poëm märkvärdigt, är den brytning i formen, hvilken sker vid dess slut. Ifrån Alexandriner af den sinnrika styrka, samt lugna, jemt underhållna harmonie, som denna versart fordrar, öfvergår skalden, plötsligt hänförd, till en

dithyrambisk sång, hvars mångfaldiga ljud svara emot det rikt omvexlande i dess innehåll. Detta är en poetisk syn, der den förngamla diktens mythiska bilder beteckna hvad Svea folk i den närvarande tidpunkten tänkte och kände, erfor och hoppades. Om det ock icke låg i skaldens afsigt, så visar dock denna förening af tvenne olika vitterhetsslag, hans tänkesätt i afseende på den då uppkomna schismen i Svenska vitterheten.

Utan att nedsätta den äldre vitterheten, beredde han sjelf en ny; men slöt sig aldrig till phosphorismen, så kallad af Phosphoros, en vitter tidskrift, som skulle båda en ny dag på Svenska parnassen. Se här hvad han sjelf skrifver derom. »De Tyska teorierna, med den gängse karfunkelpoesien, voro mig vidriga. En brytning i Svenska poesien ansåg jag väl nödvändig; men den kunde och borde ske på annat sjelfständigare sätt. Den nya skolan syntes mig dock alltför negativ, och dess kritiska framfart alltför orättvis. Jag deltog derföre icke i striden, på några roligheter när, som jag sade eller skref.»

Såsom lord Byron, oaktadt den missaktning, hvari hans hänförande sånger bragte äldre skalder, sjelf gjorde dem rättvisa och satte stort värde, ibland andra, på den af hans beundrare isynnerhet föraktade Pope, så har ock Tegnér på det högtidligaste sätt förklarad sig emot Phosphoristernas bemödanden att nedsätta våra äldre skalder, förnämligast Leopold, hvars alfvarsamma poesi täflar med Popes i tankestyrka, och hvars skämtsamma sångmö, ehuru hon icke uppfunnit en

sinnrik dikt som *The Rape of the Lock*, likväl i lekande qvickhet, hvilken mera liknar Voltaires, öfvergår den Engelske satyristen.

Personlig bekantskap med Leopold, så väl som med Rosenstein och andra medlemmar af Svenska akademien, gjorde Tegnér under ett besök i Stockholm i början af året 1812, och tillvann sig den uppriktigaste aktning och vänskap af dem, hvilkas beundran han förut vunnit.

Utom det Phosphoristiska kottet, som i visst hänseende kunde jemföras med *the Poets of the Lake* i England, ibland hvilka Wordsworth i djup af tanke och känsla anses hafva någon likhet med Atterbom, uppstod ett annat vittert förbund, under namn af Göther, hvars föremål var den nordiske fornsagens och mythens kännedom och användande i skön konst. »Sveas» författare inbjöds till medlem deri; och i dess tidskrift *Iduna* utkommo de första profven af Frithjof, hvilka genast väckte en stor väntan.

Ett nytt fält för Tegnérns verksamhet vid universitetet i Lund öppnades år 1812, då den Grekiska litteraturen, hvilken förut hört till samma profession som den Österländska, skildes derifrån. Norberg behöll den sednare; och på hans förord blef Tegnér, såsom en allmänt erkänd Hellenist, med hvilken ingen annan vid akademien kunde jemföras, af hennes kansler, Statsministern von Engeström anmäld och af Kongl. Majestät, utan vanliga omvägar, utnämnd till professor i den Grekiska litteraturen, hvarjemte han erhöll, som präbende, Stäffe pastorat.

Han inträdde således nu i det andeliga ståndet, och skref, i anledning deraf, det af en himmelsk skönhet strålande stycket *Prestvigningen*. Men då hans egentliga sysla var vid universitetet, egnade han åt den hufvudsakligen sin tid och möda, och det med särdeles nit och kraft. Det förstås af sig sjelft, att han med sitt poetiska sinne skulle göra ungdomen uppmärksam på det sköna i den Grekiska vitterheten, och derigenom intaga henne för detta språk. Men dermed förenade han, hvad man ej af en poet skulle väntat, en sträng fordran af grundlig insigt i den grammatikaliska organismen och bragte det Grekiska studium i ett förut vid Lunds akademi okänt flor.

Norberg, som för hans skull hade afsagt sig denna lärdomsgren, om han ock fann sig af sin efterträdare öfverträffad, røjde dock icke (och kände icke heller, ty allt hvad han kände røjde han) någon förtrytelse deröfver. Det vänskapliga förhållandet emellan dem var icke ett ögonblick stördt.

Under tiden växte äfven Tegnér's ära såsom skald, dels genom en mängd af lyriska stycken, det ena förträffligare än det andra, ehuru af de mest skilda slag, dels genom de större äfven på utländska språk öfversatta poemerna *Axel* och *Nattvardsbarnen*. Derfor kunde icke heller Svenska akademien dröja att kalla honom till sin ledamot. Han blef det efter Oxenstjerna, hvars bild i hans inträdestal har en skönhet, som, ehuru troget tecknad efter föremålet, i koloriten röjer den Tegnér'ska penseln.

Epilogen vid promotionen i Lund 1820, med flera andra af omständigheterna föranledde stycken, gaf honom ett serskilt anseende af en frisinnig, lika klart som djupt tänkande man, hvilken följde med sin tid, utan att hänföras af dess bländsken. Huru väl han kunde, om han ville, uppfatta och utföra äfven en mystisk idé, bevisar hans *Sång till Solen*, hvilken Leopold, ehuru han ännu mindre än Tegnér älskade det hemlighetsfulla och fantastiska, dock ville sätta främst ibland hans mindre dikter, dels för tankarnes lika ljusa som höga flygt, dels för uttryckets renhet och i den svåraste versart underhållna välljud. Men det är isynnerhet Frithjof, som upphöjt Tegnér ibland de främsta af den nyare tidens skalder, och spridt hans rykte icke blott omkring Europa utan ock till andra verldsdelar *).

— Samma år 1824, som denna beundransvärda dikt begynte upphöja honom såsom skald, vann han inom Svenska kyrkan en oväntad befordran. Ehuru han i theologisk väg ej haft tillfälle eller anledning att utmärka sig, hade han dock, såsom lärare för den akademiska ungdomen och medlem af Domkapitlet i Lund, vunnit den aktning hos andliga ståndet, att han, vid ledigheten af biskopsstolen i Wexjö, erhöll det första rummet på förslaget, genom nästan enhällig kallelse. Förmodligen hade äfven hans idyll *Nattvardsbarnen* bidragit till det förtroende för hans religiösa sinne, som denna kallelse förutsätter. Utnämnd till biskop 1824, rättvisade han genast, genom sin nitfulla vård

*) Se *Bihaget*.

om läroverken, denna utnämning. Ett serskilt uppseende gjorde hans vid högtidliga tillfällen i gymnasium och skolorna hållna tal, i hvilka han, på det honom egna, snillrika sätt, utvecklade sina ljusa åsigter öfver dagens frågor, angående föreslagna reformer i den allmänna undervisningens inrättning. De äro äfven utrikes kända, genom en Tysk öfversättning. Huru han, såsom kyrkans föreståndare, uppfyller sitt kall, visa de märkvärdiga Handlingarna angående prestmötet i Wexjö 1836. Emot vanligheten hafva de icke stannat inom stiftet eller ståndet, utan fäst äfven den större allmänhetens uppmärksamhet, samt öfvertygat henne att han, såsom theolog och prest och vårdare af hvad till religionen och kyrkoväsendet hör, ej mindre förtjenar sitt anseende, än såsom undervisningsverkens lika sakkunnige som nitiske styresman.

Vid riksdagarne, dem han såsom biskop är skyldig att bivista, har han väl icke varit särdeles verksam; men så ofta han höjt sin röst, har den lyssnande väntan af någonting både väl grundadt och snillrikt, funnit sig på en gång öfverraskad och tillfredsställd.

Redan såsom professor prydd med Nordstjernan, hvilken, ehuru nu mera en vanlig utmärkelse för Svenska lärde af förtjenst, på den från Nordens fjerran lysande skaldens bröst påminner om sin ursprungliga betydelse, blef han straxt efter sin befordran utnämnd till kommandör af samma orden.

Antingen hans embete, ehuru det icke upptagit all hans tid, vändt hans håg ifrån skaldekonsten, eller

hans vacklande helsa förstämt hans ömsom glädtiga, ömsom svårmodiga lynne, så har han, sedan Frithjof utkom, blott tillfälligtvis låtit höra sin lyra, som likväl ej röjt någon förändring i de toner, med hvilka hon är van att på en gång intaga och förvåna. Ännu hoppas man dock att han fulländar, ibland andra större poëmer, ett länge efterlängtadt, hvaraf han lemnat hänförande prof under namn af *Gerda*. Sjelf behöfver han dock icke för sin ära mer än hvad han redan åtnjuter, såsom ett af de nyare tidens yppersta snillen.

Att våga en karakteristik af Tegnér såsom skald, tilltror sig icke författaren af denna lefnadsteckning, till hvilken den icke heller nödvändigt hör. Men skaldens eget omdöme öfver orsaken till hans popularitet måste i dubbelt hänseende väcka uppmärksamhet, såsom en karakteristik både af hans sångmö och af honom sjelf. Se här hvad han derom yttrat.

»Svensken liksom Fransosen älskar i poesien företrädesvis det lätta, klara, genomskinliga. Äfven det djupa fordrar han, ja, värderar; men det skall då vara ett genomskinligt djup. Han vill kunna se guldsanden på vågens botten. Allt grumligt och mörkt, som ej ger honom någon klar bild, vore det än så djupsinnigt, är honom vidrigt.»

»Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkt» tror han, och klarheten är ett nödvändigt vilkor för allt som skall verka på honom. Härigenom skiljer han sig ifrån Tysken, som till följe af sin kontemplativa natur, icke blott fordrar utan äfven föredrar, det

mystiska och nebulösa, hvori han älskar att ana något djupsinnigt. Han har mera »Gemüth» och tungsint allvar, än Svensken, som är ytligare och lättsinnigare. Deraf komma känslomystiken och hemorrhoidalkännin-
garne i Tyska poesien, som vi icke ha sinne för.»

»I afseende på sjelfva andan och verldsåsigten hos poeten, så älska vi isynnerhet det lefnadsfriska, raska, modiga, ja, öfvermodiga.»

»Detta gäller äfven om Svenska national karak-
ren. Ehuru förslappadt, flärdfullt och förderfvadt fol-
ket må vara, ligger dock alltid en vikingaåder på bot-
ten af nationallynnet, och man älskar att igenkänna
den äfven hos skalden. Fornjoterska ätten är ännu
icke utdöd. Något trotsigt och titaniskt går som ett
slägtdrag genom folket.»

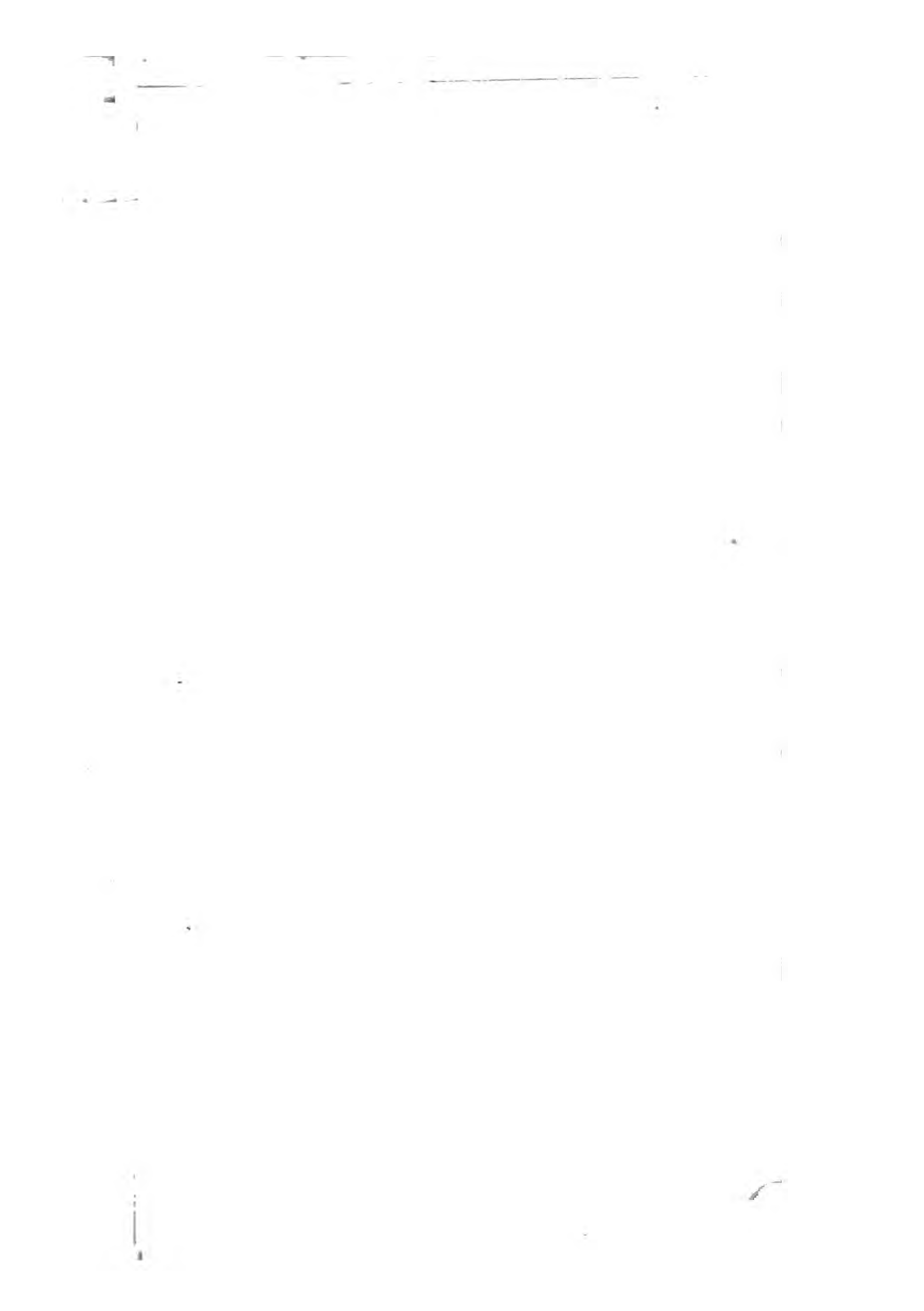
Nordens kraft är trots, och falla
Är en seger för oss alla;
Ty om ock man föll till slut
Fick man ändå kämpa ut.
Stormar det, han gerna brottas
Emot stormen, gerna blottas
Ludet bröst, att åskan må
Veta hvar han bäst kan slå.

Gerda, 1 Sången.

»En kall, men klar och frisk vinterdag, som spän-
ner och stålsätter alla människans krafter, för att
kämpa emot och besegra en hård natur, är den rätta
naturbilden för nordiska lynnet. Hvar detta klara vä-
der finnes, denna friska anda blåser, der känner na-
tionen sitt eget inre lif, och öfverser, för dens skull,

med andra poetiska brister. Jag vet ingen bättre förklaringsgrund.»

Alla, som genom Tegnér's arbeten blifvit bekanta med hans härliga genius, veta dock en annan förklaringsgrund, jemte denna, hvilken utan tvifvel är lika riktigt som skarpsinnigt uppfattad och gäller icke blott i afseende på hans Svenska popularitet, utan ock hvad hans Europeiska ryktbarhet angår. Men oaktadt det Nordiska dels i andan, dels i ämnet af hans dikter, har hans poesi en sydländsk yppighet och skönhet. Med afseende på sina friska färgor och sin rikedom af bilder och tankar, kunde hon jämföras med en orangekrona, hvars starka och rena grönska prydes af mogen frukt bredvid den nyss spruckna blomman.

FÖRKLARING

ÖFVER

INGEBORGS ARMRING.

AF

BROR EMIL HILDEBRAND.

Riks-Antiqvarie, m. m.

Afvikande från den gamla sagans enkla ord, har skalden öfver detta smycke i tredje sången lemnat en poetisk beskrifning, som fullkomligt öfverensstämmer med forntidens anda. Den grundar sig på en af den äldre eller poetiska Eddans sånger, *Grimnismål*, i hvars beskrifning på gudarnes tolf borgar eller boningar, man med skäl trott sig finna en allegorisk framställning af de gamla Nordboarnes kännedom om zodiaken eller djurkretsen, om solens årliga lopp genom dess tolf tecken, af skalderna kallade *Solhus*. För dem, som ej känna den anförda Eddiska sången, torde en kort framställning af dess innehåll, så vidt det rör ifrågasvarande ämne, med några upplysande anmärkningar böra meddelas.

I Götaland rådde en konung vid namn Gejröd, hvilken, genom sin äldre broders undanskaffande, kommit till regeringen efter sin fader. Hos honom infann sig en okänd man, som kallade sig Grimner, och ej ville lemna närmare besked om hvem han var, fastän man sporde honom derom. Konungen, genom Friggas sändebud Fulla varnad att akta sig för en trollkunnig man, som var kommen i landet och hvars beskrifning inträffade på Grimner, lät mot gästfrihetens lagar sätta denne mellan tvenne eldar, för att tvinga honom att säga sitt eget namn. Så satt Grimner och pinades i åtta nätter och elden började redan fatta i hans kappa, utan att någon velat förbarma sig öfver honom. Då kom Agnar, Gejröds tioåriga son, hvilken ogillade sin faders grymhet, och räckte honom ett horn fullt med dricka, för att läska sig. Grimner, som slutligen befanns vara ingen annan än Odin sjelf, qvad till tacksamhet för den unge konunga-sonen en sång, efter gudens antagna namn, kallad *Grimnismål* (Grimners sång), en af de märkvärdigaste bland Eddans mythiska qväden. Sedan han beskrifvit sin plåga af den ständigt tilltagande hettan, prisar han Agnar för hans medlidande och lofvar honom att en gång få ensam herrska öfver Götalanden.

Derefter besjunger han gudarnes tolf boningar sålunda:

1. *Y-dalir* (regndalar eller jagtens dalar), der Uller låtit bygga sin sal. Uller, en son af Sif, och Thors stufson, var vinterns gud. Han var skön att skåda och så utmärkt bågskytt och skidlöpare, att ingen kun-

de jemföras med honom. Ullers borg motsvarar Skyttens tecken i zodiaken, och härifrån, ungefärligen den 21 November, räknade de gamla Nordboarne vinterns eller årets, början.

2. *Álfheimr* (Ljusalfernas hem) var Freys boning, den han i tidens början fått som tandgåfva (tanfé) af gudarne. Frey, Niords son, var en af de förnämste bland gudarne. Han kallas *den vise*, och rådde öfver regn och solsken, hvarföre man offrade till honom för god årsväxt. *Álfheimr* svarar mot Stenbockens tecken i djurkretsen (den 20 December — den 20 Januari). Julfesten, som under denna tid inträffar, var egentligen helgad åt Frey.

3. *Valaskjálf* (Vales i luften sväfvande slott), en präktig, hög borg, med skinande silfvertak, den Vale i tidens början utsett till sin boning. Han var son af Odin (himlen) och Rinda (den stelfrusna jorden), och var en bild af ljusets seger öfver mörkret, hvarföre ock hans månad kallades *Liósberi* (Lucifer, ljusbringaren), och fester firades i anledning af det vexande dagsljuset. Den katholska *Festum candelarum* (Kyndilsmessa, den 2 Februari) hade sålunda sitt ursprung i hedendomen, ehuru christendomen gaf den en annan betydelse. Valaskjálf motsvarar Vattumannens tecken i djurkretsen (omkring den 20 Januari — 19 Februari).

4. *Söckvabeckr* (den djupa, strömmande bäcken), öfver hvilken hafvets kalla böljor brusa, beboddes af *Saga*, historiens gudinna, hos hvilken Odin alla dagar plägade gästa och dricka mjöd ur gyllene kärl. Mython synes hafva afseende på solens uppstigande ur

hafvets böljor, som vid denna tid börja frigöras från isens band. Söckvabeekr motsvarar nemligen Fiskarnes tecken (omkring den 19 Februari — 21 Mars).

5. *Gladshaimr* (glädjens, ljusets hem) var den femte borgen, inom hvilken det herrliga, guldkimrande Valhall ligger, hvars salar voro täckta med lansar, behängda med sköldar och bänkarne belagda med brynjor. En varg står bunden vid dörren mot vester, och en örn svärfvar öfver ingången. Der sitter Hropter (ett af Odins många namn) och utkorar åt sig män som fallit i strid. Gladshaimr motsvarar Vädurens tecken (omkring den 21 Mars — 20 April,) under hvilken tid ledungs-färderna togo sin början.

5. *Þrymheimr* (dundrets, åskans hem) beboddes af jätten *Thiasse*, som blef dödad af Thor, när han i örnhamn flög till Asgård, för att återtaga Idun, hvilken han, understödd af Lokes list, förut hade bortröfvat; men som blifvit återförd af Loke, på gudarnes befallning. Thiasses dotter *Skadi* kom beväpnad till Asgård, för att hämnas sin faders död; men lät försona sig och blef Niords maka. Med honom skulle hon bo i Noatun vid hafsstranden; men, besvärad af hafsfoglarnes skri, uppehöll hon sig der blott 3 nätter i sender, drog derpå till sin faders borg *Þrymheimr* på fjellen, för att löpa på skidor och jaga. Här uppehöll hon sig 9 nätter, återvände derpå till sin make och fortfor på detta sätt att vexla bostad. *Þrymheimr* motsvarar Oxens tecken (den 20 April — 21 Maj), då brytningen mellan våren och sommaren infaller.

7. *Breidablik* (den vidt-skimrande), var Balders hem, der intet orent kunde inkomma. Mythen om Balder, urbilden för allt skönt och ädelt, hans fall för den blinda Höders pil och den onda Lokes list (mörkrets seger öfver ljuset), är alltför bekant, att här behöfva upprepas. Den utgör glanspunkten i Nordens mythologi, och intet hedniskt folk har någon skönare att framställa. Breidablik motsvarar Tvillingarnes tecken (d. 21 Maj — 21 Juni), då solen stiger högst på himlen och förvandlar sjelfva natten till dag, tills slutligen, vid inträdet i nästa tecken, hon åter börjar sänka sin gång på fästet.

8. *Himinbiörg* (himlaberget) låg vid himlens ända, der Heimdal, gudarnes väktare, bodde för att vakta deras bo, Bifrost (regnbågen), att ej jättarna skulle öfverstiga den. Hans syn är så skarp att han ser hundra mil omkring, och hans hörsel så fin att han hör hur gräset på marken och ullen på fåren växa. När Muspels söner, jättevidundren, komma tågande till den sista striden (ragnarök) blåser han i sitt horn (gjallarhorn), hvars ljud höres kring hela världen, för att värna gudarne och mana dem att rusta sig till strid. Hans borg motsvarade Kräftans tecken (den 21 Juni — 23 Juli), då solen, från sin högsta punkt på himlen, börjar vända tillbaka.

9. *Fólkváng* (folkslätten) bebos af Freya, Niords dotter och Öders gemål. Hon var i visst afseende den nordiska mythologiens Venus, och hon mottager i sina salar hälften af de på stridsfältet fallna hjeltarne, af hvilka den andra hälften tillhör Odin. Fólk-

vångr motsvarar Lejonets tecken (den 23 Juli — 23 Augusti) eller röt månaden, då den starkaste hettan infaller.

10. *Glitnir* (glänsande) var den tionde borgen, hvars silfvertak uppbars af guldpelare. Här bodde *Forsete*, en son af Balder och Nanna, den rättvisaste bland Gudar och menniskor, från hvars domstol alla tvistande parter återvände förlikta. Hans borg motsvarar jungfruns tecken (den 23 Augusti — 24 September), hvilken slutas med höstdagjemningen, då dagen och natten blifva lika långa och solen ingår i Vågens tecken. Under denna månad hölls höstetinget i Norden.

11. *Noatún*, den tadelfrie Niords hem, låg på hafsstranden. Niord var af Vanernas släkt; men blef såsom gislan; utlemnad till Asarne och derefter bland dem upptagen. Han var luftens och vattnets gud, hvarföre man offrade till honom för lycka på hafvet. Af dessa offer kallades månaden fördom Blot- eller offermånad. Noatun motsvarar Vågens tecken (den 24 September — 22 Oct).

12. *Landvídi* (det vidsträckta området) var en stor slätt, bevuxen med ris och gräs. Der uppehöll sig Vidar, Odens son, den tyste guden, näst Thor den starkaste bland Asarne, som vid världens undergång skall döda Fenrisulfven, sedan denne slagit hans fader. Motsvarar Skorpionens tecken (den 22 October — 22 November), och var den sista månaden i året, efter de gamles beräkning.

Sedan Grimner sålunda besjungit gudarnes tolf borgar eller de tolf himmelsstecknen, öfvergår han till

andra ämnen i den nordiska guda-sagan och slutar med förbannelse öfver konung Gejröd för hans förhållande. Då konungen märker att det är Odin sjelf, hans egen fosterfader, hvilken han plågat, springer han upp för att befria guden från sina band; men snafvade dervid och föll död på sitt svärd. Då försvann Odin, och Agnar blef sedan länge konung i landet.

Fullständigare förklaringar rörande dessa 12 gudaboningar och deras astronomiska betydelse, meddelas af den lärde Professor *Finn Magnussen* i dess Danska öfversättning af den äldre Eddan, Köpenhamn 1821—1823, i dess »Eddalære,» Köpenhamn, 1824—1826; samt dess «Mythologiska Lexicon öfver Eddorne,» åtföljande 3:dje tomen af «Edda Sæmundar hins Fróða,» Köpenhamn, 1828. Man jemföre äfven *Mone*, *Geschichte des Heidenthums in nördl. Europa,» 1* Theil. Leipzig und Darmstadt, 1832 pag. 387; *Ling*, »Eddornas Sinnebilds-Lära,» Stockholm, 1819; *Geijer*, »Svea Rikes Häfder,» Upsala 1825, sid. 347 o. följ.; *Studach*, »Sæmunds Edda des Weisen,» 1:r Abth. Nürnberg 1829, s. 75 o. följ.

Utom den anförda sången ur Eddan, skulle kunna framläggas många andra bevis på de fordna Skandinavernas kännedom om solens gång genom djurkretsen, t. ex. Odins tolf namn, hvilka synas hafva afseende på samma astronomiska förhållande; *Jordanes* uttryckliga vitsord om presternas lärdom bland Göterne, hvarvid han särskildt nämner kunskapen om de tolf himmelstecknen och planeternas lopp genom dem (*Jordanes*, cap. 11); m. fl.

Ännu i dag träffar man hos allmogen i Sverige en förtrogen bekantskap med flera astronomiska stjernbilder, hvilken synes hafva fortplantat sig från äldsta tider (enligt Jordanes, kände och namngåfvo Göterne 346 stjernor), och med denna kunskap hjälper sig ännu mångenstädes den Svenske bonden att beräkna tiden på dygnet, att bestämma sina landliga göromål och att styra sin kosa på hafvet. Redan från äldsta tider ägde Nordbon sin egen perpetüela kalender, ristad med runor och andra tecken, vanligen på en flat trädskifva eller på en käpp, staf, hvarföre den kallas *Runstaf*, *Årsstaf*, äfven *Primstaf*, af ordet Prim, hvilket betyder hvad i katholska kalendern kallas Gyl-lental. Stundom använde man äfven för detta ändamål tunnare skifvor eller blad af träd eller ben, sednare äfven af pergament, hvilka hopfästades i form af en bok; och icke sällan anbragtes den på vapen, verktyg, husgeråd och prydnader, t. ex. på lansstången, på yxskaftet, på askar, m. m. Sådana runkalendrar eller runstafvar förvaras i stor mängd i offentliga samlingar inom de tre nordiska rikena, och träffas icke sällan hos enskilda personer, äfven bland allmogen, och deras allmänna bruk har först småningom, efter 1600-talets början, blifvit undanträngdt genom tillgången på de årliga almanackorna. Ehuru man icke nu äger någon runstaf, som med visshet kan påstås tillhöra den hedniska tiden, kan man likväl, dels af runornas användande för tidsberäkningen, dels af åtskilliga tecken som på de äldre deribland förekomma, jemte flere andra skäl, sluta att runkalenderns bruk

varit känd i Skandinavien, innan kristendomen och dess *computus ecclesiasticus* hit infördes. Då detta är ett för de nordiska folken eget förhållande, har utgifvaren trots sig bereda sagans läsare ett nöje, då han bifogat, en af nu mera afiidne Riks-Antiquarien, Kanslirådet J. G. Liljegren meddelad teckning af en runkalender, sådan den skulle kunna tänkas hafva varit ristad på Ingeborgs armring. För att mera lättfattligt kunna framställa inrättningen af en sådan, och då dessutom, enligt hvad redan är anfördt, någon hednisk runstaf icke funnits att tillgå, har bemälde Kansliråd trots sig kunna våga en anachronism, i det han låtit detta forntida smycke prydas med en runkalender af mera modern beskaffenhet och med tecken, som hafva afseende på kristendomens helgon och fester.

Runkalenderns inrättning var enkel; men fullkomligt ändamålsenlig. Den var afdelad efter årets 12 månader. För dagarnes betecknande använde man de 7 första runorna i alfabetet: F (motsvarar vårt F och kallas Frej), U (U—Ur) þ (Engelskt Th—Thorn), þ eller þ (O—Os), R (R—Reder), K (K—Kön), H (H—Hagel); en för hvarje dag i veckan, hvilka runor i samma ordning upprepas för årets 365 dagar, på samma sätt som i medeltidens och äfven nyare kristna kalendrar det Latinska alfabetets 7 första bokstäfver: A B C D E F G begagnas för samma ändamål. Då man således visste på hvilken dag året börjades, följde deraf att hvar och en af de anförda sju runorna under hela året utmärkte hvar sin bestämda dag i veckan. Den

runan, som betecknade söndagen, kallades *Söndagsruna* eller *Söndags-bokstaf* (*litera dominicalis* i romerska kyrkokalendern). Hvert fjerde år, eller under de så kallade skottåren, insköts vid den 24 Februari en dag, som på runstafven icke fanns betecknad (skottdag, *dies bissextilis*), hvaraf följde, att man i skottår fick två söndagsrunor, af hvilka den första gälde från årets början intill den 24 Februari, hvarefter intill årets slut den nästföregående runan i veckoraden blef söndagsruna. Då dessa veckodagarnes förändringar, efter loppet af 28 år, på lika sätt förnyas, kallades en sådan tiderymd af 28 år en Solcirkel eller Solcykel, och genom en särskild beräkning kunde man igenfinna söndagsrunan för ett visst år. Se »Liljegrens Runlära», Stockholm 1852, sid. 196.

Under den nämnda runraden för veckodagarna, förekommer på runstafven en annan runrad, hvilken likväl icke blifvit utsatt på den bifogade teckningen, bestående af 19 runor eller tecken: \mathbb{V} , \mathbb{N} , \mathbb{P} , \mathbb{K} , \mathbb{R} , \mathbb{Y} , \mathbb{M} , \mathbb{I} (I—Is), \mathbb{A} (A—Ar), \mathbb{S} (S—Sol), \mathbb{T} (T—Tyr), \mathbb{B} (B—Birkal), \mathbb{L} (L—Lager), \mathbb{M} (M—Mader), \mathbb{O} (Ö som vokal, R som konsonant — Ör eller Stupmader), \mathbb{A} (Al—Almaga), \mathbb{T} (Tvemaga eller Tvimader), \mathbb{Q} (Belgthor), kallade *Prim*, *Primstafvar*, motsvarande kyrkokalenderns 19 siffror, eller så kallade *Gyllental*, hvilka anvisa månans tungelskiften eller nytändningar, som efter 19 års förlopp inträffa på samma dagar. Sättet att finna ett visst års Prim- eller Gyllental bestod i en enkel uträkning, hvilken kan ses i Liljegrens

citerade arbete, sid. 198, jemte andra skrifter öfver medeltidens computus ecclesiasticus.

För de årligen så vissa, bestämda dagar inträffande festerna, sattes öfver runraden för veckodagarne vissa tecken, hvilka skulle påminna om dessa fester, t. ex. för Julen ett lindebarn, för Nyårsdagen en knif (omskärelsen), Trettondagen en stjerna, Mariedagarne en krona, o. s. v. De så kallade rörliga festerna, t. ex. alla fastelagshögtiderna, Pingsten, m. fl. rättade sig efter Påsken, hvilken inföll olika under olika år, liksom Adventssöndagarne rättades efter Julen, hvarföre dessa högtider icke kunde på runstafven betecknas. Men jemte dessa förekomma på runstafven äfven andra tecken, hvilka hafva afseende på årstidernas och vegetationens förändringar samt andra naturförhållanden, eller på arbeten och företag som tillhörde vissa tider på året, m. m. På den åtföljande teckningen af Ingeborgs armring, har Kanslirådet Liljegren insatt åtskilliga af dessa tecken, ehuru de, för att gifva det hela ett mera symmetriskt utseende, icke kunnat erhålla plats noggrannt öfver de bestämda dagar, hvilka de tillhöra.

Vi gå nu till förklaringen af denna teckning.

Öfverst förekomma månadernas nu brukliga namn och derunder djurkretsens tolf tecken, sådana de vanligen afbildas, insatta i en arabesk, utförd af Gravören med slingersirater och fantastiska figurer i gammalnordisk smak. De fyra små vignetterna i densamma, framställa bilden af nordiska landskap under olika årstider; i Februari: en stuga och några barrträd be-

täckta af snö, medan solen knapt höjer sig öfver det isbelagda hafvet; i Maj: den lifvaude vårsolen öfver en af lumniga träd beskuggad hafsvik, der en båt seglar fram; i Augusti: sädesbergningen under de heta röt månadsdagarne; i November: den åter afklädda naturen, då solens strålar knapt förmå genomtränga de nedströmmande regnskurarne.

I nedersta kanten af teckningen upptagas månadernas gamla namn: ÞÞRI (Þuri, Thorre—Thorsmånad); ƳŃI (Gui—Göjemånad); Blidhi—Blidmånad); ÞÞRI (Blidhi—Blidmånad); ÞÞRI (Varant, äfven kallad Ástarmånad efter en gudinna af detta namn); *ÞÞRI (Hraisi—Faremånad); Blumstri — Blomstermånad; ÞÞRI (Sumri—Sommarmånad); ÞÞRI (Antidhr—Andetiden eller Skördemånad); *ÞÞRI (Hausti—Höstmånad); ÞÞRI (Bluti—Offer— eller Slagtmånad); ÞÞRI (Vintri—Vintermånad); *ÞÞRI (Hiuli—Julmånad), hvilken stundom blifvit kallad ƳŃI (Glugi—Glugmånad), antingen deraf att solens fönster (glugg) då syntes liksom tillslutet, eller derföre att man här insatte de dagar som öfverskjuta 360 eller 12 månader, beräknade efter 30 dagar i hvarje månad.

Ofvanför månadernas gamla namn är månans af- och tilltagande under dess omloppstid af 28 dygn, betecknad genom skugga och ljus, samt en figur insatt, hvilken har afseende på hvarje månads namn eller de företag som tillhöra densamma eller dylikt, neml. 1:o: ett forntida domaresäte, bestående af en flat sten, hvilande på tre klumpformiga stenar, att utmärka vintertinget, samt tvenne dryckeshorn, hvilka hänsyfta på

den ännu fortfarande Julfesten; 2:o en helig ring, med afseende på Disa-offret; 3:o ett ägg, hönsens värpe-tid; 4:o en orm, uppvaknandet ur vinterdvalan; 5:o ett domaresäte, för sommartinget och en stork, hvilken fogel vid denna tid kommer till södra Sverige; 6:o en mjölkstäfva, emedan boskapen vid denna tid fördes ut på bete i aflägsna skogsängar eller sätrar; 7:o ett blomster under den högt strålande midsommarsolen (sommarsolståndet); 8:o en strålande sol, att beteckna hettan under röt månaden; 9:o ett domaresäte, för höstetinget och en bikupa, anvisande tiden för insamlandet af biens honung, hvilken var så nödvändig för beredandet af mjöd, nordbons älsklingsdryck; 10:o en oxe med slagtarens yxa, slagte-tiden; 11:o en gås med afseende på Mårtens-festen; 12:o ett hjul, solens vändningspunkt, vintersolståndet, samt en glugg eller ett fönster med afseende på hvad som förut blifvit anmärkt om Julmånaden.

Derofvanföre följer runraden för veckodagarne, motsvarade af siffror under arabeskens nedra kânt. Mellan dessa båda rader äro anbragta en del af de på runstafven förekommande märken, hvilkas ändamål ofvanföre är omtaladt. Deras betydelse är följande:

Två dryckeshorn i kors (d. 1 Jan), Nyårsfesten och den fortfarande Julfröjden, då hornen, fyllda med öl och mjöd, flitigt gingo kring laget.

En uppgående sol (s. d.), det börjande året, med det tilltagande dagsljuset.

En stjärna (d. 6 Jan.), Trettondedagen Jul eller de heliga tre Konungars dag, då stjernan stannade öfver Frälsarens krubba i Bethlehem.

Ett dryckeshorn (s. d.), den ännu fortfarande Julgästfriheten.

Ett omvändt horn (d. 13 Jan.), Tjugonedag Jul, Knuts dag, då Julfesten ansågs slutad, enligt det gamla ordspråket:

Tjugonde dags Knut

Kör Julen ut.

En piska (s. d.), har afseende på Julens utkörning.

En slaga (d. 14 Jan.), tiden för landtmannen att åter börja sina arbeten.

En domare-sten (d. 19 Jan.), vintertinget.

Ett fisknät (d. 25 Jan.), tiden för vinterfisket med nät under isen, eller så kallad is-not.

Ett bloss (d. 2 Febr.), Kyndesmessodagen (festum candelarum). Har äfven afseende på en äldre hednisk fest, i anledning af dagsljusets tillväxt, enligt hvad ofvanföre är anmärkt.

Ett blåshorn (d. 3 Febr.) i St. Blasii-dag; hänsyftar förmodligen på namnet Blasius, hvilket den mindre kunnige torde hafva ansett härledas af *blåsa*; förmodas äfven hafva afseende på den blåst och de stormar, som vid denna tid inträffa, hvarföre ock *Blåsmessodagen* hos de gamla ansågs som en olycklig dag.

En tång (d. 6 Febr.), St Dorotheas dag. Detta helgon blef nupet med glödheta tänger. Tillhör stun-

dom den 9 Febr. St. Appollonias dag, med afseende derpå, att detta helgons tänder blefvo uttryckta med sådana tänger.

En skosula (d. 10 Febr.), St. Scholasticas dag. Figuren synes hafva afseende på helgonets namn, hvilket i nordbons munart lätt förvandlades till skosula.

En timmeryxa (d. 15 Febr.), anvisar tjenligaste tiden att fälla skog till byggnadstimmer.

En sten (d. 24 Febr.), Matthias dag, tiden för islossningens början, enligt ett gammalt uttryck: *Matts kastar heta sten i sjön*, hvilket har afseende på det naturliga förhållandet, att isen först smälter kring stenar, som sticka upp ur vattnet.

En strålande sol (d. 1 Mars), påminner om de vackra solskensdagarna, som pläga inträffa i början af Mars. I stället för solen förekommer på runstafven ofta ett gubbhufvud med långt skägg, hvilket afser detsamma, enligt ett gammalt ordspråk:

*Mars, med sitt långa skägg,
Lockar barnen utom vägg.*

En arm och ett ben (den sednare figuren på teckningen origtig) (d. 7 Mars), St. Perpetuas dag. Hon blef kastad för vilda djur och rifven i stycken.

Ett träd utan löf (d. 12 Mars), tiden då trädens bladknoppar börja svälla.

En plog (d. 21 Mars), påminnelse att åkerredskapen borde sättas i ordning.

En biskopskåpa (d. 1 April), biskop St. Hugos dag.

En seglande båt (s. d.), öppet vatten till företagande af sjöresor.

Ett löfrikt träd (d. 14 April), löfsprickningen; Tiburtii dag. Kallas äfven Sumar eller Sommarnatt, emedan man fordom räknade sommarens början från denna dag.

En sköld (d. 20 April,) St. Victors dag.

Ett spjut (d. 23 April), St. Görans dag, med afseende på spjutet, hvarmed han dödade draken.

En fana (s. d. och stundom d. 2 Maj), vikingafärdernas början; äfven sednare katholska processioner.

En fogel i ett träd (d. 25 April), gökens ankomst.

En fogel liggande på ägg (d. 1 Maj), liggtiden eller kläckningstiden, då fogeljagt var förbjuden.

En uppåt flygande svala (d. 3 Maj), tiden för denna fogels ankomst. Om svalan, som för sin kärlek till människornas boningar har en viss helgd, tror Svenska allmogen ännu, att hon icke flyttar, utan ligger i vinterdvala på sjöbotten, tills vårvärman lockar henne upp.

En braxen (d. 21 Maj), denna fiskarts lektid.

Ett sädesax (d. 18 Maj, enligt andra d. 25 Maj), tiden då vinterrågen börjar skjuta ax. Den sednare dagen betecknas ofta med några blommor.

En grep (d. 25 Maj, enligt andra d. 12 Juni), tiden för åkerus gödning, hvarvid ett sådant redskap användes.

Ett borr eller *en nafsare* (d. 3 Juni), tiden att slöjda och snickra innan höbergningen börjas.

En mjölkstäfva (rätteligen d. 31 Maj), mjölkningen till så kalladt maj-smör; — äfven tiden då boskapen släppes i bet på skogen och der mjölkas.

En fogelunge (d. 5 Juni), tiden då skogsfoglarnes ungar börja flyga.

Ett metspö (d. 8 Juni), fisktiden.

En rofva (d. 17 Juni), St. Botolfs (rofgubbens) dag, då man borde så roffrö.

Midsommarstången, eller som den vanligen kallas, *Majstången* (d. 24 Juni), dagen förut eller Midsommarafton, samlas ungdomen för att uppresa en hög med löf, blommor och band m. m. pryddigt utsirad stång, kring hvilken sedermera dansas hela natten under bar himmel.

En blomsterqvast (d. 29 Juni), tiden att insamla blomster och örter till medicinskt eller magiskt bruk.

En löfkärfve (d. 2 Juli), löfbrytningen, tiden då löfqvistar samlas och bindas i kärfvar, för att torkas och uppläggas till vinterfoder åt fåren.

En lie (d. 8 Juli), höslåtterns början.

En räfsa och tomtningen till en lada (d. 15 Juli), höbergningen. I aflägsna ängar har man små lador eller hus, der det torkade höet inlägges och förvaras till vintern, då det lättare hemföres på släpdon öfver de tillfrusna sjöarne och strömmarne.

Ett nät (dag obestämd), fisketid.

Ett ekollon (d. 25 Juli), tiden då eken börjar sätta frukt.

En sädeskrok (d. 29 Juli), St. Olofs dag. Emedan det förflutna årets förråd på säd och andra mat-

varor vid denna tid börja tryta, beklagar sig mången öfver *Olsmesse-kroken*.

En slaga (d. 10 Aug), sädeströskningen af den nya grödan.

En harf (d. 15 Aug.), tiden att bereda jorden till höstsädet.

En Humleranka kring en stång (d. 24 Aug.), tiden att insamla humlen, hvilken sedan användes till ölets brygd.

Ett svärd (d. 29 Aug.), Johannis döparens hals-huggningsdag. Betecknas äfven med ett afhugget hufvud på ett fat.

Solen och en krycka (s. d.) solens eller dagsljusets aftagande.

En fruktkorg (d. 8 Sept.), tiden för fruktens mognad i trädgårdarne.

En nedåt flygande svala (d. 14 Sept.), tiden då svalorna flytta bort, eller, enligt folktron, sänka sig ned på hafsbotten, att der tillbringa vintern i dvala.

En stöfvel (d. 22 Sept.), regntiden, då mera skyddande skoplagg behöfva anlitas.

Ett vattenpass, höstdagjemningen. Vanligen förekommer ett par vigtskålar (för d. 29 Sept.), hvarmed äfven betecknas marknadstiden i vissa orter.

En fisk (d. 4 Oct.), höstfisket i hafvet.

En karda (d. 7 Oct.), tiden att börja spinna ull.

Ett aflöfvadt träd (d. 14 Oct.), löffällningen. Calixti dag. Kallas äfven Vinternatt, emedan man fordom härifrån räknade vinterns början.

En båge och en pil (d. 21 Oct). elfva tusen jungfrurs dag. Dessa blefvo enligt legenden nedskjutna med pilar. Dagen utmärktes äfven med en hoprullad fana, som har afseende på årets slutade härnadståg.

En omstjelpt båt (d. 1 Nov.), slut på årets vikingafärder och andra sjöresor.

Flygande foglar (d. 2 Nov.), flyttfoglarnes (specielt svanornas) aftåg från Norden.

En gås (d. 11 Nov.), Mårtensdagen. Till festens anrättningar på den föregående aftonen (i allmänhet tillhöra festliga måltider vigilierne eller aftonen före hvarje högtidsdag), hör alltid i de flesta af Sveriges landskap en stekt gås.

En hästsko (d. 19 Nov.), varning att skohästarne säkert, att de ej må halka på isarne eller de glatta vägarne.

Två skidor (d. 23 Nov.), tiden att löpa på skidor och att jaga på sporrnö (dagen betecknas äfven med en båge).

En stor sko (dagen oviss), behovet att förse fötterna med bättre skoplugg mot vinterkylan. Kan äfven hafva afseende på mythen om Vidar, som berättas bära en ofantlig stor sko.

En släda (d. 4 Dec.), slädföre.

En kanna (d. 9 Dec.), tiden att brygga julölet.

Ett hjul, vintersolståndet.

Tvenne Furuträäd. (d. 20 Dec.): Gamla julen. Fordom brukades (och i vissa orter är det ännu icke bortlagdt), att på julafton nedsätta tvenne furu- eller granträäd vid ingången till boningshuset. Ännu hör

det till barnens julaftonsfröjd, att en liten gran uppställes åt dem, fullsatt med små ljusbitar, frukt och grannlåter.

Runstafven har efterhand undergått åtskilliga förändringar, emedan man dels sökt anordna den efter nya stilen, dels i annat afseende bringa den i öfverensstämmelse med nyare beräkningar. Ännu i början af 1600-talet var dess bruk allmänt känt; men den utträngdes, enligt hvad redan än nämndt, småningom af de för hvarje år tryckta och således beqvämligare almanachorna. Dess kännedom ansågs likväl länge så vigtig, att Konung Carl XI, genom ett Kongl. Bref den 5 Juli 1684, på Antiquitets-Collegii underdåniga tillstyrkande, förordnade, att de som visade största skicklighet att skära runstafvar och att undervisa om deras bruk, och sålunda förmå allmogen att till allmänt begagnande återtaga desamma, skulle åtnjuta frihet från utskrifning och skatt till Kongl. Maj:t och kronan. Nu mera förvaras de blott som antiqvariska curiositeter, och, med undantag mähända af någon aflägsen landsort, der allmogen ännu torde vara bekant med deras bruk, har deras förklaring hemfallit inom fornforskarens område.

ANMÄRKNINGAR SÅSOM INLEDNING

till

FRITHJOF SAGA.

På den tid då Frithjof diktades, var ibland Svenska litteratörer (exempelvis bör jag endast nämna Leopold) den tanken gällande, att den så kallade Gøthiska poesien, oaktadt all den talent man erkände derpå vara använd (Iduna hade länge varit utgifven) likväl i sin grund vore förfelad. Man påstod att denna poesi stödde sig ytterst på en råhet i tänkesätt och seder, en halfbildning i samhällsförhållanden, oförenliga med den nuvarande tidens poesi, den man riktigt nog ansåg för en dotter af den moderna civilisationen, och hvori tidehvarfvet igenkände sina egna anletsdrag, endast förskönade och idealiserade. Det är också sannt, att all poesi måste återgifva sin tids lynne och bildningsgrad; men det ges dock allmänna mänskliga förhållanden och passioner, som i alla tider måste förblifva oförändrade, och kunna betraktas som poesiens grundfond. Ling hade redan, ehuru mer eller mindre lyckligt, behandlat flera Nordiska ämnen för det mesta i dramatisk form. Man har anmärkt att hans stora poetiska gåfva är mera lyrisk än dra-

matisk, och att han bättre målar den yttre naturen, än den inre med alla dess skiftningar. Att emedlertid Nordiska sagan kan med framgång äfven dramatiskt behandlas, visa Oehlenschlägers tragedier, och jag bör erkänna att det var hans Helge som gaf mig första idéen till Frithjof.

Meningen med denna dikt var emedlertid ingalunda att endast versifiera sagan, som dock många tyckas ha antagit. Den flyktigaste jemförelse borde ha lärt, icke blott att hela upplösningen är annorlunda i sagan och poemet, utan äfven att flere afdelningar, t. ex. II, III, V, XV, XXI, XXIII, XXIV, ha antingen ingen, eller åtminstone en ganska aflägsen grund i sagan. Icke här, men väl i andra Isländska sagor skulle anledningen till den valda behandlingen kunna samman sökas. Min afsigt var att framställa en poetisk bild af det gamla Nordiska hjeltelifvet. Det var icke Frithjof som individu, utan tidehvarfvet, för hvars representant han antages, som jag ville måla. Väl bibehöll jag i detta afseende stommen och grundritningen af sagan; men ansåg mig derjemte berättigad att lägga till eller borttaga hvad som ej passade för mitt ändamål. Detta ansåg jag höra till den poetiska friheten, hvarförutan ingen sjelfständig behandling af hvad poetiskt ämne som helst är möjligt.

I sagan förekommer mycket storartadt och heroiskt som gäller för alla tider, och derföre både kunde och borde bibehållas; men derjemte ett och annat rätt, vildsint, barbariskt, som antingen borde helt och hållet afsöndras, eller åtminstone mildras. Till en viss

grad blef därför nödvändigt att modernisera; men svårigheten var här att finna det rätta lagom. På ena sidan borde dikten ej alltför mycket stöta emot våra finare seder och mildare tänkesätt; men på den andra borde ej heller det nationella, lefnadsfriska, natursanna uppoffras. En kall vinterluft, en frisk nordanvind kunde och borde blåsa genom dikten; ty detta hör till lynnet både af Nordens klimat och karakter, dock icke så att qvicksilfret frös, och alla hjertats ömmare rörelser voro uteslutna.

Det är egentligen i hållningen af Frithjofs karakter, som jag sökt upplösa detta problem. Det ädla, högsinta, modiga, som är grunddraget för all heroism, borde naturligtvis ej saknas deri, och elementerna dertill förefinnas både i denna och många andra sagor. Men jemte denna allmänna heroism, har jag sökt att i Frithjofs karakter nedlägga något individuelt Nordiskt, det lefnadsfriska, trottsiga, öfvermodiga som hör, eller åtminstone fordom hörde till nationallynnet. Ingeborg säger om Frithjof (p. 69):

Hur glad, hur trottsig, hur förhoppningsfull!

Han sätter spetsen af sitt goda svärd

På Nornans bröst, och säger: du skall vika!

Dessa rader innebära nyckeln till Frithjofs karakter, och egentligen till hela poemet. Äfven den milda, fridsälle, vänsälle, gamle Kung Ring förnekar ej denna nationella egenhet, åtminstone i sitt dödssätt; och af detta skäl har jag låtit honom »rista sig med yeirsodd», visserligen en barbarisk plägsed, men dock karakteristisk för tiden och folklynnet.

En annan egenhet i nordbons lynne, är ett visst anlag för vemod och tungsinnighet, vanlig hos alla djupare karakterer. Det går som en elegisk grundton genom alla våra gamla nationalmelodier, och i allmänhet genom allt det betydningsfullare i våra häfder; ty den ligger på botten af nationens hjerta. Jag har någonstädes sagt om Bellman, vår mest nationella skald:

och märk det vemodsdraget öfver pannan,
ett nordiskt sångardrag, en sorg i *rosenrödt!*

ty detta vemod står icke i strid med det lefnadsglada och friska i nationallynet; det ger det endast mera intensitet och spänstighet. Det gifves en lefnads glädje (allmänna opinionen skyller Fransmännen derföre), som ytterst hvilar på lättsinnighet; den nordiska hvilar på allvar. Derföre har jag också i Frithjof sökt antyda denna grubblande tungsinnighet. Hans ånger öfver den ofrivilliga tempelbranden, hans grubblande farhåga för Balder,

»som sitter i skyn, skickar tankarna ned, som för-
mörka mitt sinne alltjemt» (p. 118).

hans längtan efter den slutliga försoningen och inre lugn, häntyda icke blott på ett religiöst behof, utan äfven och ännu mera på den för hvarje alfvarsammare sinne, åtminstone i norden, naturliga lutningen till sorgmodighet.

Man har förebrått mig (som det vill synas mig, utan skäl) att hafva gifvit kärleken mellan Frithjof och Ingeborg (t. ex. i Afskedet), en alltför sentimental och modern karakter. I detta afseende bör jag anmärka,

att vördnaden för qvinnan var, från urminnes tider, och långt före Christendomens införande, nationel hos de Germaniska folkslagen. Derföre var också den lättsinniga, blott och bart sinnliga åsigten af kärleken, som var gängse äfven hos de mest bildade antike folken, främmande för Norden. Sagor och tradition äro fulla af berättelser om den mest romantiska kärlek och trohet i Norden, långt innan chevalleriet gjorde qvinnan till mannens afgud i Söder. Förhållandet mellan Frithjof och Ingeborg synes mig alltså hvilat på tillräcklig historisk grund, om icke personligen, dock i tidens seder och tänkesätt. Den grannlagenhet hvarmed Ingeborg vägrade att åtfölja sin älskare, och hellre uppoffrade sin böjelse, än undandrog sig sin brors och giftomans välde, synes mig tillräckligen motiverad i den bättre qvinnans natur, som i alla tider måste bli sig lika.

Det subjectiva, som på detta sätt ligger i sjelfva handlingen och karaktererne, fordrade eller åtminstone medgaf en afvikelse från den vanliga episka uniformiteten vid behandlingen. Att upplösa den episka förmen i fria lyriska romanser, syntes mig derföre det lämpligaste. Jag hade Oehlenschlägers exempel i Helge för mig, och har sedermera funnit att detta blifvit följdt af flera. Det medför den fördelen, att kunna omvexla versformen efter det särskildta innehållet; och jag tviflar att t. ex. Ingeborgs klagan (IX) på något språk skulle kunna med fördel behandlas i hexameter eller femmätige jamber, rimmade eller orimmade. Jag

vet, att många anse detta stridande mot den episka enheten, som dock så lätt öfvergår till enformighet; men jag anser denna enhet mer än tillräckligt ersatt genom det friare utrymme ock omvexling som härigenom blifva möjliga. Men just denna frihet fordrar äfven, om den rätt skall användas, mera omtanka, förstånd och smak; emedan man för hvarje särskildt stycke måste vara betänkt på att uppfinna den passande formen, den man icke alltid finner färdig för sig i språket. Derföre har jag försökt med mer eller mindre framgång att efterbilda flera, i synnerhet antika versformer. Sålunda voro den femmätiga jamben, hyperkatalektisk i tredje foten II, den sexmätiga XIV, de Aristophaniska anapesterna XV, den trochaiske tetrametern XVI och den tragiske senarius XXIV föga eller intet före mig försökta i Svenskan.

Hvad sjelfva språket angår, så inbjöd det forntida ämnet att någon gång begagna arkaismer, synnerligast sådana, som, utan att vara obegripliga, ansågos kunna medföra något särskildt eftertryck; en omsorg som i allt fall är förlorad utom landet, och stundom äfven ofta der. Den fordrar likväl mycken försigtighet, då det väsendtliga i en modern dikt naturligtvis alltid måste bli det gängse språket, äfven om det i vissa fall må kunna närma sig ett föråldradt.

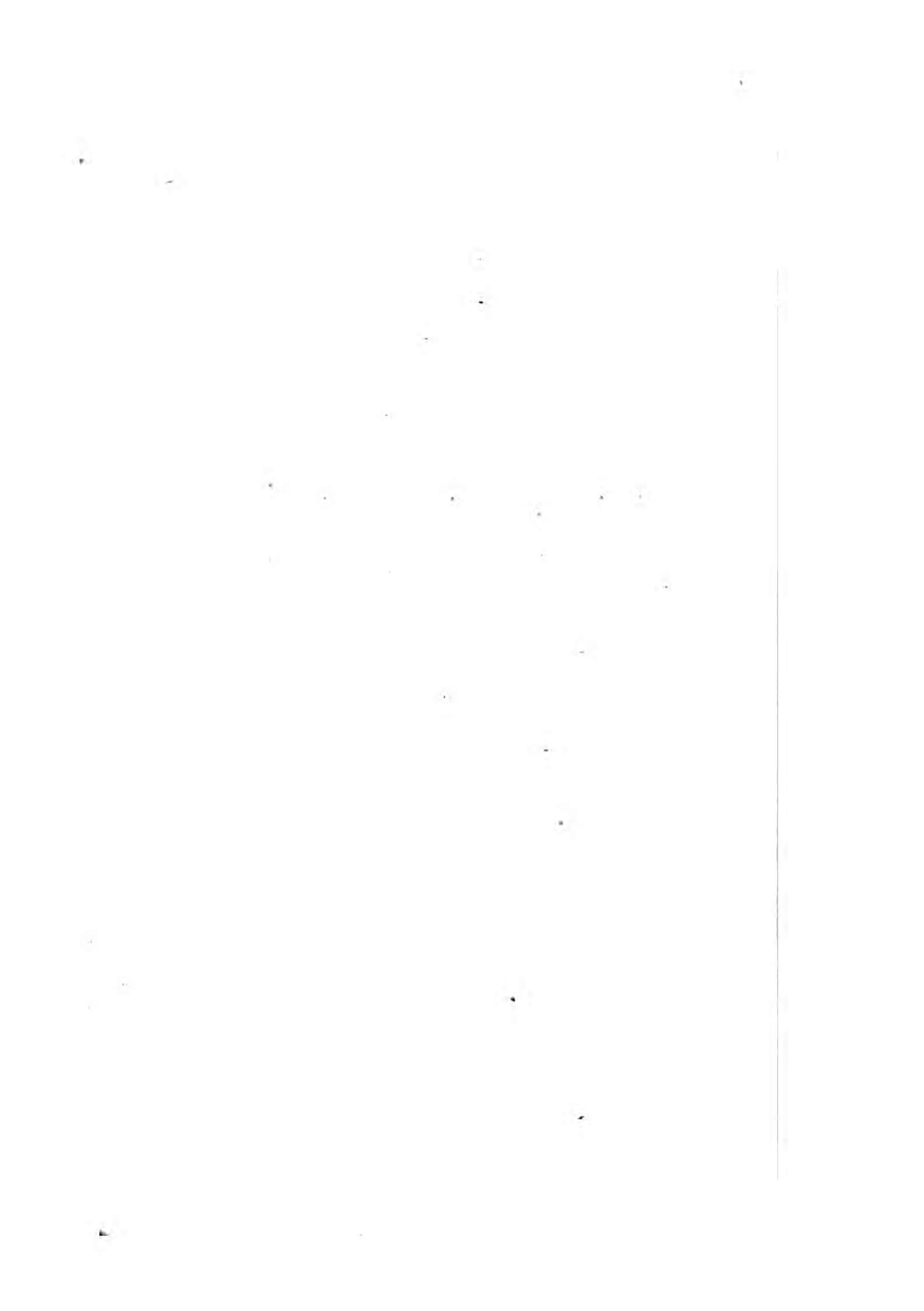
Östrabo den 22 April 1839.

ES. TEGNÉR.

SKALDARMÁL,

TILLEGNADT

ESAIAS TEGNÉR.

F. M. FRANZÉN.

Gratien Sångmö.

1840.

Hvem af de Nio är den höga
Med ljungeld i sitt stolta öga,
Och dock så lik en Gratie?
Ack, hon är sjelf en af de Tre.
Hon leker med Apollos lyra
Och han förtjust till henne lyss.
Men då sitt bifall med en kyss
Han henne ger, hvad gör den yra?
Hon stjal sig, att med dristig hand
Ta bågen från hans axelband.

En pil emellan jord och himmel
Far strålfull, lik en meteor
Hvars släp från Nord till Söder når.
En ann' slår ned bland torgets hvimmel,
En åskvigg lik, som Dunderarns harm
Nedslungar i Titanens barm.
En tredje ger, ur såret dragen,
En så etherisk glans mot dagen,
Att äfven den, som såret fått,
Sin sveda glömmet för att blott

På vingens sköna färgor undra
Och uddens diamant beundra.

Hon mellertid, som afsköt den
Och såg dess flykt med småskälmskt löje,
Den gyllne lyran tar igen'
Till hela gudaskarans nöje.
Och vi härnere höra på
Den undersköna vi också
Och tröttna ej att henne rosa.
Men nu är frågan blott på prosa:
Hvars Sångmö är den Gratien?
Jo, hans, som då de Nio alla
Hans sånger kröna och hvar en
Är mån att honom sin få kalla,
Vill ingen af dem missnöjd se
Och hyllar sjelf ibland de Tre
(Dock ingen af dem undantagen)
Den med de blixtrande behagen.

Till Tegnér,

vid Hans Dotters död.

Emma var sin faders Engel,
Emma är det än;
Stiger ned från himmelen
Med en oförvansklig stängel;
Till den sorgsnes hjerta går,
Flägtar bort hans bittra tår,
Hviskar i hans själ de orden:

«Upp igen! din harpa tag,
Och du känner dig från jorden
Lyft, som jag.»

Till Densamme,

af hans barn,

med en käppknapp af guld till julklapp.

Hör! Pappa! folket säger,
Att du, — hvad vi ej sett, —
En gyllne lyra äger,
Som dig Apollo gett.

Hos dina kära Greker
Är han ju ljusets far;
Och sjelf med lyran leker,
Men ock en båge har.

Ifrån den bågen ilar
En udd, som fjerran når.
Skönt är att se hans pilar;
Ve den dem känna får!

Om Pappa sägs detsamma,
Men vi det ej förstå;
Och när vi frågte Mamma,
Hon svarte endast så:

«Mer än hans gyllne lyra,
Ehur han har den kär,

För mig och för er fyra
Hans gyllne hjerta är.

Guld-Pappa! i de orden
Hvad sanning! si, er far,
Som guld, sin vigt från jorden,
Sin glans från himlen har.

Som guld han er ock aktar,
Som guld på morgonskyn,
Då han den rörd betraktar
Med Skaldens högre syn.

Det guld han föga skattar,
Som gömdt i skrinet är;
Om än hans hand det fattar,
Så hålls det icke der.

Dock, barn, att honom klappa
Till Jul, som nalkas ren,
Allt guld J fått af Pappa
Åt honom återgen.

Det säger på hans krycka,
Och gör hans ålder skön,
Att barnen ge sin lycka,
Föräldrarne till lön.»

Ur Skaldestycket:

Thorild till Leopold.

1821.

— — — — —
Knoppar, en lofvande mängd, frambragte jag, knoppar allenast.
Dock af de kastade frön månet är växande än.
Flere besått det fält, jag röjt: bland tistel och malört
Bär det ock Iduns frukt, bär det ock myrth och jasmin.
Mullbärsträdet i Lund förtjusar mig. Stolt är dess krona,
Sköna dess blommor och bär, präktigt det silke, der spinns.
Dock förgäter jag allt för Psyche, som vingarna fria
Lyfter derur, och glad flyger åt fjellen och skyn.
— — — — —

J. O. WALLIN.

Till Franzén och Tegnér.

Selmas och Frithiofs Skald! Åt Eder helgar jag sången,
 Eder, af hvilkas tjusande sång mitt hjerta så ofta
 Kände sig lyftadt och rördt, och kände, med vänskapens
 trygghet,

Att jag för Eder var kär, fast Eder jag likna ej kunde,
 Endast älska igen. Ty, Selmas Skald! när Du sjunger,
 Går den Elysiska morgonen fram och gjuter sin anda,
 Mild, som en himlarnas vår, och ren, som de saligas vällust,
 Öfver en evigt grönskande dal, af silfverblå bäckar
 Genomskuren, på hvilkas strand förtrolige herdar
 Spela blott glädje och frid, och barn i englarnas oskuld
 Leka med blommor och lamm. — Och, Frithiofs Skald! när
 Du sjunger,

Flammar Olympiska middagens guld på fjellarnas spetsar,
 Lyftande sig ur ett moln, som än af blixterna klyfves,
 Under Thors, den väldiges, slag; än, tömdt i en bergflod,
 Far öfver branter och, brytande hindren och ryckande med sig
 Allt, sjelf banar sin kongliga väg, ej ritad af menskor,
 Men af odödliga Gudar bestämd. —

Hur vill jag Er följa!

Endast på afstånd sitta jag vill, en tyst Melibéus,
 Som med förnöjelse lyss, när Thyrsis och Corydon sjunga.
 Alle ock lyssna med mig, när J båda, Arkadier båda,
 Vuxne hvarandra i sång och redo att svara till skiftes,
 Lären åt Nordiska dalar och berg att upprepa dygdens
 Lof och den skära känslornas ton och de milda behagens,
 Sanningens budord och hjeltarnas namn, i eviga genljud.

VITALIS.

Till Tegnér.

Visst du föraktar, o Skald, i din krans min färglösa blomma?
Kasta då den för din fot, trampa då gerna på den!
Nej, vid skönheten! ej det skulle mitt hjerta förtryta:
Sådan skald väl är värd att uppå blommor få gå.

K. A. NICANDER.**Till Tegnér.***(Af Smålands Nation i Upsala, 1824.)*

När glad i morgonstunden
 Ur vaggan Våren går,
 Du träder ut ur *Lunden*,
 Der näktergalen slår.
 Välkommen, Sångarhjelte!
 Till Fyrisflodens strand,
 I Arons skrud och bälte,
 Och med hans staf i hand.

Med själs och ögas spaning
 Vi väntade Tegnér.
 Ljuf var oss hoppets aning;
 Att äga Dig är mer.
 Som Herde vi Dig vörda,
 Som Skald vår fröjd Du är,
 Och hjertan kan Du skörda,
 Liksom Du lagrar skär.

När Ordets dufva smeker
 Den stolta Sångens svan,
 Din stämman ömt beveker, —
 Att tjusa är hon van.
 Hos dig vi hemta vilja
 Vår kärleks ljufsta lön:
 Den högsta Sannings lilja
 Och Diktens tusenskön.

Snart ur vår krets Du ilar
Till våra fäders bygd,
Och verkar mer än hvilar
I Dina lagrars skygd.
Till Dig, Tiarens ära!
Vi samlas dit en gång,
Att ledas af Din lära,
Beundrande Din sång.

P. D. A. ATTERBOM.

Till Tegner.

«Du är för ädel, för hög, att begagnas till pöbelns orakell
 Gerna förlåtes dig dock allt, för din *Frithiofs* skull.
 Icke jag tvistar med Dig. Njut lifvet och dikten i fullmått,
 Sjung till ett tjusande slut hvad du så herrligt begynt!
 Middagssolen bestrålar Dig nu af mandommens sommar:
 Komme, med glorian sent lagrarnas svalkande qväll!»

Så jag Dig helsade förr, när ännu den sägen förtäljdes,
 Att från Ditt hjertas, din sångs rymder förskjuten jag var;
 Tiderna ändrat sig se'n — och båda för mig har du öppnat, —
 För min *beundran* ej blott; men för min kärlek också.
 Aftonen står gemensamt oss när, och skuggorna växa;
 Sel i sin mantel af gull vänliga gåfvor han bär:
Glorian bringar han Dig; mig bringar han *hvilan*; med bägge
 Följer, vid stjernornas ljus, nattens evärdliga frid.
 Men när kring jorden din sång genljuder från slägte till slägte;
 Vid dess berusande fröjd sägas det skall öfverallt:
 Att Dionysos en gång har besökt de Hyperboreer,
 Och att han Brages gestalt då har föryngrat till *sin*.

B. v. BESKOW.

Till Tegner på hans Födelsedag.

Sorgsna Nordens gudar alla
 Gingo till sitt Walhall hem.
 Barden tystnar, templen falla,
 Glömskan mossbekläder dem.
 Ej, som fordom, mer i solen
 Såg Allfader till sin jord,
 Thor ej mer, som förr, kring polen
 Dref sin vagn, kring kulen Nord.

Kom en yngling så från höga
 Fjellen i *Jernbärrarland*,
 Minnets eld var i hans öga,
 Brages harpa i hans hand.
 Åt sin samtid han förtrodde
 Hvad han lärt af gudars röst,
 Ty den rika fornverld bodde
 I gull-lockig ynglings bröst.

För de landsförvista makter
 Diktens tempel öppnas då.
 Det är vidt, som jordens trakter,
 Högt, som himlahvalfvet blå.
 Forntids-prest! Dess andar hviska
 Ur ditt bröst, så snart du vill,
 Nordens sångårkrans, den friska
 Norrskens-krönta, hör dig till!

Brage dig en helsning skickar
 I hvar drufva, bålen ger,
 Och i tärnans ömma blickar
 Vanadis emot dig ler.
 I hvert handslag, Nordiskt äkta,
 Kraftfullt Thor dig tackar än,
 Och Idunas blommor släckta
 I din vers sin vår igen.

Lef ditt lif i Nordens hjerta,
 Som en ton i harpans gull,
 Lyssnande och tjust står Hertha,
 Norden är af sången full!
 Mången lager än du tage,
 Mången ros, der nöjet ler,
 Förrn dig bågarn räcks af Brage,
 Vid en blick, som Freja ger.

Wid läsningen af Ceguér's Romans, Axel.

En fjerran fremling lik, som tröttad hinner
 Till grafven, der Pompeja uppväckt står,
 Och, ibland tempel, torg och vårdar, finner
 Ett Romarlif, en utdöd andes spår:

Så hamnar själen vid de forntids-stränder,
 Dem du har upptäckt borrt i tidens haf,
 Och der du vårdar, med de vigda händer
 Den glömda flamman på vår storhets graf,

Ej mer, som förr, vid slutade bedrifter,
 Stängs ättens chor och nyckeln muras in:

Två äro nycklarne till Nordens grifter,
Den ena dödens och den andra din.

Hur hjertat slår vid «stora Kungens» minne!
Hans bild en fåvisk tid utplånat har;
Men dragen stå i sångarns hjerta inne
Som på ett gullmynt från hans egna dar.

Hur underbar för dagens kloka hjernor,
Står hjälten bland sin kyllerklädda flock,
Som fästade på himlen sina stjernor
Och bar blott dam och krutrök på sin rock.

Sitt mod han kunde blott ur faran berga,
Han tog den snöda lyckan aldrig fatt,
Men mer än kronor vägde dock hans värja
Och säkrare än de satt hjeltens hatt.

Hvi, Kämpabard, med Nordens vålnad gräfves
Ej ock dess lif ur högen fram igen!
De gamla hjälmar fejar man förgäfves,
De bäras icke opp af nya män.

Det skall bli känt, ditt språk ur hjelteverlden,
Som Södern tror ett skri från vildars zon;
Förr bars det kring på Carolinska svärden,
Nu skönt det bryter fram i harpans ton.

Ditt och den store Kungens hemland blickar
Nu stolt på dig, som förr på honom, ner,
Och när det en gång dig till honom skickar,
Han nöjd sin skald ett kungligt handslag ger!

C. W. BÖTTIGER.

En Morgon i Villa Reale.*

Jag gick en dag, vid löfvens lätta susning,
 Längs utmed stranden fram till *Maros* graf,
 Och ögat njöt, med aldrig mättad tjusning,
 En *sådan* himmel och ett *sådant* haf.
 Framför mig krusades den blåa fjärden
 Af vindens anda, svalkande och ljuf:
 Bakom mig låg den skönsta stad i världen,
 Och midt emot mig reste sig *Vesuv*.
 Sångfåglar slogo, tällande om priset,
 Sin fulla drill i fikonlöfvens natt;
 Och allt var helsa, allt var ljust och gladt,
 Som första dagens sol i Paradiset.

Bäst så jag gick längs havvets bugter fram,
 Och gladde mig åt sången, vågen, dagen,
 Med bok i hand satt lutad mot en stam
 En man, med söderns prägel uti dragen.
 De vexlade, med hvarje nyläst rad,
 I mimiskt spel: man såg hur vreden jäste
 Än i hans bröst; — än var han stolt, än *glad*,
 Han led och njöt, han *lefde* hvad han läste.
 För hvad naturen skref der rundt omkring,
 Försänkt i boken, hade *han* ej öga:
 Af skådespelet i det låga, höga,
 Han njöt, han såg, han hörde ingenting.

* I Neapel.

Men moln och solsken flögo öfver pannan,
 Och ögat ömsom tårades och log; —
 Så satt han, läste sida efter annan,
 Och såg ej opp, och andan knappt han drog.
 Den mannen — tänkte jag — lär solen bränna
 I hjernans kamrar; är det ej en tok,
 Som på en dag, en sådan ort, som denna,
 Kan glömma jord och himmel — för en bok!
 Och dock — det lyser eld, det blixtrar snille
 Ur dessa ögon, dessa musklers spel; —
 Det är ej hans, nej, det är bokens fel:
 Den boken framför allt jag känna ville,
 På skalder har Italien ingen brist,
 Från *Dante* ner till *Monti* hvilken skara!
 Ja, en af dessa lär väl denne vara,
 Men hvem? Låt se! En af de största visst.
 Nu mannens intryck syntes djupa, starka,
 Då tänkte jag: det sjelfva *Dante* är;
 Men åter blef han vek, och öm, och kär —
 Då tänkte jag: nej, nej, det är *Petrarca*!

Så, oviss än, jag gick min bana fram
 Af sköna stunder att ett *mer* förvärfva,
 Och, mellan Cap Misen och Cap Minerva
 Jag såg hur *Capri* utpå Golfen samm.
 Två uddar, lika herrliga att skåda!
 Hvart skall hon styra kosan väl i dag? —
 Hon tycktes oviss, hon, emellan båda,
 Som mellan *Dante* och *Petrarca* jag. —
 Men redan brände solen öfver måttan,
Facchinon lopp till *Osterians* bord,
 Och herden från *Puzzuoli* dref sin hjord
 Till *Pausilippen*, in i svala grottan.
 Och hafvet glödde nu i middagsbrand,
 Och ingen blomma mer förmådde vaka,
 Och, djur och växter, alla efter hand

I slummmen sänktes — jag gick hem tillbaka.
Men vid jag så till hemmet vände om
Att, lik de andra, njuta min Siesta,
Der mannen satt och läste nyss, jag kom
I förbifarten än en blick att fästa.
Försvunnen mannen var, men boken kvar,
Och denna nu jag ej var sen att taga; —
Det *Dante* ej, det ej *Petrarca* var,
Det var en landsman, det var *Frithiofs Saga*.

100

100

100

100

